

EVANGELIST JOHNS, CHRISTIAN TO THE WICKET GATE.

PRAKTUPPLAGA.

KRISTENS OCH KRISTINNAS RESA

GENOM VERLDEN TILL DEN SALIGA EVIGHETEN FRAMSTÄLD
SÅSOM SEDD I EN DRÖM

AF JOHN BUNYAN.

PREDIKANT I BEDFORD I ENGLAND.

MED ÖFVER 100 ILLUSTRATIONER, TECKNADE

AF FREDERICK BARNARD, M. FL.,

GRAVERADE AF DALZIEL BROTHERS.

CHROMO-LITHOGRAFIER I NIO FÄRGER.

EN INLEDANDE BESKRIFNING AF FÖRFATTARENS LIF.

JOHN C. WINSTON & CO.,

PHILADELPHIA, CHICAGO.

1891.

33276 W

7113230
J.C.W.

ENTERED, ACCORDING TO ACT OF CONGRESS, IN THE YEAR 1891, BY
JOHN C. WINSTON,
IN THE OFFICE OF THE LIBRARIAN OF CONGRESS, AT WASHINGTON.

Förteckning öfver illustrationerna.

FÖRSTA DELEN.

	TECKNADE AF.	SIDA
Bunyan drömmer sin dröm	F. BARNARD,	12.
Kristen, sådan Bunyan såg honom i sin dröm	E. F. BREWTNALL,	26.
Staden Förderf	F. BARNARD,	27.
Kristen omtalar sina bekymmer för sin hustru och sina barn	T. GREEN,	28.
Kristen beder i sin kammare	F. BARNARD,	29.
Evangelist visar Kristen till den Trånga porten	W. SMALL,	30.
Halsstarrig	F. BARNARD,	32.
Lättböjd	dito,	33.
Kristen och Lättböjd i Misströstans kärr	W. SMALL,	35.
Verldslig vis	F. BARNARD,	38.
"Just som Kristen steg in" etc	dito,	45.
Beelzebub och hans folk beskjuta dem, som komma till den Trånga porten	dito,	46.
Mannen i jernburen	E. F. BREWTNALL,	54.
"Den bottenlösa afgrunden öppnade sig	F. BARNARD,	56.
Kristen framför korset	T. GREEN,	59.
Formalist	F. BARNARD,	60.
Kristen och de tre änglarne	F. BREWTNALL,	61.
Skrymtare	F. BARNARD,	62.
Kristen bestiger berget Svårighet	E. G. DALZIEL,	64.
"Han snafvade och föll utan att mer stiga upp"	F. BARNARD,	66.
"Han föll omsider i en lätt slummer"	dito,	66.
Misströstan	dito,	67.
Rädd	dito,	68.
Portvakten Vaksam	dito,	69.
Lejonen vid vägen till slottet Det Sköna	J. WOLF,	70.
Kristens samtal med Klokhet	J. M'L. RALSTON,	72.
Klokhet, Gudsfruktan, Förstånd och Kristlig kärlek samtala med Kristen i slot- tet Det Sköna	dito,	78.
Kristen tackar för sin seger öfver Apollyon	F. BARNARD,	87.
Ett sällskap onda andar	dito,	89.
Kristen anfallas af onda andar i Dödsskuggans dal	E. G. DALZIEL,	91.

	TECKNADE AF.	SIDA.
Jätten Pafve	F. BARNARD,	92.
Kristen och Trofast träffas	T. GREEN,	94
Oförnöjsam	F. BARNARD,	99
Stolthet, Höghmod, Inbilskhhet, Verldslig ära	dito,	101
Munkristen	dito,	105
Kristen och Trofast inträda i staden Fåfånglighet	dito,	116
Domaren Fromheshatare	dito,	123
Afund, Vantro, Inställsamhet	dito,	125
De tolf jurymännen	dito,	127.
Trofast brännes	dito,	129
Hoppfull och Kristen	T. GREEN,	131.
Biafsigt möter Verldsligställig, Penningkär och Behålla-sitt-lif	F. BARNARD,	134
Kristen och Hoppfull påminnas om Lots hustru	E. G. DALZIEL,	140
Fåfång förtröstan	F. BARNARD,	144
Jätten Förtröstan	dito,	147
Kristen och Hoppfull i jätten Förtröstan's fängelse	E. G. DALZIEL,	149.
Okunnig	F. BARNARD,	157.
"En man, hvilken sju djeffar hade bundit."	dito,	157.
Feghet, Misströstan och Skyldig angripa Klentro	dito,	159.
Ateist utskrattar Kristen och Hoppfull	dito,	167.
"Du är inbjuden att komma."	dito,	173.
"Jag är alltid full af goda rörelser."	dito,	178.
"Så kommo de lyckligt öfver floden."	dito,	190.
Kristen och Hoppfull gå öfver Dödens flod	E. G. DALZIEL,	191.
En af konungens basunblåsare	dito,	195.
Okunnig föres tillbaka till Helvetets port	E. F. BREWTNALL,	197.
Slutplanch. — Författarens uppvaknande	F. BARNARD,	198.

ANDRA DELEN.

Bunyan i Bedford-fängelset	F. BARNARD,	207.
Författaren och herr Skarpsinnig	dito,	209
Kristinna öppnar sitt hjerta för sina barn	E. F. BREWTNALL,	211
Kristinna ångrar sig	F. BARNARD,	212
"Nåväl, jag ser, att du också har lust att bli en dåre."	dito,	217.
Fru Radds grannqvinor	dito,	218.
"Latom oss göra ett försök!"	dito,	222.
Konungens trumpetare	J. D. LINTON,	225.
Barmhertig utanför den Tränga porten	J. M'L. RALSTON,	227.
"Tva män med ett styggt utseende"	F. BARNARD,	230.
Barnen äta af fiendens frukt	E. F. BREWTNALL,	231.
Oskyldig	F. BARNARD,	234.
Mannen med mullkrattan	dito,	237.

	TECKNADE AF.	SIDA.
Stort mod	J. D. LINTON, .	245.
Andtruten	F. BARNARD, .	249.
Sömnaktig	dito, .	249.
Olustig	dito, .	249.
Jätten Grym	dito, .	255.
“Jag fortfor att klaga öfver mitt hjertas hårdhet.”	dito, .	259.
Förstånd förhör Kristinnas barn	E. F. BREWTNALL, .	261.
Herr Flink	F. BARNARD, .	263.
Doktor Skicklig	dito, .	267.
Herdegossen	E. F. BREWTNALL, .	275.
Vårdslös	F. BARNARD, .	280.
Jätten Spetsfundig	dito, .	281.
Gamle Redlig	J. D. LINTON, .	287.
Klenmodig vid porten	F. BARNARD, .	289.
Egenvillig	dito, .	293.
Kajus	dito, .	297.
Smaka-det-som-är-godt	dito, .	298.
Barmhertig och Matteus	dito, .	301.
“Barmhertig sydde efter sin vana kläder åt de fattiga.”	E. F. BREWTNALL, .	303.
Ofärdig erbjuder Försagd en af sina kryckor	F. BARNARD, .	307.
Modfäld	dito, .	319.
Förskräckt	dito, .	319.
Fördom	dito, .	322.
Illvilja	dito, .	322.
Vildhjerna	dito, .	326.
Återvändare döf för Evangelists goda råd	dito, .	327.
Tapper-för-sanningen	J. D. LINTON, .	331.
Ståndaktig och Fru Såpbubbla	F. BARNARD, .	339.
Kristinna går öfver floden	E. F. BREWTNALL, .	343.

BUNYAN DRÖMER SIN DRÖM.

Författarens lefverne.

JOHN BUNYAN, den ryktbare författaren till "*Kristens Resa*" och många andra nyttiga arbeten, föddes i Elstow, nära Bedford i England, år 1628. Hans föräldrar voro mycket fattiga, men gäfvö honom dock en så god uppfostran, som stod i deras förmåga. Han var likväl så förderfvad, att han redan i barndomen öfverlemnade sig at det dåligaste lefnadssätt. I synnerhet i svordomar och förbannelser öfvertråffade han de värsta bland sina ogudaktiga kamrater och blef deras öfverhufvud och ledare, emedan han sjelf så utmärkte sig på syndens väg. I allt detta förderf lemnade Gud honom dock icke utan att bestraffa honom i samvetet. Han kände der många allvarsamma slag och hade förfärande tankar om helvetet. Efter sådana dagar, som han tillbragt i utsväfningar, hade han stundom förskräckliga drömmar. Frukthan för döden och domen förföljde honom under hans gladaste stunder. Han har utförligt beskrifvit dessa tidiga strider och förbrytelser i ett af sina arbeten, som heter: "*Nåden som öfverflödar för den förnämste bland syndare.*" Äfven rönte han underbara prof på Guds skyddande hand i flera lifsfaror. En gång föll han i Ousefloden, en annan gång i hafvet och var nära att drunkna. Vid sjutton års ålder blef han soldat och skulle stå som skiltvakt vid belägringen af Leicester, då en kamrat bad att få stå i hans ställe; han samtyckte, och den andre, som intagit hans plats, fick en muskötkula genom hufvudet.

Men hvarken Herrens straffdomar eller nådebevisningar gjorde något varaktigt intryck på hans förhärdade hjerta. Han var icke allenast känslolös för syndens förderf och farlighet, utan ock en fiende till allt allvarligt. All tanke på religionen, äfven då den visade sig hos andra, var honom en odräglig plåga.

Det första steget till hans förbättring var hans giftermål med en qvinna, hvars föräldrar ansågos gudfruktiga. Hon var så fattig, att den enda hemgift hon bragte honom var endast två böcker: "Gudaktighetens utöfning" och "Den enfaldige mannens gångstig till himmelen." De läste stundom tillsammans i dessa, och hans hustru beskref ofta för honom sin faders gudliga lefnad. I följd häraf och i synnerhet efter åhörandet af en predikan mot ohelgandet af sabbaten, fattade han några beslut om bättring och föresatte sig att uppfylla några religiösa pligter, hvilket han då ansåg tillräckligt för att komma till himmelen. Men dessa föresatser voro icke mäktiga att afhålla honom från hans syndiga förlustelser; till och med samma söndags-eftermiddag, som han fått denna väckelse, var han sysselsatt med spel, då en tanke föll honom in så kraftigt, som om det varit en röst från höjden: *Vill du öfvergifva dina synder och komma till himmelen eller behålla dem och fara till helvetet?* Bestörtning och förskräckelse intogo nu hans själ, hvarpå genast följde de tankarna, att han var en oerhörd, en oförliknelig syndare—att det var för sent för honom att söka himmelriket—att ingen nåd kunde räcka till för hans öfverträdelser. Hans själ greps af misströstan, han kom till den förtviflade slutsatsen, att han skulle blifva olycklig, om han öfvergäfvade sina synder och olycklig, om han förblefve i deras tjenst; han beslöt derföre att taga sitt lystmäte deraf, såsom den enda glädje, som återstod för honom. Med skäl kan man befara, att många förgås genom sådana frestelser. Deras tal lyder så: Det är dock intet hopp för mig, derföre må jag lefva efter mitt eget tycke, så länge jag kan, och sedan underkasta mig mitt öde.

Ännu en månad fortfor han, ehuru förgäfvades, att söka sin njutning i samma syndiga lefverne; då behagade det Gud att gifva honom en ny väckelse genom en qvinna, sjelf en uppenbar synderska, som dock fann hans svordomar så anstötliga, att hon sade honom, att hon aldrig i sitt lif hört en så gudlös svärjare, och att han ensam kunde förderfva hela stadens ungdom, om den komme i hans sällskap. Han blef alldeles bestört öfver denna förebräelse från en sådan persons mun, och ifrån detta ögonblick athöll han sig i allmänhet från att svärja, som han förut gjorde vid nästan hvarje ord han uttalade.

Han hade vid denna tid några märkvärdiga drömmar, hvarunder han t. ex. tyckte, att jorden skalf och öppnade sig för att uppsluka honom—att verldens undergång och den yttersta dagen voro för handen. En gång tyckte han sig falla ned i lågorna bland de fördömde, då en menniska i hvita, skinande kläder kom och ryckte honom såsom en brand ur elden. De djupa intryck

dessa drömmar gjorde på hans själ utplånades aldrig och gäfvö honom kanske anledning att många år derefter, då han skref sitt mästerstycke, "*Kristens Resa*," framställa det i form af en dröm.

En kort tid derefter blef han bekant med en fattig, allvarligt sinnad man, hvars tal om religionen och den heliga skrift så rörde honom, att han företog sig att läsa bibeln, i synnerhet dess historiska delar.

Småningom föregick hos honom en yttre förbättring, som blef så märklig, att hans grannar förvånades och lyckönskade honom dertill. Af detta beröm blef han så uppblåst och högmodig, att han begynte tycka sig vara en mycket god kristen och trodde, enligt sitt eget uttryck, att ingen i hela England kunde vara för Gud mera behaglig än han. Men allt detta var blott ett afskärande af syndens dåliga grenar, medan trädet ännu hade till rot ett opånyttfödt hjerta. Under tiden kom han genom Guds skickelse på arbete i Bedford och fick der en dag höra några qvinnor, som sutto utanför en port och samtalade i gudliga ämnen. Han blef nyfiken, lyssnade på dem, men fann snart, att hvad de sade öfvergick hans begrepp. De talade om *nya födelsen*, om Guds verk hjertat — huru de hade lärt känna sitt stora syndaelände — huru Gud hade i deras hjertan uppenbarat Kristi kärlek — med hvilka löften han vederqvickt, tröstat och bistått dem under bedröfvelse och i frestelser. De talade om sin otro — om sina hjertans förderf — om sina egna verk, sin egen rättfärdighet, såsom alls intet gällande till Guds blickande. Allt detta syntes honom vara taladt på ett så andligt språk, med så mycket allvar och tillika med så mycken kristlig glädje och förnöjsamhet, att han tyckte sig hafva upptäckt en ny verld.

Detta samtal var honom till mycken nytta. Han insåg, att hans tillstånd icke var så godt, som han sjelf inbillat sig, att han under sina funderingar om religionen aldrig fått sigte på dess hufvudsak — den *nya födelsen* — att han aldrig haft någon tröst af Guds löften, att han aldrig plågats af sitt *hjärtas* ondska, emedan han aldrig gifvit akt på sina hemliga tankar, och att han alls icke förstod sig på djefvulens frestelser, eller huru dessa skulle emotstås. Han sökte därför upplysning hos dessa qvinnor, fick en brinnande lust att ständigt sträfvä efter andlig kunskap, och hans själ blef så fästad vid allt, som rörde evigheten, att det blef honom svårt att hafva sinne för jordiska ting. Han begynte nu läsa sin bibel med andra ögon, den blef honom öfver all beskrifning ljuflig och kär, ty den framstälde för honom en frälsare, som han nu kände sig så väl behöfva. Läsning, bön och betraktelse blefvo hans käraste sysselsättningar.

Då begynte själafienden ansätta honom med frestelser. En af de gruffligaste lydte sa: Männe jag är utvald eller icke? — Men det behagade Gud att förlossa honom derifrån, i synnerhet genom följande ord: *Se uppå de gamlas exempel: Hvilken är nagon tid på skam kommen, som uppå Herren förhoppats hafver? . . . Hvilken är nagon tid af honom försmadd, som honom åkallat hafver?* Häraf uppmuntrades han mycket: det var som hade någon sagt till honom: Begynn med Moses' 1:sta bok och läs allt till slutet af Uppenbarelseboken och se, om nagon, som tröstat på Gud, blifvit bedragen! Och om det icke gatt olyckligt för nagon annan, som i tron åkallat Gud, så är det din skyldighet, att också förtrösta på honom och icke oroa dig öfver nådevalet, som är en hemlighet. — En annan frestelse, som svårt ansatte honom, var: Tänk om nådatiden skulle vara förbi för dig! Men efter många dagar, tillbragta i bitter oro, lugnades han genom det gudomliga ordet: Nödga dem att komma härin, att mitt hus matte varda fullt; och: Ännu är det rum. Han hade många andra frestelser; men såsom Herren alltid förlossar sina trogna ur frestelsen, så förlossade han ock den arme Bunyan och uppfylde hans själ omsider med stor frid och fröjd i tron. Härtill bidrogo med den helige Andes välsignelse de samtal han hade med erfarna kristna, och äfven herr Giffords ädla verksamhet, hvilken då var prest i Bedford.

Vid 27 års ålder förenade sig Bunyan med en församling af trogna kristna i Bedford. Hans stora naturgåfvor, utmärkta benådning och de märkvärdiga frestelser han genomgått, hänvisade honom tydligt till det *presterliga kallet*. Mängden lockades af nyfikenhet att höra honom, och han fann snart, att han icke förgäfves förrättade sitt arbete i Herrens vingård. Hans blygsamhet och själfmisströstan voro dock så stora, att han tyckte det vara alldeles otroligt, att Gud skulle tala till syndares hjertan genom honom. Men han uppmuntrades med många lefvande bevis derpå. Hans åsigter om själfva arbetet och hans sätt att utföra det förtjenar att betraktas och efterföljas. Gud ingaf honom ett innerligt deltagande för syndare. Han letade flitigt efter sådana ord och uttryck, som kunde starkast väcka samvetet, framställa Kristus i hans fullhet och visa syndaren, att utom hans dyra försoning finnes ingen frälsning.

”I mina predikningar,” sa berättar han själf, “ledde Gud mig att börja der, hvarest han själf börjar i sitt ord med *syndaren* — med att fördöma allt kött, samt att framlägga och bevisa, huru Guds dom för synden hvilat öfver alla menniskor vid deras inträde i verlden. Denna del af min tjänst utöfvade jag

under förskräckelser af lagen, under skuldkänslan af mina egna öfverträdelser, som då lågo tungt på mitt samvete. Jag kom sjelf i bojor, då jag predikade för dem, som i bojor voro; jag bar sjelf den eld i mitt samvete, för hvilken jag varnade dem. Jag gick uppfylld af förskräckelse och syndakänsla till predikstolsdörren, men der försvunno de och lemnade min själ i ro att fullgöra mitt arbete. Sedan återvände de visserligen lika svåra som förut; men Gud förde mig framåt, så att hvarken synd eller helvete förmäde hindra mig i mitt kall. På detta sätt fortfor jag under två års tid, hvarefter Herren gaf mig genom Kristus någon fridens och tröstens visslet i själen och många ljufliga upptäckter af hans välsignade nåd. Jag sträfvade mycket att framställa Jesus Kristus för verlden i alla hans embeten, hans förhållande till människorna och hans välgörningar, och försökte att för dem afslöja, fördöma och undanröjja de falska stöd, på hvilka verlden litar, och genom hvilket förlitande hon faller och förtappas.

När jag predikat, har jag ofta under tiden, äfvensom under det öfriga af gudstjensten, åkallat Gud i mitt hjerta med allvarlig bön, att han ville göra ordet kraftigt till frälsning, och har derföre alltid försökt, om möjligt varit, så ställa mitt tal, att det skulle så påtagligt utmärka synden, att den dertill skyldiga *person* skulle känna sig särskildt träffad. När jag har slutat gudstjensten, har den tanken alltid varit mig påkostande, att ordet kanske fallit som regnet på de steniga platser, och jag har alltid önskat: O att de, som nu hört mig, kände såsom jag, hvad synd och död och helvete och Guds förbannelse vilja säga; men också hvad Guds nåd, kärlek och barmhertighet genom Kristus äro, äfven emot människor, som ännu äro främmande derför. Jag sade ofta inför Gud i mitt hjerta, att om det kunde tjena till att väcka och öfvertyga dem om sanningen, skulle jag med gladt mod på ögonblicket gå den nesligaste död till mötes.

Jag brydde mig aldrig om att inlåta mig i de frommas tvister angående obetydliga punkter, men stridde likväl gerna och med stor ifver för ordet om *iron* och *syndernas förlåtelse* för Jesu lidandes och döds skull. Jag såg, att mitt kall egentligen var att uttala det *väckande* ordet, och dervid förblef jag.

När någon af mina åhörare, som en gång blifvit väckt, föll tillbaka i liknöjdhet, kan jag med sanning säga, att förlusten var mig känbarare, än om jag sett mitt eget barn sänkas i grafven. Mitt hjerta blef så upplyftadt af den härliga beskaffenheten af mitt arbete, att jag ansåg mig derigenom mera välsignad och hedrad, än om Gud i stället gjort mig till herskare öfver hela den kristna verlden eller öfver all jordens magt och härlighet och jag saknat detta

arbete. O, hvad de orden: *Den der omvänder en syndare af hans vägars villa, han frälsar en själ ifrån döden; och att lärarne skola lysa såsom himmelens sken, och de, som många undervisat till rättfärdighet, såsom stjernor i evighet* — o, hvad dessa och andra, dylika språk hafva uppfriskat min själ! Jag önskade högeligen, att i mitt embete blifva kallad till trakter, som voro djupast försänkta i andligt mörker; ty jag kände, att jag hade mest fallenhet för väckelsens och omvändelsens verk; och det ordet lag jemt för mig: Jag har beflitat mig att predika evangelium, der Kristus icke ens hade varit nämnd, på det jag icke skulle bygga på en annans grund." Detta af Bunyan själf.

Denna trohet, detta nit ådrog honom många fiender, så mycket mer som den tid, i hvilken han lefde, var en tid af förföljelser uti samvetssaker; följden blef att han kastades i fängelse och fick förblifva der i tolf år.

Han fick kraft att tåligt lida denna långvariga fångenskap. Herren var honom mycket nådig. Under den tid han var i fängelse, yttrade han: "Jag har aldrig i mitt lif haft så mycken insigt i Guds ord, som nu. De stycken deraf, hvaruti jag förr såg ingenting, äro nu helt ljusa för mig. Jag har en ljuflig försmak af mina synders förlåtelse och min sammanvaro med Jesus i en annan verld. O, huru ljuft det har blifvit mig här att tänka på *det berget Sion, på det himmelska Jerusalem och den otaliga englaskaran, och Gud, som alla dömer, och de fullkomliga rättfärdigas andar, och Jesus, medlaren* — huru ljufva de blifvit mig, medan jag varit här! Här har jag insett sådant, som jag säkert aldrig i denna verlden skall kunna tydligt uttrycka. Jag har sett en sanning i de orden: "Hvilken I älsken, ändock I icke sen honom, den I ock nu tron uppå och dock icke sen; så skolen I fröjda eder med osäglig och härlig glädje."

Ofta nedtyngdes hans själ vid tanken på hans bedröfvade familj, i synnerhet ett af hans barn, som var beröfvadt sin syn. Bunyan hade starka naturliga känslor, var en öm make och god fader. Men i denna sorg lät han trösta sig af tvenne ställen i skriften: "Lemna mig dina faderlösa barn, jag skall bevara dem vid lif; och må dina enkor sätta sin lit till mig." Herren sade: "Sannerligen, det skall väl gå med dem du lemnade, sannerligen, jag skall komma fienden att behandla dig väl i den onda tiden."

Han var icke overksam under sin långa och svåra fångenskap; han studerade flitigt sin bibel, hvilken tillika med martyrernas historia utgjorde hela hans bibliotek. Han arbetade äfven för sin fattiga familjs uppehälle, men hade en ännu vigtigare sysselsättning deri, att han predikade med kraft och ande för dem, som kunde vinna tillträde till fängelset. Här författade han äfven några

goda skrifter, bland hvilka i synnerhet må nämnas "*Kristens Resa*" — en bok, hvilken bland andliga böcker näst bibeln varit en af de nyttigaste — och han verkade möjligtvis derigenom ännu mera godt, än om han på fri fot fått fortsätta sina predikningar. Man ser tydligt, att han vid författandet af denna bok varit bevärdigad med ett särskildt mått af gudomligt biträde. I sitt trånga fängelse förmådde han så beskrifva den kristnes vandring här i lifvet med dess många svårigheter, faror och strider, att han tyckes ingenting hafva utelemnat. Den mest skarpsynte och upplyste forskare saknar der knapt ett enda själs-tillstånd, godt eller ondt, en enda olyckig förvillelse eller ett enda dödligt misstag, som icke är ändamålsenligt framställt i "*Kristens Resa.*" Boken passar för alla de olika människor, som bekänna sig till gudaktighet, och omtalar våra egna erfarenheter, frestelser och strider så tydligt, som om den varit skrifven för oss och icke i ett annat tidevarf. Berättelsen är så underhållande, att hjertat fäster sig med ett känbart nöje vid utgången af hvarje äfventyr. Lärare kunna ur dess sinrika och dyrbara innehåll hemta goda ämnen till enskilda föreläsningar, och föräldrar kunna med mycken fördel för sina barn läsa stycken af densamma.

Sedan Herren hade bragt till fullbordan hvad han hade beslutit, nemligen att denne Guds man skulle i sin ödsliga ensamhet skrifva dessa böcker, så bevekte han dåvarande biskopen af Lincoln, doktor Barlow, som tillika med några andra rördes till deltagande för Bunyans oförtjenta lidanden, att medverka till hans befrielse.

Hans verksamma ande begagnade sig af denna återvunna frihet. Han besökte på flera håll fromma kristna, i synnerhet de bedröfvade, frestade eller förföljda, till hvilka han nu hade mångt passande ord att säga, hemtadt ur sin egen erfarenhet. Han fick äfven nu personligen uttrycka för sina vänner sin tacksamhet för deras bistånd under hans fängelsetid, och när tillfälle yppade sig, predikade han evangelium med stor frimodighet och mycken framgång, i synnerhet för sin församling i Bedford, som nu valde honom till sin lärare.

Med allt sitt vunna anseende och sin framgång förblef han dock ödmjuk och talade sällan eller aldrig om sig sjelf. Hela hans uppförande var exemplariskt, så att icke ens sjelfva ondskan kan upptäcka en enda fläck på hans rykte, hans sinne eller vandel. Försvagad af lidande, ålder och verksamhet i sina presterliga åligganden, slutade han sitt dyrbara lif i utöfningen af en gerning af kristlig kärlek. Han var känd på hela trakten såsom fridsstiftare och anmodades derföre af en ung man, som bodde i granskapet af Bedford, att medla

mellan honom och hans förtörnade fader, som bodde i staden Reading i Berkshire, hvilken vänskapstjenst han atog sig och lyckades att fullborda. Vid återkomsten till London öfverfölls han af en häftig regnskur, kom genomvåt till en af sina vänner vid Snow Hill, som lag i hans väg, och fick en häftig feber, under hvilken han taligt led de atföljande plågorna. Undergifven Guds vilja, astundade han dock att skiljas hädan och vara med Kristus och ansåg därför lifvets förlängning blott som ett ovälkommet uppehåll på vägen till den salighet, hvarefter hans själ så längtansfullt törstade. I detta tillstånd af helig längtan uppgaf han sin anda i sin högtlofvade Frälsares sköte den 12 Augusti 1688, i sitt 60:de ar, efter tio dagars sjukdom.

Bunyan hade stora naturliga gåfvor, ovanligt rik inbillning och uppfinningsförmaga, en fin och träffande qvickhet och ett så godt minne, att han brukade efterat uppskrifva de predikningar han hållit utan koncept. Hans arbeten äro samlade i tvenne delar, som innehålla lika många afhandlingar som åren i hans lefnad. Hans skrifter bevisa nogsam, huru djupa och rena hans insigter i evangeliets grundsanningar voro. Hans fromhet och upprigtighet mot Gud voro synbara för alla, som umgingos med honom. Han vidblef beständigt det gudomliga budet om kärleken och beklagade, att tvister stundom uppkommo kristna emellan. Han var hjeltomodig, då det blef fråga om att försvara Kristi och evangeliets sak, att bestraffa synden både enskildt och i allmänhet, men var likväl mild, nedlatande och vänlig mot alla. Så lefde och dog en man, hvilkens sinne, uppförande och verksamhet voro en märkvärdig tolkning af skriftens ord: *”Mina bröder, se på eder kallelse, att icke många visa efter köttet, icke många mäktiga, icke många ädlingar äro kallade. Utan det i verlden dåraktiga har Gud utvalt, på det han skulle komma de visa på skam—på det att intet kött må berömma sig inför honom.”*

Författarens förord.

När först jag fattade min penna,
Jag tänkte ej att skriva då
En bok af sådan form som denna,
Men hur det var, det gick mig så.
Jag tänkte på de helga männer,
Som kämpat trones kamp till slut,
På deras väg, den Herren känner,
Och den han sjelf har stakat ut;
Jag tänkte på de många strider,
Som mötte dem på vandringen,
Och på den fröjd, hvarmed omsider
De ingått uti himmelen;
I bild jag tänkte mig allt detta,
Och ännu mycket mer dertill,
Och sade vid mig sjelf: "Jag vill
I bild för andra ock berätta,
Hvad Herren uppenbarat mig
Om tid och evighet och—sig."

Dock tänkte jag ej skicka ut
Min bok i stora vida världen
Att möta mången storm på färden,
Men se, det gick väl så till slut;
Jag läste upp de enkla bladen
För några få förtrogna blott,
Då gick en hviskning genom raden,
Den ene sade: "Det är godt!"
Den andre: "Godt det kan ej vara!"
En tredje: "Visst det tryckas skall!"
En fjerde: "Nej, låt bli det bara —
Det skulle komma dig på fall!"

Då kom en tvekan öfver mig —
 Och säg, hvad skulle jag väl göra?
 När menskotycken dela sig,
 Är bäst att *Herrens röst* blott höra.
 Jag trodde mig förnimma den
 Och sade glad: "Min bok skall tryckas!
 Med Guds välsignelse skall än
 Det ringa företaget lyckas."
 Jag sänder den alltså till dem,
 Som vänligt dessa blad begärde:
 Må andra stänga sina hem,
 Men lemna boken i sitt värde.

Min vän, syns formen dig ej god,
 Det måste du mig väl förlåta;
 Haf endast litet tålmod,
 Och klar blir dig då mången gåta.
 De mörka skyar gifva regn.
 De klara ej en enda droppe;
 Sök guld i bergets djupa hägn,
 Du finner ej ett grand deroppe.
 Se fiskaren, som går åstad
 Och nya medel jemt försöker,
 Och blir dervid så hjertligt glad
 Åt hvarje fisk, som fångsten öker;
 Se fogelfångaren, hur tätt
 Han lägger sina nät i skogen,
 Och tänker blott på nya sätt
 Att vinna mer—sitt yrke trogen.
 Så har ock jag med denna bok
 Blott sökt att flera själar vinna—
 Men tycker du dig sjelfvom klok,
 Du ingen visdom här skall finna.

I bilder talar Gud till oss,
 En bilderbok är ju det ordet,

Som aldrig, aldrig skall förgås,
Och är ett ljus i mörkret vordet.
Se, den mosaiska lagen re'n,
Se, hvilket bildspråk, hvilka under!
Och alla Guds profeter se'n
I sakta väder eller dunder!
Och *Jesus* sjelf, som mången gång
I liknelser sitt ord förkunnar,
Och vet, att världen är oss vrång,
Än samma bildspråk oss förunnar,
Säg, hvem oss väl förmena kan
Att bruka samma sätt som han?

Blott än ett ord. — I dessa blad
En fattig vandrare du finner,
Som vandrar från Förderfvets stad
Och seger efter seger vinner.
Han söker lifvets krona se,
Den Herren Gud af nåd vill ge;
Han aktar ingenting i världen,
Som vill förhindra honom.—Säg,
Vill *du* ock följa med på färden
Till *Sions berg*, på *lifvets väg*?

FÖRSTA DELEN.

KRISTENS RESA.

KRISTEN, SÅDAN BUNYAN SAG HONOM I SIN DRÖM.

Kristens resa genom denna världen till evigheten,

framställd under bilden af en dröm.

I KAPITLET.

UNDER det jag vandrade genom denna världens öken, träffade jag på en kulle,* der jag lade mig ned för att sofva; och medan jag så sof, hade jag en dröm, hvori jag tyckte mig se en man, höljd i trasor, stå med ansigtet vänt ifrån sitt eget hem, med en bok i handen och en stor börda på ryggen. (Es. 64: 6; Luk. 14: 33; Ps. 38: 4; Ebr. 2: 2.) Da jag nu betraktade honom, öppnade han boken och läste deri; och under det han läste, grät han och skälfde, tills han, ur stånd att längre beherska sig, utbrast i ett högt klagorop, sägande: "*Hvad skall jag göra?*" (Ap. G. 2: 37; 16: 30, 31.)

I detta tillstånd gick han till sitt hem och lade der, så länge han kunde, band på sina känslor, på det hans hustru och barn icke måtte märka den ängest, hvori hans själ var stadd; men som hans oro var i ständigt tilltagande, så kunde han slutligen ej tåla längre, utan öppnade sitt hjerta för sin hustru och sina barn. "Min dyra maka, och I, mina älskade barn," tilltalade han dem, "jag, eder käre fader, är alldeles förlorad för den bördans skull, som trycker mig så hårdt; dessutom har jag säkra underrättelser om att denna vår stad kommer att uppbrännas med eld från himmelen; äfvensom att i denna förskräckliga

* Här syftas på fängelset i Bedford, der Bunyan satt fången i tolf år.

KRISTEN ÖMTALAR SINA BEKYMNER FÖR SIN HUSTRU OCH SINA BARN.

undergång både jag och du, min hustru, och I, mina älskade barn, skola jemmerligen omkomma, så framt vi icke (hvilket ännu är mig förborgadt) dessförinnan kunna finna någon utväg till räddning." Detta tilltal gjorde nu hans anhöriga mycket bestörta; icke derföre att de trodde, att hvad han sagt dem var sant, utan derföre att de fruktade, att han fått någon skruf lös i hufvudet. Som det alltså började att lida mot natten, och de hoppades, att sömnen skulle lugna hans upprörda hjerna, så skyndade de sig att få honom i säng. Men natten skänkte honom lika litet ro som dagen, så att han, i stället för att sofva, tillbragte densamma under suckar och tårar. Då nu morgonen kom, och de ville veta, huru det stod till med honom, så svarade han: "Allt sämre och sämre," och började att ånyo tala med dem på samma sätt som förut. Men nu begynte de att förhärda sina hjertan, hvarjemte de också trodde, att de genom ett sträft och ovänligt bemötande skulle kunna fördrifva hans sinnessjukdom. Derföre gjorde de narr af honom: än öfverhopade de honom med förebräelser, än låtsade de, som om de ej alls brydde sig om honom. Följden blef, att han drog sig undan till sin kammare för att sörja öfver sin egen nöd, samt gråta och bedja för sina anhöriga. Äfven vandrade han stundom helt ensam ut på fälten, än läsande, än bedjande. På detta sätt förflöt hans lif några dagar.

Nu såg jag en gång, att medan han vandrade på fälten, så läste han efter vanan under stor själsångest i sin bok; och bäst han läste, så utbrast han som förut: "*Hvad skall jag göra, att jag må blifva salig?*" (Ap. G. 16: 30, 31.)

Jag märkte äfven, huru han såg sig omkring åt alla håll, som om han velat fly undan, men likväl stod stilla, emedan han, efter hvad jag kunde förstå, ej visste, hvart han skulle taga vägen. Derpå såg jag, huru en man, vid namn Evangelist, närmade sig honom och frågade: "Hvarföre gråter du så?"

"Jag märker," svarade han, "af boken, som jag har i min hand, att jag är dömd till att först dö och sedan komma i domen; och jag känner, att jag

Kristen beder i sin kammare.

EVANGELIST VISAR KRISTEN VÄGEN TILL DEN TRÅNGA PORTEN.

hvarken är villig till det första eller skicklig för det senare." (Ebr. 9: 27; Job 16: 21, 22; Hes. 22: 14.)

Då sade Evangelist: "Hvarföre är du icke villig att dö, då det här lifvet är behäftadt med så många vedermödor?" "Jo," svarade mannen, "derföre att jag fruktar, att den här bördan, som ligger på min rygg, skall sänka mig än djupare ned än i grafven, och att jag skall störta i helvetets djup. (Es. 30: 33.) Och, käre herre, om jag ej är beredd att gå i fängelse, så är jag ej heller beredd att framträda i domen och derifrån gå till afrättsplatsen. Det är tanken på dessa ting, som kommer mig att klaga och gråta."

Då sade Evangelist: "Om din ställning är sådan, hvarföre står du då stilla?" "Jo," svarade han, "emedan jag icke vet, hvart jag skall gå." Derpå gaf den förre honom en pergamentsrulle, der det stod skrifvet: "*Undfly den tillkommande vreden.*" (Matt. 3: 7.)

Då nu mannen läst dessa ord, såg han mycket bekymrad på Evangelist och sade: "Hvart skall jag då fly?" Då pekade den senare bortom ett mycket vidsträckt fält och sade: "Ser du den der lilla trånga porten der borta?" (Matt. 7: 13, 14.) Mannen svarade: "Nej." Då sade den förre: "Ser du det der skinande ljuset?" (Ps. 119: 105; 2 Pet. 1: 19.) "Ja, jag tror, att jag gör det," blef svaret. "Håll dina ögon stadigt på det ljuset," fortfor Evangelist, "och gå rakt på detsamma, så skall du få se porten; och då du klappar på denna, så skall det blifva dig sagdt, hvad du har att göra." Alltså såg jag i min dröm, huru mannen började att springa. Men han hade icke kommit långt från sitt eget hus, förrän hans hustru och barn märkte det och började ropa efter honom, att han skulle vända om. (Luk. 14: 26.) Men mannen satte fingrarna i öronen och fortsatte sitt lopp, ropande: "Lif, lif, evinnerligt lif!" Och så flydde han mot midten af slätten utan att ens se sig om.

Grannarne kommo äfven ut för att se honom springa; och under det han sprang, gjorde någre gäck af honom, andre hotade honom, och somlige ropade, att han skulle vända om. (Jer. 20: 10.) Och ibland de sistnämde voro två, som föresatte sig att med våld hemta honom tillbaka. Den enes namn var Halsstarrig, den andres Lättböjd. Nu hade mannen fått ett långt försprång, men de voro fast beslutne att förfölja honom, hvilket de ock gjorde med den påföljd, att de snart upphunno honom. Då sade mannen: "Grannar, hvarföre hafven I kommit efter mig?" "För att öfvertala dig att vända om med oss," svarade de. Men han sade: "Det är omöjligt; I bon

i staden Förderf, der jag också är född; ty jag vet nu, att detta är stadens namn; och om I dörn der, så skolen I förr eller senare sjunka djupare ned än i grafven, ned i den sjön, som brinner af eld och svafvel. Låten derföre öfvertala eder, käre grannar, och kommen med mig."

"Hvad?" sade Halsstarrig, "skulle vi lemna våra vänner och alla vara fröjdeämnena bakom oss?"

"Ja," sade Kristen (ty detta var mannens namn), "derföre att allt, hvad I skolen öfvergifva, icke ens förtjenar att jemföras med en liten del af det goda, som jag söker att vinna. (2 Kor. 4: 18; Rom. 8: 18.) Och om

I viljen följa med mig och framhärda intill änden, så skolen I få det lika godt som jag; ty i det land, dit jag är på väg, finnes *nog och öfvernog*. (Luk. 15: 17.) Kommen derföre och pröfven sanningen af mina ord."

Halsstarrig: "Hvad är det då för saker, som du söker, eftersom du lemnar hela världen, för att vinna dem?"

Kristen: "Jag söker *ett oförgångligt, obefläckadt och ovanskligt arf*. (1 Pet. 1: 4.) Och det är samladt och förvaradt i himmelen för att i sinom tid skänkas åt dem, som med allvar söka derefter. (Ebr. 11: 16.) Om I viljen, kunnen I sjelfva läsa derom i min bok."

Halsstarrig: "Tyst! bort med din bok! Vill du vända om med oss eller ej?"

Kristen: "Nej, det vill jag visst icke, efter jag en gång *satt min hand vid plogen*." (Luk. 9: 62.)

Halsstarrig: "Kom då, granne Lättböjd; låtom oss vända om och gå hem utan honom. Det är ingen ände på dessa förryckta narrar, som, då de fått något infall i sitt hufvud, äro visare i sina egna ögon än sju andra, som kunna gifva goda skäl för sig."

Lättböjd: "Smäda icke; om hvad den gode Kristen säger är sant, så söker han efter bättre ting än vi; hvarföre jag också känner mig hågad att göra denne min granne sällskap."

Halsstarrig.

Halsstarrig: "Hvad? ännu flerar dårar! Lyd mitt råd och vänd om; hvem vet, hvart en sådan galning kan föra dig? Vänd om, vänd om och var förständig!"

Kristen: "Nej, granne Lättböjd, kom du blott med mig. Man kan verkligen vinna de skatter, om hvilka jag talade, och många andra härliga ting derjemte; och tror du icke mig, så läs här i denna bok och vet, att sannfärdigheten af det testamente, som der omtalas, är besegrad med hans blod, *som det gjort hafver.*" (Ebr. 9: 17-21.)

Lättböjd: "Nåväl, granne Halsstarrig, jag har nu fattat mitt beslut och ämnar gå med denne gode man, samt dela hans öde; men säg mig, gode följeslagare, känner du vägen till detta efterlängtade ställe?"

Kristen: "En man, hvars namn är Evangelist, rädde mig att skynda till en liten trång port, som ligger framför oss, och der vi skola få nödiga föreskrifter om vägen."

Lättböjd: "Kom då, käre granne, och lät oss anträda vår vandring." Och så begåfvo de sig tillsammans åstad.

Halsstarrig: "Jag går åter tillbaka till mitt hem; ty jag vill icke vara sådana förvidna, svärmiska dårars stallbroder."

Nu såg jag i min dröm, huru, sedan Halsstarrig vändt om, Kristen och Lättböjd vandrade under inbördes samtal öfver slätten; och började deras samtal sålunda:

Kristen: "Nå, granne Lättböjd, huru står det till med dig? Det fagnar mig, att du lät öfvertala dig att följa med mig; och jag är viss på, att om blott Halsstarrig fått erfara, hvad jag erfarit af den ännu osynliga verdens krafter och förskräckelser, så skulle han icke så lätt vändt oss ryggen."

Lättböjd: "Ja, granne Kristen, och efter vi två nu äro allena, så säg mig ytterligare, huru de der tingen, som vi gå att söka, äro beskaffade, och huru man kommer i åtnjutande af dem?"

Kristen: "Jag kan bättre fatta dem med min själ än beskrifva dem

Lättböjd.

med min tunga. Men efter du åstundar att få veta något om dem, så skall jag läsa i min bok.”

Lättböjd: “Och tror du, att orden i din bok verkligen äro sanna?”

Kristen: “Ja visst, ty han, som är upphofvet till densamma, *kan icke ljuga.*” (Tit. 1: 2.)

Lättböjd: “Det är bra! Men hvad är det då för härliga ting?”

Kristen: “Jo, det är ett oändligt rike, hvaruti rum är beredt för oss, samt evinnerligt lif, som skänkes oss, på det vi för alltid må bo uti detta rike.” (Es. 45: 17; Joh. 10: 27–29.)

Lättböjd: “Nå väl; och hvad mer?”

Kristen: “Der förlänas oss rättfärdighetens krona och kläder, så att vi skola skina sasom solen på himmelens fäste.” (2 Tim. 4: 8; Upp. 3: 4; Matt. 13: 43.)

Lättböjd: “Detta är mycket härligt; men hvad mer?”

Kristen: “Der skall ej vara någon gråt mer, ej heller rop, ej heller värk; ty han, som är ställets Herre, skall aftorka alla tårar från våra ögon.” (Es. 25: 8; Upp. 7: 16, 17; 21: 4.)

Lättböjd: “Och hvad skola vi få för sällskap der?”

Kristen: “Vi skola der få till sällskap seraffer och keruber, väsenden, hvilkas glans nu skulle blända våra ögon. (Es. 6: 2; 1 Tess. 4: 16, 17; Upp. 5: 11.) Vi skola der äfven träffa tusenden och tiotusenden, som före oss vandrat till samma ort; och ingen enda der tänker något argt, utan alla äro kärleksfulla och heliga, samt vandra i Guds åsyn och hafva Guds eviga välbehag hvilande öfver sig. (1 Tess. 4: 16, 17; Upp. 5: 11.) Med ett ord: Vi skola der få se de äldsta med deras gyllene kronor (Upp. 4: 4); vi skola der få se de heliga jungfrurna med deras gyllene harpor (Upp. 14: 1–5); vi skola der få se människor, som blefvo af verlden sönderhuggna och brända, uppättna af vilddjur, dränkta i hafvets vågor, allt för den kärlek, hvarmed de älskade den ortens Herre (Joh. 22: 25); och alla äro de fulla af helsa och lif, samt öfverklädda med odödlighet sasom med en skrud.” (2 Kor. 5: 2–5.)

Lättböjd: “Man behöfver endast höra talas om dessa ting för att blifva hänryckt af förtjusning. Men kunna vi verkligen erhålla allt detta? Och huru skola vi komma i åtnjutande deraf?”

Kristen: “Svaret härpå har det landets Herre upptecknat i denna bok. (Es. 55: 12; Joh. 12: 37; 6: 37; Upp. 21: 6; 22: 17.) Och summan

KRISTEN OCH LÄTTBÖJD I MISSTRÖSTANS KÄRR.

deraf är, att om vi verkligen vilja hafva allt detta goda, så skall han för intet skänka oss det."

Lättböjd: "Näväl, min gode följeslagare, det gläder mig hjertligen att höra allt detta; låt oss derföre påskynda våra steg."

Kristen: "Jag kan ej gå så fort, som jag skulle önska, för den bördans skull, som ligger på min rygg."

Nu sag jag i min dröm, att just som de slutat sitt samtal, närmade de sig till ett mycket djupt träsk, som låg midt på slätten; och som de icke anade någon fara, så föllo båda helt plötsligt ned i gytjan. Och var träskets namn Misströstans kärr. Här lågo de nu en tid och vältrade sig, så att båda blefvo alldeles öfverhöljda med smuts, och Kristen, till följd af den tunga bördan på hans rygg, började sjunka ned i dyn.

Då sade Lättböjd: "Ack, granne Kristen, hvar är du nu?"

Kristen: "I sanning, det vet jag icke."

Nu började Lättböjd att blifva otålig och sade i en förargad ton till sin reskamrat: "Är detta den sällhet du hela tiden förespeglat mig? Om det strax i början af vår färd går oss så illa, hvad hafva vi väl då att vänta, innan vi hinna målet för vår resa? Kan jag blott komma med lifvet härifrån, så må du gerna behålla det der härliga landet för din egen räkning." I detsamma gjorde han en eller två förtviflade ansträngningar och kom så upp ur gytjan på den sidan om träsket, som låg närmast hans hem. Derpå skyndade han bort, och Kristen såg honom ej vidare.

Kristen fick således ligga ensam och vältra sig i Misströstans kärr; likväl bemödade han sig att arbeta sig upp på den sida af träsket, som låg längst bort från hans hus och närmast den trånga porten; men oaktadt alla sina ansträngningar kunde han icke komma upp för bördans skull, som låg på hans rygg. Slutligen såg jag i min dröm, huru en man, som hette Hjelp, kom fram till honom och frågade, hvad han gjorde der.

Kristen: "En man, som hette Evangelist, uppmanade mig att ställa min kosa hitåt; han tillsade mig äfven att gå till porten derborta för att undfly den tillkommande vreden. Och under det jag var på väg dit, så sjönk jag ned i detta träsk."

Hjelp: "Men hvarföre såg du icke bättre efter fotspåren."

Kristen: "Fruktan jagade mig så tätt i hälarne, att jag flydde genaste vägen och föll så ned i dyn."

Då sade Hjelp: "Gif mig din hand." Härpå räckte Kristen mannen

handen, och denne drog upp honom och satte hans fötter på ett hälleberg (Ps. 40: 2), samt bjöd honom att fortsätta sin vandring.

Nu steg jag fram till honom, som dragit upp Kristen, och sade: "Herre, eftersom vägen från staden Förderf till porten, der borta går öfver detta ställe, huru kommer det sig, att man icke lagar det här vägstycket, så att stackars vandrare kunna med mera trygghet hinna sitt mål?" Då svarade han mig: "Detta sumpiga träsk har den beskaffenheten, att det aldrig kan fyllas eller förbättras; det är nemligen en fördjupning, dit all den orenlighet och allt det afskum, som åtföljer syndakänslan, oupphörligt flyter ned, hvarföre det ock kallas Misströstans kärr; ty så snart syndaren vaknar upp till känsla af sitt förtappade tillstånd, uppstår i hans själ en mängd nedslående farhågor och tvifvel, hvilka alla samla sig och stanna i detta träsk. Detta är orsaken, hvarför stället är så svårt att färdas öfver.

Det är emellertid icke konungens vilja, att detta ställe skall förblifva så eländigt (Es. 35: 4, 5); hvarföre ock arbetare i mer än sexton hundra år under ledning af hans majestäts ingenjörer varit sysselsatta med detta vägstycke, i hopp att de sålunda skulle kunna förbättra det. Ja, jag vet förvisso, att åtminstone 20,000 lass, fulla med millioner helsosamma råd, blifvit hitförda från alla konungens herradömen (och kännare säga, att man aldrig kan få bättre fyllnadsämnen), samt vräkt ned i detta träsk, i fall det sålunda skulle kunna sättas i stånd; men oaktadt allt detta förblifver det ett Misströstans kärr och kommer att så förblifva, äfven sedan de gjort allt hvad de förmå.

Visserligen hafva vissa säkra och fasta fotsteg genom Laggifvarens försorg blifvit lagda midt igenom detta träsk; men vid de tider, då detta ställe böjar utspy sin orenlighet, såsom fallet är vid väderskiften, äro dessa steg knapt synliga, och äfven om de skulle vara synliga, så betages vandraren här af en sådan svindel, att han stiger på sidan om dem; och så sjunker han då ned i gytjan, oaktadt de nämnda fotstegen finnas der. Men sedan man väl kommit in genom porten, blir marken god och stadig." (1 Sam. 12: 23.)

Derpå såg jag i min dröm, huru Lättböjd nu hunnit hem till sitt hus. Så kommo då hans grannar för att helsa på honom; och medan somliga prisade hans klokhets att vända tillbaka, så kallade några honom en däre, derföre att han vågat sig åstad med Kristen, under det andra gjorde spe af hans feghet, sägande: "Sannerligen, efter du en gång hade anträdt den äfventyrliga färden, så skulle jag, om jag varit som du, icke varit feg nog att låta afskräcka mig af några få vidrigheter." Och så fick då Lättböjd sitta

med skammen ibland dem. Slutligen repade han dock mod igen, hvarpå alla slogo om på en annan bog, samt började förlöjliga den stackars Kristen på hans rygg. Vare detta nog sagdt om Lättböjd.

Under det nu Kristen vandrade ensam för sig sjelf, fick han på långt afstånd se någon komma emot sig tvärs öfver fältet. Och just der deras vägar korsades, stannade de två vandrarne för att samtala med hvarandra. Namnet på den herre, som här mötte Kristen, var Verldslig vis, och han bodde i staden Köttslig klokhet, en mycket stor stad, belägen helt nära Kristens hemort. Som nu denne herr Verldslig vis förspport åtskilligt om

Verldslig vis.

Kristen (ty dennes affärd från staden Förderf hade icke blott blifvit mycket beryktad i hans egen hembygd, utan äfven blifvit samtalsämnet i många andra städer), så gissade han, hvem det var, som kom emot honom med så mödosamma steg, tunga suckar och högljudda klagorop, samt inledde följande samtal med honom:

Verldslig vis: "Hvad nu, gode man? Hvart ämnar du dig, du som ser så betungad ut?"

Kristen: "Ja, i sanning, om någonsin en arm varelse varit betungad, så är det väl jag. Och efter Ni frågar mig, hvart jag ämnar mig, så

får jag säga Er, att jag är på väg till den der tränga porten, som ligger der framför mig; ty, efter hvad man sagt mig, skall jag der få veta rätta sättet att blifva qvitt min tunga börda."

Verldslig vis: "Har du hustru och barn?"

Kristen: "Ja, men den här bördan besvärar mig så, att jag ej nu har samma nöje af dem som förr; ja, det förefaller mig alldeles, som om jag ej hade hvarken den ena eller de andra." (1 Kor. 7: 29.)

Verldslig vis: "Vill du lyssna till mig, om jag ger dig ett råd?"

Kristen: "Ja gerna, om det är ett godt råd; ty jag är nu i stort behof af ett sådant."

Verldslig vis: "Jag skulle då vilja råda dig, att så fort som möjligt göra dig utaf med din börda; ty förr får du aldrig någon ro i din själ, lika litet som du dessförinnan kan ha någon nytta eller något nöje af de välsignelser Gud förunnat dig."

Kristen: "Det är just hvad jag söker efter, nemligen att bli qvitt den här tunga bördan; men sjelf förmår jag icke göra mig utaf med den, ej heller finnes det någon människa i vår trakt, som kan lyfta den af mina skuldror; därför vandrar jag, såsom jag nyss sade Er, på denna vägen, för att bli utaf med min börda."

Verldslig vis: "Hvem uppmanade dig att gå denna vägen för att bli din börda qvitt?"

Kristen: "En man, som förekom mig som en mycket stor och vördnadsvärd person; om jag mins rätt, så var hans namn Evangelist."

Verldslig vis: "Må han bli fördömd för sitt råd! ty det fins i hela verlden ingen farligare och besvärligare väg, än den som han visat dig till, såsom du nog får se, om du följer hans råd. Ja, som jag märker, så har du redan haft någon erfarenhet deraf; ty jag ser, att du är nedsudlad af smutsen från Misströstans kärr; men detta trask är endast början af de vedermödor, som vänta dem, som fortsätta på denna väg. Lyssna till mig, ty jag är äldre än du. På den väg du nu vandrar går du helt visst tillmötes trötthet, värk, hunger, faror, nakenhet, svärd, lejon, drakar, mörker, ja med ett ord, död och allt ondt. Detta är sant och visst, såsom mångas enstämmiga vittnesbörd intygar. Hvarföre skulle då en människa obetänksamt störta sig sjelf i förderfvat genom att lyssna till en främlings ord?"

Kristen: "Men, herre, den här bördan på min rygg är förskräckligare för mig än alla de vidrigheter, som Ni nämt. Jag tycker, att jag ej skulle fraga efter något, som kunde vederfaras mig på vägen, blott jag så kunde bli min börda qvitt."

Verldslig vis: "Huru kom du först att få den der bördan?"

Kristen: "Jo, genom läsandet af den här boken, som jag har i min hand."

Verldslig vis: "Ja, det kunde jag just tro; det har gått med dig såsom med många andra svaga människor, som befattat sig med ting, som varit dem för höga, och därför oförvarandes fått samma slags griller i hufvudet, som

du, griller, hvilka icke blott (såsom jag ser, att fallet nu är med dig) beröfva människor allt lefnadsmod, utan äfven drifva dem till förtviflade vågspel för att vinna, de veta icke hvad.”

Kristen: “Jag vet blott alltför väl, hvad jag vill vinna, nemligen befrielse från min tunga börda.”

Verldslig vis: “Men hvarföre vill du söka denna befrielse på en väg, som är besatt med så många faror? Så mycket mer, som jag (om du blott hade tålmod att höra på mig) skulle kunna visa dig, huru du skall vinna, hvad du ästundar utan de faror, hvarför du på denna väg kommer att utsätta dig. Ja, botemedlet är helt nära till hands. Dessutom kan jag tillägga, att du på den väg jag föreslår dig skall i stället för de nämnda farligheterna möta mycken trygghet, vänskap och förnöjelse.”

Kristen: “Käre herre, uppenbara för mig denna hemlighet.”

Verldslig vis: “Välän, i den der byn, som heter Sedlighet, bor en herre, vid namn Lagiskhet, en mycket klok och ansedd man, som kan konsten att hjälpa människor utaf med sådana bördor, som den hvilken trycker dina skuldror; jag kan också sjelf intyga, att han gjort mycket godt i detta hänseende, ja, icke nog härmed, han förstår till och med att kurera dem, som till följd af sin börda blifvit vridna i hufvudet. Till honom bör du nu gå, så blir du genast hulpen. Hans hus ligger icke fullt en mil härifrån; och skulle han sjelf icke vara hemma, så har han till son en hygglig ung man, som heter Höflighet och som, upprigtigt sagdt, förstår saken lika bra som den gamle herrn sjelf. Der, säger jag nu, kan du bli qvitt din börda; och om du icke har lust att gå tillbaka till din förra bostad—hvertill jag ej heller skulle vilja råda dig—så kan du skicka efter hustru och barn och slå dig ned i denna by, der många hus nu stå tomma, och du lätt kan få hyra ett för måttligt pris. Lifsmidlen äro der äfven både billiga och goda; och—hvad som kommer att allra mest förljufva din vistelse der—du får lefva bland aktade grannar, som åtnjuta anseende och godt rykte.”

Nu var Kristen en stund villrådig, hvad han skulle göra; men slutligen sade han till sig sjelf: “Om hvad denne herre sagt är sant, då kan jag ej göra bättre än följa hans råd.” Så frågade han då herr Verldslig vis: “Huru skall jag hitta vägen till den der redlige mannens hus?”

Verldslig vis: “Ser du det der höga berget?”

Kristen: “Ja, mycket väl.”

Verldslig vis: “Om du går förbi det berget, så är det första hus, som du kommer till, hans.”

Så vek då Kristen af vägen för att söka hjälp i herr Lagiskhets hus. Men se, då han kom tätt intill berget, så föreföll det honom så högt, och särskildt hängde den närmaste sidan så mycket öfver vägen, att Kristen ej vågade gå längre af fruktan, att berget skulle falla öfver hans hufvud. Han stod derföre stilla utan att veta, hvad han skulle göra. Hans börda förekom honom också tyngre, än då han var på den förra vägen. Derjemte utgingo blix och dunder från berget, så att Kristen fruktade, att han skulle bli förtärd af elden. (2 Mos. 19: 16—18; Ebr. 12: 21.) Nu började han derföre att svettas och darra af förskräckelse, äfvensom sörja öfver att han följt det råd Verldslig vis gifvit honom. I detsamma såg han äfven Evangelist komma emot sig, och vid hans åsyn började han att rodna af blygsel. Då nu Evangelist kom fram till Kristen, betraktade han honom med en sträng och vredgad uppsyn samt började följande samtal med honom:

Evangelist: "Hvad gör du här, Kristen?" Vid dessa ord visste Kristen ej, hvad han skulle svara, hvarföre han en stund stod förstummad framför honom.

Då frågade Evangelist ytterligare: "Är du icke den mannen, som jag träffade gråtande och klagande utanför staden Förderfs murar?"

Kristen: "Jo, käre herre, jag är den mannen."

Evangelist: "Sade jag dig icke, att du skulle taga vägen till den lilla trånga porten?"

Kristen: "Jo, käre herre, det gjorde Ni."

Evangelist: "Huru kommer det sig då, att du så hastigt vikit af åt sidan? Ty du är nu på orätt väg."

Kristen: "Jo, så snart jag kommit öfver Misströstans kärr, så träffade jag på en man, som inbillade mig, att jag i byn, som ligger framför mig, skulle finna en man, som kunde aflyfta min börda."

Evangelist: "Hvad var det för en man?"

Kristen: "Han såg ut som en fin herre och talade mycket med mig, tills jag slutligen följde hans råd; och så kom jag hit. Men då jag fick se det här berget och blef varse, huru det hänger öfver vägen, så stannade jag tvärt af fruktan, att det skulle falla öfver mitt hufvud."

Evangelist: "Hvad sade den der herrn till dig?"

Kristen: "Jo, han frågade mig, hvart jag ämnade mig, och jag sade honom det."

Evangelist: "Nå, hvad sade han då?"

Kristen: "Han frågade, om jag hade hustru och barn, hvarpå jag svarade ja. Men, tillade jag, jag är så betungad af den börda, som ligger på min rygg, att jag ej mer kan finna samma nöje i deras sällskap som förut."

Evangelist: "Hvad sade han då?"

Kristen: "Han uppmanade mig att skyndsamt göra mig af med min börda, hvarpå jag svarade honom, att detta just var den lättnad jag sökte, äfvensom att jag vandrade till den trånga porten enkom för att få vidare besked om det ställe, der man blir befriad från dylika bördor. Då erbjöd han sig att föra mig till en herres hus, som också förstår sig på konsten att aflyfta sådana bördor, och det på en bättre och genare väg, der ej så många svårigheter skulle möta mig, som på den, hvilken Ni, herre, hade anvisat. Som jag nu trodde honom, så vek jag af från den förra vägen in på denna, i hopp att snart blifva min börda qvitt. Men då jag kom till detta ställe och fick se, huru förhållandet verkligen är, sa stannade jag af fruktan, att någon olycka skulle drabba mig; och nu vet jag icke, hvad jag skall göra."

Evangelist: "Stå då stilla en stund, medan jag läser för dig något ur Guds ord." Då nu Kristen stod och darrade, sade Evangelist: "*Sen till, att I icke visen från eder den som talar; ty om de andra icke kunde undfly, då de visade från sig den som talade på jorden, mycket mindre vi, om vi vända oss från den som talar från himmelen.*" (Ebr. 12: 25.) Vidare sade han: "*Den rättfärdige skall lefva af tro, och om han undandrager sig, skall han icke behaga min själ.*" (Ebr. 10: 38.) Äfven tillämpade han dessa ord sålunda på Kristen: "Du håller just på att störta dig sjelf i denna olycka. Du har börjat att förkasta den allra högstes råd och att vända din fot ifrån fridens väg, så att du nära nog dragit öfver dig evigt förderf."

Då föll Kristen liksom död till hans fötter, utropande: "Ve mig, ty jag är förlorad." Men vid åsynen häraf, fattade Evangelist honom vid högra handen och sade: "*All synd och hädelse skall förlätas människorna* (Matt. 12: 31; Mark. 3: 28); *blif icke otrogen, utan trogen.*" (Joh. 20: 27.) Då qvicknade Kristen åter litet vid och reste sig upp, ehuru han darrade såsom förut.

Nu fortfor Evangelist: "Gif nu så mycket nogare akt på hvad jag säger dig. Ty jag vill nu berätta för dig, hvem han var, som narrade dig, äfvensom till hvem han hänvisade dig. Mannen, som mötte dig, var en viss herr Verldslig vis; och han gör skäl för sitt namn, dels derföre att han endast fattar denna verldens visdom (1 Joh. 4: 5) (hvarföre han alltid går till kyrkan i staden Sedlighet); dels derföre att han tycker mera om denna visdom, ty

derigenom slipper han undan korset. (Gal. 6: 12). Och eftersom han är af detta köttliga sinne, så söker han att förvända mina vägar, ehuru de äro sanna och rätta. Nu är det tre saker i denne mans råd, som du måste på det högsta afsky:

1. Att han lockade dig från rätta vägen.
2. Att han bemödade sig att göra korset förhatligt för dig.
3. Att han förde dina fötter in på den vägen, som leder till dödens rike."

"För det första måste du afsky, att han lockade dig från rätta vägen, ja äfven afsky ditt eget samtycke dertill; ty detta är att förkasta Guds råd för en verldsligt vis människas skull. Herren säger: *'Kämpen för att komma genom den trånga porten'* (Luk. 13: 24), samma port, till hvilken jag hänvisade dig; *'ty den porten är trång, som drager till lifvet, och få äro de, som finna honom.'*" (Matt. 7: 13, 14.) Från denna trånga port äfvensom från vägen, som leder dit, har denne gudlöse man lockat dig och derigenom bragt dig på förderfvets brant; fördenskull bör du hata, att han sålunda lockade dig från rätta vägen, samt afsky dig sjelf, derföre att du lyssnade till honom."

"För det andra måste du afsky hans bemödanden att göra korset dig förhatligt; ty du bör *akta det högre än alla Egyptens skatter.* (Ebr., 11: 25, 26.) Dessutom har härlighetens konung sagt dig, att *den som älskar sitt lif, han skall mista det, samt att den som kommer till honom och icke hatar sin fader och moder, hustru och barn och bröder och systrar och dertill äfven sitt eget lif, han kan icke vara hans lärjunge.* (Joh. 12: 25; Matt. 10: 39; Luk. 14: 26.) Jag säger derföre, att om någon söker intala dig, att det skall blifva din död, utan hvilket sanningen sjelf sagt, att du ej kan få evinnerligt lif, så måste du afsky en sådan lära."

"För det tredje måste du hata, att han satte dina fötter på den vägen, som leder till dödens trældom. Och fördenskull bör du besinna, till hvem han hänvisade dig, äfvenson huru oförmögen den mannen är att befria dig från din börda."

"Den der mannen, till hvilken han rådde dig att gå för att få förlossning och som heter Lagiskhet, är en son af tjensteqvinnan, hvilken med sina barn befinner sig i trældom, och på ett hemlighetsfullt sätt är just detta Sinai berg, som du fruktade skulle falla öfver ditt hufvud. (Gal. 4: 21—27.) Om nu hon sjelf med sina barn är under trældom, huru kan du då hoppas att af dem blifva frigjord? Denne herr Lagiskhet är derföre ur stånd att förlossa dig från denna din börda. Han har ännu aldrig befriat någon människa ifrån hennes börda och kommer ej heller i evighet att så göra; *I kunnen icke rättfärdigas genom gerningar;* ty ingen lefvande själ kan genom lagens gerningar blifva, sin börda qvitt. Derföre är herr Verldsligt vis en fiende, och herr Lagisk-

het en bedragare. Och hvad hans son Höflighet angår, så är han oakadt sitt smilande utseende endast en skrymtare och kan ej hjälpa dig.* Tro mig, allt det prat, hvarmed denne fåvitske man fyllt dina öron, är endast en anläggning för att locka dig ifrån den väg, på hvilken jag hade fört dig, och salunda stjäla ifrån dig din salighet." Efter dessa ord kallade Evangelist högljudt himmelen till vittne på sanningen af hvad han sagt, hvarpå ljungeld och dunder och rösten af en stark basun kommo ut ifrån berget, under hvilket den arme Kristen stod, så att haren reste sig på hans hufvud af förfäran. Och lydde röstens ord salunda: "*Alla de som hålla sig till lagens gerningar, äro under förbannelse, ty det är skrifvet: 'Förbannad vare hvar och en, som icke förblifver vid allt det som är skrifvet i lagens bok, så att han håller det.'*" (Gal. 3: 10.)

Här sag nu Kristen intet annat än död och undergång för ögonen och började derföre jemmerligen gråta; ja han förbannade den stund, då han mötte Verldslig vis, och kallade sig sjelf en tusenfaldig dåre, som lyssnat till hans råd. Äfven blygdes han högligen vid tanken på att denne herres skäl och grunder, som dock alla härflöto från köttet, kunnat till den grad få magt med honom, att han för deras skull öfvergaf den rätta vägen. Derefter vände han sig åter till Evangelist med följande ord:

"Käre herre, hvad tänker Ni? Fins ännu något hopp öfrigt för mig? Får jag nu vända om och gå upp till den *trånga porten*? Kommer jag ej att för detta mitt fel blifva öfvergifven och med skam bortvisad derifrån? Det gör mig hjertligen ondt, att jag någonsin lyssnade till den der mannens råd; men kan min synd förlåtas mig?"

Evangelist: "Din synd är mycket stor; ty du har dermed begatt en dubbel missgerning: Du har öfvergifvit den goda vägen och trädt in på förbjudna stigar. Icke desto mindre kommer mannen vid porten att mottaga dig, eftersom han har god vilja mot människorna. Tag dig blott till vara, att du icke ännu en gång viker utaf, ty då *kan hans vrede begynna att bränna, och du förgås på vägen.*" (Ps. 2: 12.)

* Man bör väl märka det ordet af Kristi mun: "*Verkligen fri*" (Joh. 8: 36); ty till en falsk och olycklig frihet från syndabördan kan man verkligen komma genom en utvärtes laglydnad, och stundom äfven blott genom ärbarhet eller någon yttre hyfsning af lefvernet, nemligen då, när lagen ännu blott drabbar ytan, blott anklagar de yttre syndautbrotten, hvarunder *hjärtats* ondska icke ännu är upprörd och angripen af lagens andliga kraf (Rom. 7: 7—19.) En så ytligt angripen själ kan tyvärr lugnas genom yttre laglydnad och blifver då icke en kristen, utan en farisé. Men denne vår Kristen var djupare träffad af lagen, berget blef honom för fruktansvärdt. En sådan kan aldrig, aldrig der finna lättnad och frid, Det är derom Evangelist nu öfvertygar Kristen.

II KAPITLET.

Å nu Kristen gjorde sig färdig att vända tillbaka, kyste Evangelist honom med ett kärleksfullt leende och önskade honom Guds välsignelse på resan. Så begaf han sig då i största hast på väg utan att tilltala dem, som han mötte, eller bevärdiga dem med ett svar, om de tillsporde honom. Han skyndade framåt liksom en, som hela tiden vandrade på förbjuden mark, och ansåg sig icke säker, förrän han åter kommit ut på den väg han lemnat, för att följa de råd Verldslig vis gifvit honom. Så kom då Kristen efter en stunds vandring upp till porten. Och som det stod skrifvet öfver densamma: "*Klappen, och eder skall varda upplåtet.*" (Matt. 7: 8), så klappade han på mer än en eller två gånger, sägande:

"Skäll han väl öppna nu sin helga port
För mig, mig arme, som har uppror gjort
Och borde straffas? Då skall ock min tunga
Evinnerligt hans stora nåd lofsjunga."

Omsider kom det en man med ett, värdigt utseende, vid namn Godvilje till porten och frågade, hvem som var der utanför, hvarifrån han kom, och hvad han önskade.

Kristen: "Här är en arm, skuld-belastad syndare. Jag kommer från staden Förderf, men går till Sions berg för att undfly den tillkommande vreden. Som man nu sagt mig, att vägen dit går genom denna port, så skulle jag gerna vilja veta, om Ni, käre herre, är villig att släppa mig in."

"Ja, hjertans gerna," svarade Godvilje och öppnade i detsamma porten.

Just som nu Kristen skulle stiga in, ryckte mannen honom hårdt i armen. "Hvad betyder detta?" frågade Kristen. "Jo," sade den andre,

"Just som Kristen skulle stiga in, ryckte mannen honom hårdt i armen."

“ett litet stycke fran denna port reser sig ett starkt slott, der Beelzebub är kommandant, och hvarifrån både han och hans folk med pilar beskjuta alla, som komma upp till denna port, om de så skulle kunna döda dem, innan de hinna in.” Då sade Kristen: “Jag fröjdas med bäfvan.”

Beelzebub och hans folk beskjuta dem, som komma till den trånga porten.

Kristen: “Ja, min hustru och mina barn sågo först min affärd och ropade, att jag skulle vända om. Äfven några af mina grannar stodo och ropade efter mig detsamma; men jag satte fingrarne i öronen och fortsatte min väg.”

Godvilje: “Följde ingen af dem efter dig för att öfvertala dig att gå tillbaka?”

Kristen: “Jo, både Halsstarrig och Lättböjd. Men då de sågo, att de ej kunde uträtta något, vände Halsstarrig om under smädelser, medan Lättböjd gick med mig ett litet stycke.”

Godvilje: “Men hvarför följde den senare ej med ända fram?”

Kristen: “Vi gingo verkligen tillsammans, ända tills vi kommo till Misströstans kärr; men då vi båda helt oförmodadt föllo ned deri, så fälde min granne, Lättböjd, modet och vågade ej gå längre. Sedan han alltså ar-

Då han nu kom in, fragade honom mannen vid porten, hvem som visat honom dit.

Kristen: “Evangelist uppmanadé mig att gå hit och klappa på, såsom jag ock gjort, och sade, att Ni, herre, skulle låta mig veta, hvad jag bör göra.”

Godvilje: “*Man har gifvit för dig en öppen dörr, och ingen kan låta henne igen.*”

Kristen: “Nu börjar jag att skörda välsignelserna af de faror, för hvilka jag blottstält mig.”

Godvilje: “Men hur kommer det sig, att du är allena?”

Kristen: “Jo, deraf att ingen af mina grannar insåg sin fara, såsom jag insåg min.”

Godvilje: “Visste någon af dem, att du begaf dig åstad?”

betat sig upp på den sidan, som låg närmast hans eget hus, sade han till mig, att jag för honom gerna finge behålla det der härliga landet för min egen räkning. Och så gick han *sin* väg och jag *min*; han i Halstarrigs fotspår och jag upp till denna port."

Godvilje: "Ack, den arme mannen! Skattar han den himmelska härligheten så ringa, att han ej anser det löna mödan att underkasta sig några få svårigheter för att vinna den?"

Kristen: "Hvad jag sagt om Lättböjd är visserligen sant, men om jag skall säga sanningen om mig sjelf, så lär det nog visa sig, att det icke är någon skilnad emellan honom och mig. Det är väl sant, att han vände tillbaka till sitt eget hus, men så vek jag utafin på dödens väg, öfvertalad dertill af sådana köttsliga skäl, som en viss herr Verldslig Vis framstälde för mig."

Godvilje: "Åh, träffade han på dig? Utan tvifvel rådde han dig att söka lättnad hos herr Lagiskhet, de äro båda två riktiga bedragare; men lydde du hans råd?"

Kristen: "Ja, så långt jag tordes. Jag gick för att söka upp herr Lagiskhet, ända tills det tycktes mig, som om berget, som ligger nära hans hus, skulle falla öfver mig; der blef jag alltså tvungen att stanna."

Godvilje: "Det berget har varit mångas och kommer att bli ännu många fleras död; det var väl, att du undgick att blifva krossad i stycken deraf."

Kristen: "Ja, sannerligen jag vet, huru det skulle gått med mig, hade icke Evangelist kommit till mig, der jag stod försjunken i min förtviflan. Men det var en Guds nåd, att han åter uppsökte mig, ty annars hade jag aldrig kommit hit. Men nu är jag emellertid här, sådan som jag är, mycket mera värdig att blifva dödad af det der berget, än att sålunda stå och tala med min Herre. Men o, hvilken nåd, att jag oaktadt allt fått slippa in här!"

Godvilje: "Vi göra inga svårigheter att mottaga någon, som kommer hit, hur illa han än lefvat förut. Ingen blir här utkastad. (Joh. 6: 37.) Följ derföre, käre Kristen, ett litet stycke med mig, så skall jag undervisa dig om den väg, som du bör vandra. Ser du den der smala stigen, som ligger framför dig? *Det* är den väg, som du måste gå. Den har blifvit banad af patriarker, profeter, Kristus och apostlarne, samt är så rak som ett snöre. Detta är den väg du skall gå."

Kristen: "Men fins det inga krökningar och afvägar, så att en främling ändock kan gå miste?"

Godvilje: "Jo, det fins många vägar, som stöta intill denna; och de äro krokiga och breda; men du kan alltid skilja den rätta vägen från den orätta derpa, att endast den förra är rak och smal." (Matt. 7: 14.)

Nu såg jag i min dröm, huru Kristen ytterligare frågade honom, om han kunde hjälpa honom utaf med bördan, som han hade på ryggen; ty han hade ännu icke blifvit den qvitt, ej heller kunde han på något vis sjelf göra sig utaf med densamma.

"Hvad din börda angår," svarade Godvilje, "så maste du tåligt bära den, tills du kommer till Befrielsens ort; ty der skall den af sig sjelf falla från din rygg." *

Da började Kristen att omgjorda sina länder och rusta sig till att fortsätta sin vandring. Derpa underrättade Godvilje honom, att, då han gått ett stycke från porten, han skulle komma till Uttolkarens hus, samt att, om han klappade på dennes port, han skulle få se härliga ting. Sedan tog Kristen farväl af sin vän, som a sin sida önskade honom Guds välsignelse på färden.

Sa vandrade han framåt, tills han kom till Uttolkarens hus, och sedan han der klappat på flera gånger, kom en man till dörren och frågade, hvem det var.

Kristen: "Herre, jag är en vandringsman, som en vän till egaren af detta hus uppmanat att för min välfärds skull begifva mig hit. Jag skulle därför önska att få tala med husets herre." Så gick då mannen efter sin husbonde, som efter en liten stund kom dit och frågade Kristen, hvad han ville.

Kristen: "Herre, jag är en man, som kommer från staden Förderf och är på väg till Sions berg; och mannen vid porten, som ligger vid ingången till denna väg, har sagt mig, att, om jag begåfve mig hit, skulle Ni visa mig härliga ting, af hvilka jag kunde hafva stor hjälp på min resa."

* Många upplysta kristna hafva vid detta ställe frågat: Hvad betecknar här den trånga porten, då Kristen icke der blef qvitt sin börda? Betecknar icke nyfödelsens trånga port en arm, betryckt syndares framgång till nåden, då trons lif tändes i hans själ? — Visserligen; men vi påminna om det förhållandet, att trons lif kan väl vara tändt, då syndaren, sedan han vid Sinai bittert lärt, att icke der söka lisa, vändt sitt öga blott på nåden i Kristus; men han har icke därför genast den blick på hvad Kristus uträttat på Golgata, att hans syndabörda helt faller af. Han har en törstande tro, som redan har till frukt en verkligt god vilje och det nya andliga ljuset (Uttolkarens hus); men först då, när han rätt får se, hvad som skedde på Golgata, först då faller hans börda bort. Om den "lame" och hans bärare heter det: "*Jesus såg deras tro;*" men han såg dock tillika det klenmod, som behöfde tillsägelsen: "*Var vid godt mod . . . dina synder förlätas.*" (Matth. 9.) Johannes säger uttryckligt (1 Joh. 5: 13), att hans läsare hade tron på Guds Söns namn, men också, att de ändock icke visste, att de hade evinnerligt lif i honom.

Uttolkaren: "Kom in; jag vill visa dig, hvad som kan lända till ditt bästa."

Derpå befalde han sin tjenare att tända upp ljus, och sedan han bedt Kristen att följa efter, så förde han honom in i ett särskildt rum, der han befalde sin tjenare att öppna en dörr. Sedan detta var gjordt, såg Kristen en tafla, föreställande en man med ett högtidligt utseende hänga på väggen. Och var mannens gestalt som följer: Hans ögon voro lyftade mot himmelen, böckernas bok var i hans hand, sanningens lag var skrifven på hans läppar, och verlden låg bakom hans rygg; han stod der, som om han ifrigt förmanade, och en gyllene krona hängde öfver hans hufvud.

Då sade Kristen: "Hvad betyder detta?"

Uttolkaren: "Mannen, hvilken denna tafla föreställer, är *en ibland tusende*. (Job 33: 23.) Han föder barn med ångest och smärta och uppammar dem sjelf, sedan de blifvit födda. (1 Kor. 4: 15; Gal. 4: 19.) Och att du ser honom med ögonen lyftade mot himmelen, med böckernas bok i handen och sanningens lag skrifven på sina läppar, det vill lära dig, att hans kall är att utforska och uppenbara dunkla hemligheter för syndare, såsom du ock ser honom stå der, som om han förmanade människorna. Att du vidare ser verlden liksom kastad bakom hans rygg och en krona hängande öfver hans hufvud, det vill visa dig, att liksom han af kärlek till sin Herres tjänst försmår och föraktar de ting, som äro närvarande, så skall han ofelbart i den tillkommande verlden få den eviga härligheten till lön."

"Nu har jag," fortfor Uttolkaren, "först visat dig derina tafla, derföre att den derpå afbildade mannen är den ende, som Herren öfver landet, dit du går, har bemyndigat att vara din vägvisare på alla de farliga ställen, som du kan råka ut för under vägen. Gif derföre noga akt på hvad jag visat dig och förvara väl i ditt minne, hvad du har sett, i händelse du under resan skulle träffa på några, som gifva sig ut för att vilja föra dig in på rätta kosan, ehuru deras väg går ned till döden."

Derpå tog han hans hand och ledde honom in i en mycket stor sal, som var full af dam, emedan den aldrig blifvit sopad; och sedan han en liten stund sett sig omkring, ropade Uttolkaren på en tjenare, att han skulle sopa. Då nu denne begynte att sopa, började dammet att fara omkring i sådan mängd, att Kristen var nära att qväfvas deraf. Då sade Uttolkaren till en ung flicka, som stod der nära: "Hemta hit vatten och stänk i rummet dermed." Och sedan hon gjort detta, så gick det helt lätt och ledigt att sopa det rent.

Kristen: "Hvad betyder detta?"

Uttolkaren: "Denna sal betecknar ett människohjerta, som ännu icke blifvit helgadt af evangelii ljufva nåd. Dammet är arfsynden och det inneboende förderfvet, som besmittar hela människan. Tjenaren, som började först sopa, är Lagen, men jungfrun, som kom och stänkte med vatten i rummet, är Evangelium. Att nu, så snart den förre började sopa, dammet flög omkring, så att han ej förmådde göra rummet rent, utan de voro nära att bli qväfda deraf, det vill lära dig, att lagen, i stället för att genom sitt verk rengöra hjertat från synden, i själen uppväcker (Rom. 7: 5), förstärker (1 Kor. 15: 56) och förökar densamma (Rom. 5: 20), på samma gång han upptäcker och förbjuder den; ty lagen ger icke kraft att öfvervinna och kufva synden. Att du å andra sidan såg den unga flickan bestänka rummet med vatten, och att det sedan med lätthet lät rensopa sig, detta är en bild deraf, att när evangelium med sin ljufliga och välgörande inflytelse kommer in i hjertat, så blir synden genom tron på evangelium öfvervunnen och kufvad, samt själen rengjord och sålunda tillredd till en passande boning för ärones konung, alldeles som du såg dammet lägga sig, derföre att den der flickan bestänkte golvet med vatten. (Joh. 15: 3; Ef. 5: 26; Ap. G. 15: 9; Rom. 16: 25; Joh. 15: 13.)

Vidare såg jag i min dröm, att Uttolkaren tog Kristen vid handen och förde honom in i ett litet rum, der två små barn sutto på hvar sin stol. Det äldre hette Lidelse, det yngre Tålamod. Lidelse tycktes vara mycket missnöjd, men Tålamod höll sig helt stilla. Då frågade Kristen: "Hvad är orsaken till Lidelses missnöje?" "Jo," svarade Uttolkaren, "hans förmyndare vill, att han icke skall få sina yppersta klenoder förr än vid början af nästa år; men han vill hafva allt nu genast. Tålamod åter är villig att vänta."

Då såg jag, huru någon kom och tömde ut en säck, full med dyrbarheter framför Lidelses fötter, och huru gossen med stor ifver och glädje kastade sig öfver dem, på samma gång han utskrattade sin lekbroder för hans tålamod. Men en liten stund derefter såg jag, huru han hade slösat bort och förstört alltsammans, så att han ej hade något annat än trasor kvar.

Då sade Kristen till Uttolkaren: "Förklara detta något omständligare för mig."

Uttolkaren: "Dessa två gossar äro förebilder, Lidelse af denna verdens människor, Tålamod af den tillkommande verdens. Ty liksom du här ser, att Lidelse vill hafva allt nu genast i år, d. v. s. i denna verden,

så förhåller det sig ock med denna verdens menniskor; de måste hafva allt sitt goda nu genast; de kunna icke vänta derpå till nästa år, d. ä. till den tillkommande verden. Ordspråket "en fogel i handen är bättre än tio i skogen," gäller för dem mer än alla de gudomliga vittnesbörderna om den tillkommande verdens goda. Men som du såg, så hade han snart slösat bort alltsammans och hade ingenting kvar mer än trasor; så skall det ock gå med alla sådana menniskor, när denna verden tager en ända."

Kristen: "Nu ser jag, att Tålmod hade den rätta visheten, och det af många skäl. 1) Emedan han väntar efter de bästa skatterna; och 2) emedan han kommer att hafva sina skatters härlighet i behåll, medan Lidelse ej har något annat kvar än trasor."

Uttolkaren: "Ja, du kan tillägga ännu ett skäl, nemligen att den tillkommande verdens härlighet aldrig kommer att förblekna, medan denna verdens snart är sin kos. Alltså hade Lidelse långt mindre skäl att göra narr af Tålmod, derföre att han först fick sitt goda, än Tålmod kommer att få skäl att göra narr af Lidelse, derföre att han får sitt bästa till slut; ty det första måste vika för det sista, emedan det sista måste få sin tid att komma; men det sista viker för ingenting, ty det finnes ingenting mer, som skall följa derefter. Den, som derföre får sitt goda *först*, måste nödvändigt i sinom tid göra en ända derpå; men den, som får sitt goda *sist*, måste behålla det för evigt. Derföre heter det om den rike mannen: '*Du fick ut ditt goda, medan du lefde, och Lazarus sammaledes det onda; men nu har han här hugnad, och du pinas.*' (Luk. 16: 25.)

Kristen: "Nu märker jag, att det är bäst att icke åstunda de ting, som nu äro, utan att vänta efter de ting, som tillkomma skola."

Uttolkaren: "Du säger sanningen, *ty de ting, som synas, äro timliga; men de, som icke synas, äro eviga.* (2 Kor. 4: 18.) Ehuru det nu så förhåller sig, så, alldenstund de närvarande tingen och våra köttliga begär äro så nära grannar med hvarandra, och tvärtom de tillkommande tingen och våra köttliga sinnen äro sådana främlingar för hvarandra, inträffar ofta, att de förra helt plötsligt fatta kärlek till hvarandra, under det att de senare förblifva på ett så kallt afstånd från hvarandra."

Derpå såg jag i min dröm, huru Uttolkaren tog Kristen vid handen och förde honom till ett ställe, der en eld brann tätt invid en mur; och fastän någon, som stod der nära, alltid öste vatten på elden för att släcka den, så brann den dock allt högre och allt hetare.

Då fragade Kristen: "Hvad betyder detta?"

Uttolkaren svarade: "Denna eld är nådens verk i hjertat, och den, som öser vatten derpå för att utsläcka den, är djefvulen. Men du skall också få se orsaken, hvarföre elden det oakadt brinner allt högre och hetare." Derpå förde han honom omkring till andra sidan af muren, och der fick han se en man med ett oljekärl i handen, ur hvilket han lika beständigt som hemligt öste på elden.

Kristen: "Hvad betyder detta?"

Uttolkaren: "Detta är Kristus, som med nådens olja beständigt underhåller det i hjertat redan påbegynta verket; och är det härigenom som hans folk, oakadt allt hvad djefvulen kan göra, förblifver stående i nåden. (2 Kor. 12: 9.) Hvad åter det angår, att mannen, som underhöll elden, stod bakom muren, så bör du deraf lära, att det är svårt för de anfäktade att sjelfva se, huru detta nådens verk underhålles i själen."

Jag sag äfven, att Uttolkaren åter tog Kristen vid handen och ledde honom till ett ljufligt ställe, der man uppfört ett ståtligt palats, härligt till att skada. Vid denna syn blef Kristen uppfylld af fröjd. Ofvanpå taket såg han äfven flera personer vandra af och an, hvilka voro helt och hållet klädda i guld.

Då sade Kristen: "Få vi gå in i detta slott?"

Nu tog Uttolkaren honom och ledde honom upp till palatsets port; och se, vid porten stod en stor skara menniskor, som om de önskade att få inträda, men icke vagade det. Äfven satt der ett litet stycke från porten en man vid ett bord med en bok och ett bläckhorn framför sig, för att uppteckna allas namn, som gingo in. Derjemte såg han, huru en mängd beväpnade män stodo i portgången, färdiga att försvara palatset samt fast beslutna att tillfoga hvar och en, som ville gå in, all den skada de kunde. Häröfver blef nu Kristen icke litet bestört. Slutligen då alla ryggade tillbaka af fruktan för den beväpnade skaran, såg Kristen en man med ett mycket modigt utseende framträda till honom, som satt och skref, sägande: "Skrif upp mitt namn, herre." Sedan detta skett, såg Kristen, huru mannen drog ut sitt svärd, satte en hjälm på hufvudet och rusade mot de beväpnade männen i porten, som a sin sida med ursinnigt raseri kastade sig öfver honom. Men mannen lät icke modet falla, utan högg och stack oförväget omkring sig. Sedan han hade fatt och gifvit många sar, banade han sig väg genom sina motståndare och trängde sig in i palatset, hvarvid man hörde dem, som voro innanför och vandrade af och an på palatsets tak, uppstämman en ljuflig sång:

“Kom in, kom in!
En evig härlighet blir din.”

Alltså kom han in och blef iklädd samma skrud som de andra. Då smalog Kristen och sade: “Jag tror i sanning, att jag förstår, hvad detta betyder. Men låt oss nu gå härifrån.”

“Nej,” svarade Uttolkaren, “stanna, tills jag visat dig ännu något mer, så skall du sedan få fortsätta din vandring.” Derpå tog han honom ånyo vid handen och ledde honom in i ett mycket mörkt rum, der en man satt i en jernbur.

Denne man såg nu mycket bedröfvad ut; han satt med ögonen nedslagna mot jorden, med hårdt sammanbitna tänder och suckade så tungt, som om hjertat ville brista på honom. Då sade Kristen; “Hvad betyder detta?” hvarpå Uttolkaren uppmanade honom att sjelf tala med mannen.

Då sade Kristen till mannen: “Hvad är du?” Männen svarade: “Jag är hvad jag fordom icke var.”

Kristen: “Och hvad var du fordom?”

Mannen: “Jag var en gång en skön och blomstrande bekännare såväl i mina egna som andras ögon. Jag var en gång, som jag trodde, på god väg att komma till den himmelska staden och fröjdade mig äfven vid tanken på att snart vara der.”

Kristen: “Nå, men hvad är du nu?”

Mannen: “Jag är nu en förtviflans man, som är inspärrad i min förtviflan liksom i denna jernbur. Jag kan ej komma ut; ack nej, det är nu omöjligt!”

Kristen: “Och huru råkade du i detta tillstånd?”

Mannen: “Jag upphörde att vara nykter och vakande. Jag gaf mina lustar fria tyglar; jag syndade mot ordets ljus och Guds godhet; jag bedröfvade Anden, och han har vikit ifrån mig; jag frestade djefvulen, och han har kommit till mig; jag retade Gud till vrede, och han har öfvergifvit mig. Jag har så förhärdat mitt hjerta, att jag ej *kan* ångra mig.”

Då sade Kristen till Uttolkaren: “Men finnes det intet hopp för en sådan människa som denne?” “Fråga honom,” sade Uttolkaren.

Då sade Kristen till mannen: “Finnes det då intet hopp om att du skall komma ut ur förtviflans jernbur?”

Mannen: “Nej, icke det ringaste.”

Kristen: “Men hvarföre icke? Den högtlofvades son är full af förbarmande.”

MANNEN I JERNBUREN.

Mannen: "Jag har på nytt korsfäst honom för mig sjelf (Ebr. 6: 6; Luk. 16: 14); jag har föraktat hans person; jag har försmått hans rättfärdighet; jag har aktat hans blod som orent; jag har försmädat nådens Ande (Ebr. 10: 28, 29); jag har derföre utestängt mig sjelf från alla löften, och nu återstår för mig ingenting annat än hotelser, förskräckliga hotelser, fasansfulla hotelser om en säker dom och det eldsnit, som skall förtära mig som en motståndare."

Kristen: "Men för hvad orsak skull störtade du dig i detta tillstånd?"

Mannen: "För denna verdens lustar, nöjen och förmåner, af hvilkas åtnjutande jag då lofvade mig mycken glädje; men nu bita och gnaga mig alla dessa saker som en brännande mask."

Kristen: "Men kan du icke nu ångra och omvända dig?"

Mannen: "Gud förvägrar mig bättring.* Hans ord gifver mig ingen uppmuntran att tro; ja, han har sjelf instängt mig i denna jernbur; ej heller kan någon menniska i hela verden släppa mig ut. O evighet! o evighet! Huru skall jag kunna uthärda de qual, som jag i evighet måste lida?"

Då sade Uttolkaren till Kristen: "Må denne mans elände alltid stå för ditt minne och vara dig en evig varning!"

Kristen: "Ja, i sanning, detta är förfärligt; Gud hjelpe mig att vaka och vara nykter, samt bedja, att jag må undfly det, som vållade denne mans elände! Herre, är det ej nu tid för mig att fortsätta min färd?"

* Så tycker och talar en förtviflande. Men Herren säger: "*Så sant som jag lefver, jag hafver ingen lust till den ogudaktiges död, utan att han omvänder sig och lefver.* (Hes. 33) Och den, som verkligen gjort den synd emot den helige Ande, hvilken icke kan förlåtas, har det kännetecknet, att han aldrig kan förnyas till bättring. (Ebr. 6.) Den, som deremot anklagar sig sjelf och önskar att kunna ångra sin synd och tro, har deri redan bättringens början och det säkraste beviset, att han icke begått nämnda synd och icke är öfvergifven, Men väl kan han sjelf i anfäktningens mörker så tycka och påstå. Men skriften gäller mera. Se Jer. klagov. 3 kap. Der klagas också: "*Herren hafver vändt sin hand emot mig, han hafver lagt mig uti mörker, han hafver innemurat mig, så att jag icke utkomma kan, och satt mig uti harda fjeltrar. Och om jag än ropade och bad, så stoppade han dock öronen till för min bön*" o. s. v. (v. 1-8). Men se, huru det ljuder i v. 22-32: "*Herrns mildhet är det, att det ännu icke är ute med oss; hans barmhertighet hafver ännu icke ända, utan är hvarje morgon ny, och din trohet är stor. Herren drifver icke ifrån sig evinnerligen. Han bedröfvar väl, men han förbarmar sig igen, efter sin stora mi'dhet*" o. s. v. Skulle en mörk, förtviflad själs tankar och tycken om Gud gälla mer än hans egna ord? — gälla mer än det stora beviset på hans vilja om oss, som ligger deri, att han utgaf sin ende Son för oss? Bort det! "*Herrens nåd varar evinnerligen!*" Det är blott otrons förutfattade tankar om Gud, som göra, att hans ord icke smakar, tröstar och lifvar. — Emellertid är denna bild (mannen i jernburen) ämnad att visa, i hvilket förskräckligt tillstånd man råkar, då man vårdslösar och förspiller sin erhållna nåd i hjertat och är Gud olydig. Den trofaste Herren har ock derföre med allvar förmanat: "*Vaken och bedjen etc. Och det jag säger eder, det säger jag alla: Vaken.*"

Uttolkaren: "Dröj, tills jag fatt visa dig ännu en sak, så skall du sedan få gå."

Alltså tog han Kristen åter vid handen och förde honom in i ett rum, der någon just höll på att stiga upp; och under det han tog på sig sina kläder, darrade och skäljde han. Då sade Kristen: "Hvarföre darrar denne man så?" Uttolkaren befalde då mannen säga Kristen orsaken. Han började då och sade: "Då jag i natt låg i min sömn, så drömde jag, och se, då öfverdrogs himmelen med mörka moln; äfven åskade och blixtrade det så förskräckligt, att jag råkade i den största ångest. Då jag nu såg upp i min dröm, jagade molnen hvarandra med ovanlig hastighet, och jag hörde ljudet af en stark basun och såg en man sitta på ett moln ibland tusendetals himmelska härskaror, hvilka alla voro omgifna af eld, liksom himlarne sjelfva stodo i ljusan låga. Derpå hörde jag en röst, som sade: 'Statt upp, I döde, och kommen till doms;' och i detsamma remnade hällebergen, och öppnades grafvarna, och de döda, som deruti lågo, kommo ut, somliga fulla af fröjd och lyftande upp sina hufvuden, andra betagna af förskräckelse och sökande att skylla sig under bergen. (1 Kor. 15: 52; 1 Tess. 4: 16; Jud. v. 15; Joh. 5: 28; 2 Tess. 1: 8; Upp. 20: 11—14; Es. 26: 21; Mik. 7: 16, 17; Ps. 95: 1—3; Dan. 10: 7.) Sedan såg jag mannen, som satt på skyn, öppna boken och bjuda hela världen att komma fram inför honom. Till följd af den förtärande eldslåga, som utgick ifrån honom, var det dock ett ansenligt afstånd emellan honom och dem, såsom det brukar vara emellan en domare och de fångar, som stå inför hans domstol. (Mal. 3: 2, 3; Dan. 7: 9, 10.) Äfven hörde jag, huru det ropades till skarorna omkring honom, som satt på skyn: '*Hemten ogräset, agnarne och halmen tillsammans och kasten dem i den brinnande sjön.*' (Matt. 3: 12; 13: 30; Mal. 4: 1.) Och i detsamma öppnade sig, just der jag stod, den bottenlösa afgrunden, och rökmoln och glödande kol samt ohyggliga ljud uppstego

"Den bottenlösa afgrunden öppnade sig just der jag stod."

derur. Samma skaror fingo äfven befallningen: '*Samlen mitt hvete i ladorna*' (Luk. 3: 17), hvarvid jag såg, huru många blefvo upptagna och bortförda *bland skyarna* (1 Tess. 4: 16, 17), under det att jag lemnades kvar, der jag var. Också jag sökte att gömma mig undan, men kunde det icke, ty mannen, som satt på skyn, höll alltjemt sitt öga fästadt på mig, hvarjemte mina synder kommo mig i minnet, och mitt samvete anklagade mig på alla sidor. (Rom. 2: 14, 15.) Derefter vaknade jag upp ur min sömn."

Kristen: "Men hvad var det, som gjorde dig så förskräckt vid denna syn?"

Mannen: "Jo, jag trodde, att domedagen var kommen, och att jag ej var färdig därför. Men hvad som allra mest förskräckte mig var, att englarne togo upp somliga, men lemnade mig kvar; äfven öppnade afgrunden sitt gap, just der jag stod, hvarjemte mitt samvete ängslade mig, och domaren med sitt ansigte, deri vreden stod att läsa, alltjemt höll sitt öga fästadt på mig."

Då sade Uttolkaren till Kristen: "Har du begrundat alla dessa ting?"

Kristen: "Ja, och de ingifva mig både hopp och fruktan."

Uttolkaren. "Välan, bevara dem då i ditt minne, så att de må vara liksom en sporre i din sida och drifva dig framåt på den väg, der du bör gå."

Derpå började Kristen att omgjorda sina länder och rusta sig till sin vandring. Då sade Uttolkaren: "Hugssvalaren vare alltid med dig, käre Kristen, och ledsage dig på vägen, som drager till den himmelska staden."

Alltså begaf Kristen sig utaf, sjungande:

"Hur stora och viktiga ting jag här såg!
De varna, de fröjda, de stärka min håg,
Att fortgå på vägen till lifvet.
Tack, tolkare gode, för hvad du mig lärt!
Må jag det besinna och hålla det kärt
Och minnas, hvartill det var gifvet!"

III KAPITLET.

U sag jag i min dröm, att den landsväg, uppför hvilken Kristen hade att gå, var på bada sidor inhägnad af en hög mur, och var murens namn Salighet. (Es. 26: 1.) Uppför denna väg lopp nu den betungade Kristen, dock icke utan mycken möda för bördans skull, som låg på hans rygg.

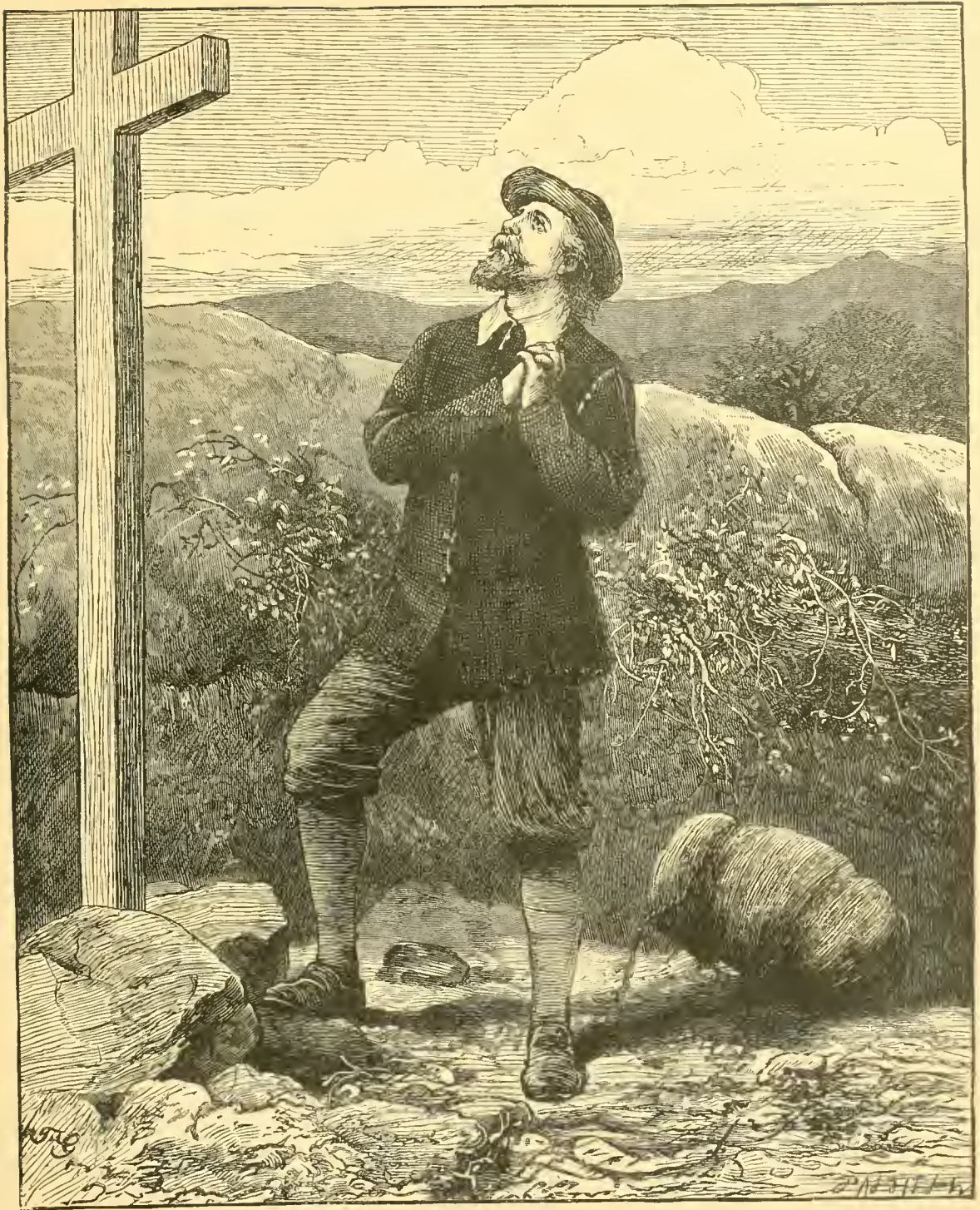
Så sprang han da, tills han uppnådde en något upphöjd plats, der man såg ett kors upprest och ett stycke längre ned i dalen en graf. Nu såg jag i min dröm, att just som Kristen kom fram till korset, så lossnade bördan från hans axlar, föll från hans rygg och började att rulla utför sluttningen, tills den tumlade ned i grafven; och sedan såg jag den icke mer.

Nu blef Kristen full af fröjd och sade med gladt hjerta: "Han har gifvit mig ro genom sin sorg och lif genom sin död." Sedan stod han en stund stilla för att se och undra; ty det förvånade honom mycket, att åsynen af korset så kunde befria honom från hans börda. Han stod derföre och skådade och skådade, ända tills tårekällorna i hans hufvud började att utgjuta sig öfver hans kinder. (Zak. 12: 10.) Då han nu stod och skådade och grät, se, då kommo tre skinande väsenden till honom och helsade honom med de orden: "*Frid vare dig!*"

Derpå sade den första till honom: "*Dina synder äro dig förlätna*" (Mark. 2: 5); den andra klädde af honom hans trasor och satte på honom *högtidskläder* (Zak. 3: 4); den tredje satte ett tecken på hans panna (Ef. 1: 13) och lemnade honom en förseglad rulle, hvilken han bjöds att betrakta under sitt lopp och framvisa vid den himmelska porten. Derpå gingo de sin väg. Nu gjorde Kristen tre glädjesprång och fortsatte sin väg, sjungande:

"Så långt jag kom med sorg och pust
Och ingen lisa fann;
Men här mig mötte ro och lust,
Då hit jag ändtligt hann.

O sälla ort, så fann jag här
Min salighet. Här brast
Mitt band, och jag förlossad är
Från själabördans last!

KRISTEN FRAMFOR KORSET.

Välsignadt vare kors och graf!
 Dock han välsignad mer,
 Som sig i döden för mig gaf
 Och nu slik fröjd mig ger!"

Sedan såg jag i min dröm, att han vandrade framåt, tills han kom ned i dalen, der han ett litet stycke från vägen fick se tre män ligga försjunkna i djup sömn och med jernfjettrar omkring fötterna. En af dem hette Enfaldig, den andre Lätting, den tredje Förmäten.

Då Kristen såg dem ligga i detta tillstånd, gick han fram till dem, i hopp att kunna väcka upp dem, och ropade: "*I ären såsom den som ligger i toppen på en mast* (Ords. 23: 34), ty Döda hafvet, en bottenlös afgrund, är under edra fötter. Vaken derföre upp och skyn den eder härifrån. Tillåten mig äfven att hjälpa er utaf med edra bojor." Derjemte sade han till dem: "Om han, hvilken *går omkring såsom ett rytande lejon* (1 Pet. 5: 8), skulle komma hit, så blefven I säkert hans tänders rof." Då sågo de upp på honom och svarade hvar på sitt vis. Enfaldig sade: "Jag ser ingen fara;" Lätting: "Ännu litet mera sofva" och Förmäten: "Hvar och en måste stå på sina egna ben." Och så lade de sig åter ned för att sofva, och Kristen fortsatte sin väg.

Formalist.

Emellertid gjorde det honom ondt, att menniskor, stadda i en så farlig belägenhet, skulle sätta så litet värde på hans välvilja att af egen fri drift väcka dem, gifva dem goda råd och hjälpa dem utaf med deras fjettrar. Medan han nu var bedröfvad häröfver, fick han se två män, som kastade sig öfver muren till venster om den smala vägen och med stora steg närmade sig honom. Den enes namn var Formalist, den andres Skrymtare. Då desse män alltså upphunnit honom, började han med dem följande samtal:

Kristen: "Mina herrar, hvarifrån kommen I, och hvart ännen I Er?"

KRISTEN OCH DE TRE ÄNGLARNE.

Formalist och Skrymtare: "Vi äro födda i landet Fåfång ära och vandra nu till berget Sion för att derigenom vinna pris och anseende."

Kristen: "Hvarföre gingen I icke in genom porten, som ligger vid början af denna väg? Vetan I icke, att det är skrivvet: *'Den som icke går genom dörren in i fårahuset, utan stiger in från annat håll, han är en tjuf och en röfvere?'* (Joh. 10: 1.)

Formalist och Skrymtare svarade härfpå, att deras landsmän ansågo, att det skulle blifva en alltför lång omväg, om man sökte komma in genom den trånga porten, och hade därför för sed att taga en ginväg och klättra öfver muren, just som de nu hade gjort.

Skrymtare.

Kristen: "Men betraktas det ej som en förnärmelse mot den stadens herre, till hvilken vi ämnar oss, om man sålunda bryter mot hans uppenbarade vilja?"

Formalist och Skrymtare sade då, att Kristen icke behöfde bry sin hjerna med den saken, ty de hade gammal häfd för hvad de gjorde och kunde, om så fordrades, skaffa vittne på att så tillgått i mer än tusen år.

Kristen: "Men tron I, att ert förfarande äfven later försvara sig inför rätta?"

Härfpå svarade Formalist och Skrymtare, att en oveddig domare utan tvifvel skulle anse en sedvänja, som vunnit mer än tusenårig häfd, ega laglig giltighet. "Och dessutom," tillade de, "om vi blott

kommit in på vägen, så gör det ju detsamma, huru det tillgått. Om vi äro inne på vägen, så äro vi inne på vägen. Du är icke heller mer än på vägen, ehuru vi kunna förstå, att du gått in genom porten. Så äro också vi inne på vägen, fastän vi kastat oss öfver muren. I hvad afseende är då din ställning bättre än var?"

Kristen: "Jag vandrar enligt min Herres föreskrift; I åter vandren efter edert eget tyckes ingifvelser. Vägens herre anser Er redan som tjufvar, hvarföre jag ej tviflar på att er falskhet vid resans slut skall komma i dagen

Liksom I kommen in på vägen af eget bevåg och utan hans ledning, så fan I också gå ut derifrån på eget bevåg utan hans barmhertighet."

Härpå hade de ej stort att svara, utan rädde Kristen blott att sörja för sig sjelf. Derefter såg jag, huru alla tre gingo hvar sin väg, utan att vexla många ord med hvarandra. Dock sade de två männen till Kristen, att hvad lagar och stadgar anginge, så voro de vissa på att de skulle iakttaga dem lika samvetsgrant som han, "Vi kunna derföre," tillade de, "ej inse, hvori du skiljer dig från oss, om icke genom den der manteln, som du svept omkring dig, och hvilken troligen någon af dina grannar skänkt dig för att dermed skyla din nakenhets blygd."

Kristen: "Lagar och stadgar skola icke frälsa Er, eftersom I icke kommit in genom dörren. (Gal. 2: 16.) Och hvad manteln, som jag har på mig, angår, så har jag fått den till skänks af det landets Herre, dit jag går; och det just, såsom I saden, för att skyla min nakenhet med. Jag anser den derföre såsom ett bevis på hans ynnest mot mig; ty förut hade jag ingenting annat än trasor; och dessutom tröstar jag mig, under det jag vandrar framåt, med sådana tankar som dessa: Då jag kommer till stadens port, hoppas jag förvisso, att dess Herre skall känna igen mig såsom en af hans folk, efter jag är klädd i hans mantel, hvilken han för intet skänkte mig samma dag han klädde af mig mina trasor. Derjemte har jag, som I kanske ej märkt, på min panna ett tecken, hvarmed en af min Herres mest förtrogne vänner beseglade mig, i detsamma bördan föll af mina axlar. Slutligen vill jag säga er, att man vid samma tillfälle gaf mig en förseglad bokrulle, med hvars läsning jag skulle trösta mig under min vandring, och hvilken jag fick befallning att aflemna vid den himmelska porten till ett säkert tecken, att jag sjelf skall få slippa derin. Men alla dessa saker fruktar jag, att I saknen, och det just derföre att I icke gått in genom dörren."

På dessa ord gäfvo de honom intet svar, utan sågo endast på hvarandra och *skrattade*. Derefter såg jag, att alla tre fortsatte sin väg, ehuru Kristen gick före de andra utan att samtala med någon annan än sig sjelf; och detta gjorde han stundom under suckar, stundom med tröst och frimodighet. Äfven läste han ofta i bokrullen, som ett af de skinande väsendena gifvit honom, och kände sig deraf mycket vederqvickt.

Derpå såg jag, huru de alla vandrade framåt, tills de kommo till berget Svårighet, vid hvars fot en källa var belägen. Utom den vägen, som ledde rakt ifrån den trånga porten, fans det här äfven två andra vägar, som veko

KRISTEN BESTIGER BERGET SVÅRIGHET.

utaf, den ena till venster, den andra till höger om bergets fot; men den smala vägen gick rakt uppför berget, och var denna uppgång känd under namnet Svårighet. Kristen skyndade nu till källan och drack deraf för att vederqvicka sig; sedan började han sin färd uppför berget, sjungande:

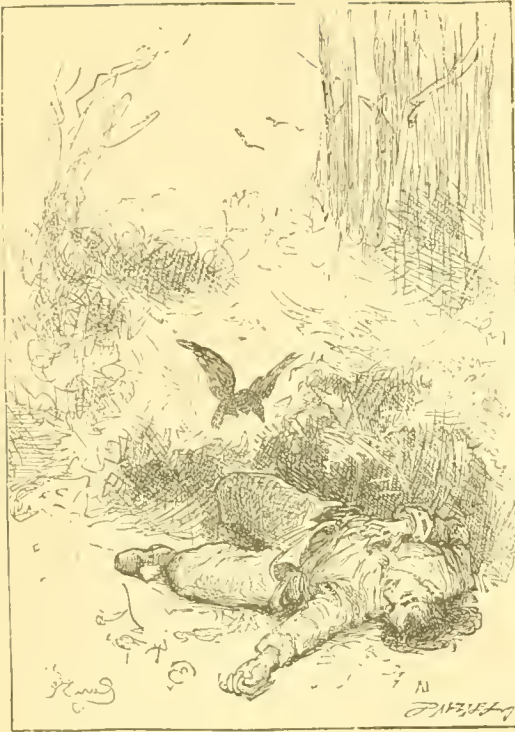
“ Brant är berget, men jag ställer
Dit min gång med stort begär;
Svårigheten mig ej fäller,
Ty dess strät till lifvet bär.

Själ, var ej försagd; den rätta,
Svåra vägen bättre är,
Saligare än den *lätta*,
Falska, som till döden bär.”

De två andra kommo också till foten af berget; men när de sago, att detta var brant och högt, samt att det derjemte fans två andra vägar, hvilka de hoppades skulle på andra sidan om berget åter löpa tillsammans med den smala stig, som Kristen vandrade, så beslöto de att välja en af dessa två. Nu hette den ena af dessa vägar Fara och den andra Undergång. Och så gick den ene af de två männen den vägen, som kallas Fara och ledde till en stor skog, under det att den andre styrde kosan rakt fram på vägen Undergång, hvilken förde honom till ett vidsträckt fält, öfversälladt med *mörka berg* (Jer. 13: 16), bland hvilka han snafvade och föll, utan att mer kunna stiga upp.

Derpå såg jag efter Kristen, för att se, huru han tog sig uppför berget, och då blef jag varse, huru han, i följd af vägens branthet, först började att gå i stället för att springa, och sedan krypa på händer och fötter, i stället för att gå. Nu låg der ungefär halfvägs upp till bergets topp en ljuflig *löfsal*, som bergets Herre uppfört till trötta vandrars vederqvickelse. Der steg alltså Kristen in och satte sig ned för att hvila. Sedan drog han fram sin bokrulle ur barmen och läste deri till sin tröst; äfven började han att ånyo beskåda den klädnad eller mantel, som han fått, medan han stod vid korset. Men då han en stund på detta sätt förnöjt sig, föll han omsider i en lätt slummer och sedan i en djup sömn, som qvarhöll honom på detta ställe, tills det var nära natt; och under denna sömn föll hans bokrulle ur hans hand. Medan han nu sof, kom någon till honom och väckte upp honom, sägande: “*Gå bort till myran, du late; se på hennes seder och lär,*” (Ords. 6: 6), hvarvid Kristen plötsligen rusade upp och skyndade framåt på sin väg, tills han uppnådde bergets topp.

Så snart han nu kommit upp på berget, kommo två män med stor

“Han snafvade och föll, utan att mer kunna stiga upp.”

så väntar mig der en säker undergång, efter den är bestämd att förgås genom eld och svafvel. Men om jag kan uppnå den himmelska staden, så är jag för alltid i säkerhet; jag måste därför våga försöket och gå framåt. Att vända tillbaka är oundviklig död; att åter gå framåt leder visserligen till dödsfara, men ock, sedan den blifvit öfverstånden, till evinnerligt lif. Ja, jag skall ännu gå framåt.”

Derpå sprungo Misströstan och Rädd utför berget, men Kristen fortsatte sin väg. Då han nu erinrat sig, hvad de två männen sagt honom, så sökte han i barmen efter sin bokrulle, för att läsa deri och hemta tröst; men han sökte och fann den icke. Da blef Kristen högligen bekymrad och visste ej, hvad han skulle

brådska springande emot honom; den ene hette Rädd, den andre Misströstan. “Mina herrar,” sade Kristen till dem, “hvad är nu på färde? I springen ju åt orätt håll.” Härpå svarade Rädd, att de varit på väg till Sions stad och verkligen kommit uppför den besvärliga branten. “Men,” sade han, “ju längre vi gingo, desto flera faror rakade vi ut för; därför vände vi om och äro nu på hemvägen.”

“Ja,” sade Misströstan, “ty midt framför oss ligo tvenne lejon i vår väg (om de sofvo, eller voro vakna, veta vi icke), och vi kunde ej annat än tro, att om vi komme dem nära, skulle de genast slita oss i stycken.”

Kristen: “I gören mig förskräckt; men hvart skall jag fly för att vara säker? Om jag går tillbaka till min fädernestad,

“Han föll omsider i en lätt slummer.”

göra; ty han saknade just det, som brukade hugsvala honom, och som skulle varit hans pass till den himmelska staden. I sin rådvillhet och bestörtning erinrade han sig slutligen, att han sofvit i löfsalen på bergsslutningen; och sedan han fallit på sina knän och bedt Gud om förlåtelse för sitt dåraktiga beteende, så gick han tillbaka för att söka efter sin rulle. Men hvem kan tillfyllest beskrifva den sorg, som uppfylde Kristens hjerta, medan han så gick tillbaka? Än suckade han, än grät han och än förebrädde han sig, derföre att han varit dåraktig nog att somna in på ett ställe, som endast var ämnadt att bereda honom en stunds vederqvickelse från hans trötthet. Hela vägen tillbaka såg han sig uppmärksamt om på båda sidor, i fall han händelsevis skulle få reda på den förkomna rullen, som så ofta tröstat honom under hans vandring. Så gick han då tillbaka, tills han kom i sigte af löfsalen, der han suttit och sofvit; men som denna syn återupplifvade minnet af hans synd, så fördubblade den endast hans sorg. (1 Tess. 5: 8, 9; Upp. 2: 4.) Han fortsatte alltså sin väg, bittert begrätande sin brottsliga sömn och sägande: "Ack, jag arma menniska, att jag kunde sofva midt på dagen! att jag kunde sofva midt på berget Svarighet! att jag kunde till den grad gifva efter för köttet, att jag till dess tillfredsställelse använde en hvila, som bergets Herre endast ämnat till vederqvickelse för pilgrimernas ande! Huru många steg har jag icke tagit förgäfves! Det har gått mig på samma sätt, som det gick Israels barn, hvilka för sin synds skull blefvo skickade tillbaka till Röda hafvet. Och nu måste jag

Misströstan.

med sorg vandra samma väg, som jag kunnat beträda med fröjd, om ej min syndiga sömn varit. Huru langt kunde jag ej annars hafva hunnit! Ja, jag måste gå samma stycke väg tre gånger, fastän jag ej behöft gå det mer än en gång, hvarjemte det är troligt, att jag blir öfverfallen af nattens mörker.

Rädd.

O, om jag blott icke hade sofvit!"

Som han nu hunnit tillbaka till löfsalen, satte han sig ned der och grät en stund, men då han till slut genom Guds nådiga försyn kastade sin sorgsna blick under bänken, blef han der varse sin bokrulle, hvarpå han skyndsamt och bäfvande tog upp den och stoppade den i sin barm. Men hvem kan beskrifva vår vandringsmans glädje, att han återfått sin rulle? Ty denna klenod var honom en borgen, att han skulle lefva och blifva mottagen i den efterlängttade hamnen. Derföre gömde han den sorgfälligt i barmen, tackade Gud, som styrkt hans ögon till det ställe, der den låg, och anträdde derpå under glädjetårar åter sin vandring. Men o, med hvilka snabba steg han nu skyndade uppför berget! Innan han kom upp på toppen, gick emellertid solen ned, hvilket ånyo påminde honom om hans

fälvitska sömn, så att han åter började klaga öfver sig sjelf: "O, du syndiga sömn! Det är för din skull, som nu natten öfverraskar mig på min färd, och jag måste vandra i mörker utan solens ljus, samt höra djurens ängsliga tjut." (1 Tess. 5: 6, 7.) Nu erinrade han sig också, hvad Misströstan och Rädd berättat honom, huru de blifvit skrämde vid åsynen af lejonen. "Utän tvifvel," sade Kristen till sig sjelf,

“ströfva dessa vilddjur under natten omkring efter rof, och om de skulle träffa på mig i mörkert, huru skall jag då kunna undkomma dem? Huru skall jag undgå att bli sliten i stycken?” Under dessa tankar vandrade han framåt; men bäst han sålunda beklagade sitt olyckliga felsteg, lyfte han upp ögonen, och såg framför honom ett ståtligt slott, benämndt det Sköna, tätt invid stora landsvägen. Nu såg jag i min dröm, att han påskyndade sina steg ditåt i hopp att möjligen der finna herberge. Men innan han hunnit särdeles långt, kom han in på en mycket smal gång, ungefär ett stenkast från portvaktens stuga; och då han med uppmärksamma blickar spejade der framför sig, blef han varse två lejon i vägen. “Nu,” tänkte han, “ser jag den fara, som förmäde Misströstan och Räd d att vända tillbaka.” (Lejonen voro likväl bundna, men han såg ej kedjorna.) Och i sin förskräckelse tänkte han sjelf på att följa deras exempel; ty han såg ej annat än döden framför sig. Men då portvakten, som hette Vaksam, märkte, att Kristen stod stilla, liksom ville han vända om, så ropade han till honom: “Har du så liten styrka? (Mark. 4: 40.) Frukta icke för lejonen, de äro bundna och ligga der endast för att pröfva tron, der den finnes, och afslöja dem, som icke hafva någon. Håll dig blott midt på gångstigen, så skall intet ondt vederfaras dig.”

Portvakten Vaksam.

Derpå såg jag, huru Kristen gick framåt, darrande af fruktan för lejonen; men som han noga rättade sig efter portvaktens föreskrift, så hörde han dem visserligen ryta, men de gjorde honom ingen skada. Då klappade han händerna af fröjd och gick vidare, tills han stannade framför porten, der portvakten stod. “Min herre,” sade Kristen till honom, “hvad är detta för ett hus?” Portvakten svarade, att huset var uppbyggt af bergets Herre till pilgrimers vederqvickelse och beskydd; äfven frågade han Kristen, hvarifrån han var och hvart han ämnade sig.

Kristen: “Jag kommer från staden Förderf och går till Sions

LEJONEN VID VÄGEN TILL SLOTTET DET SKÖNA.

berg; men som solen nu gått ned, så skulle jag gerna, om det tillåtes, vilja taga in här öfver natten."

Portvakten: "Hvad heter du?"

Kristen: "Jag heter nu Kristen, men från början var mitt namn N å d e l ö s. Jag härstammar från Jafets slägte, som Gud låtit bo i Sems hyddor." (1 Mos. 9: 27.)

Portvakten: "Hvad är orsaken, att du kommer så sent? Solen är ju redan nedgången."

Kristen: "Jag skulle varit här förr, om jag, eländiga menniska, icke sofvit i Löfhyddan, som ligger på bergslutningen. Ja, äfven det oakadt, skulle jag varit här mycket förr, om jag icke under min sömn förlorat mitt betyg. Och jag saknade det icke, förrän jag kom på toppen af berget, men då jag der skulle känna efter det och ej fann det, så blef jag tvungen att med sörjande hjerta gå tillbaka till det ställe, hvarest jag legat och sofvit. Der fick jag reda på min bokrulle och är nu ändtligen här."

Portvakten: "Välan! Jag skall kalla ut en af detta ställes jungfrur, och om hon tycker om ditt tal, så skall hon, enligt husets regler, föra in dig till det öfriga husfolket."

I detsamma ringde portvakten Vaksam på en klocka, och vid dess ljud kom en allvarlig och skön ung flicka vid namn K l o k k e t ut ur slottsporten och frågade, hvarföre hon blifvit efterskickad.

Portvakten: "Denne man är stadd på resa från staden Förderf till Sions berg, men som han är uttröttad och blifvit öfverfallen af mörkret, så har han bedt mig att få dröja här i natt. Så sade jag honom då, att jag skulle ropa på dig, på det du skulle samtala med honom och sedan förfara med honom såsom dig bäst synes, enligt husets lag och ordning."

Derpå frågade jungfrun honom, hvem han var och hvart han ämnade, sig, hvarpå han upplyste henne derom. Äfven frågade hon honom, huru han kommit in på vägen, och han berättade henne, huru det tillgått. Vidare sporde hon, hvad han sett och erfårit på vägen. Sedan han nu gifvit henne besked äfven härom, frågade hon slutligen efter hans namn. Då svarade han: "Mitt namn är Kristen. Och jag längtar så mycket mer att få taga in här i natt, som, efter hvad jag hört, detta ställe blifvit uppbygdt af bergets Herre för att tjena pilgrimer till vederqvickelse och beskydd." Då smålog hon, men tårarne stego henne i ögonen. Efter en stunds tystnad sade hon: "Jag skall kalla ut två eller tre till af husets folk." Derpå sprang hon till dörren

KRISTENS SAMTAL MED KLOKHET.

och kallade Förstånd, Gudsfruktan och Kristlig kärlek. Och sedan äfven dessa en stund samtalat med honom, förde de in honom i huset, då många af husfolket mötte honom på tröskeln, sägande: "*Kom in, du Herrens välsignade*; detta hus är uppbyggt af bergets Herre, enkom för att herbergera sådana vandringsmän som du." Då bugade han sig och följde efter dem i huset. Sedan han nu kommit in och satt sig ned, gáfvo de honom något att dricka och öfverenskommo, att, på det tiden ej måtte gå onyttigt förbi, medan qvällsvarden tillagades, några af dem skulle förtroligt samtala med Kristen; och blefvo Gudsfruktan, Förstånd och Kristlig kärlek dertill utsedda.

"Nå väl, gode Kristen," så började nu Gudsfruktan," efter vi visat dig den kärleken att mottaga dig i vårt hus i natt, så låtom oss, i hopp att det möjligen kunde lända oss till uppbyggelse, samtala med dig om allt, som händt dig på din vallfärd."

Kristen: "Mycket gerna; det fägnar mig, att I ären så sinnade."

Gudsfruktan: "Hvad bevekte dig först att välja en pilgrims lif?"

Kristen: "Jag jagades ut ur mitt fädernesland af ett förskräckligt rykte, som ständigt ljöd i mina öron, nemligen att der väntade mig en oundviklig undergång, om jag dröjde kvar derstädes."

Gudsfruktan: "Men huru kom det sig, att då du lemnade ditt fädernesland, du tog vägen just åt detta håll?"

Kristen: "Gud ville så hafva det; ty då jag öfverfölls af fruktan för den undergång, som hotade mig, visste jag icke, hvart jag skulle vända mig; men under det jag så stod der darrande och gråtande, kom lyckligtvis till mig en man, som hette Evangelist; och han visade mig till den Trånga porten, som jag väl aldrig annars skulle hafva hittat på; och så kom jag in på den väg, som sedan ledt mig rakt till detta hus."

Gudsfruktan: "Men gick du icke förbi Uttolkarens hus?"

Kristen: "Jo, och der såg jag sådana ting, som aldrig skola gå ur mitt minne, så länge jag lefver. Isynnerhet var det tre ting, som fäste min uppmärksamhet, nemligen huru Kristus underhåller, i trots af satan, sitt nådeverk i syndarens hjerta; vidare huru en man genom fortsatt syndande hade förlorat allt hopp om Guds barmhertighet, och slutligen huru en annan i sin sömn tyckte, att domedagen redan var kommen."

Gudsfruktan: "Hörde du honom då omtala sin dröm?"

Kristen: "Ja, och den förekom mig så förfärlig, att mitt hjerta öfver-

väldigades af ångest, under det han berättade den; mén jag är i alla fall glad, att jag fick höra den."

Gudsfruktan: "Såg du icke mer i Uttolkarens hus?"

Kristen: "Jo, han förde mig till ett ståtligt palats och visade mig, huru dess innevånare voro klädda i guld; huru en djerf man kom och med sitt svärd banade sig väg genom de väpnade män, som stodo i dörren för att utestänga honom; och huru man bjöd honom att komma in och vinna evig härlighet. O, huru allt detta hänryckte mitt hjerta! Om jag ej vetat, att jag måste gå vidare, skulle jag gerna ett helt år velat stanna i den goda mannens hus."

Gudsfruktan: "Och hvad såg du mera på din väg?"

Kristen: "Hvad jag såg! Jo, när jag gått endast ett litet stycke längre, så tyckte jag mig se en man hänga blödande på ett kors; och blotta åsynen af honom hade den verkan, att den tunga börda, under hvilken jag suckade, föll af min rygg. Detta förundrade mig högeligen, ty jag hade aldrig förr sett något dylikt. Ja, medan jag stod och såg upp på den blödande mannen (ty jag kunde ej taga mina ögon ifrån honom), kommo tre skinande väsenden fram till mig. Ett af dem betygade, att mina synder voro mig förlättna; det andra klädde af mig mina trasor och gaf mig den här stickade manteln, som jag har på mig; och det tredje satte på min panna det tecken, som I sen der, samt lemnade mig denna förseglade skrift" (och härvid drog han fram sin bokrulle ur barmen).

Gudsfruktan: "Men du såg väl ännu något mer?"

Kristen: "Hvad jag redan berättat för Er var det bästa; emellertid såg jag äfven några andra saker. Så fick jag, under det jag vandrade framåt, se tre män, Tanklös, Lätting och Förmäten, ligga insomnade ett litet stycke från vägen med jernfjettrar omkring fötterna; men tron I, att jag kunde väcka dem? Äfven såg jag, huru Formalist och Skrymtare kastade sig öfver muren, för att, som de sjelfva föregåfvo, vandra till Sion, men de omkommo snart, såsom jag förutsagt dem, ehuru de ej ville tro det. Men framför allt fann jag det mödosamt att klättra upp för det här berget, äfvensom att komma förbi de glupande lejonerna. Och sannerligen, om icke den gode mannen, som vaktar porten till detta hus, varit, så tror jag nästan, att jag i alla fall hade vändt om; men nu tackar jag Gud, att jag är här, och tackar äfven Eder, därför att I mottagit mig."

Derefter fann Förstånd för godt att göra några frågor och bedja honom besvara dem.

Förstånd: "Tänker du stundom på det landet, hvarifrån du kom?"

Kristen: "Ja, men med mycken blygsel och afsky. Sannerligen, om min håg stått till det landet, hvarifrån jag kom, kunde jag nog haft tillfälle att vända om dit; men nu begär jag ett bättre fädernesland, nemligen ett himmelskt." (Ebr. 11: 15, 16.)

Förstånd: "Bär du icke ännu med dig några af de ting, för hvilka du då lefde?"

Kristen: "Jo, men högligen mot min vilja; detta gäller i synnerhet om mina inre, köttsliga tankar och begärelser, i hvilka både jag och mina landsmän fordorm funno sådant behag, men hvilka nu utgöra min sorg; och om jag finge välja, så skulle jag aldrig mer ens tänka på dylika saker; *men då jag vill göra det goda, finner jag att det onda låder vid mig.*" (Rom. 7: 15-21.)

Förstånd: "Förefaller det dig icke stundom som om dessa begärelser, som på andra tider försakat dig sådant bekymmer, vore öfvervunna?"

Kristen: "Jo, ehuru endast mycket sällan; men så ofta det händer, räknar jag det som mina gyllene stunder."

Förstånd: "Kan du erinra dig, hvilka medel du begagnat, då det någon gång förefallit dig, som om dina frestelser varit öfvervunna?"

Kristen: "Ja, när jag tänker på hvad jag såg på korset, det hjälper; när jag betraktar min stickade mantel, det hjälper; vidare, när jag läser i bokrullen, som jag bär i min barm, det hjälper; och slutligen, när jag i mitt hjerta blir brinnande vid tanken på landet, dit jag vandrar, det hjälper."

Förstånd: "Och hvad är det, som gör, att du längtar så till Sions berg?"

Kristen: "Jo, jag hoppas att der få se honom *lefvande*, som hängde död på korset; äfven hoppas jag att der blifva qvitt allt det onda, som ännu finnes hos mig, och som är mig till ständigt förtret. Äfven säges det, att det ej der finnes någon död samt att jag der skall få vistas i sådant sällskap, som jag mest älskar. (Es. 25: 8; Upp. 21: 4). Ty sanningen att säga, så älskar jag honom, emedan han befriat mig från min börda; vidare är jag trött på mitt inneboende förderf, samt skulle gerna vilja vara der, hvarest jag icke mer skall dö, samt i deras sällskap, som beständigt ropa: *Helig, helig, helig.*"

Då sade Kärlek till Kristen: "Har du hustru och barn? Är du gift?"

Kristen: "Ja, jag har hustru och fyra små barn?"

Kärlek: "Men hvarföre tog du dem icke med dig?"

Då grät Kristen och sade: "Ack huru gerna hade jag ej gjort det! Men de voro aldeles emot att jag skulle begifva mig på denna vandring."

Kärlek: "Men du borde hafva talat med dem och försökt visa dem vådan af att stanna kvar."

Kristen: "Det gjorde jag också, äfven berättade jag dem, hvad Gud uppenbarat mig om vår stads stundande undergång. Men det föreföll dem som begabberi (1 Mos. 19: 14), och de trodde mig icke."

Kärlek: "Bad du också Gud att han skulle välsigna de varningar du gaf dem?"

Kristen: "Ja, och det af allt hjerta; ty Ni kan väl förstå, att min hustru och mina stackars barn voro mig mycket kära."

Kärlek: "Men talade du icke med dem om din egen sorg och din fruktan att förgås? Ty jag förmodar, ätt den undergång, som hotade dig och staden, lifligt föresväfvade din själ."

Kristen: "Jo, mångfaldiga gånger. De kunde också läsa min fruktan i mitt ängsliga ansigte, i mina bittra tårar och i den bäfvan, som öfverföll mig, så ofta jag tänkte på den dom, som hängde öfver våra hufvuden; men ingenting kunde beveka dem att följa mig."

Kärlek: "Men hvad kunde de anföra till ursäkt för att de ej gingo med?"

Kristen: "Jo, min hustru fruktade att förlora denna verlden, och mina barn voro begifna på ungdomens dåraktiga nöjen; af ett eller annat skäl läto de mig alltså vandra så här allena."

Kärlek: "Men kanske ditt eget fäfanga lefverne tillintetgjorde hela kraften af de ord, genom hvilka du sökte öfvertala dem att göra dig sällskap."

Kristen: "Jag kan visserligen icke rosa mitt lefverne, ty jag vet blott alltför väl, att det varit ganska bristfälligt, liksom det är mig bekant, att en människa genom sin umgängelse lätt kan nedrifva alla de skäl och grunder, genom hvilka hon sökt väcka de sina till någon omsorg om deras eviga väl. Så mycket kan jag likväl säga, att jag var mycket rädd för att genom något otillbörligt beteende å min sida gifva dem anledning att blifva afvoigt stämda mot en pilgrims lif. Ja, just detta var orsaken, hvarföre de brukade säga, att jag var allt för nogräknad och förnekade mig (allt för deras skull) många saker, i hvilka de icke kunde se något ondt. Ja, jag tror mig kunna påstå, att om något, som de sågo hos mig, var dem till hinder, så var det just min ängsliga fruktan att synda emot Gud och göra min nästa något orätt."

Kärlek: "Så hatade ock Kain sin broder, *emedan hans egna gerningar voro onda, men hans broders rättfärdiga.* (1 Joh. 3: 16.) Om derföre din hustru och dina barn förargades på dig för sådant, så hafva de dermed visat, att de hafva ett oförsonligt hat mot det goda, och *du har friat din själ från deras blod.*" (Hes. 3: 19.)

Nu såg jag i min dröm, att de sålunda sutto och samtalade, tills qvällsvarden var färdig. Derpå satte de sig ned att äta. Och var det ett härligt gästabud med *feta rätter och merg och vin, deruti ingen drägg var*; hvarjemte deras samtal vid bordet helt och hållet vände sig omkring bergets Herre, såsom om hvad han hade gjort, hvarföre han gjort hvad han gjort och hvarföre han bygt huset, hvari de voro; och af hvad de sade kunde jag förstå, att han varit en *stor krigare*, som stridt med och *tillintetgjort den som hade döden i sitt våld* (Ebr. 2: 14, 15), ehuru icke utan stor fara för honom sjelf; och kom detta mig att desto mer älska honom. Ty, som de sade och jag äfven tror, så kostade det honom stor blodsförlust. Men hvad som allra mest förhäriligade hans nådefulla verk, det var att han gjorde allt af idel kärlek till detta land. Och dessutom var det några af husfolket, som sade att de sett honom och talat med honom, sedan han dog på korset; och de betygade, att de hört af hans egna läppar, att han hyste en sådan kärlek mot stackars pilgrimer, att maken ej står att finna från öster till vester. Vidare anförde de till bevis på sanningen af detta påstående, att han aflagt sin härlighet för att kunna göra de fattiga rika, samt att de hört honom säga och försäkra, att han icke ville bo ensam på Sions berg, Slutligen berättade de huru han gjort många vandringsmän till furstar, fastän de af naturen voro tiggare och hade suttit i träck och aska. (1 Sam. 2: 8; Ps. 113: 7.)

På detta sätt samtalade de med hvarandra till sent in på natten: och sedan de anbefalt sig i sin Herres beskydd gingo de till hvila.

Vår vandringsman fick ligga i öfre våningen i en stor sal, hvars fönster vette mot solens uppgång. Och var salens namn Frid. Der sof han nu till dagningen, då han uppvaknade och sjöng:

"Hvar är jag nu? O Jesu huld,
Som har förlåtit mig min skuld!
Din kärlek stor, din vård det är,
Att vandringsmän få hvila här
Och uti denna fristad bo,
Som gränsar näst till himlens ro."

Sedan nu alla stigit upp följande morgon och haft något ytterligare sam-

KLOKHET, GUDSFRUKTAN, FÖRSTÅND OCH KRISTLIG KÄRLEK SAMTALA MED KRISTEN
I SLOTTET DET SKÖNA.

tal, sade husets invånare till Kristen, att han icke skulle få resa förrän de låtit honom se ställets märkvärdigheter. Först förde de honom in i studerkammaren och visade honom der några urkunder af mycket hög ålder, bland andra, så vidt jag erinrar mig i min dröm, bergets Herres *slägtregister*, enligt hvilket han är son till den Gamle af dagarne och har sin *uppgång af begynnelsen och af evighet*. Här funnos äfven fullständiga uppgifter om alla de gerningar han utfört, äfvensom namnen på alla de hundrade, som han tagit i sin tjänst samt försatt i boningar, som icke lida någon åverkan hvarken af tidernas längd eller naturens förgänglighet.

Derpå läste de för Kristen om några af de dråpliga verk, som åtskilliga af hans tjenare utfört, sasom huru de *besekrat konungariket, öfvat rättfärdighet, fått löften, tillstoppat lejons munnar, släckt elds kraft, undkommit svärdsegg, blifvit starke efter svaghet, väldiga i krig och drifvit främmande härar på flykten*. (Ebr. 11: 33, 34.)

Sedan läste de i en annan del af husets urkunder, der det visades, huru villig deras Herre är att i sin nåd upptaga hvilka som helst, ja hvilka som helst, äfven om de under sitt förflutna lif på det värsta försmädat hans person och hans verk. Här funnos också åtskilliga berättelser om många andra märkvärdiga ting både från äldre och nyare tider, hvilka alla visades för Kristen jemte profetior och förutsägelser om hvad som i sinom tid ofelbart skulle gå i fullbordan, icke mindre till fiendernas skräck och bestörtning än till pilgrimernas hugnad och tröst.

Dagen derpå förde de honom in i Rustkammaren och visade honom alla slags vapen, som deras Herre anskaffat till Sionsvandrades tjänst, sasom svärd, hjälm, bröstharnesk, *bön utan återvändo*, och skor, som icke skulle slitas ut. Och var det vapenförråd, som här var samladt, stort nog för att utrusta lika många män till deras Herres tjänst, som det finnes stjernor på himlahvalfvet.

Äfven visade de honom somliga af de verktyg, med hvilka några Herrens tjenare hade utfört sina underbara gerningar, sasom Moses' staf, hammaren och spiken, med hvilka Jael dödade Sisera, äfvensom de krukor, basuner och lampor, med hvilka Gideon slog Midians härar på flykten. Vidare visade de honom den herdestaf, med hvilken Samgar slog (Dom. 3: 31) sexhundra män, den åsnakåke, med hvilken Simson utförde sina väldiga bedrifter, slungan och stenen, med hvilken David slog Goliath af Gath, och slutligen det svärd, hvarmed deras Herre, då han står upp för att hämnas på sina fiender, kommer att dräpa syndens menniska. De visade Kristen äfven många andra härliga saker, som storligen fröjdade hans hjerta. Derpå gingo de åter till hvila.

Sedan såg jag i min dröm, huru han följande morgon steg upp och ville fortsätta sin vandring. Men de bado honom stanna ännu en dag, så skulle de, om vädret blefve klart, visa honom de Ljufliga bergen; "ty" sade de "åsynen af dem skall lända dig till ytterligare uppmuntran, alldenstund dessa berg ligga närmare den efterlängtade hamnen än det ställe, der du nu befinner dig." Så samtyckte han da att dröja. När det blef dag, förde de honom alltså upp på husets tak och bado honom att se mot söder. Och då han så gjorde, se, da såg han i fjerran en härlig bergstrakt, prydd med skogar, vingårdar, allehanda frukter och blommor, källor och springbrunnar, hvilket allt var ljufligt att skåda. (Es. 33: 16, 17.) "Det der," sade de, "är Immanuels land, hvilket står lika öppet för alla pilgrimer som detta berg. Och när du kommer dit, kan du derifrån se porten till den himmelska staden, hvilken de der boende herdarne ej skola försumma att visa dig."

Nu tänkte han åter på att begifva sig åstad, och de hade ej heller något att deremot invända. "Men låt oss först," sade de, "å nyo gå in i rustkammaren." De gjorde så; och sedan han kommit dit in, klädde de honom från topp till tå i en rustning af härdadt stal, i händelse han skulle blifva öfverfallen på vägen. Sålunda utstyrd, gick han med sina vänner ut till porten, der han frågade Portvakten, om han sett någon Sionsvandrare gå der förbi. Sedan Portvakten bejakat Kristens fråga, sade denne vidare: "Säg mig, kände Ni denne vandringsman?"

Portvakten: "Jag frågade honom hvad han hette, och han sade mig att hans namn var Trofast."

Kristen: "Ack, jag känner honom; han är min landsman och nära granne; han kommer från samma stad der jag är född. Huru långt försprång tror Ni att han kan hafva fått?"

Portvakten: "Vid det här laget måste han hafva hunnit till foten af berget."

Kristen: "Godt, gode Portvakt, Herren vare med Er och välsigne Er ännu rikligare för den vänlighet Ni visat mig."

Derpa anträdde han sin vandring; men Klokhet, Gudsfruktan, Kärlek och Förstånd ville beledsaga honom utför berget. Så vandrade de da tillsammans, under det de fortsatte sina förra samtal, tills de kommo till bergets fot. Da sade Kristen: "Liksom det var *svårt* att komma upp, så är det ock, så vidt jag kan se, äfven *svårt* att gå ned."

"Ja," sade Förstånd, "så är det verkligen. Ty det är svårt för en

CHRISTIAN IN THE ARMORY RECEIVING HIS WEAPONS FROM
DISCRETION, PIETY, CHARITY AND PRUDENCE.

menniska att utan att snafva och falla stiga ned i Förödmjukelsens dal, der du nu befinner dig. Derföre hafva vi ock kommit med för att ledsaga dig utför berget.” Så började han då att stiga utföre, ehuru med mycken försigtighet; icke desto mindre snafvade hans fot en eller två gånger.

Derpå såg jag i min dröm, huru, då Kristen kom ned till foten af berget, hans gode följeslagare lemnade honom ett bröd, en flaska vin och en drufklase, hvarefter han fortsatte sin färd framåt.

IV KAPITLET.

EN i denna Förödmjukelsens dal råkade den stackars Kristen i svårt trångmal; ty han hade endast gått ett litet stycke, da han blef varse, att en ond ande kom öfver fältet emot honom, och var andens namn Apollyon. Då började Kristen att blifva förskräckt och tänkte hit och dit, huruvida han skulle vända om eller sätta sig till motvärn. Men så kom han i låg, att han icke hade något harnesk på ryggen och att han derföre, om han toge till flykten, endast skulle göra det lättare för den onde anden att genomborra honom med sina glödande pilar. Han beslöt alltså att dristigt bjuda honom spetsen. “Ty,” tänkte han, “äfven om jag icke hade något annat ögonmärke än att rädda mitt lif, skulle det dock vara rådligast att icke fly.”

Han gick derföre framåt tills Apollyon mötte honom. Denne var nu ett vidunder, hiskeligt till att skåda; ty han var betäckt med fjäll såsom en fisk (och äro dessa fjäll hans stolthet); han hade vingar såsom en drake och fötter såsom en björn; ur hans buk utgingo eld och rök, och hans mun var såsom ett lejons gap. Framkommen till Kristen, betraktade han honom med föraktlig uppsyn och tillsporde honom sålunda:

“Hvarifrån kommer du, och hvart ämnat du dig?”

Kristen: “Jag kommer från staden Förderf, som är ett tillhåll för allt slags ondska, och är på väg till Sions stad.”

Apollyon: “Jag märker af ditt svar, att du är en af mina undersåter, ty hela det landet tillhör mig, och jag är dess furste och gud. Huru kommer det då till, att du rymt bort från din konung? Om jag ej hoppades, att du

ännu kunde vara mig till tjänst, så skulle jag nu med ett enda slag fälla dig till marken."

Kristen: "Det är sant, att jag är född på ditt område, men din tjänst är en hård tjänst, och din lön sådan, att ingen människa kan lefva på den, *ty syndens lön är döden.* (Rom. 6: 23.) Då jag derföre kom till mognare år, så gjorde jag såsom andra förståndiga människor: Jag såg mig om, i fall jag tilläfvventyrs skulle kunna förbättra min ställning."

Apollyon: "Ingen furste går in på att så lätt förlora sina undersåter; ej heller vill jag ännu afstå från dig. Men eftersom du klagar öfver din tjänst och din lön, så lofvar jag dig här, att om du samtycker att gå tillbaka, skall jag gifva dig allt, som vårt land kan erbjuda."

Kristen: "Men jag har redan tagit tjänst hos en annan, nemligen hos alla Konungars Konung; huru kan jag då med godt samvete vända om med dig?"

Apollyon: "Du har ju, såsom ordspråket säger, fallit ur askan i elden. Men det är helt vanligt med dem, som gifvit sig ut för att vara hans tjenare, att de efter en tid rymma bort ifrån honom och vända tillbaka till mig. Gör du på samma sätt, så skall allt bli väl."

Kristen: "Jag har svurit honom tro och lydriad. Huru kan jag då öfvergifva honom, utan att bli hängd som en förrädare."

Apollyon: "Du handlade på samma sätt emot mig, och likväl är jag villig att öfverse med allt, blott du nu vill vända om och gå tillbaka."

Kristen: "Då jag lofvade att lyda dig, var jag ännu omyndig; dessutom vet jag, att den furste, under hvilkens banér jag står, kan lösa mig från mitt löfte, ja, äfven förlåta hvad jag gjorde af eftergifvenhet för din vilja. Och slutligen, för att säga dig sanningen, du själamördande Apollyon, så älskar jag hans tjänst, hans lön, hans tjenare, hans styrelse, hans sällskap och hans land långt mer än hvad du har att bjuda på. Upphör derföre att vidare söka öfvertala mig; jag är hans tjenare och vill följa honom."

Apollyon: "Betänk ännu en gång, medan du är vid lugn besinning, hvad som efter all sannolikhet kommer att vederfaras dig på den väg du beträdt. Du vet, att hans tjenare merendels få ett ohyggligt slut, emedan de svikit mig och öfvergifvit mina vägar. Huru många af dem hafva ej lidit en neslig död! Hvad vidare det angår, att du anser hans tjänst bättre än min, så har han ännu aldrig lemnat den ort, der han bor, för att rädda sina tjenare ur våra händer, då deremot hela verlden väl vet, huru många gånger jag, vare

sig genom våld eller list, befriat dem, som troget tjenat mig, från honom och hans tjenare, om de rakat i hans våld. Och på samma sätt vill jag också befria dig.”

Kristen: “Om min Konung icke här i tiden befriar sina tjenare, sker det derföre, att han vill pröfva deras kärlek, huruvida de vilja blifva honom trogna intill ändan. Och hvad angår det olyckliga slut, som du säger att de få, så är det i deras ögon just det allra härligaste. De göra sig ej heller förhoppningar om att här bli förlossade från all vedermöda; ty de förbida en tillkommande härlighet; och denna skall tillfalla dem, när deras Konung kommer i sin och sina englars härlighet.”

Apollyon: “Men du har redan varit hans tjenst otrogen; huru kan du då inbilla dig, att han skall gifva dig någon lön?”

Kristen: “Säg mig, o Apollyon, hvaruti jag varit honom otrogen?”

Apollyon: “Du var nära att gifvas upp redan i början af din färd, nemligen då du höll på att drunkna i Misströstans kärr; du försökte att på olika vägar blifva din börda qvitt, då du dock borde hafva väntat tills din furste aflyftat densamma. Du föll i en syndig sömn och förlorade derunder dina klenoder. Äfven hade du så när vändt om, då du fick se lejonet. Och slutligen, så ofta du talar om din resa och om allt, som du hört och sett, så söker du hemligen din egen ära med allt hvad du säger.”

Kristen: “Allt detta är sant, äfvensom mycket mer, som du utlemnat; men den furste, som jag tjenar och ärar, är barmhertig och villig att förlåta. Dessutom beherskades jag af dessa svagheter, så länge jag var i ditt land, ty der hade jag insupit dem; och sedan har jag suckat under och sørjt öfver dem, samt erhållit min furstes förlåtelse.”

Nu rakade Apollyon i ett förfärligt raseri och sade: “Jag är en fiende till denne furste; jag hatar hans person, hans lagar och hans folk och är kommen hit enkom för att göra dig motstånd.”

Kristen: “Apollyon, tänk på hvad du gör; ty jag är på Konungens landsväg, på helighetens väg. Tag dig derföre tillvara.”

Då stälde Apollyon sig tvärs öfver vägen med en fot på hvardera sidan och sade: “Jag är utan fruktan i denna sak; bered dig att dö, ty jag svär vid min eviga afgrund, att du ej skall komma vidare; här skall jag göra slut på ditt lif.”

I detsamma slungade han en glödande pil mot Kristens bröst, men denne uppfångade den med skölden, som han hade i sin hand, och undgick så den faran

Nu drog *Kristen* sitt svärd; ty han såg, att det var tid att gå anfallsvis till väga; men *Apollyon* var ej sen att gå löst på honom, skjutande sina pilar så tätt som hagel; och oaktadt alla sina bemödanden att undvika dem, blef *Kristen* sårad i hufvud, hand och fot och måsta draga sig litet tillbaka. Nu sökte *Apollyon* att med fördubblad ifver fullfölja sin fördel, men *Kristen* repade åter mod och gjorde så manligt motstånd som han kunde. Denna häftiga strid varade mer än en half dag, tills *Kristen* var alldeles utmattad. Ty I bören veta, att han i följd af sina sår ej kunde annat än blifva allt svagare och svagare.

Da *Apollyon* märkte den fördel, han sålunda vunnit, trängde han *Kristen* närmare på lifvet, samt brottades så länge med honom, tills den arme mannen gjorde ett förskräckligt fall, hvarvid ock svärdet flög ur hans hand. Då sade *Apollyon*: "Nu är jag viss om dig;" och i detsamma kramade han honom så hårdt, att *Kristen* började att förtvifla om lifvet. Men just som *Apollyon* mättade sitt sista hugg emot sin motståndare, för att, som han hoppades, gifva honom dräpslaget, styrde Gud det så, att *Kristen* helt hastigt räckte ut handen efter sitt svärd, fattade uti det och sade: "*Fröjda dig icke, min fiende, att jag nederligger; jag skall åter uppkomma*" (Mik. 7: 8); och i detsamma gaf han den onde anden en så väldig stöt, att han ryggade tillbaka, såsom en, som erhållit sitt banesår. Så snart *Kristen* märkte detta, gjorde han ett nytt utfall emot honom, sägande: "*I allt detta öfvervinne vi rikligen genom den som har älskat oss.*" (Rom 8: 37.) Då utbredde *Apollyon* sina drakvingar och flög sin kos, och såg *Kristen* honom aldrig mer. (Jak. 4: 7.)

Men ingen utom den, som sjelf sett och hört det, kan föreställa sig med hvilket gräsligt tjut och rytande *Apollyon* under hela striden uppfylde luften, ty han *talade såsom en drake* (Upp. 13: 11); ej heller å andra sidan, hvilka suckar och klagorop som utbröto från *Kristens* hjerta. Ja, under hela tiden såg jag icke i hans ansigte ett enda uttryck af glädje, förrän han märkte, att han sårat *Apollyon* med sitt tveeggade svärd; ty då log han verkligen och lyfte upp ögonen mot himmelen. Men det var den förfärligaste kamp jag någonsin skådat.

När nu striden var slut, sade *Kristen*: "Jag vill nu tacka honom, som frälst mig ur lejonets gap, honom som hjälpt mig emot *Apollyon*." Derpå uppstämde han följande sång:

“Beelzebub beslöt att mig förstöra,
Han sände ut sin kämpe pansarklädd;
Med afgrundsiska sågs han anfall göra
Mot mig, mig arme, som var svag och rädd.

Men Mikael sin trogna hand mig räckte,
Och så mitt svärd kom fienden att fly.
Pris vare dig från slägte intill slägte.
Pris dig, o Gud, med lofsång evigt ny!”

Derpå räckte en hand honom några löf af lifvets träd, hvilka Kristen tog och lade på de sår, han fatt i striden, och genast blefvo de helade. Äfven satte han sig ned på samma ställe för att äta bröd och dricka ur den flaska, som nyss gifvits honom. Sålunda vederqvickt, anträdde han åter sin färd med draget svärd i handen. “Ty,” sade han, “jag vet ej, hvilka fiender ytterligare kunna möta mig.” Men Apollyon ofredade honom ej vidare under återstoden af vägen genom denna dal.

Vid slutet af Förödmjukelsens dal låg nu en annan, benämnd Dödsskuggans dal, hvilken Kristen nödvändigt måste genomvandra, emedan vägen till den himmelska staden gick midt derigenom. Denna dal är nu mycket ödslig och beskrifves sålunda af profeten Jeremia: *Det öde och gro-piga landet, i torrhetens och mörkrets land, i det land, der ingen gick vägen fram och der ingen menniska (utan en Kristen) bodde?*

Här kom nu Kristen i ännu värre trångmål än under striden med Apollyon, såsom man kan se af det som följer.

Jag såg nemligen nu i min dröm, huru, då Kristen uppnådde ingången till Dödsskuggans dal, två män, söner af dem, som fordom så illa beryktade det goda landet, kommo springande emot honom. Då Kristen såg dem sålunda skynda tillbaka, sade han till dem:

“Hvart ännen I eder?”

Männen: “Tillbaka! tillbaka! Och vi råda Er att göra detsamma, så framt lif och frid äro Eder kära.”

Kristen: “Huru då? Hvad är på färde?”

Kristen tackar för sin seger.

Männen: "Pa färde? Vi vandrade samma väg som Ni och gingo, så långt vi vågade; ja, vi hade så när aldrig kommit tillbaka; ty om vi gått blott litet längre, skulle vi ej nu varit här för att berätta Er, hvad som vederfarits oss."

Kristen: "Men hvad har då hänt Er?"

Männen: "Jo, vi skulle hafva kommit in i sjelfva Dödsskuggans dal, om vi icke till all lycka sett oss väl före och så upptäckt faran, innan vi störtade oss i densamma." (Ps. 44: 20; 107: 10.)

Kristen: "Men hvad hafven I sett?"

Männen: "Jo, först dalen sjelf, hvilken är svart som beck. Sedan sågo vi der gastar, skogsrän och drakar fran afgrunden. Vidare hörde vi i dalen oupphörliga tjut och jemmerrop, hvilka tycktes komma från menniskor, som under ousäglig ångest sutto der bundna i jernfjettrar. Slutligen är dalen insvept i förtviflans tröstlösa moln, och döden utbreder för evigt deröfver sina hemska vingar. Med ett ord: Den är full af fasor, och en gränslös förvirring råder der." (Job 3: 5; 10: 22.)

Kristen: "Af hvad I hittills sagt kan jag ej förstå annat, än att detta just är min väg till den efterlängtrade hamnen." (Jer. 2: 5.)

Männen: "Det må gerna vara din väg, men vår blir det icke."

Derpå skildes de åt, och Kristen fortsatte sin vandring, hållande sitt dragna svärd i handen af fruktan att han skulle bli öfverfallen.

Sedan såg jag i min dröm, huru det, så långt denna dal räckte, på högra sidan var ett mycket djupt dike. Detta är det dike, hvori under alla tider blinda ledare hafva fört blinda, tills såväl de förra som de senare jemmerligen omkommit. På den venstra sidan åter var det ett mycket farligt träsk, der äfven en from man, om han skulle falla deri, ej kan finna någon botten att stå på. Det var i detta träsk, som konung David en gång sjönk ned, och han skulle utan tvifvel hafva drunknat der, om icke han, som är mächtig att hjälpa, hade upptagit honom derur. (Ps. 69: 15, 16.) Som slutligen gångstigen här var ytterst smal, så inses lätt, att den gode Kristens belägenhet var mycket svår; ty då han i mörkret sökte att akta sig för diket på den ena sidan, så var han i fara att tumla ned i träsket på den andra, och då han sökte att undvika träsket, kunde han ej utan största försigtighet undvika att falla i diket. Också hörde jag honom sucka tungt, under det han vandrade framåt. Ty utom de nämnda farorna var gångstigen här så mörk, att han ofta, då han lyfte upp foten för att gå framåt, icke visste, hvar eller hvarpa han vid nästa steg skulle sätta den.

Vidare märkte jag, huru ingången till Helvetet låg ungefär midt i denna dal, samt helt nära väggkanten. "Hvad skall jag nu göra?" tänkte här Kristen. Tillika utbröt emellanåt en sådan massa eld och rök med gnistor och gräsliga ljud — allt saker, hvilka icke såsom Apollyon aktade Kristens svärd — att denne var nödsakad att sticka det i skidan och tillgripa ett annat vapen, som hette Oaflåtlig bön. (Ef. 6: 18.) Så hörde jag honom då ropa: "*Herre fräls min själ.*" (Ps. 116: 4.) På detta sätt gick han framåt

en lång stund, ehuru lågorna hela tiden hotade att fatta uti honom. Dessutom hörde han omkring sig jemrande röster samt dånet af skaror, som rusade fram och tillbaka, så att han stundom trodde, att han skulle blifva sliten i stycken eller nedtrampad såsom träck på gatan. Och han måste se denna fruktansvrda syn och höra dessa förfärliga ljud under flera mil. Då han sedan kom till ett ställe, der han tyckte sig höra en hop onda andar komma emot honom, stannade han och begynte tänka efter hvad som nu var att göra. Ibland hade han en half tanke på att gå tillbaka. Men så besinnade han, att han redan torde vara halfvägs genom dalen. Äfven erinrade han sig, huru han redan öfvervunnit många faror, äfvensom att det möjligen kunde vara mycket äfventyrligare

Ett sällskap onda andar.

att gå tillbaka än att gå framåt. Alltså beslöt han att fortsätta sin färd. De onda andarna tycktes emellertid komma allt närmare och närmare. Men da de nästan hunnit fram till honom, utropade han med mycket ljudelig röst: "*Jag vill vandra i Herrens Guds kraft.*" Derpå veko de tillbaka och följde honom icke vidare.

En sak måste jag dock icke förbigå. Jag märkte nemligen, att den stackars Kristen nu var så förvirrad, att han icke kände igen sin egen röst. Och se här, huru jag fann, att det tillgick. Just då han kom midt för ingången till den brinnande afgrunden, smög en af de onda andarna sig tyst bakom honom och hviskade i hans öra många gräsliga hädelsor, som den arme mannen trodde

komma från sitt eget hjerta. Tanken att han nu kunde häda honom, som han förut älskat så högt, bedröfvade Kristen mer än något, som han hittills råkat ut för. Och likväl skulle han icke hafva gjort det, om det berott på honom. Men han hade icke sans nog att tillstoppa sina öron eller att förstå, hvarifrån dessa händelser kommo.

Sedan Kristen länge vandrat i denna tröstlösa belägenhet, tyckte han sig höra en röst af en man, som gick framför honom, sägande: "*Om jag än vandrade i en mörk dal, fruktade jag intet, ty du är när mig.*" (Ps. 23: 4.)

Då blef han glad, och det af följande skäl:

Först, emedan han häraf kunde sluta, att det i denna dal fans några andra än han, som fruktade Gud.

För det andra, emedan han märkte, att Gud var med dem, oaktadt de voro i detta mörka och dystra tillstånd. "Och hvarföre," tänkte han, "kan han då icke ock vara med mig, ehuru jag i följd af de svårigheter, som äro förenade med detta ställe, ej kan förnimma det?" (Job 9: 11.)

För det tredje, derföre att han hoppades att snart få sällskap, om han blott kunde hinna upp dem.

Alltså gick han på och ropade till mannen, som var framför honom. Men denne visste ej, hvad han skulle svara, ty han hade också trott sig vara allena. Snart derefter började dagen att gry. Då sade Kristen: *Han förbyter djupaste mörker till morgon.* (Amos 5: 8.)

Sedan det nu dagats, såg han sig om, icke af lust att vända tillbaka, utan för att vid dagsljuset se, hvilka faror han i mörkret genomgått. Så kunde han då helt tydligt urskilja diket, som låg på ena, och kärret, som låg på andra sidan om hans väg; äfvensom huru smal vägen var, som lopp emellan dem båda. Han kunde äfven varsna gastarna, skogsråna och drakarna från afgrunden, dock endast i fjerran, ty efter dagningen höllo de sig på afstånd, ehuru det var honom gifvet att urskilja dem enligt hvad som står skrifvet: *Han öppnar de mörka grund och förer mörkret ut i ljuset.* (Job 12: 22.)

Nu blef Kristen mycket rörd vid tanken på sin befrielse från alla de faror, som omgifvit hans ensliga väg; ty ehuru han förut hade fruktat för dessa faror, så insåg han dem likväl nu klarare än förut, eftersom dagens ljus uppenbarade dem för honom. I detsamma gick ock solen upp, och detta var en ny nåd för Kristen. I måsten nemligen veta, att om ock den första delen af Dödsskuggans dal var farlig, så var dock den andra delen, som återstod för honom att genomvandra, om möjligt ännu mycket farligare. Ty

KRISTEN ANFALLES AF ETT SÄLLSKAP ONDA ANDAR I DÖDSSKUGGANS DAL.

fran det ställe, der han nu stod, ända till slutet af dalen, var hela vägen ömsom så besatt med snaror, fällor, giller och nät, och ömsom så full med gropar, hålur, branter och bråddjup, att om det nu varit mörkt, såsom då han gick den första delen af vägen, så skulle han ofelbart omkommit, hade han än haft tusende själar. Men som jag nyss sade, så gick solen just nu upp. Så sade då Kristen: "*Hans lampa sken uppå mitt hufvud, och vid hans ljus gick jag i mörkret.*" (Job 29: 3.)

Jätten Påfve.

I detta ljus uppnadde han derföre lyckligen dalens gräns. Nu såg jag i min dröm, huru det vid slutet af denna dal låg en massa af blod, ben, aska och stympade människokroppar, allt kvarlevor efter pilgrimer, som förut vandrat denna väg. Och under det jag funderade, hvad som kunde vara orsaken härtill, upptäckte jag ett litet stycke framför mig en håla, som fordom beboddes af två jättar, Påfve och Hedning, hvilka genom sin magt och sitt tyranni bragt om lifvet de människor, hvilkas ben, blod, aska och lik jag sett ligga vid slutet af dalen. Till min förundran kom likväl Kristen utan stor fara förbi denna håla. Men jag har sedan förspott, att Hedning redan länge varit död; och ehuruväl den andre ännu lefver, så har han likväl dels af ålderdom, dels af de många hårda stötar han fått i sina yngre dagar, blifvit så bräcklig och styf i lederna, att han ej förmår göra stort mer än sitta

i ingången till sin hala, visa tänderna mot pilgrimerna, då de gå förbi honom, och bita sig i naglarne af harm öfver att han ej kan komma åt dem.

Så såg jag då, huru Kristen fortsatte sin väg; likväl visste han ej rätt, hvad han skulle tänka, då han fick se den gamle mannen sitta i ingången till hålan, isynnerhet som denne, ehuru han ej kunde gå efter honom, tilltalade honom, sägande: "I lären aldrig bättra eder, förr än några flera af er blifvit brända." Men Kristen teg stilla och gick vidare med en lugn och frimodig uppsyn utan att lida någon skada. Derpå sjöng han:

“O verld af under; — så jag má det kalla,
Att jag går frälst ur dessa faror alla,
Som här mig hotat! Pris, pris vare dig!
Lof, pris din hulda hand, som frälste mig!

Af mörker, synd och afgrund med dess skara
I denna dal jag fann mig omhvärd vara!
Ja, snaror, gropar, giller satan lagt
Omkring min stig i denna dödens trakt.

Jag arme däre, lätt jag blifvit fången,
I nät omsnärjd, i afgrunds djup förgången;
Men se, jag lefver genom dig, ej mig;
O Jesu! segerkronan tillhör dig!”

V KAPITLET.

Å nu Kristen fortsatte sin väg, kom han till en liten höjd, som var uppkastad, enkom på det pilgrimer derifrån skulle kunna se hvad som låg framför dem. Kristen steg alltså upp derpå och skådade sig omkring. Då fick han se Trofast vandra ett stycke framför honom, hvarpå han började att ropa till honom: “Hallo, stanna, så får jag blifva din följeslagare.” Då Trofast härvid såg sig om, ropade Kristen ånyo: “Stanna, stanna, till dess jag hinner upp dig.” Men Trofast svarade: “Nej, jag springer för att rädda lifvet, och blodhämnan är bakom mig.”

Härvid blef Kristen något förskräckt och uppbjöd alla sina krafter, så att han snart upphann Trofast, ja, till och med kom ett stycke framom honom; och blef så den *siste* den *främste*. Då begynte Kristen småle af sjelfbelåtenhet, derföre att han fått något försprång framför sin broder. Men som han ej såg sig före, hvar han steg med sina fötter, så snafvade han plötsligen och föll, samt kunde ej resa sig upp, förr än Trofast kom och hjälpte upp honom.

Sedan såg jag i min dröm, huru de i all kärlek vandrade tillsammans under vänliga samtal om allt, som händt dem på deras vallfärd; och begynte Kristen sålunda:

“Min ärade och högtälskade broder Trofast, det gläder mig, att jag

KRISTEN OCH TROFAST TRÄFFAS.

hunnit upp dig, äfvensom att Gud så böjt våra hjertan, att vi kunna vandra som kamrater på denna hugneliga stig."

Trofast: "Jag hoppades, käre vän, att jag skulle få ditt sällskap ända från vår stad; men du hade fått för långt förspang framför mig. Derföre blef jag nödsakad att vandra ända hit ensam."

Kristen: "Huru länge dröjde du i staden Förderf, innan du anträdde din vallfärd efter mig?"

Trofast: "Tills jag ej vågade dröja längre; ty strax sedan du lemnade var stad, blef det ett allmänt talämne, att den inom kort skulle i grund uppbrännas af eld från himmelen."

Kristen: "Hvad! hade dina grannar sådant tal sins emellan?"

Trofast: "Ja, en tid var det i hvar mans mun."

Kristen: "Verkligen? Och begaf sig ingen mer än du ifrån staden för att undkomma faran?"

Trofast: "Ehuru, såsom jag sade, det var mycket tal om saken, så tror jag dock icke, att de på allvar trodde derpå. Ty midt under det de som ifrigast talade med hvarandra, hörde jag några af dem göra spe af dig och din förtviflade resa (ty så kallade de din vallfärd). Men jag trodde verkligen och tror ännu, att vår stad skall förgås genom eld och svafvel från ofvan. Derföre har jag ock flytt derifrån."

Kristen: "Hörde du icke något tal om vår granne Lättböjd?"

Trofast: "Jo, Kristen, jag hörde, att han följt efter dig, ända tills han kom till Misströstans kärr; och der säga somliga, att han sjönk ned ehuru han ej ville, att det skulle komma ut. Men jag är viss på att så var, ty han var jemmerligen nedstänkt af smuts och orenlighet."

Kristen: "Och hvad sade grannarne till honom?"

Trofast: "Allt sedan sin återkomst har han varit ett föremål för mycket förakt och åtlöje, och det ibland alla slags människor; och knapt någon vill gifva honom arbete. Han är nu sju gånger värre, än om han aldrig lemnat sin födelsestad."

Kristen: "Men hvarföre skulle de vara så afvoigt stämda mot honom, då de ju ock föraktade den väg, som han öfvergaf?"

Trofast: "Åh, de säga: Den stackarn! han är en som vänder kappan efter vinden; han var icke sin bekännelse trogen. Jag tror, att Gud uppväckt sjelfva sina fiender emot honom, på det *han skulle varda ett mål för häpnad och hån och till en skamfläck* (Jer. 29: 18, 19), derföre att han öfvergifvit vägen."

Kristen: "Nåväl, då jag först begaf mig åstad, hade jag godt hopp om den mannen; men nu fruktar jag, att han kommer att förgås på samma gång som hans stad går under. Ty det har gått honom, såsom det heter i ett sant ordspråk: '*En hund går åter till sina spyor, och ett svin, som tvagit sig, går att vältra sig i träcken.*'" (2 Petr. 2: 22.)

Trofast: "Det är hvad också jag fruktar. Men hvem kan hindra den, som icke vill låta säga sig?"

Kristen: "Nåväl, granne Trofast, låtom oss lemna honom och tala om ting, som närmare angå oss sjelfva. Berätta mig, hvad du upplefvat under vägen, ty jag vet, att du måste hafva gjort hvarjehanda erfarenheter. Om ej så vore, borde det upptecknas som ett under."

Trofast: "Jag undgick kärret, hvari jag hör, att du sjönk ned, och kom utan den faran upp till porten. Deremot träffade jag på en qvinna, vid namn Lättfärdig, som var nära att tillfoga mig stor skada."

Kristen: "Det var väl, ätt du undkom hennes nät. Josef var en gång illa ute för henne (1 Mos. 39: 11—13), men undkom henne liksom du. Dock hade det så när kostat honom lifvet. Men hvad tog hon sig till med dig?"

Trofast: "Du kan ej tro (såvida du ej sjelf erfarit det), hvilken smickrande tunga hon har; hon uppbjöd hela sin öfvertalningsförmåga för att få mig att vika af vägen med henne, lofvande mig allsköns förnöjelse."

Kristen: "Men hon lofvade dig väl ej förnöjelsen af ett godt samvete?"

Trofast: "Du vet väl, hvad jag menar; allsköns köttslig och syndig förnöjelse."

Kristen: "Tacka Gud, att du undslapp henne. *Den på hwilken Herren vredgas, han faller uti hennes graf.* (Ords. 22: 14.)

Trofast: "Ja, men jag vet knapt, om jag riktigt undkom henne."

Kristen: "Jag kan väl aldrig tro, att du gick in på hennes förslag?"

Trofast: "Nej, icke så att jag befläckade mig; ty jag erinrade mig en gammal skrift, som jag sett och som säger: *Hennes gångar få helvetet.* Alltså tillslöt jag mina ögon (Job 31: 1), eftersom jag ej ville blifva tjusad af hennes ögonkast. Då bröt hon ut i oqvädinsord, och jag gick min väg."

Kristen: "Råkade du ej ut för något annat angrepp under vägen?"

Trofast: "Jo, då jag kom till foten af berget Svårighet så mötte jag en mycket gammal man, som frågade mig, hvad jag var och hvart jag ämnade mig. Då jag sade honom, att jag var en pilgrim på väg till den himmelska staden, sade den gamle mannen: "Du ser ut att vara en redlig man;

vill du hålla till godo med att stanna hos mig för den lön jag skall gifva dig?" Då frågade jag honom, hvad han hette och hvar han bodde. Han sade, att han hette den Gamle Adam och bodde i staden Bedrägeri. (Ef. 4: 22.) Derpå frågade jag honom, hvad han hade för arbete åt mig och hvad jag skulle få i lön of honom. Han svarade mig, att hans arbete utgjordes af *många fröjder*, liksom hans lön bestod deruti, att jag till slut skulle bli hans arftagare. Vidare frågade jag honom, hvad slags hus han höll samt hvilka andra tjenare han hade. Då sade han mig, att hans hus var försedt med alla världens kräsligheter, samt att hans tjenare voro hans egen afföda. Derpå frågade jag honom, huru många barn han hade. Han svarade, att han endast hade tre döttrar, nemligen Köttets begärelse, Ögonens begärelse och Högfärdigt lefverne (1 Joh. 2: 16), samt att jag skulle få gifta mig med dem alla, om jag ville. Slutligen frågade jag, huru länge han önskade, att jag skulle stanna hos honom, hvarpå han svarade: "Så länge jag sjelf lefver."

Kristen: "Nå, hur blef slutligen saken uppgjord emellan dig och den gamle menniskan?"

Trofast: "Jo, i början kände jag mig något böjd att gå med honom, ty jag tyckte, att han talade ganska vackert; men då jag under vårt samtal kom att se på hans panna, såg jag der skrifvet: *Afkläden eder den gamla menniskan med hennes gerningar*. (Kol. 3: 9.)

Kristen: "Och huru gick det då?"

Trofast: "Jo, då började den tanken att bränna mig i själen, att hvad han än vore och huru han än smickrade, så ville han blott sälja mig till träl, om han finge mig hem till sig. Alltså befalde jag honom att hålla inne med sitt tal, ty jag skulle dock aldrig nalkas hans tröskel. Då begynte han att smäda mig och hotade att skicka efter mig en, som nog skulle göra min väg bitter för min själ. Derpå vände jag mig om, för att gå bort från honom; men just som jag så gjorde, kände jag, huru han fattade tag uti min rygg och ryckte till så häftigt, att jag trodde, att han hade slitit bort ett stort köttstycke från min kropp, och utropade: '*Jag arma menniska!*' (Rom. 7: 24.) Derefter fortsatte jag min väg uppför berget."

"Då jag nu kommit ungefär halfvägs upp, såg jag mig om och blef varse en man, som sprang efter mig med vindens hastighet. Och just der hviloplatsen är upphann han mig."

Kristen: "Det var just der, som jag satte mig ned för att hvila; men då jag blef öfvervöldigad af sömnen, så föll den här pergamentsrullen ur min barm."

Trofast: "Men, käre broder, hör mig till slut. Så snart som den der mannen upphann mig, gjorde han saken kort med mig; ty han slog mig genast till marken, så att jag låg der, som om jag varit död. Då jag kommit mig litet för igen, frågade jag honom, hvarföre han behandlade mig så, hvarpå han svarade: 'Derföre att du har en hemlig böjelse för den gamle Adam.' Och i detsamma gaf han mig ett nytt, dödligt slag på bröstet, så att jag åter föll baklänges till marken och låg der såsom död. Då jag återfick sansen, anropade jag honom om barmhertighet. Men han svarade: 'Jag vet ej af någon barmhertighet;' och i detsamma slog han mig för tredje gången till marken; och hade han utan tvifvel gjort slut på mig, om icke en kommit tillstådes, som befalde honom att hålla upp."

Kristen: "Hvem var det, som befalde honom hålla up."

Trofast: "I början kände jag icke igen honom; men när han gick förbi mig, blef jag varse hålen i hans händer och i hans sida. Då förstod jag, att det var vår Herre. Och så gick jag uppför berget."

Kristen; "Den der mannen, som upphann dig, var ingen annan än Moses. Han skonar ingen, ej heller visar han någon barmhertighet mot dem, som öfverträda hans lag."

Trofast: "Jag vet det ganska väl, ty det var icke första gången jag råkade ut för honom. Det var han, som kom till mig, medan jag satt i allsköns trygghet i mitt hem, och som hotade att bränna upp huset öfver mitt hufvud, om jag stannade kvar der."

Kristen: "Men såg du icke huset, som låg ofvanför på det der berget, på hvars sluttning Moses mötte dig?"

Trofast: "Jo, och lejonen också, innan jag kom fram dit. Men hvad de senare angår, så tror jag, att de sofvo: ty det var just midt på dagen. Och eftersom jag hade så mycket af dagen kvar, så gick jag förbi portvakten och kom utför berget."

Kristen: "Han berättade mig också, att han sett dig gå förbi; men jag skulle önska, att du hade gjort besök i det huset; ty då skulle man visat dig så många märkvärdigheter, att du till din dödsdag väl aldrig skulle ha glömt dem. Men säg mig, mötte du någon i Förödmjukelsens dal?"

Trofast: "Ja, jag träffade en viss Oförnöjsam, som om han kunnat, gerna velat öfvertala mig att vända om med honom. Det skäl han anförde var, att man i denna dal ej hade någon ära att vänta. Dessutom sade han, att om jag vandrade derigenom, skulle jag bryta med alla mina vänner, såsom

Stolthet, Högmöd, Inbilskhets och Verldslig ära med flera, hvilka han visste skulle taga det ganska illa, om jag vore dåraktig nog att vandra genom denna dal."

Kristen: "Nå, hvad svarade du honom?"

Trofast: "Jag sade honom, att om ock alla de herrar han nämt med rätta kunde räkna slägt med mig (ty de voro verkligen mina fränder *efter köttet*), så hade de dock, sedan jag blef en pilgrim, ej velat kännas vid mig, liksom äfven jag å min sida uppsagt dem vänskapen; hvarför de ej heller

nu gälde mer i mina ögon, än om vi aldrig varit slägt. Vidare sade jag honom, att hvad dalen beträffade, så hade han alldeles origtigt framställt saken; ty *ödmjukhet går före ära och högmöd före fall*. Derföre, sade jag, vill jag hellre gå genom denna dal till hvad jordens visaste räknat för ära, än utvälja det, som du anser vara mest värdt att sträfva efter."

Kristen: "Mötte du ingen mer i dalen."

Trofast: "Jo, jag mötte en man vid namn Blygsel; men af alla, som jag träffat under min vallfärd, tyckes mig ingen så litet göra skäl för sitt namn. På de andra kunde jag efter en stunds dispute-rande tillstoppa munnen; men den oförskämde herr Blygsel ville aldrig taga besked."

Oförnöjsam.

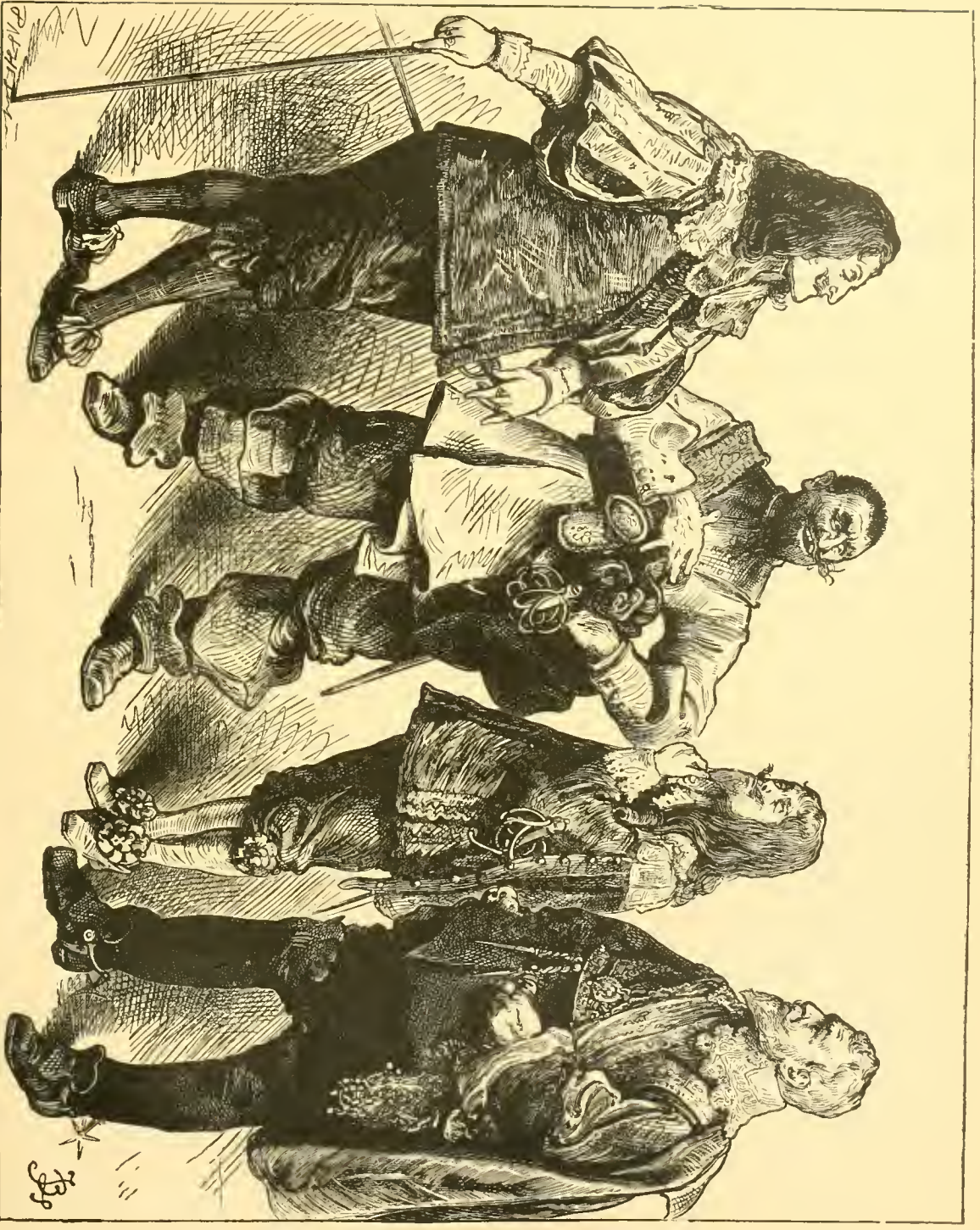
Kristen: "Nå, hvad sade han till dig?"

Trofast: "Hvad han sade? Jo, han rigtade sina invändningar mot sjelfa kristendomen; han sade, att det var pjunkigt, lågt och förnedrande för en karl att vinnlägga sig om gudsfruktan; han sade, att ett ömt samvete vore en omanlig svaghet samt att en man, som vakade öfver sina ord och sinandel, för att icke göra sig skyldig till det fräcka sjelfsvåld, som är så vanligt bland tidens stolta andar, skulle göra sig till ett åtlöje för verlden. Äfven invände han, att endast få af denna verldens vise, mäktige och rike någonsin hyllat mina åsigt, och det först sedan de låtit öfvertala sig att blifva

dårar och af frivillig galenskap sätta allt på spel för att vinna, ingen vet hvad. (1 Kor. 1: 26; 3: 18; Fil. 3: 7, 8; Joh. 7: 48.) Vidare förhöll han mig, huru de flesta pilgrimer tillhört de fattige och ringe på sin tid, samt varit kända för okunnighet och bristande insigt i alla menckliga vetenskaper. Ja, han framställde för mig en mängd andra saker i samma anda, som jag här icke kan uppräknå, såsom att det är en skam att sitta och klåga och gråta under predikan, samt sedan komma hem suckande och pustande; att det är en skam att bedja sin nästa om förlåtelse för några obetydliga fel, som man kunnat begå, eller att återställa hvad man med orätt tillegnat sig. Han sade äfven, att gudsfruktan hade till följd, att man för några få lasters skull (hvilka han gaf vackrare namn) hölle sig på afstånd från de höge och myndige, på samma gång man för det andliga broderskapets skull upptoge och högaktade de fattige och ringe; och är icke det, sade han, en skam?"

Kristen: "Och hvad svarade du honom?"

Trofast: "Hvad jag svarade? I början visste jag ej, hvad jag skulle svara. Ja, han ansatte mig så hårdt, att blodet af idel blygsel steg mig upp i ansigtet, och jag hade så när blifvit öfvervunnen. Men till slut började jag besinna, att hvad som aktas högt inför menniskor, *det är en styggelse inför Gud.* (Luk. 16: 15.) Sedar: tänkte jag: Denne Blygsel säger mig, hvad menniskorna äro, men han säger mig ingenting om hvad Gud och Guds ord är. Och vidare: På domens dag skola vi ej bli dömda till lif eller död, efter hvad verldens öfvermodiga andar mena, utan efter den högstes lag och visdom. Derföre, tänkte jag, är det bäst, som Gud säger vara bäst, skulle än alla menniskor i verlden vara deremot. Eftersom alltså Gud högt aktar den religion han uppenbarat, eftersom Gud högt aktar ett ömt samvete, eftersom de, hvilka bli dårar för himmelrikets skull, äro de visaste, och den fattige, som älskar Kristus, är rikare än den högst uppsatta menniska, som hatar honom; derföre sade jag: Vik bort du Blygsel, som är en fiende till min salighet. Skulle jag hylla dig framför min herre och konung?" Huru skall jag då kunna skåda honom i ansigtet vid hans tillkommelse? Huru skulle jag då kunna vänta välsignelse, om jag nu blyges för hans vägar och hans tjenare? Men den der Blygsel var i sanning en djerf bof, så att jag knappast kunde afskudda mig hans sällskap; ja, han fortfor att förfölja mig och hviskade ständigt i mitt öra om än den ena än den andra af de skröpligheter, med hvilka kristendomen är behäftad. Men slutligen sade jag honom, att alla vidare försök å hans sida voro fruktlösa; ty just i de ting, som han föraktade, just i dem såg jag den största härlighet. Och så blef jag omsider qvitt den efterhängsne sällen. Då började jag att sjunga:

STOLTTHET.

HÖGMOD.

INBILSKHET.

VERLDSLIG ÄRA.

(101)

“Hvad har en Jesu vän
 För frestelse att lida!
 All ondska qväljer den,
 Som hos sin Gud vill bida;
 Ty fast han stadigt står, då köttet vill bedraga,
 Det dock ej skäl vill taga,
 Men kommer i en ny gestalt igen;
 Ja, kommer snart igen, igen, igen.

Säg! önskar du dig då
 Att Sions fröjd få smaka?
 O vandringsman, du må
 Bemanna dig och vaka,
 På det din ovän skall dig ej på nytt besvika
 Och du från vägen vika
 Och bort från Herren evigt vilse gå,
 Ja, evigt, evigt, evigt vilse gå.”

Kristen: “Det gläder mig, min broder, att du gjorde den bofven ett så tappert motstånd; ty, såsom du säger, så tror jag ock, att ingen gör så litet skäl för sitt namn som han. Ty han är så fräck, att han följer oss ut på gatorna och försöker att bringa oss på skam inför alla människor, d. v. s. komma oss att blygas för det, som är godt; men om han icke sjelf vore så oförskämd, skulle han aldrig göra sådana försök. Låtom oss dock framhärda i vårt motstånd mot honom. Ty oaktadt allt sitt braskande, så upphöjer han dock inga andra än dårar. *Åra är de vises lott, säger Salomo, men skam är det som höjer dårar.*” (Ords. 3: 35.)

Trofast: “Jag tror, att vi måste anropa honom, som vill hafva oss till sanningens stridsmän på jorden, om hjälp emot denne Blygsel.”

Kristen: “Deri säger du sant. Men mötte du ingen mer i den der dalen?”

Trofast: “Nej, ty jag hade sedan solsken under hela vägen genom densamma, äfvensom genom Döds skuggans dal.”

Kristen: “Det var lyckligt för dig; för mig var det sannerligen helt annorlunda. Ty nästan i samma stund jag kom in i Förödmjukelsens dal, hade jag att utstå en lång, förfärlig strid med den onde anden Apollyon; ja, jag trodde verkligen, att han skulle göra slut på mitt lif, isynnerhet då han fått mig omkull och med hela sin tyngd kastade sig öfver mig, som om han velat krossa mig i stycken. Ty i detsamma han slog mig till marken, flög mitt svärd ur handen på mig; ja, han sade mig, att han nu för alltid hade mig i sitt

våld; men jag ropade till Gud, och han hörde min bön och befriade mig ur all min nöd. Derpå kom jag in i Dödsskuggans dal, der jag under nästan halfva vägen måste vandra i fullkomligt mörker. Också trodde jag flerfaldiga gånger, att jag der skulle få min bane; men omsider började det dagas, och solen gick upp, hvarefter jag tillryggalade den återstående delen af vägen med mycket mera lätthet och trygghet."

Vidare såg jag i min dröm, att då Trofast under deras fortsatta vandring råkade att se åt ena sidan, blef han varse en viss Munkristen gå i bredd med dem på något afstånd (ty på detta ställe var ett tillräckligt utrymme för alla tre). Denne man var reslig till växten, men såg bättre ut på långt än på nära håll.

Honom tilltalade nu Trofast sålunda:

"Vän, hvart går Ni? Är Ni också på väg till det himmelska landet?"

Munkristen: "Ja, just dit ämnar jag mig."

Trofast: "Det fägnar mig; då hoppas jag, vi få Ert goda sällskap."

Munkristen: "Jag vill med största nöje vara Eder följaktig på vägen."

Trofast: "Kom då och låt oss gå tillsammans samt använda tiden till samtal om uppbyggliga ting."

Munkristen: "Det är mig mycket angenämt att få samtala om uppbyggliga ting med Eder eller med hvilken annan som helst; och det gläder mig, att jag träffat på dem, som hafva sinne och håg för ett så godt verk. Ty sanningen att säga, så finnas blott få, som under sin vandring bry sig om att så använda tiden, utan de flesta tycka mycket mera om att tala om onyttiga ting; och detta har ofta gjort mig ledsen."

Trofast: "Ja, det är i sanning högeligen att beklaga; ty hvad kan väl vara ett värdigare föremål för en människas tunga och mun här på jorden, än de ting, som Gud tillhöra?"

Munkristen: "Jag tycker ofantligt mycket om Er, ty Ert tal är fullt af öfvertygelse; jag vill blott tillägga: Hvad kan vara så angenämt eller så nyttigt, som att tala om de ting, som Gud tillhöra? Hvad kan vara så angenämt? Det vill säga, om man finner nöje i underbara ting. Till exempel: Om någon finner nöje i att tala om tingens historia eller tingens hemliga mening, eller om någon önskar att tala om underverk eller tecken och under, hvar kan han väl finna dessa så väl upptecknade och så härligt skildrade som i den heliga skrift?"

Trofast: "Det är sant; men vårt förnämsta systemål bör dock vara att draga nytta af de ting, hvarom vi tala."

Munkristen: "Det är just hvad jag sade; ty ingenting kan vara nyttigare än att tala om sådana ting. Derigenom kan man nemligen få kunskap om många ting, såsom om de jordiska tingens fåfänglighet och förträffligheten af de ting, som ofvantill äro. Detta vare sagdt i allmänhet; men särskildt kan man derigenom lära sig den nya födelsens nödvändighet, vara gerningars otillräcklighet, behofvet af Kristi rättfärdighet o. s. v. Sedan kan man derigenom lära sig, hvad det är att ångra sig, att tro, att bedja, att lida och dylikt; vidare kan man, till sin egen hugsvalelse, derigenom lära sig, hvilka stora löften och tröstegrunder evangelium innehåller. Slutligen kan man derigenom lära sig att vederlägga falska meningar, försvara sanningen, samt undervisa de okunnige."

Trofaste: "Allt detta är sant, och det fagnar mig att höra Er så tala."

Munkristen: "Ack, bristen på dylika samtal är orsaken till att så få förstå, huru nödvändiga tron och nådens verk i själen äro för det eviga lifvets ernående, samt att de flesta i sin okunnighet umgås med lagens gerningar, genom hvilka dock ingen kan förvärfva himmelriket."

Trofaste: "Men tillåt mig säga Er, att den himmelska kunskapen om dessa ting är en Guds gåfva, hvilken ingen kan ernå endast genom menskligt bemödande eller genom samtal derom."

Munkristen: "Allt detta vet jag ganska väl; ty en *menniska kan ingenting taga, utan det varder henne gifvet af himmelen*. Allt är af nåd, icke af gerningar. Till bevis härfpå kan jag anföra väl hundra bibelspråk."

Trofaste: "Välän då! Hvilket ämne skola vi välja för en stunds samtal?"

Munkristen: "Hvad Ni sjelf vill. Jag är villig att tala om himmelska eller jordiska ting; om de ting, som höra till lagen, eller de ting, som höra till evangelium; om heliga ting eller verldsliga ting; om förflutna ting eller tillkommande ting; om utländska ting eller inhemska ting; om väsentliga ting eller tillfälliga ting; såvida nemligen samtalet föres på ett sätt, som länder till uppbyggelse."

Nu föll Trofaste i största förundran, och gående fram till Kristen (som under hela samtalet gått tyst för sig sjelf), hviskade han till honom: "Hvilken ståtlig reskamrat hafva vi icke nu fått oss! Denne man blir utan tvifvel en förträfflig pilgrim."

Då begynte Kristen blygsamt småle och sade: "Denne man, af hvilken du är så intagen, skulle med sin tunga kunna bedraga tjugu sådana, som ej känna honom."

MUNKRISTEN.

Trofast: "Känner du då honom?"

Kristen: "Känner jag honom? Ja, bättre än han känner sig sjelf."

Trofast: "Men säg mig då, hvem är han?"

Kristen: "Han heter Munkristen och bor i vår stad; det förundrar mig, att han kan vara obekant för dig; men vår stad är stor."

Trofast: "Hvems son är han, och i hvilken del af staden bor han?"

Kristen: "Han är son till en viss herr Vältalare, bodde i Pratgränd och är bland alla sina bekanta känd under namn af Munkristen från Pratgränd; men oaktadt sin lediga tunga är han en ganska klen karl."

Trofast: "Men han tyckes vara en mycket hygglig man."

Kristen: "Ja, för dem som ej känna honom närmare, ty han tar sig bäst ut bland främmande; hemma åter spelar han en ganska eländig roll. Ditt yttrande, att han ser ut som en hygglig man, påminner mig om hvad jag anmärkt angående vissa målares taflor, att de taga sig bäst ut på afstånd, men på nära håll äro allt annat än vackra."

Trofast: "Jag tror nästan, att du skämtar med mig, eftersom du smålog."

Kristen: "Om jag ock smålog, så förbjude Gud, att jag skulle skämta i en sådan sak som denna, eller falskeligen anklaga någon. Men jag skall gifva dig en ännu fullständigare beskrifning på denne man. Han passar för hvilket sällskap som helst och för hvilket samtal som helst. Lika ledigt som han nu talar med dig, lika ledigt talar han en annan gång vid glaset. Och ju mer ölet stiger honom i hufvudet, desto mer flödar hans mun öfver med gudligt tal. Gudsfruktan har intet rum, hvarken i hans hjerta, hans hus eller hans umgänge; allt som han har deraf ligger på hans tunga, och han brukar kristendomen endast för att göra väsen dermed."

Trofast: "Säger du det? Då har jag storligen misstagit mig om denne man."

Kristen: "Misstagit dig! Ja, derpå kan du vara säker. Kom i håg språket: *"De säga, men göra intet; ty Guds rike består icke i ord, utan i kraft."* (Matt. 23: 3; 1 Kor. 4: 20.) Denne man talar om bönen, bättringen, tron och den nya födelsen; men han kan endast *tala* derom. Jag har varit i hans hus och gifvit akt på honom både hemma och borta; och jag vet, att hvad jag säger om honom är sanning. Hans hus är så tomt på gudsfruktan, som ägghvitan är utan smak. Det finnes hos honom hvarken bön eller tecken till ånger öfver synden; ja, de oskälige djuren tjena på sitt sätt Gud bättre än han. Han är en

rigtig kristendomens skamfläck, vanära och blygd hos alla, som känna honom; och för hans skull har man knapt ett godt ord att säga derom i hela den trakt af staden, der han bor. (Rom. 2: 24, 25.) Det är ett allmänt ordspråk bland dem, som känna honom, *att han är ett helgon borta, men en djefvul hemma*, och hans stackars hustru och barn få nog erfara det. Han är så vresig, så grälaktig och så obillig mot sina tjenare, att de hvarken veta, hvad de skola göra, eller huru de skola tala för att vara honom i lag. Alla som hafva affärer med honom säga, att det är värre att hafva att göra med honom än med en turk; ty af en sådan kunna de vänta sig någon ärlighet, men denne Munkristen gör allt hvad han kan för att besvika, preja och lura dem. Dessutom uppfostrar han sina söner till att vandra i hans fotspår; och om han hos någon af dem finner en *narraktig klenmodighet* (ty så benämner han första tecknen till ett ömt samvete), så kallar han dem narrar och dumhufvuden och vill på intet vilkor bruka dem till något viktigare ärende eller förordade dem hos andra. För min del är jag öfvertygad, att han genom sitt dåliga lefverne kommit många att snafva och falla och att han, om ej Gud förhindrar det, framdeles skall bringa ännu flera i förderfvet."

Trofast: "Välan, min broder, det är min skyldighet att tro dig; icke blott derföre att du säger dig känna honom, utan äfven derföre, att jag hoppas du bedömer människorna, såsom det anstår en kristen. Ty jag kan ej tro, att du säger allt detta af illvilja, utan derföre att saken verkligen så förhåller sig."

Kristen: "Hade jag ej känt honom bättre än du, skulle jag kanske haft samma tankar om honom, som du i början hade. Ja, hade han fått detta vitsord endast af sådana, som äro kristendomens fiender, så skulle jag ansett alltsammans som förtal; ty det är ett missöde, som fromma människors namn och bekännelse ofta få lida af de ogudaktigas munnar. Men jag kan på grund af egen vetskap bevisa, att han är skyldig till allt hvad jag nu nämt och till mycket mer, som ej alls är bättre. Dessutom blygas alla fromma kristna för honom och kunna hvarken kalla honom för broder eller vän. Ja, om de känna honom, kommer blotta nämmandet af hans namn dem att rodna."

Trofast: "Välan, jag ser att *tala* och *göra* äro två olika saker och skall framdeles bättre gifva akt på denna skilnad."

Kristen: "Ja, det är i sanning två olika saker, och lika skilda från hvarandra som själ och kropp; ty liksom kroppen utan själen endast är ett dödt lik, så är ock *talandet*, om det stannar dervid, blott ett dödt lik. Själen i kristendomen är dess utöfning i verk och gerning enligt språket: "*Detta är en ren*

och obefläckt gudstjenst inför Gud och Fadren, att besöka fader- och moderlösa barn och enkör i deras bedröfvelse och bevara sig obesmittad af världen. (Jak. 1: 27; se äfven vers, 22—26.) Men detta inser icke Munkristen; ty han tror att man blir en god kristen genom att blott *höra* och *tala*, och bedragar sålunda sin själ. Hörandet är endast den goda sädens utsående; talandet är intet tillräckligt bevis, att denna verkliga burit frukt i hjerta och lefverne; och vi må vara vissa, att på domens dag människorna skola dömas efter sin frukt. (Matt. 13 och 25.) Då skall det icke frågas: Trodden I? utan: Voren I *görande* eller endast *talande* kristna? Och derefter skola de ock dömas. Derföre liknas verdens ände vid vår skördetid; och du vet, att vid skördetiden frågar man ej efter annat än frukt. Dock icke så att förstå, som om någonting, som icke går af tron, kunde täckas Gud, utan jag säger detta blott för att visa, huru Munkristens bekännelse den dagen skall blifva af noll och intet värde.”

Trofaste: “Detta påminner mig om Moses’ beskrifning på de rena, djuren. (3 Mos. 11; 5 Mos. 14.) Rena äro sådana, som både äro tvåklöfvade och idisla, icke sådana, som antingen äro blott tvåklöfvade, eller blott idisla. Haren idislar, men är likväl oren, derföre att han icke är tvåklöfvad. Och detta är i sanning likt Munkristen; han idislar, han söker kunskap, han idislar ordet; men hans hof är icke klufven, han viker icke af från syndares väg, utan liksom haren behåller han en hunds eller björns fot och är derföre oren.”

Kristen: “Så vidt jag förstår, har du angifvit den rätta evangeliska meningen af dessa bibelställen. Och jag vill tillägga ännu en sak: Paulus kallar somliga människor, och deribland just sådana stortalare, “*en klingande malm eller en ljudande cymbal,*” d. v. s. såsom han på ett annat ställe förklarar dem, *ting, som gifva ljud ifrån sig och hafva dock intet lif.* (1 Kor. 13: 1—3; 14: 7.) *Ting, som intet lif hafva*, d. ä. sådana, som sakna den sanna tron och evangelii nåd och som följaktligen aldrig få plats i himmelriket ibland dem, som äro lifvets barn, om ock deras ljud, att döma af deras tal, skulle vara likt en engels mål eller röst.”

Trofaste: “Nåväl, hans sällskap var i början ej på långt när så angenämt för mig, som det nu är vidrigt. Hvad skola vi göra för att blifva honom qvitt?”

Kristen: “Följ mitt råd och gör, som jag säger dig, så skall du nog få se, att han också fattar afsmak för ditt sällskap, så framt icke Gud skulle träffa hans hjerta och omvända honom.”

Trofaste: “Hvad vill du då, att jag skall göra?”

Kristen: "Jo, gå fram till honom och inled ett allvarligt samtal om gudaktighetens kraft, och sedan han gifvit sitt bifall dertill, såsom han utan tvifvel kommer att göra, så fråga honom rent ut, om denna kraft också bevisat sig i hans hjerta, hans hus och hans umgängelse."

Då steg Trofast åter fram till Munkristen och sade till honom: "Nå, hur står det till nu?"

Munkristen: "Jo, jag tackar, bra; jag trodde, att vi vid det här laget skulle haft rätt mycket samtal med hvarandra."

Trofast: "Välan! Om Ni vill, skola vi nu begynna; och efter Ni lemnat åt mig att föreslå ämne, så må det bli detta: Huru uppenbarar sig Guds frälsande nåd i en människas hjerta?"

Munkristen: "Jag märker alltså, att vårt samtal kommer att vända sig omkring tingens kraft. Nåväl, det är en ganska god fråga, och jag vill gerna svara Er. Och blir mitt svar i korthet följande: För det första, der Guds nåd är i hjertat, der verkar den ett ropande mot synden. För det andra —"

Trofast: "Nej, vänta litet, låtom oss genast närmare öfverväga detta första. Jag tycker, att Ni snarare bort säga: Nåden visar sig deruti, att den böjer själen att afsky sin synd."

Munkristen: "Ja, men hvad är det för skilnad emellan att ropa mot synden och att afsky henne?"

Trofast: Jo, en ganska stor skilnad. En människa kan af klokhetskäl ropa emot synden, men afsky synden, det kan hon endast på grund af en helig motvilja mot densamma. Jag har hört många ropa mot synden på predikstolen, som blott alltför väl kunna fördraga henne i sitt hjerta, sitt hem och sin umgängelse. Josefs matmoder ropade med hög röst, som om hon varit en mycket helig qvinna; men skulle det oakadt gerna velat förleda honom till synd och skam. (1 Mos. 39: 15.) Somliga ropa mot synden, alldeles som en moder kan ropa mot sitt barn, som hon håller i famnen, samt kalla det en liten slarfva och odygdspåse, och strax derefter börja att kyssa och omfamna det."

Munkristen: "Jag märker, att Ni bara vill fånga och snärja mig."

Trofast: "Nej, visst icke, jag är endast angelägen, att sanningen skall komma i dagen. Men hvad var det andra, som enligt Er mening bevisade tillvaron af ett nådens verk i hjertat?"

Munkristen: "Jo, stor kunskap i evangeliis hemligheter."

Trofast: "Det tecknet borde ha kommit först; men antingen det kommer först eller sist, så är äfven det falskt. Ty kunskap, stor kunskap kan

man förvärfva sig i evangelii hemligheter, utan att dock hafva något nådens verk i själen. Ja, äfven om en människa skulle ega all kunskap och alla hemligheter, så kan hon likväl vara *intet* och följaktligen ej heller ett lefvande Guds barn. (1 Kor. 13: 2.) Då Kristus sade: *Veten I allt detta?* och hans lärjungar svarade: *Ja*, tillade han: *Saliga ären I, om I det gören.* Han fäster saligheten icke vid vetandet, utan vid görandet. Ty det finnes en kunskap, som icke åtföljes af görandet, såsom Jesus äfven sade: *Den som vet sin herres vilje och icke gör derefter.* En människa kan hafva kunskap såsom en ängel och likväl icke vara någon kristen; därför är Ert tecken icke sant. Ja, att *vet* är något, som behagar pratmakare och skräftlare; men att *göra*, det är hvad som behagar Gud. Dock icke så till förståendes, som kunde hjertat vara godt utan sann kunskap; ty därförutan är hjertat dödt. Det är därför skilnad emellan kunskap och kunskap, emellan en kunskap, som stannar vid blotta spekulerandet öfver tingen, och en kunskap, som åtföljes af trons och kärlekens nådeverk och beveker människan just till att af hjertat göra Guds vilja. Den första kunskapen tillfredsställer en munkristen, men ingen sann kristen kan låta sig nöja utan den andra. Hans bön är: *Undervisa mig, att jag må iakttaga din lag och hålla den af allt hjerta!*" (Ps. 119: 34.)

Munkristen: "Du söker åter att snärja mig; sådant tjenar icke till uppbyggelse."

Trofäst: "Välän, om Ni behagar, så uppgif ett annat kännetecken, hvarigenom nådens verk uppenbarar sig, der det finnes till."

Munkristen: "Nej, det bryr jag mig ej om, ty jag ser, att vi i alla fall ej skola komma öfverens."

Trofäst: "Välän, om Ni ej vill göra det, så hoppas jag Ni ej har något emot, att jag gör det?"

Munkristen: "Ni eger Er frihet."

Trofäst: "Nådens verk i själen uppenbarar sig dels för honom, som eger det, dels för den, som omgifva honom. Det uppenbarar sig för den människa, som eger det, på följande sätt: Det öfverbevisar henne om synd, särskildt om naturens orenhet och otrons synd (hvarför det står klart för hennes medvetande, att hon måste blifva fördömd, om hon icke genom tron på Jesus Kristus finner nåd och barmhertighet hos Gud). (Joh. 16: 8; Rom. 7: 24; Joh. 16: 9; Mark. 16: 16.) Åsynen och känslan häraf verkar hos henne sorg och blygsel öfver synden. Men å andra sidan blir ock världens frälsare uppenbarad för henne, så att hon inser nödvändigheten af att för hela lifvet blifva

förenad med honom. Häraf uppväckes nu denna hunger och törst efter honom, åt hvilken löftet, att den skall bli mättad, är gifvet. (Ps. 38: 18; Jer. 31: 19; Gal. 2: 16; Ap. G. 4: 12; Matt. 5: 6; Upp. 21: 6.) Allt eftersom nu hennes tro på frälsaren är stark eller svag, så vexlar ock hennes fröjd och frid äfvensom hennes kärlek till helighet, hennes begär att bättre lära känna honom, samt hennes nit att tjena honom i denna världen. Men ehuru, såsom jag säger, nådens verk på detta sätt uppenbarar sig för människan sjelf, så är det likväl endast sällan hon kan deraf sluta, att det verkligen är ett nådens verk, emedan hennes medfödda förderf samt förmörkade förnuft förvilla hennes omdöme i denna punkt; hvarföre det ock fordras ett mycket sundt omdöme hos en pånyttfödd själ, för att hon skall med visshet kunna sluta, att hvad hon hos sig känner verkligen är ett nådens verk.

För andra människor åter uppenbarar sig detta verk på följande sätt: 1) Genom en på erfarenhet grundad bekännelse om tron på Kristus (Rom. 10: 10; Fil. 1: 27; Matt. 5: 19); 2) genom ett lefverne, som öfverensstämmer med denna bekännelse, d. v. s. ett lefverne af helighet, helighet i hjertat, helighet i familjen (om den troende har familj), helighet i umgänget ute ibland världen; hvilken helighet lärer människan att i allmänhet invärtes afsky sin synd, ja, att i hemlighet för syndens skull styggas vid sig sjelf, äfvensom att söka undertrycka synden i sitt eget hus och befordra helighet i världen, och det icke endast genom gudligt tal, som äfven skrymtare och munkristna kunna tillegna sig, utan genom lefvernets lydaktighet i tro och kärlek för ordets kraft. (Joh. 14: 15; Ps. 50: 23; Job. 42: 5, 6; Hes. 20: 43.) Och nu, min herre, om Ni har några anmärkningar att göra mot denna min beskrifning på nådens verk och dess kännetecken, så framställ dem; i annat fall så tillåt mig göra Er ännu en fråga.”

Munkristen: “Nej, mitt göromål är nu icke att anmärka utan att höra. Låt mig derföre få höra Er andra fråga.”

Trofast: “Den lyder så: Har Ni erfårit den första delen af min beskrifning på nådens verk? Och vittnar Ert lefverne och Er vandel om sanningen deraf? Eller består Er gudsfruktan blott och bart i ord, men icke i gerning och i sanning? Käre, om Ni är hågad att svara mig härpå, så säg icke mer än, Ni vet, att Gud i höjden kan säga amen till, ej heller någonting, hvarföre Ert samvete skall beslå Er med lögn. Ty *den som förordar sig sjelf, han är icke bepröfvad, utan den, hvilken Herren förordar.* (2 Kor. 10: 18.) Dessutom är det en stor gudlöshet att påstå sig vara så och så, då ens vandel och alla ens grannar säga, att man ljuger.”

Då började Munkristen att rodna; men sedan hemtade han sig och svarade sålunda: "Ni tar Er nu för att tala om erfarenhet, om samvete och om Gud, samt att vädja till honom för att få bekräftelse på hvad som blifvit taladt. Ett sådant slags samtal väntade jag mig icke; ej heller är jag hägad att gifva något svar på dylika frågor; ty jag anser det icke vara min skyldighet, så framt Ni icke påstår Er vara min examinerare; och äfven om Ni skulle göra det, så är det icke säkert, att jag vill erkänna Er som min domare. Men käre, säg mig dock, hvarföre gör Ni mig sådana frågor?"

Trofäst: "Jo, emedan jag märkte, att Ni var så dristig att tala, och ej visste, huruvida Ni hade något annat än kunskap i hufvudet. Dessutom har jag, för att säga Er sanningen, hört, att Ni är en människa, hvars gudsfruktan endast består i ord, samt att Er vandel straffar Er muns bekännelse för lögn. Man påstår, att Ni är en skamfläck bland kristna, och att gudaktighetens väg försmädas i följd af Er gudlösa vandel; att somliga redan hafva tagit anstöt af Ert ogudaktiga lefverne, och att ännu flera löpa fara att deraf blifva förförda. Er kristendom kan stå tillsammans med krogen, med girighet, med lösaktighet med svärjande och ljugande, med lättsinniga sällskaper o. s. v. Liksom enligt ordspråket en sköka är en skamfläck för alla qvinnor, så är Ni en skamfläck för alla Kristi bekännare."

Munkristen: "Efter Ni är färdig att sätta tro till lösa rykten och så snar att döma, så måste jag tro, att Ni är en snarsticken och svärmodig människa, som man ej kan tala med; derföre farväl!"

Nu steg Kristen fram och sade till sin trosbroder: "Jag sade dig förut, hur det skulle gå; dina ord och hans lustar kunde icke förlikas. Han vill hellre försaka ditt sällskap än bättra sitt lefverne; men han är nu sin kos, och vi böra ej önska honom tillbaka, ty ingen förlorar derpå mer än han sjelf; han har blott besparat oss obehaget att draga oss ifrån honom; ty om han förblifvit sådan han nu är (och det kommer han nog att göra), så skulle han endast varit en skamfläck ibland oss. Dessutom säger aposteln: *Drag dig från sådana.*" (1 Tim. 6: 5.)

Trofäst: "Jag är likväl glad, att vi hade detta korta samtal med honom; ty det är möjligt, att han framdeles kan komma att tänka derpå; i alla fall har jag ärligt sagt honom sanningen och är alltså oskyldig till hans blod, om han går förlorad."

Kristen: "Du gjorde rätt, som talade rent språk med honom; det är skada, att sådant troget, ärligt förfarande mot människor nu för tiden är

så sällsynt; och det är orsaken, hvarföre gudsfruktan är så illaluktande för många. Ty derigenom att dessa pladdrande narrar, hvilkas hela kristendom ligger på tungan, under det att deras lefverne är lösaktigt och fåfängligt, så lätt få tillträde till de frommas kretsar, tager världen anstöt, blir kristendomen försmäddad och de upprigtiga bedröfvade. Jag önskar, att alla behandlade sådana människor på samma sätt som du; ty då skulle de antingen tvingas att göra allvar af sin gudaktighet, eller finna de heligas umgänge allt för hett för sig."

Då sjöng Trofast:

"Med ord och sken det här en liten tid kan lyckas
Bedraga människor, men snart skall slöjan ryckas
Från skrymtaren, och då för sent han lära får:
"Guds rike ej i ord, men uti kraft består."

Gud hjälpe hvar och en att rätt upprigtig vara.
Ej skrymta inför den, hvars ögons lågor klara
Jemt skåda hjertats djup; ty sist vi måste fram
I domens ljus, och då — då blottas skrymtarns skam.

Ja, re'n i döden, ack! — det blir en sträng bepröfning
Af kristendomens kraft, dess lif, dess sanna öfning.
Munkristen då blir tom på tro och mod och kraft,
Ty blott i hjernan, ej i hjertat tron han haft.

Gud, utransaka mig — jag faller dig till fota —
Blott du oss känner rätt, blott du kan saken bota!
Upplys och led mig du, och gör du hjertat visst!
Jag lägger det för dig, o Herre Jesu Krist!"

Sålunda fortsatte de sin vandring under samtal om hvad de sett och erfarit, och förkortade så vägen, hvilken annars utan tvifvel skulle förefallit dem lång, eftersom de nu gingo genom en ödemark.

VI KAPITLET.

ÄR de nu hunnit nästan till slutet af denna ödemark, råkade Trofast att kasta ögat tillbaka, då han fick se någon, som han tyckte sig känna, komma efter dem. "Ack," sade han till sin trosbroder, "hvem är det, som kommer der borta?" Då såg Kristen ditåt och sade: "Det är min gode vän Evangelist." "Ja, han är också min gode vän," inföll Trofast; "ty det var han, som förde mig in på vägen till den trånga porten." Evangelist hade nu hunnit upp dem och helsade dem sålunda:

"Frid vare eder, högt älskade bröder, och frid vare dem, som göra eder godt."

Kristen: "Välkommen, välkommen, min gode Evangelist. Åsynen af ditt ansigte erinrar mig om din förra godhet och dina outtröttliga bemödanden för mitt eviga väl."

Trofast: "Ja, tusen gånger välkommen; huru önskvärdt är icke ditt sällskap, o ljuflige Evangelist, för oss stackars pilgrimer!"

Evangelist: "Huru har det gått eder i händer, käre vänner, sedan vi sist skildes åt? Hvad hafven I upplefvat, och huru hafven I skickat eder?"

Då berättade Kristen och Trofast för honom allt, som händt dem på vägen, äfvensom på hvad sätt och med huru stor svårighet de kommit så långt.

Evangelist: "Det fägnar mig högligen, icke att svåra pröfningar mött eder, men att I segrande bestått dem, samt oaktadt många svagheter intill denna dag framhärden på den rätta vägen. Detta fägnar mig högligen, säger jag, och det både för min och eder skull. Jag har sått och I hafven skördat, och den dagen nalkas, då både den som sår och de som skörda skola tillsammans glädjas; d. v. s. om I framhärden intill ändan; ty *vi skola ock i sinom tid skörda, om vi icke tröttna.* (Joh. 4: 36; Gal. 6: 9.) Kronan förehålles eder ofvanefter, och det en ovanskelig krona; *löpen så, på det att I skolen få den.* (1 Kor. 9: 24—27.) Det finnes nog sådana, som börja att löpa efter denna krona, men sedan de hunnit ganska långt på banan, så kommer en annan och tar den ifrån dem. *Behållen det I hafven, att ingen må taga eder krona.* (Upp. 3: 11.) I ären ännu icke utom skotthåll för djefvulen. *Ännu hafven I icke ända till blods emotstått under kampen mot synden.* (Ebr. 12: 4.) Låten riket ständigt föresväfva eder själ och sätten en fast tro till de ting, som icke synas.

Låten ingenting, som är på denna sidan om den tillkommande världen, få föfäste i eder själ; men framför allt gifven noga akt på edert eget hjerta och dess lustar; ty hjertat är *ett öfver all ting argt och illfundigt ting*. Gören edra ansigten hårda som en flintsten; ty I hafven all magt i himmelen och på jorden på eder sida.”

Derpå tackade Kristen Evangelist för hans förmaning, men bad honom tillika, att han skulle fortsätta med sitt tal till deras hjälp och ledning för återstoden af vägen; och det så mycket mer, som de väl visste, att han vore en profet, som kunde förutsäga, hvilka vidrigheter skulle möta dem, äfvensom huru de skulle kunna motstå och öfvervinna dem. Som nu Trofast äfven instämde i denna begäran, begynte Evangelist åter som följer:

“Mina söner, I hafven i evangeliis sannings ord hört, att *I genom många bedröfvelser måsten ingå i Guds rike*, äfvensom att *i alla städer bedröfvelser vänta eder* (Ap. G. 14: 22; 20: 23): derföre kunnen I ej vänta, att I skolen hinna långt på eder pilgrimsfärd, förr än något sådant på ett eller annat sätt vederfares eder. I hafven också redan i någon mån sjelfva fått erfara sanningen af dessa vittnesbörd, och ännu mera skall ofördröjligen komma. Ty, som I sen, hafven I nu nästan uppnått slutet af denna ödemark och skolen snart komma in i en stad, som strax skall visa sig framför eder. Och i denna stad skolen I blifva hårdt ansatta af fiender, som skola uppjudla alla sina krafter för att bringa eder om lifvet; och I bören veta, att endera eller båda två der måste med sitt blod besegla det vittnesbörd I afläggen; men *varen trofasta intill döden, så skall konungen gifva eder lifvets krona*. Ehuru nu den af eder, som der skall omkomma, måste dö en onaturlig död, samt kanske utstå svåra lidanden, så blir dock hans lott bättre än hans kamrats; icke blott derföre att han snarast får uppnå den himmelska staden, utan äfven emedan han kommer att undgå mycket elände, som skall vederfaras den andre under återstoden af hans vandring. När I nu anländt till staden och allt, som jag berättat eder, går i fullbordan, så minnens eder vän och skicken eder såsom män, *anbefallande edra själar åt Gud, såsom åt en trofast skapare, med goda gerningar*. (1 Petr. 4: 19.)

Derpå såg jag i min dröm, att så snart de kommo ut ur ödemarken, fingo de se framför sig en stad, som hette Fåfänglighet, och i hvilken det hela året om hölls marknad, kallad Fåfänglighetens marknad; och har denna marknad fått sitt namn deraf, att staden, der den hålles, *väger mindre än intet* (Ps. 62: 10), äfvensom deraf, att alla varor, som der säljas eller ditföras, äro intet annat än Fåfänglighet, såsom den vise säger: “*Allt är fåfänglighet*.” (Pred. 1: 2—14; 2: 11—27; Es. 40: 17).

KRISTEN OCH TROFAST INTRÅDA I STADEN FÅFÄNGLIGHET.

Denna marknad är ej heller någon ny inrättning, utan en mycket gammal och häfdvunnen sak. Jag vill förtälja eder om dess första upprinnelse.

För nära 5,000 år sedan voro några pilgrimer på väg till den himmelska staden, liksom dessa två hederlige män nu äro. Men då Beelzebub, Apollyon och Legio med deras stallbröder af den kosa dessa vandringsmän togo kunde förstå, att deras väg till den himmelska staden skulle föra dem genom denna Fåfänglighetens stad, så hittade de på att der tillstålla en marknad, en marknad som skulle räcka hela året om, och der alla slags fåfängligheter skulle utbjudas till salu. Derföre säljas på denna marknad allehanda varor, såsom hus, jordagods, yrken, embeten, hedersställen, befordringar, titlar, länder, konungariket, lustar, njutningar och alla slags förnöjelser, såsom lättsinniga qvinnor, hustrur, äkta män, barn, husbönder, tjenare, lif, blod, kroppar, själar, guld, silfver, perlor, ädla stenar och jag vet ej hvad. Dessutom kan man på denna marknad alltid få skåda taskspelarekonster, skålmstycken, lekar, skådespel, narrar, apor, skälmar och spetsbofvar, och det af alla möjliga slag.

Här kan man också få se — och det för ingenting — stölder, mord, äktenskapsbrott, menedare, och det af blodröd färg.

Och liksom det vid andra marknader af mera betydenhet finnes flera husrader och gator med sina egna namn, der de och de varorna hållas fala, så har man ock här särskilda ställen, husrader och gator (d. v. s. länder och riken) der man lättast kan erhålla denna marknads olika handelsartiklar. Här finnes den engelska gatan, franska gatan, italienska gatan, spanska gatan, tyska gatan, svenska gatan, amerikanska gatan, der olika slags fåfängligheter utbjudas till salu. Men liksom det på andra marknader plägar finnas någon viss vara, som är den mest eftersökta, så hafva de varor, som komma från Rom, på denna marknad stort företräde framför alla andra. Dock har engelska folket samt några andra fattat afsmak för dem.

Nu går, såsom jag sagt, vägen till den himmelska staden rakt genom denna stad, der nämnda ståtliga marknad hålles; så att den, som vill gå till den himmelska staden, utan att likväl färdas genom denna marknad, måste nödvändigt gå ut ur denna världen. (1 Kor. 5: 10.) Då alla konungars konung var här nere, måste han sjelf genom denna stad fara till sitt eget land, och det till och med på en marknadsdag. Ja, såsom jag tror, var det Beelzebub, denna marknads högste styresman, som inbjöd honom att köpa af hans fåfängligheter, Ja, alldenstund han var en så högt uppsatt person, så förde Beelzebub honom från gata till gata och visade honom uti ett ögonblick alla riken

i verlden, för att om möjligt locka den välsignade att inlåta sig i handel med honom och köpa några af hans fåfängligheter; men han fann intet behag i allt detta kram och lemnade derföre staden utan att hafva kostat ett enda öre på dessa fåfängligheter. (Matt. 4: 8; Luk. 4: 5, 6.) Denna marknad är alltså en mycket gammal och häfdvunnen sak, liksom den är mycket stor och besökt.

Nu måste, såsom jag sagt, våra pilgrimer nödvändigt gå genom denna marknad. Så gjorde de också; men se, just som de satte foten inom stadsporten, kom allt marknadsfolket i rörelse, ja, hela staden försattes liksom i uppror, och det af flera skäl; ty för det första hade pilgrimerna helt olika kläder med dem, som de andra marknadsbesökandena buro. Derföre spärrade alla upp ögonen, då de fingo se dem; somliga sade, att de voro narrar, andra att de voro dårhushjon, andra åter att de voro utländingar. (Job 12: 4; 1 Kor. 4: 3.)

För det andra, liksom folket undrade på deras klädsel, så undrade de ock på deras språk; ty det var få, som kunde förstå hvad de sade; de talade helt ledigt Kanaans tungomål, men de, som höllo marknaden, voro af denna världens menniskor; så att både våra vandringsmän föreföllo marknadsfolket, och marknadsfolket föreföll våra vandringsmän såsom barbarer.

För det tredje väckte det i hög grad köpmännens åtlöje, att våra pilgrimer satte så ringa värde på deras varor; ja, de värdigades icke ens se på dem, och om någon uppmanade dem att köpa något, så satte de fingrarne i öronen, ropande: "*Vänd bort mina ögon, att de icke se efter fåfänglighet*" (Ps. 119: 37), och sågo uppåt, dermed gifvande tillkänna, att deras handel och *umgängelse var i himmelen*. (Fil. 3: 19, 20.)

Då man nu såg, huru de två pilgrimerna betedde sig, frågade en dem på spe: Hvad viljen I köpa? Men de sågo allvarsamt på honom och sade: *Vi köpa sanningen* (Ords. 23: 23), hvilket snart gaf folket anledning att ännu mer förakta dem; några begabbade dem, några öfverhopade dem med stickord, några bannade dem, några uppmanade andra att slå dem. Till slut blefvo uppståndelsen och oväsendet på marknaden så stora, att allt råkade i förvirring. Strax skickades bud till marknadens store styresman, som skyndsamt kom dit ned och uppdrog åt några af sina mest pålitliga vänner att anställa förhör med desse män, för hvilkas skull marknaden nästan blifvit upp- och nedvänd. Våra två pilgrimer blefvo alltså dragna inför rätta och af sina domare tillsporda, hvarifrån de kommo, hvart de ämnade sig och hvad de gjorde der i en så ovanlig

CHRISTIAN AND ENTHRIPPL PASS THROUGH VANTA FAIR, RESISTING SLEPERSSTION AND FROGGING

klädedrägt. Männen sade dem, att de voro fränlingar och gäster i denna verden, samt att de voro på väg till sitt eget fädernesland, nemligen det himmelska Jerusalem (Ebr. 11: 13—16), äfvensom att de hvarken gifvit stadens invånare eller köpmän någon anledning att så misshandla dem och uppehålla dem på deras resa, utom möjligen, att då någon frågat dem, hvad de ville köpa, de svarat, att de ville köpa sanningen. Men de, som fått i uppdrag att förhöra dem, kunde icke få ur sitt hufvud, att de voro dårhushjon och galningar eller ock orostiftare, som kommit för att ställa till oordningar på marknaden. Derföre tog man fatt på dem, slog dem, öfverhöljde dem med smuts och insatte dem sedan i en bur, på det att de skulle blifva till ett skådespel för allt marknadsfolket. Der fingo de således ligga någon tid, ett föremål för hvars' mans åtlöje, ilska och hämdlystnad, medan marknads öfverste styresman skrattade åt allt som öfvergick dem. Men som våra pilgrimer voro tåliga och icke vedergälde bannor med bannor, utan fast mera välsignade sina förföljare, samt gäfvö dem goda ord för onda och vänlighet för oförrätter, så började några menniskor på marknaden, hvilka voro mera tänkande och mindre fördomsfulla än de andra, att hindra de mera illasinnade och förebrå dem deras beständiga ofog mot de två fångarne. Men då folket märkte detta, blefvo de mycket uppbragta, gingo löst äfven på dem, kallande dem för lika stora skälmar som männen i buren, samt hotade att låta dem dela deras öde, efter de tydligen stodo i förbund med hvarandra. Härtill svarade de andra, att så vidt de kunde se voro de två främlingarne stilla och ordentligt folk, hvilka icke hade ondt i sinnet mot någon, ja, att många bland dem, som köpte och sålde på deras marknad, voro mera värda att sitta i bur, ja, att bindas vid skampålen, än de två män, som man så illa hade misshandlat. Efter åtskillig ordvexling å ömse sidor (hvarunder de båda fångarna förhöllo sig ganska visligt och stilla) kom marknadsfolket alltså i slagsmål med hvarandra, hvarvid en och annan sårades. Då förde man våra stackars pilgrimer åter inför deras domare, beskyllande dem att hafva anstiftat äfven det sista oväsendet på marknaden. Domarena läto alltså jemmerligen piska dem, belägga dem med jernkedjor och leda dem sålunda bundna omkring på marknaden, andra till skräck och varnagel, på det ingen vidare skulle drista att tala till deras försvar eller göra gemensam sak med dem. Men Kristen och Trofast uppförde sig äfven nu så visligt och upptogo den skam och vanära som tillfogades dem med så mycket tålamod och saktmod, att ännu flera af marknadsfolket (ehuru endast få i jemförelse med de öfriga) blefvo vunna för dem. Detta stegrade likväl ännu mer den fiendtliga hopens raseri, så att de

inom sig beslöto de tvenne männens död och skreko, att hvarken bur eller fjettrar vore ett tillräckligt straff för dem, utan att de måste dö, derföre att de stört den allmänna friden och förfört marknadsfolket.

Derpå gafs befallning, att man skulle åter insätta dem i buren under afvaktan på vidare beslut. Så skedde, hvarjemte man till yttermera visshet fastläste deras fötter vid stocken.

Medan de sutto här, erinrade de sig ånyo, hvad de hört af sin trogne vän Evangelist, och som han sagt dem, hvad de hade att vänta, så blefvo de deraf ännu mera styrkta att framhärda på sin väg och i sina lidanden. Äfven tröstade de hvarandra med hans förklaring, att just den, på hvilkens lott det nu fölle att ljuta döden, skulle få det allra bäst, hvarföre hvardera hemligen önskade, att detta företräde måtte beskäras honom. Dock öfverlemnade de sig åt hans allvisa ledning, som råder öfver allting, och läto sig nöja med den belägenhet, hvori de befunno sig, tills han skulle annorlunda förfoga öfver dem.

Sedan nu den för deras förhör utsatta dagen inträdt, förde man dem inför rätta, på det de skulle undergå ransakning och få sin dom. Domaren hette Fromhetskatare. Anklagelserna mot dem voro till innehållet enahanda, ehuru till formen något olika; summan deraf var följande:

Att de voro fiender till och störare af deras handel och näringar; att de hade åstadkommit oordningar och söndringar i staden, samt att de med förakt för deras furstes lag skaffat sig ett anhang för sina egna, högst farliga meningar.

Trofast anförde till sitt försvar, att han endast satt sig emot sådant, som satt sig emot honom, som är högre än de högste. "Och", sade han, "hvad oordningar angår, så anställer jag inga sådana, emedan jag är en fridens man; de af stadens invånare, som vunnits på vår sida, blefvo vunna derigenom att de insågo sanningen och vår oskuld och hafva endast blifvit förda från en sämre väg till en bättre. Och hvad angår konungen, som I talen om, så trotsar jag honom och alla hans englar, alldenstund han ej är någon annan än Beelzebub, vår herres fiende."

Sedan utfärdades en kungörelse, att alla, som hade något att anföras, till fördel för sin herre, konungen, emot fångarne, som stodo inför rätta, genast skulle framträda och aflägga sitt vittnesmål. Då stego tre vittnen fram: Afund, Vantro och Inställsamhet. Derpå frågade man dem, om de kände den anklagade, och hvad de hade att andraga för sin herre, konungen, emot honom.

DOMAREN FROMHETSHATARE.

Först steg Afund fram och talade sålunda: "Herre, jag har länge känt denne man och vill med ed intyga inför den hedervärda rätten, att han är—"

Domaren: "Håll! — Förestafva honom eden!"

Sedan han alltså aflagt eden, sade han: "Ers Nåd, oakadt sitt skenfagra namn är denne man en af de största skälmar i vårt land; han frågar hvarken efter konung eller folk, efter lag eller häfd, utan gör allt hvad han kan för att intala alla menniskor vissa sina upproriska meningar, hvilka han kallar med det gemensamma namnet 'trons och helighetens grundsatser.' Särskildt hörde jag honom en gång påstå, att kristendomen och sederna i vår stad Fåfänglighet äro rakt stridande mot hvarandra och aldrig kunna förlikas, genom hvilket yttrande han på samma gång icke blott fördömde alla våra lofliga företag, utan äfven oss sjelfva som utföra dem."

Då sade Domaren till honom: "Har du något mer att säga?"

Afund: "Jag kunde säga mycket mer, om jag ej fruktade att derigenom fresta domstolens tålmod. Dock, om så behöfves, vill jag, sedan de andra herrarne aflagt sina vittnesmål, göra ännu några tillägg, hellre än att något skall fattas, som kan bidraga till den anklagades fällande." Och så fick Afund afträda.

Derpå förekallade man Vantro och befalde honom att se på fången. Och sedan man äfven frågat honom, hvad han hade att anföra för sin herre, konungen, och förestafvat honom eden, började han sålunda:

"Ers Nåd, jag är ej mycket bekant med denne man, ej heller önskar jag att göra närmare bekantskap med honom; att han likväl är en mycket förderflig menniska, dertill sluter jag af ett samtal, som jag härom dagen hade med honom i vår stad, då jag hörde honom säga, att vår religion duger till ingenting, samt att man genom densamma omöjligen kan tackas Gud. Af detta yttrande följer med nödvändighet, såsom Ers Nåd mycket väl vet, att all vår gudstjenst, intill denna dag är fåfäng, samt, att vi ännu äro i våra synder och till slut skola blifva fördömda; och är detta hvad jag har att säga."

Derpå lät man Inställsamhet aflägga eden och befalde honom att anföra hvad han visste till fördel för sin herre, konungen, emot fången inför rätta.

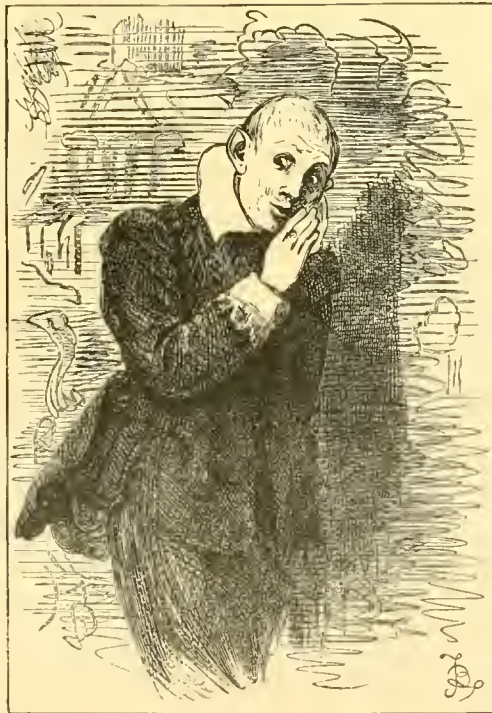
Inställsamhet: "Herr domare och I samtliga ädle herrar; jag har länge känt denne man och hört honom yttra saker, som aldrig borde sägas; ty han har försmädat vår ädle furste Beelzebub och talat med förakt om hans högtärade vänner, som heta grefve Gammal Menniska, grefve Kötslig

AFUND.

VANTRO.

INSTÄLLSAMHET.

(125)

Förnøjelse, grefve Vällustig, grefve Fåfång Årelust, gamle grefve Liderlighet, baron Rofgirighet och alla våra öfriga högvälborne herrar; dessutom har han sagt, att om alla vore så sinnade som han, skulle icke en enda af dessa herrar länge få blifva kvar i vår stad. Slutligen har han ej skytt för att smäda Ers Nåd, som nu fått i uppdrag att vara hans domare, ja, kallat Eder en gudlös bof, jemte många andra dylika förklenande tillmälen, med hvilka han smutskastat de flesta herrskaperna i vår stad.”

Då Inställsamhet hade slutat sitt yttrande, stälde domaren sitt tal till den anklagade, sägande: “Du affälling, du kättare och förrädare, har du hört hvad dessa vittnat emot dig?”

Trofast: “Tillåtes det mig att tala några få ord till mitt försvar?”

Domaren: “Slyngel, du förtjenar ej att lefva längre, utan att genast på stället förlora lifvet; på det likväl alla må se vår mildhet mot dig, så låt oss höra hvad du har att säga.”

Trofast: “Först säger jag då till svar på hvad herr Afund anført, att jag aldrig sagt något annat än detta, att alla regler, lagar, bruk eller menniskor, som äro tvärt emot Guds ord, stå ock i rak strid mot kristendomen. Om jag talat orätt häri, så öfvertyga mig om min villfarelse, och jag är färdig att inför Er taga tillbaka mina ord.

Hvad för det andra herr Vantro och hans anklagelse mot mig angår, så sade jag endast, att det för att rätt dyrka Gud fordras en af Gud verkad tro, samt att det icke kan finnas någon af Gud verkad tro utan en gudomlig uppenbarelse af Guds vilja. Allt, som derföre i strid men den gudomliga uppenbarelsen intrugas i Guds dyrkan, kan blott härröra från en menskelig tro, hvilken tro icke gagnar till evinnerligt lif.

Hvad nu för det tredje herr Inställsamhets anklagelse beträffar, så svarar jag (med förbigående af beskyllningen, att jag skulle hafva talat försmädligt och dylikt), att denna stads furste med hela hans anhang af hofmän och tjenare, som bemålte herre nämt, passa mer att vara i helvetet än i denna stad och i detta land; och nu vare mig Herren Gud nådig.”

Då ropade domaren till juryn, som hela tiden suttit der för att höra och anmärka: “Herrar jurymän, I sen denne man, för hvars skull det varit sådant upplopp i vår stad; I hafven äfven hört, hvad desse aktningsvärde herrar vittnat emot honom, äfvensom hvad han dertill svarat och bekänt. Det åligger nu eder att efter bästa samvete antingen hänga eller fria honom. Emellertid anser jag det för min pligt att meddela eder några upplysningar angående vår lag.

JURYMÄNNEN.

Herrar Blindman, Oduglig, Ondskfull, Vällustälskare, Lösaktig, Envis, Högmodig, Fiendskap, Lögnare,
Grymhet, Ljushatare och Oblidkeilig.

Faraos den store, var furstes tjenare, utfärdade på sin tid en förordning, att alla israelitiska gossebarn skulle kastas i elfven (1 Mos. 1: 22), på det att icke ett folk, som bekände sig till en annan religion än han, skulle förökas och blifva honom för starkt. Vidare utgafs under en annan af vår furstes tjenares, Nebukadnesar den stores, dagar ett pabud, att hvar och en, som icke ville falla ned och tillbedja hans gyllene beläte, skulle kastas i en brinnande ugn. (Dan. 3.) Slutligen utfärdades en förordning under Darii regering, att hvar och en som inom en viss tid åkallade någon annan Gud än honom, han skulle kastas i lejonkulan. (Dan. 6.) Nu har denne upprorsstiftare brutit mot dessa lagars innehåll icke blott i tankar (hvilket redan icke bör tålas), utan äfven i ord och gerningar, hvilket därför är alldeles oförlåtligt.

Hvad Faraos lag angår, så stiftades den blott på en förmodan, för att förekomma brott, innan ännu något sådant blifvit begånget; men här är ett brott redan för handen. Hvad åter beträffar den andra och tredje förordningen, så sen I, att den anklagade gör anmärkningar mot vår gudsdyrkan; och för detta af honom sjelf erkända förräderi förtjenar han att döden dö."

Då afträdde juryns ledamöter, hvilkas namn voro: herr Blindman, herr Oduglig, herr Ondskfull, herr Vällustälskare, herr Lösaktig, herr Envis, herr Högmödig, herr Fiendskap, herr Lögnare, herr Grymhet, herr Ljushatare, herr Oblidkelig; alla dessa afgåfvo först i det rum, der de voro instängda med hvaranda, hvar och en sin röst emot honom och beslöto sedan enhälligt att gemensamt inför domaren förklara honom skyldig. Och yttrade hvar och en sig först enskildt sålunda: Herr Blindman, som var ordförande, sade: "Jag ser klart, att denne man är en kättare;" herr Oduglig: "Bort med en sådan människa från jorden!" herr Ondskfull: "Ja, jag hatar blotta åsynen af honom;" herr Vällustälskare: "Jag har aldrig kunnat med honom;" herr Lösaktig: "Icke jag heller, ty han gjorde icke annat än fördömde mitt lefverne;" herr Envis: "Häng honom, häng honom;" herr Högmödig: "En eländig stackare;" herr Fiendskap: "Det kokar i mig, blott jag får se honom;" herr Lögnare: "Han är en erkeskälms;" herr Grymhet: "Det är för godt för honom att hänga;" herr Ljushatare: "Låtom oss rödja honom ur vägen;" herr Oblidkelig: "Om man än gåfve mig hela världen, så skulle jag aldrig kunna förlika mig med honom; låtom oss derföre genast förklara honom skyldig till döden!" Så gjorde de ock; hvarpå den anklagade strax blef dömd att föras från domstolen tillbaka till fängelset för att der aflifvas på det grymmaste sätt man kunde upptänka.

Trofast brännes.

Alltså förde de ut Trofast för att förfara med honom enligt sin lag; först hudflängde de honom, sedan slog de honom med näfvarne, derpå sargade de honom med knifvar, dernäst stenade de honom, sedan stungo de honom med sina svärd, och slutligen brände de honom till aska på bålet. Så lyktade Trofast sitt lif.

Nu såg jag, huru bakom folkmassan en med hästar förspänd vagn stod och väntade på Trofast; och så snart dennes fiender gjort slut på hans lif, blef han upptagen i densamma och under basunklang fördd rakt upp genom molnen närmaste vägen till himmelens port.

Hvad Kristen beträffar, fick han ännu något anstånd och fördes tillbaka till fängelset. Der hölls han alltså någon tid inspärrad; men han, som råder öfver allting och har människornas raseri i sin hand, styrde det så, att han för den gången undkom fienderna och sattes på fri fot. Då han nu åter vandrade framåt, sjöng han:

“Väl, Trofast, min broder! du trofast bekände
Din Herre, och nu du hos honom har frid!
Då trolösa själar gå bort till elände,
Som njöto sin lusta i verlden en tid.
Sjung, Trofast! ej du, ej ditt namn skall förgå,
Ty fast de dig dödat, du lefver ändå.”

VII KAPITLET.

U såg jag i min dröm, att Kristen icke vandrade allena; ty en man, som hette Hoppfull (och han hade blifvit en sådan genom aktgifvande på Kristens och Trofasts ord och uppförande under deras lidande på marknaden), sällade sig till honom och ingick brödraförbund med honom, sägande sig vilja blifva hans reskamrat. På samma gång således en dog för att vittna om sanningen, uppstod en annan ur hans aska för att blifva Kristens följeslagare på hans pilgrimsfärd. Denne Hoppfull sade äfven till Kristen, att många flera af marknadsfolket blott väntade på lägligt tillfälle för att följa efter dem.

Derpå såg jag, att sedan de kommit ut från marknaden, upphunno de inom kort en man, som vandrade framför dem och hvars namn var Biafsigt. Då de nu frågade honom, hvad landsman han var och huru långt han ämnade färdas på den vägen, svarade han, att han kom från staden Fagert tal och var stadd på vandring till den himmelska staden; men sitt namn sade han dem icke.

“Från Fagert tal;” sade Kristen, “kan något godt komma derifrån?” (Ords. 26: 25.)

Biafsigt: “Ja, det hoppas jag.”

Kristen: “Men, käre herre, hvad får jag kalla Er?”

Biafsigt: “Jag är en främling för Er, liksom Ni är för mig. Om Ni vandrar denna väg, så är jag mycket glad att få Ert sällskap; hvarom icke, så får jag väl ändock gifva mig till freds.”

Kristen: “Jag har hört talas om den der staden Fagert tal; och om jag mins rätt, så lär det bo mycket rikt folk der.”

Biafsigt: “Ja, det kan jag försäkra Er; jag har sjelf ganska många rika slägtingar der.”

Kristen: “Hvilka äro då Edra slägtingar, om jag törs fråga?”

Biafsigt: “Nästan hela staden; men särskildt baron Vindflöjel, baron Tidstjenare, baron Fagert tal (efter hvars förfäder staden först fick sitt namn). Vidare herr Smilare, herr Se-åt-två-häll, herr Hvad-ni-vill, samt kyrkoherden i vår församlig, herr Tvetalig, som var min moders halfbroder på faderns sida. Och för att säga Er sanningen, så har jag

HOPPFULL OCH KRISTEN.

arbetat mig upp till ett ganska godt stånd, ehuru min farfars far blott var en simpel roddare, som hade för vana att ro åt ett håll och se åt ett annat, och jag har genom samma yrke förvärfvat det mesta af min förmögenhet."

Kristen: "Är Ni gift?"

Biafsigt: "Ja, och min hustru är ett dygdemönster och dotter af ett dygdemönster, nemligen af hennes nåd Förställning; hon är således af ganska förnäm börd och har derjemte hunnit en så hög grad af belevfvenhet att hon vet att skicka sig med alla, från fursten ned till bonden. Vår kristendom skiljer sig visserligen något från deras, som höra till det strängare slaget, men blott i två små punkter. För det första segla vi aldrig mot vind och ström. För det andra äro vi alltid mest nitiska, när religionen går i silfvertofflor d. v. s. vi vilja ej gerna vandra omkring med vår kristendom på gatorna, om icke solen skiner och människorna klappa händerna åt densamma."

Då gick Kristen litet afsides till sin kamrat Hoppfull och sade: "Det faller mig just in, att detta är en viss Biafsigt från Fagert tal; om så är, hafva vi fått i sällskap den största skälm, som finnes i hela denna trakt." Då sade Hoppfull: "Fråga honom; han bör väl icke skämmas för sitt namn." Kristen gick alltså åter till honom och sade: "Herre, Ni talar, som om Ni visste mer än hela den öfriga världen; och om jag icke alltför mycket misstager mig, så har jag en half aning om, hvem Ni är; heter Ni icke Biafsigt från Fagert tal?"

Biafsigt: "Det är icke mitt verkliga namn, utan endast ett öknamn, hvilket jag fått af vissa människor, som ej kunna tåla mig; och måste jag hålla till godo dermed och tåligt lida denna försmädelse, såsom andra fromma män före mig måst lida sin."

Kristen: "Men har Ni aldrig gifvit människorna anledning att så kalla Er?"

Biafsigt: "Nej aldrig, aldrig. Jag har aldrig gjort något värre, hvaraf de kunnat hemta anledning att gifva mig detta namn, än att jag alltid haft lyckan att i mina åsigter öfverensstämma med den radande tidsandan, hurudan denna än varit, samt att det fallit sig så, att jag vunnit derpå. Men om goda ting sålunda falla en i skötet, så må man ju räkna det som en välsignelse, utan att illasinnade människor derföre ha rätt att öfverhopa en med smädelser."

Kristen: "Jag kunde just tro, att Ni var den mannen, om hvilken jag hört talas; och för att säga Er hvad jag tänker, så fruktar jag, att det der namnet tillkommer Er med mera skäl, än Ni vill låta påskina."

Biafsigt: "Nåväl, om Ni nödvändigt vill tro det, så kan jag ej hjälpa det; men skulle Ni det oakadt vilja antaga mig till Er reskamrat, så skall Ni i mig finna ett angenämt sällskap på vägen."

Kristen: "Om Ni vill följa med oss, måste Ni gå mot vind och ström, men det, kan jag förstå, strider emot Edra grundsatser; äfven måste Ni kännas vid kristendomen, icke mindre då den går i trasor, än då den går i silfvertofflor, ja, stå den bi, så väl då den är slagen i bojor, som då menniskorna klappa händerna åt den på gatorna."

Biafsigt: "Ni får icke befalla eller herrska öfver min tro; lemna mig min frihet och låt mig gå med Er."

Kristen: "Icke ett steg längre med mindre Ni handlar såsom vi i de stycken jag nämt."

Biafsigt: "Jag ämnar aldrig öfvergifva mina gamla grundsatser, all den stund de äro både oskadliga och inbringande. Om jag icke får följa med Er, så måste jag väl gå för mig själf, som jag gjorde, innan I hunnen upp mig, till dess jag träffar några, som bli glada att få mitt sällskap."

Nu såg jag i min dröm, att Kristen och Hoppfull öfvergäfvö Biafsigt och vandrade på något afstånd framför honom; men när en af dem råkade att se sig om, blef han varse tre män, som skyndade efter Biafsigt, och se, då de hunno upp honom, bugade han sig mycket djupt för dem, och de besvarade hans helsning. Dessa män hette herr Verldsligställig, herr Penningkär, herr Behålla-sitt-lif och voro gamla bekanta till Biafsigt, emedan de i yngre år gått i skola tillsammans hos en viss herr Karg, skolmästare i staden Vinningslust, som ligger norr ut i landskapet Snikenhet. Denne lärare hade undervisat dem i konsten att skrapa åt sig, vare sig med våld, svek, smicker, lögn eller ett sken af gudaktighet, och de fyra nämnda herrarne hade gjort så stora framsteg i sin lärares konst, att hvar och en af dem skulle själf kunnat undervisa deri."

Då de nu, såsom jag sade, helsade hvarandra, sade herr Penningkär till Biafsigt: "Hvad är det för två män, som gå der framför oss?" Kristen och Hoppfull voro nemligen ännu i sigte.

Biafsigt: "Det är ett par långväga pilgrimer, som vandra till Sion, ehuru på sitt eget vis."

Penningkär: "Ack, hvarföre väntade de icke, så att vi kunnat få deras sällskap? Jag hoppas, att såväl de som vi och Ni, min herre, alla äro stadda på valfärd till Sion."

BIAFSIGT MÖTER VERLDSLİKSTÄLLIG, PENNINGKÄR OCH BEHALLA-SITT-LIF.

Biafsigt: "Ja, visst äro vi det; men de der männen framför oss äro så stränga, samt älska så mycket sina egna meningar och akta andras åsigtter så ringa, att om en människa är aldrig så gudlig, men icke i allt öfverensstämmer med dem, så stöta de genast bort henne från sitt sällskap."

Herr Behålla-sitt-lif: "Det är ganska illa gjordt; men vi läsa om somliga, att de äro *alltför mycket rättfärdiga* (Pred. 7: 17), och sådana människors stränghet kommer dem att döma och fördöma alla utom sig sjelfva; men säg mig, i hvilka och huru många stycken voren I af olika meningar?"

Biafsigt: "Jo, i sin halsstarrighet hålla de det för sin pligt att i alla väder rusa framåt på sin färd; jag deremot anser, att man bör vänta på gynsam vind och ström. De vilja genast sätta allt på spel för Gud; jag deremot söker begagna mig af alla fördelar för att rädda lif och egendom. De vilja fasthålla sina meningar, om de ock få alla människor emot sig; jag deremot hyllar kristendomen i sådant och så långt, som tiderna och min egen säkerhet medgifva. De bekänna sig till kristendomen, då den är klädd i trasor och öfverhöjd med förakt; jag deremot, då den spatserar i gyllene tofflor, då solen skiner och då människorna klappa händerna åt den."

Verldslikställig: "Gode Biafsigt, fortfar som du börjat; ty jag för min del måste anse den som en dåre, hvilken, då det står honom fritt att behålla hvad han eger, genom sin ovislighet låter det gå förloradt. Låtom oss vara kloka och förståndiga. Det är bäst att berga sitt hö, medan solen skiner. Vi se ju, huru biet ligger stilla hela vintern och först då sätter sig i rörelse, när det kan förena nytta med nöje. Gud skickar ömsom regn, ömsom solsken. Om de äro sådana dårar, att de gå ut, medan det regnar, så vilja dock vi tåligt vänta, tills vi få vackert väder med på resan. För min del tycker jag bäst om den slags gudaktighet, som kan stå tillsammans med ett tryggt åtnjutande af de välsignelser Gud förlänat oss. Ty hvem, som ej förlorat sitt sunda förnuft, kan föreställa sig annat, än att, då Gud beskärt oss denna verdens goda, han också vill, att vi för hans skull skola behålla det? Abraham och Salomo blefvo rika genom sin gudsfruktan, och hos Job heter det, att den fromme skall *få guld för stoft och gyllene bäckar för sten*. (Job 22: 24.) Men då får han ej heller vara lik männen framför oss, om de äro sådana, som Ni beskrifvit dem."

Herr Behålla-sitt-lif: "Jag tänker, att vi alla äro ense i denna sak; derföre behöfva ej flera ord spillas derpå."

Herr Penningkär: "Nej, på detta ämne behöfva i sanning ej flera ord spillas; ty den, som hvarken tror skriften eller förnuftet (och I sen, att vi

hafva båda på var sida), han förstar hvarken sin egen frihet eller söker sin egen välfärd."

Biafsigt: "Mina bröder, som I sen, äro vi alla stadda på vallfärd till Sion; tillåten mig alltså, för att så mycket lättare vända våra tankar från det, som är ondt, att till eder framställa följande fråga:

Lätom oss antaga, att en människa — t. ex. en lärare, en handverkare eller något dylikt — får sig ett tillfälle erbjudet att vinna några af detta lifvets välsignelser, dock blott med vilkor, att han åtminstone till det yttre skenet visar sig ovanligt nitisk i vissa gudaktighetsöfningar, med hvilka han ej förut befattat sig. Kan han icke få göra bruk af detta medel för att uppnå sitt mål och dock vara en i allo rättskaffens man?"

Herr Penningkär: "Jag ser till botten af Eder fråga och vill med desse herrars benägna tillåtelse försöka att åstadkomma ett svar. För att nu först hålla mig till Er fråga, så vidt den angår en lärare, så antag, att en sådan, en aktningsvärd man, som sitter med ett mycket litet pastorat, får utsigt att erhålla ett mycket fetare och förmånligare, dock endast så framt han mera vinnlägger sig om ordet, predikar oftare och mera nitiskt, samt, alldenstund församlingens smak så fordrar, ändrar några af sina grundsatser. Då ser jag för min del intet skäl, hvarföre ej en lärare (förutsatt att han får en kallelse) kan göra detta och ännu mycket mer, och icke desto mindre vara en hederlig man. Och hvarföre?"

Jo, för det första är hans åstundan att få ett större pastorat loflig (detta kan ej bestridas), alldenstund försynen ställt det i hans väg. Alltså må han gerna söka vinna det, om han kan, utan att göra sig samvete deröfver.

För det andra gör hans åstundan efter nämnda pastorat honom mera, flitig i ordets studium, mera nitisk i sin predikan o. s. v.; den gör honom derföre till en bättre människa, på samma gång den eggjar honom att bättre ockra med sina pund, hvilket ju allt öfverensstämmer med Guds vilja.

För det tredje, hvad det angår, att han rättar sig efter församlingens smak genom att till dess tjänst afstå från några af sina grundsatser, så bevisar detta, 1) att han är af ett sjelfförsakande sinnelag; 2) att han har gåfvan att genom ett ljufligt sätt att vara vinna människors kärlek; och 3) att han af dessa skäl är så mycket mera passande för det presterliga kallet.

För det fjerde sluter jag af allt detta, att en lärare, som utbyter en mindre lägenhet mot en större, ej derföre bör anses för girig; fastmer bör han, alldenstund han både förkofrat sig i flit och uppodlat sina gåfvor, högaktas

såsom en man, hvilken lägger sig vinning om sitt kall och begagnar ett honom erbjudet tillfälle att göra godt.

Jag vill nu öfvergå till den andra delen af Er fråga, eller den, som angick en handverkare. Antag, att en sådan befinner sig i mycket torftiga omständigheter, men att han genom att blifva gudlig kunde mycket förbättra sin ställning, måhända få en rik hustru eller draga flera och långt bättre kunder till sin bod. Då ser jag för min del intet skäl, hvarföre han ej med full rätt skulle kunna tillgripa denna utväg för att komma på grön qvist. Och hvarföre?

För det första är det en dygd att blifva gudlig, man må blifva det genom hvad medel som helst.

För det andra är det ej heller olofligt att skaffa sig en rik hustru eller flera kunder till sin bod.

För det tredje bekommer en man, som vinner dessa förmåner genom att blifva gudlig, det som är godt af dem, som äro goda, genom att sjelf blifva god; här hafva vi nu en god hustru och goda kunder och en god vinst, och allt detta bekommet derigenom, att man blifvit gudlig, hvilket ock är en god sak. Alltså är det en god och nyttig sträfvan att söka erhålla allt detta genom att blifva gudlig."

Detta herr Penningkärs svar på Biafsigts fråga vann stort bifall hos dem alla, hvarföre man kom öfverens, att det i allmänhet vore högst helso-samt och fördelaktigt att på sådant sätt se sig till godo. Och alldenstund, såsom de menade, ingen kunde säga något häremot, och Kristen och Hoppfull ännu voro inom hörhåll, så beslöto de enhälligt att, så snart de kunde upphinna dem, gå löst på dem med samma fråga, och det så mycket hellre, som de två männen förut motsagt Biafsigt. Alltså ropade de till dem, hvarpå våra två pilgrimer stannade för att invänta dem; men under det de närmade sig, kommo de öfverens, att icke Biafsigt, utan gamle herr Verldslikställig skulle framställa frågan, emedan, såsom de hoppades, de två människors svar till den senare ej skulle hafva kvar något af den häftighet, som kort förut vid deras skilsmessa uppstått emellan dem och Biafsigt.

Sedan man nu sammanträffat och å ömse sidor höfligt helsat hvarandra, framstälde herr Verldslikställig sin fråga till Kristen och hans kamrat, uppmanande dem att besvara den, om de kunde.

Då sade Kristen: "Till och med ett spädt barn i kristendomen skulle kunna besvara tio tusen sådana frågor. Om det icke är tillåtet att följa Kristus

för bröds skull, såsom det ju visserligen icke är (Joh. 6: 26), huru mycket vederstyggligare är det då icke att göra honom och kristendomen till ett trappsteg för att vinna och njuta af verlden! Ej heller finna vi några andra, som hylla denna mening, än hedningar, skrymtare, onda andar och trollkarlar.

1. Då hedningarne Hamor och Sikein fått begär till Jakobs dotter och boskap och sågo, att det icke fans någon annan utväg att komma åt dem än att låta omskära sig, så sade de till sina medborgare: "*Vi måste omskära allt man-kön ibland oss, på samma sätt som de äro omskurne. Deras boskap och deras egendom och alla deras husdjur blifva våra, om vi blott göra dem till viljes.* Det var deras dotter och boskap, som de sökte komma åt, och de begagnade deras gudsdyrkan blott såsom en stege för att vinna sitt ändamål. Läs hela händelsen i 1 Mos. 34: 20—23.

2. De skrymtaktiga fariseerna hyllade äfven samma slags religion, ty de *föreburo långa böner*, men att *uppäta enkors hus* var deras afsigt; hvarföre ock deras straff blef en desto svårare dom af Gud.

3. Judas, som var "en djefvul," hade äfven samma slags gudsfruktan; ty han var gudlig för pungens skull, på det han måtte komma åt hvad som lades deruti. Men han gick förlorad och blef förkastad samt erhöll namnet *Förtappelsens son*.

4. Trollkarlen Simon hyllade äfven samma religion, ty han ville hafva den helige Ande för att dermed förtjena penningar, och hans dom från Petri mun blef ock derefter. (Ap. G. 8: 19—22.)

5. Slutligen kan jag ej annat än tro, att den, som tager på sig religionen för verldens skull, han kommer ock att för verldens skull kasta af sig densamma. Ty lika visst som Judas åsyftade verlden, då han blef gudfruktig, lika visst sålde han ock för samma verlds skull sin gudsfruktan och sin Herre. Att derföre med ja besvara denna fråga, såsom jag märker att I hafven gjort, och antaga ett sådant svar som giltigt, det är både hedniskt, skrymtaktigt och djefvulskt; hvarföre ock eder lön skall blifva efter edra gerningar."

Då stodo de fyra männen och stirrade på hvarandra, men ingen af dem hade ett ord att svara Kristen. Och som Hoppfull också gillade Kristens helsosamma svar, så uppstod en djup tystnad dem emellan. Slutligen drogo Biafsigt och hans sällskap sig tillbaka och höllo sig sedan efter, på det att Kristen och Hoppfull skulle få försprång framför dem. Då sade Kristen till sin följeslagare: Om de der männen icke kunna bestå inför människors dom, huru skola de då bestå inför Guds dom? Och om de för-

stummas, när de hafva att göra med ett lerkärl, huru skall det då gå dem, när de skola brinna i lågorna af en förtärande eld?"

Så förlorade nu Kristen och Hoppfull dem ur sigte och gingo framåt, tills de kommo till en ljuflig slätt, benämd Ro, öfver hvilken de vandrade med mycken förnöjelse. Som den emellertid icke sträckte sig särdeles långt, hade de snart kommit till slutet deraf. På andra sidan om denna slätt låg en kulle, benämd Vinning, och i denna kulle en Silfvergrufva; och hade några pilgrimer, som förut färdats på den vägen, vikit af för att beskåda denna grufva, emedan det finnes ganska få af det slaget. Men som de gått för nära kanten af schaktet, och marken der var bedräglig, hade denna gifvit vika under deras fötter, hvarigenom somliga förlorat lifvet, andra åter blifvit så illa lemlästade, att de till döddagar förblefvo krymplingar.

Sedan såg jag i min dröm, att ett litet stycke från vägen midtemot silfvergrufvan stod Demas (en herre med ett mycket städadt utseende) och ropade till de förbigående att komma och se. Denne man sade nu till Kristen och hans kamrat: "Hallo, viken utaf hitåt, så skall jag visa eder något!"

Kristen: "Kan något vara så märkvärdigt, att det lönar mödan att för dess skull vika af vägen?"

Demas: "Ja, här är en silfvergrufva, i hvilken några gräfva efter en skatt; om I viljen komma med, så skolen I med ringa möda kunna vinna stor rikedom."

Hoppfull: "Låt oss gå och se."

Kristen: "Jag går icke dit; ty jag har förr än nu hört talas om detta ställe, samt buru många som der hafva omkommit; dessutom är den der skatten en snara för dem, som söka efter densamma; ty den är dem ett hinder på deras vandring till Sion."

Då ropade Kristen till Demas, sägande: "Är icke det der stället farligt? Och har det icke varit många till hinder på deras vandring?"

"Åh nej," svarade Demas, "det är icke alls farligt utom för sådana, som ej veta att akta sig;" men han rodnade dock, under det han så talade.

Då sade Kristen till Hoppfull: "Låt oss ej gå ett enda steg från vägen, utan stadigt fortsätta vår kosa."

Hoppfull: "Jag vill slå vad, att om Biafsigt kommer hit och samma uppmaning ställes till honom som till oss, så viker han genast af för att se."

Kristen: "Utan tvifvel; ty hans grundsatser gå åt det hållet; ja, jag vill hålla hundra mot ett, att han der finner sin död."

KRISTEN OCH HOPPFULL PÅMINNAS OM LOTS HUSTRU.

Då ropade Demas anyo: "Men viljen I icke komma hit öfver och se?"

Då tog Kristen bladet från munnen och sade: "Demas, du är en fiende till Herrens rätta vägar och har redan för ditt eget affall fått din dom af en bland konungens domare. (2 Tim. 4: 10.) Hvarföre söker du då att bringa oss i samma fördömelse? Dessutom, i fall vi det minsta vika af vägen, så kommer det utan tvifvel till vår Herres, konungens, vetskap, och då maste vi stå med skam, der vi annars kunnat med frimodighet komma inför hans ansigte."

Demas ropade ännu en gång, att han tillhörde samma brödraskap som de och sjelf skulle följa med dem på deras väg, om de blott ville vänta litet.

Då sade Kristen: "Hvad är ditt namn? Är det icke just detsamma, hvarmed jag nyss tilltalade dig?"

Demas: Jo, mitt namn är Demas. Jag är en Abrahams son."

Kristen: "Jag känner dig nog. Gehasi var din farfars fader (2 Kon. 5: 20), och Judas din fader (Matt. 26: 14, 15); och du har trädt i deras fotspår; du umgås endast med djefvulska konstler. Din fader blef hängd som förrädare (Matt. 27: 3—5), och du förtjenar sjelf ingen bättre lön. Var viss på att när vi komma till konungen, så skola vi underätta honom om ditt beteende."

Derpå fortsatte de sin väg.

Under tiden hade Biafsigt och hans kamrater åter kommit i sigte, och vid första vink veko de af till Demas. Antingen de nu föllo ned i grufvan, då de tittade öfver brädden, eller de gingo ner deri för att gräfva, eller de blefvo qväfda på bottnen af de dunster, som vanligen uppstiga derur, det vet jag icke med visshet; men så mycket är jag säker på att de aldrig mer syntes till på vägen till Sion. Då sjöng Kristen:

"Biafsigt och Silfver-Demas båda
Äro ense, och i samma våda
Störta de för verdens vinst sin själ.
Demas lockar, strax den andre löper
Och en del i falska grufvan köper,
Stannar der och mister evigt väl."

Nu såg jag, att på andra sidan om denna slätt våra pilgrimer kommo till ett ställe, der man tätt intill landsvägen hade upprest en gammal minnesvård, hvilken genom sitt sällsamma utseende gjorde dem båda mycket bestörta, ty det

föreföll dem, som om det varit en qvinna, förvandlad till en stod. Här stodo de nu och skådade och skådade, men visste en god stund icke, hvad de skulle tänka derom. Slutligen blef Hoppfull varse några ord med ovanliga bokstäfver, som voro skrifna öfver stodens hufvud; men som han var olärd, ropade han på Kristen (ty han var en studerad man) och bad honom försöka, om han kunde utleta meningen. Kristen gick alltså närmare, och sedan han en stund stafvat på inskriften, befans den vara: *Kommen ihåg Lots hustru.* (1 Mos. 19: 26.) Sedan han nu läst dessa ord för sin kamrat, föll det dem båda in, att det måste vara den saltstod, hvartill Lots hustru blef förvandlad till straff därför att hon med åtrå i hjertat såg sig om efter Sodom, under det hon flydde derifrån för att rädda sitt lif. Denna plötsliga och häpnadsväckande syn gaf dem anledning till följande samtal:

Kristen: "Ack, min broder, detta är en syn i rättan tid; den kom just lägligt för oss efter den inbjudning Demas nyss gifvit oss att komma öfver för att bese kullen Vinning. Hade vi vikit af vägen, såsom han uppmanade oss och du, min broder, var hågad att göra, så är det mycket sannolikt, att vi gjort oss sjelfva till en dylik varnagel som denna qvinna för dem, som framdeles skola färdas här fram."

Hoppfull: "Det gör mig ledsen, att jag var så dåraktig, och jag kan ej annat än undra, att jag ej nu är i samma fördömelse som Lots hustru; ty hvad är det för skilnad emellan hennes synd och min? Hon såg sig tillbaka, och jag hade lust att gå och se; må derföre nåden blifva prisad på samma gång jag måste skämmas, att en sådan tanke någonsin kunde få insteg i mitt hjerta."

Kristen: "Låtom oss till framtida gagn akta på hvad vi här sett. Denna qvinna undigck en straffdom, ty hon förgicks icke med Sodom; och dock drabbades hon af en *annan*: Hon blef, som vi se, förvandlad till en saltstod."

Hoppfull: "Sant, och hon kan tjena oss både till en varning och till ett tecken eller exempel; till en varning att vi böra undvika hennes synd, och till ett tecken eller exempel på den dom, som skall öfvergå alla, som ej låta hejda sig af denna varning. På samma sätt blefvo äfven Korah, Dathan och Abiram jemte de 250 män, som omkommo i deras synd, ett tecken eller en varnagel för andra. (4 Mos. 26: 9, 10.) Men hvad som allra mest förundrar mig är, att Demas och hans gelikar kunna stå så lugna der borta och leta efter samma skatt, för hvars skull denna qvinna blef förvandlad till en saltstod;

och dock gjorde hon ej mer än såg sig tillbaka efter densamma; ty vi läsa icke att hon tog ett enda steg af vägen; och är detta så mycket underligare, som hon genom den straffdom, som drabbade henne, blifvit en varnagel, som kan ses från det ställe, der de befinna sig; ty de kunna icke undgå att se hennes bild, om de blott lyfta upp ögonen.”

Kristen: “Ja, det är verkligen att undra på och bevisar, att deras hjertan blifvit förhärdade i sin synd; jag vet ej heller, hvarvid jag bättre kan likna dem än vid fräcka spetsbofvar, som plundra andras fickor under domarens ögon eller stjäla börsar under galgen. Det säges om Sodom's invånare, att de *syndade svårligen*, emedan de syndade *inför Herren*, d. v. s. inför hans ögon och oakadt de välgerningar han slösat på dem; ty den ängden omkring Sodom *var såsom en Herrens trädgård*. (1 Mos. 13: 10—13.) Detta upptände derföre ännu mer Guds nitälskan och gjorde deras pina så het, som hans eld ifrån himmelen kunde göra den. Det är också begripligt att de, hvilka, såsom dessa människor, synda i Herrens åsyn, och det trots sådana varnande, för deras ögon alltid stående exempel, måste hemfalla under de svåraste straffdomarna.”

Hoppfull: “Häruti har du utan tvifvel rätt. Men hvilken nåd det är, att icke du, och framför allt icke jag blifvit en sådan varnagel! Så mycket större anledning hafva vi att tacka Gud, att vandra i hans fruktan och alltid ihågkomma Lots hustru.”

Derpå såg jag, huru de gingo vidare, tills de kommo till en ljuflig flod, som konung David kallade *Guds källa*, men Johannes en *klar flod med livvets vatten* (Ps. 65: 10; Upp. 22; Hes. 47); och gick deras väg tätt utmed stranden. Här vandrade nu Kristen och hans följeslagare med stor förnöjelse. De drucko äfven af flodens vatten, hvilket var behagligt och upplifvande för deras uttröttade lifsandar. Dessutom stodo på flodens båda stränder grönskande träd, som buro allehanda frukter och hvilkas löf kunde användas till läkemedel; och åto de både trädens frukter för att förnöja sig dermed och deras löf för att förekomma äckel och olust, samt andra sjukdomar, för hvilka vandringsmän, hvilkas blod blifvit upphettadt af långa resor, äro utsatta. På ömse sidor om floden låg äfven en äng, som var smyckad med underbart sköna liljor och höll sig grön hela året om. På denna äng lade de sig ned att sofva, ty här kunde de *tryggt hvila*. (Ps. 23: 2; Es. 14: 30.) Då de vaknade, plockade de ånyo af trädens frukter och drucko af flodens vatten, samt lade sig sedan åter ned för att sofva. Så framlefde de flera dagar och nätter. Då sjöngo de:

“Hur ljuvligt floden svallar
 Och vandringsmannen kallar
 Till svalka, tröst och ro!
 På ängen vid dess sida,
 Der klara liljor sprida
 Sin vällukt, vi en stund fått bo.

Se dessa stränder gröna,
 Se dessa frukter sköna,
 Som vi till hughnad fått!
 Här är oss godt att vara.
 Må hela världen fara
 Den stund vi njuta detta blott!”

Då de nu fingo lust att fortsätta sin färd (ty de voro ännu icke vid dess mål), åto och drucko de ännu en gång och begåfvo sig sedan på väg.

Nu såg jag i min dröm, att, innan de färdats långt, deras väg och floden för någon tid skildes åt, hvilket icke litet bedröfvade dem. Likväl vågade de

icke vika af vägen, ehuru denna, alltsedan de lemnat flodstranden, var ojemn och skroflig, och deras fötter ömmade efter den långa vandringen. Så blefvo då våra pilgrimer *otåliga på vägen* (4 Mos. 21: 4) och önskade, under det de vandrade framåt, att de skulle träffa på en bättre sådan. Nu låg det ett litet stycke framför dem, på venster hand om vägen, en äng, till hvilken man kom öfver medelst en stätta; och kallades den ängen för Bivägens äng. Då sade Kristen till sin kamrat: “I fall denna äng ligger längs efter vår väg, så kunna vi ju gå öfver dit.” Derpå gick han till stättan för att se efter, huru det förhöll sig, och se, på andra sidan om gärdesgården följde en gångstig utmed ängen. “Det är just hvad jag önskade,” sade Kristen; “här är det lättare att vandra; kom, käre Hoppfull, och låt oss gå öfver stättan.”

Hoppfull: “Men tänk, om denna stig skulle leda oss från vägen?”

Fåfång förtröstan.

“Det är ej sannolikt,” sade Kristen; “se, den löper ju tätt utmed vägkanten.” Alltså lät Hoppfull öfvertala sig af sin kamrat och gick efter honom öfver stättan. Då de nu kommit in på gängstigen, funno de den mycket angenäm för fötterna; dessutom blefvo de varse en man (och var hans namn Fåfång förtröstan), som vandrade framför dem på samma stig som de, och då de ropade efter honom och frågade, hvart vägen ledde, så svarade han: “Till den himmelska porten.”

“Ser du,” sade Kristen, “sade jag icke det? Nu kan du vara viss på att vi gå rätt.” Alltså följde de efter mannen, och han gick före dem. Men se, då natten inbröt och det blef mörkt, förlorade de, som voro efter, honom, som gick före, ur sigte.

Som nu mannen, som gick före dem (Fåfång förtröstan var hans namn), ej kunde se, hvar han satte sina fötter, så föll han i en djup grop, som den traktens furste låtit gräfva der enkom för att fånga öfvermodiga dårar, och blef i fallet krossad i stycken. (Es. 9: 16.)

Då nu Kristen och hans kamrat hörde honom falla, ropade de till honom för att få veta, hvad som var å färde; men intet svar hördes, utan endast ett ängsligt suckande. Då sade Hoppfull: “Hvar äro vi nu? Men Kristen teg, emedan han började frukta, att han fört sin kamrat från rätta vägen. Derjemte begynte det att regna samt förfärligt åska och blixtra, och vattnet steg hastigt.

Då suckade Hoppfull inom sig, sägande: “O, att jag hade förblifvit på rätta vägen!”

Kristen: “Hvem kunde ha trott, att denna stig skulle leda oss vilse?”

Hoppfull: “Jag fruktade det i början och gaf dig derföre en lätt varning. Jag skulle talat renare språk, om icke du varit äldre än jag.”

Kristen: “Käre broder, blif icke ond, det gör mig ledsen, att jag fört dig från vägen och bragt dig i en så öfverhängande fara; jag beder dig, min broder, förlåt mig; jag gjorde det icke i ond mening.”

Hoppfull: “Var vid god tröst, min broder, ty jag förlåter dig; jag tror också, att detta skall lända till vårt bästa.”

Kristen: “Jag är glad, att jag har med mig en barmhertig broder; men vi få icke stå så här; låt oss försöka att gå tillbaka.”

Hoppfull: “Ja, men låt mig, käre broder, gå förut.”

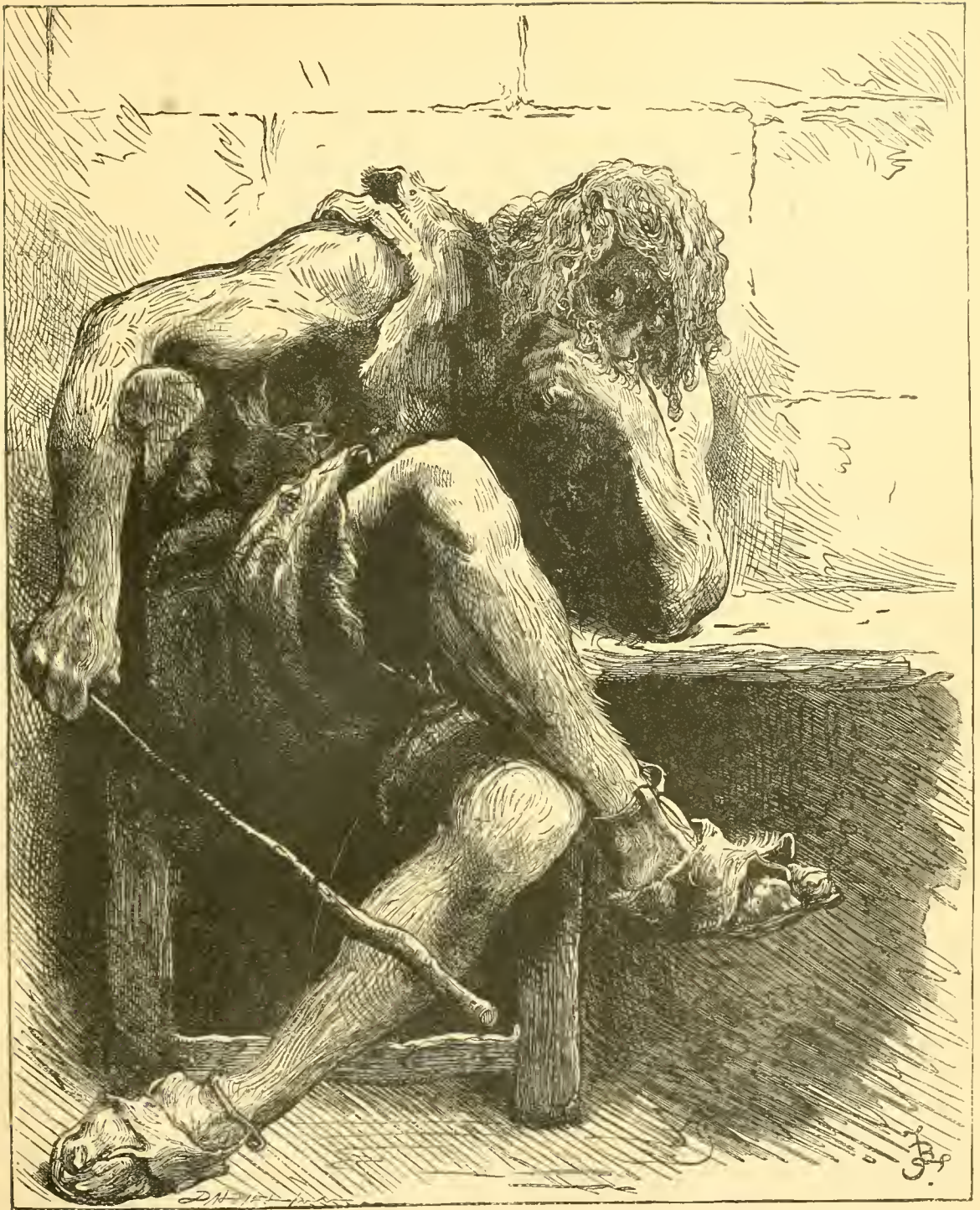
Kristen: “Nej, om du tillåter, så vill jag gå förut, på det att, om någon fara är å färde, jag må vara den förste, som råkar ut derför, eftersom det är min skuld, att vi båda kommit på oriktig väg.”

Hoppfull: "Nej, du far icke gå förut, ty i det upprörda tillstånd, hvari din själ nu befinner sig, kunde du åter lätt taga miste om vägen."

I detsamma hörde de en röst, som till deras uppmuntran sade: *Vär uppmärksam på den stråkväg du har gått! Vänd tillbaka, du Israel, vänd tillbaka till dessa dina städer!* (Jer. 31: 21.) Men nu hade vattnet stigit så högt, att det var ganska vådligt att gå tillbaka. (Då tänkte jag på huru mycket lättare det är att vika af vägen, då vi äro på densamma, än att åter komma in på vägen, då vi förrat oss derifrån.) Likväl vågade de försöket och vände om; men det var så mörkt och vägarne så öfversvämmade, att de under återvägen nio eller tio gånger voro i fara att drunkna.

Ej heller kunde de, oaktadt alla ansträngningar, den aftonen hinna tillbaka till stättan; hvarföre de slutligen kröpo under ett litet skjul, som de träffade på, och sutto der, tills det dagades; men som de voro alldeles uttröttade, så somnade de snart in. Nu fans det icke långt från det ställe, der de lågo, ett slott, kalladt *Tviflans slott*, hvars egare var jätten *Förtviflan*; och det var på hans mark, som våra pilgrimer nu sofvo. Då derföre jätten tidigt följande morgon vandrade omkring på sina egor, träffade han på *Kristen* och *Hoppfull*, der de lågo insomnade på hans område. Då befalde han dem med barsk och vredgad stämning att vakna upp samt frågade dem, hvarifrån de kommo och hvad de gjorde på hans egor. De sade honom, att de voro pilgrimer, som gått vilse. Då utbrast jätten: "I hafven denna natt förgripit eder mot mig, emedan I trampat ned och legat på mina egor; derföre måsten I följa med mig." De voro alltså tvungna att gå med honom, emedan han var starkare än de. De hade ej heller mycket att invända, ty de visste med sig, att de felat. Jätten dref dem derföre framför sig och inspärrade dem i sitt slott i en mörk, smutsig och för deras sinnen mycket motbjudande fängelshåla. (Ps. 88.) Här fingo de då ligga från onsdagsmorgonen till lördagsaftonen utan en bit bröd eller en droppe vatten, utan ljus och utan någon, som frågade efter dem. De befunno sig derföre i ett jemmerligt tillstånd, *fjerran från sina vänner och näraste*. *Kristen* hade dock dubbel sorg, emedan det var i följd af hans ovisa förhastande, som de råkat i detta trångmål.

Nu hade jätten *Förtviflan* en hustru, som hette *Misstro*; då han derföre gått till sängs, sade han henne, hvad han hade gjort, nemligen att han hade tagit ett par fångar och kastat dem i sin fängelshåla, derföre att de förgripit sig på hans egor. Sedan frågade han henne, hvad han vidare borde göra med dem. Då frågade hon honom, hvilka de voro, hvarifrån de kommo och

JÄTTEN FÖRTVIFLAN.

(147)

hvert de ämnade sig. Sedan han nu besvarat hennes frågor, radde hon honom att nästa morgon, da han stigit upp, piska upp sina fångar utan barmhertighet. Så snart han derföre kommit upp, skaffar han sig en väldig knölpåk af sur-äppleträ och går ned i fängelset. Inkommen dit börjar han först att öfverösa de arma männen med oqvädinsord, som om de varit hundar, ehuru de icke sagt ett enda ondt ord till honom; sedan rusar han på dem och slår dem så förfärligt, att de ej förmådde hjälpa sig sjelfva eller ens vända sig på golfvet. Efter förrättadt ärende aflägsnar han sig och lemnar dem qvar för att tillsammans sörja öfver sin nöd och trösta hvarandra så godt de kunde. Hela den dagen tillbragte de alltså under suckan och bittra jemmerrop. Följande natt talade Misstro åter med sin man om fångarne, och då hon hörde, att de ännu lefde, tillstyrkte hon, att han skulle gifva dem det rådet, att sjelfva förkorta sitt lif. När morgonen kom, går han alltså in till dem med samma bistra uppsyn som förut; och då han märkte, att de hade mycken värk efter de slag han dagen förut tilldelat dem, sade han till dem: "Som I efter all sannolikhet aldrig kommen ut härifrån, så är det mitt enda råd att I genast gören slut på ert lif, vare sig med knif, rep eller gift; ty hvarföre skullen I längre vilja lefva, då ert lif är förenadt med så mycken vedermöda?" När de nu bådo honom att släppa dem, betraktade han dem med vredgade blickar, rusade på dem och skulle utan tvifvel sjelf gjort slut på deras lif, om han icke fått ett af sina anfall (ty i soligt väder hade han ibland anfall af slag) och för någon tid förlorat bruket af sin hand. Derföre gick han sin väg, lemnande dem såsom förra gången åt deras betraktelser. Då öfverlade pilgrimerna med hvarandra, om de borde följa hans råd eller icke; och började de sitt samtal sålunda:

Kristen: "Broder, hvad skola vi göra? Det är ett eländigt lif vi nu framsläpa. För min egen del vet jag icke, hvilketdera är värst, att lefva så här, eller att dö för sin egen hand. *Jag föredrager qväfning och död framför dessa utmerglade ben* (Job 7: 15), och grafven förefaller mig drägligare än detta fängelse. Skola vi följa jättens råd?"

Hoppfull: "Vår närvarande belägenhet är i sanning förfärlig, och döden skulle vara mig långt mera välkommen än att ständigt nödgas lefva så här. Men låtom oss betänka, att konungen i det land, dit vi äro på väg, har sagt: *Du skall icke dräpa*. Om vi alltså icke få döda en annan människa, äro vi ännu mer förbjudna att enligt jättens råd förkorta vårt eget lif. Dessutom, den som dräper en annan, kan blott förderfva hans kropp; men att döda sig

KRISTEN OCH HOPPFULL I JÄTTEN FÖRTVIFLANS FÄNGELSE.

sjelf, det är att på en gång förderfva både själ och kropp. Vidare talar du, min broder, om ro i grafven; men har du förgätit helvetet, dit helt visst alla mördare fara? Ty *ingen mandråpare har evigt lif blifvande i sig*. Låtom oss ock betänka, att jätten Förtrviflan ej har all magt i sin hand; efter hvad jag hört, hafva andra före oss blifvit fångade af honom och sluppit ur hans våld. Hvem vet, om icke den Gud, som skapat verlden, kan så laga, att jätten Förtrviflan dör, eller någon gång glömmet att låsa igen om oss? Eller ock kan de ju hända, att jätten snart i vår närvaro får ett af sina anfall och förlorar sina lemmars bruk. Och om det skulle inträffa en gång till, så är jag för min del fast besluten att taga mod till mig och våga det yttersta för att undkomma honom. Jag var en däre, som ej försökte göra det förra gången. Låtom oss, käre broder, i alla händelser vara tåliga och ännu en tid hårda ut; den stund kan komma, då vi blifva lyckligt förlossade härifrån. Men låtom oss icke vara våra egna mördare."

Med dessa ord lugnade Hoppfull för tillfället sin broders sinne; och så sutto de den dagen stilla tillsammans i mörkret och i sitt sorgliga och jemnerfulla tillstånd.

Näväl, emot aftonen går jätten ånyo ned i fångelset för att se, om fångarne följt hans råd; men då han kom dit, fann han dem ännu vid lif; men ej heller mer än vid lif, ty dels af brist på bröd och vatten, dels till följd af de sår de fått, då han slog dem, kunde de nu föga mer än andas. Men som jag sagt, han fann dem dock vid lif; detta försatte honom i förskräckligt raseri, och han sade, att efter de icke lydt hans råd, skulle det nu gå dem värre, än om de aldrig blifvit födda.

Dessa ord uppfylde dem med bäfvan, och jag tror nästan, att Kristen afsvimmade; men då han kommit sig litet igen, förnyade de sitt samtal angående jättens råd, huruvida de borde följa det eller ej. Nu tycktes Kristen åter vara böjd derför, men Hoppfull svarade honom för andra gången sålunda:

"Min broder, kommer du icke i håg, huru tapper du förut varit? Hvarken Apollyon eller något, som du i Döds skuggans dal såg, hörde eller kände, kunde nedslå ditt mod. Tänk, hvilka mödor, hvilka förskräckelser, hvilka fasor du der redan genomgått! Och nu är du alldeles tillintetgjord af fruktan! Du ser, att jag som af naturen är mycket svagare än du, måste ligga i samma fångelse som du; vidare har jätten sargat mig lika så väl som dig, samt undanhållit äfven mig bröd och vatten; och jag lider lika mycket som du af ljusets förlust. Men låtom oss ännu en liten tid hafva tålmod. Kom i håg, huru

manligt du betedde dig på Fåfänglighetens marknad, utan att frukta hvarken bojorna eller buren, ja icke ens en blodig död. Låtom oss derföre (för att åtminstone undvika den skam, som det ej anstår en kristen att ådraga sig) med tålmod bära vårt öde, så godt vi kunna."

När det nu åter blifvit natt och jätten och hans hustru gått till sängs, frågade hon sin man, huru det stod till med fångarne, och om de hade följt hans råd, hvarpå han svarade: "Nej, de äro hårdnackade skälmar, som hellre vilja fördraga alla lidanden än göra af med sig sjelfva." Då sade hon: "För dem i morgon ut på borggården, visa dem de människors ben och hufvudskallar, som du redan aflifvat, och försäkra dem, att du, innan en vecka förflutit, också skall slita dem i stycken, såsom du gjort med deras gelikar före dem."

Då det nu blef morgon, går jätten, såsom hans hustru uppmanat honom, å nyo till fångarne, för dem ut på borggården och visar dem de sorgliga kvarlevor, som der lågo kringströdda. "Dessa," sade han, "voro en gång pilgrimer, liksom I, och förgrepo sig liksom I på mina egor; hvarföre jag ock slet dem i stycken, då det behagade mig, och så skall jag ock inom tio dagar göra med eder. Och packen eder nu ned i er kula igen." Och så dref han dem med hugg och slag dit tillbaka. Hela lördagen lågo de nu i det mest jemmerliga tillstånd, såsom förut. Men när natten åter inbröt, och fru Misstro och hennes man jätten Förtviflan voro i säng, begynte de å nyo samtala om fångarne, då den gamle jätten uttryckte sin förundran, att han hvarken genom sina slag eller sina råd kunnat bringa dem om lifvet. Härtill svarade hans hustru: "Jag fruktar, att de lefva i hoppet att någon skall komma och undsätta dem; eller ock att de hafva hos sig några dyrkar, med hvilkas tillhjälp de hoppas kunna undkomma." "Säger du det, min kära," svarade jätten, "då skall jag i morgon hålla visitation med dem."

Nåväl, på lördagsnatten omkring kl. tolf började fångarne att bedja och höllo ut dermed nästan intill dagningen.

En liten stund förrän det blef dag, utbrast den gode Kristen, likt en som vore halft förryckt, i följande häftiga ord: "Hvilken dåre jag är, som ligger så här i detta stinkande fängelse, då jag likväl kunde gå fri! Jag har ju i barmen en nyckel, som heter Löfte och som jag är öfvertygad kan öppna hvartenda lås i Tviflans slott." Då sade Hoppfull: "Det är glada nyheter, käre broder, tag fram den ur barmen och försök."

Då drog Kristen fram nyckeln ur barmen och började försöka den på dörren till deras fängelsehåla, och så snart han vred om nyckeln, så sprang

regeln tillbaka, dörren flög helt lätt upp, och Kristen och Hoppfull kommo båda ut. Derpå gingo de fram till den yttre dörren, som ledde till borggården, och öppnade med sin nyckel äfven densamma. Sedan gick han till jernporten, som äfven måste öppnas; men det låset gick mycket trögt; emellertid öppnades också det af hans nyckel. Derpå stötte de upp porten för att skyndsamt fly undan; men i detsamma porten flög upp, gnisslade den så starkt, att det väckte jätten Förtviflan, som hastigt störtade upp för att förfölja sina fångar; men i detsamma nekade hans lemmar honom sin tjänst (ty han fick just da ett af sina vanliga anfall), så att det var honom alldeles omöjligt att springa efter dem. Så gingo de vidare, tills de kommo till konungens landsväg, der de voro trygga för jättens angrepp, emedan de här voro utom hans område.

Då de nu kommit öfver stättan, började de öfverlägga sinsemellan, hvad de borde göra för att hindra andra, som skulle komma efter dem, från att falla i jätten Förtviflans vald. Slutligen beslöto de att der uppresa en pelare och på densamma inrista följande ord: "Öfver denna stätta går vägen till Tviflans slott, hvilket bebos af jätten Förtviflan, som föraktar det himmelska landets konung och söker att förgöra hans heliga pilgrimmer." Många som kommo efter dem läste denna inskrift och undkommo sålunda faran. Efter förrättadt ärende sjöngo de:

"Från vägen läto vi oss föra
 Och fingo bittert smaka då,
 Hur snart det kan en själ förstöra
 Att på förbjudna vägar gå
 Och de, som följa der vi gått,
 Med omsorg akte de sig alla,
 Att i den jättens händer falla,
 Som bor i Tviflans mörka slott."

VIII KAPITLET.

DERPÅ fortsatte de sin vandring, tills de kommo till de Ljufliga bergen, hvilka tillhöra det bergets herre, hvarom vi förut hafva talat. Så gingo de då upp på dessa berg för att bese de der anlagda parkerna, trädgårdarna, vingårdarna och springbrunnarna. Äfven fingo de efter behag äta af vingårdarnas frukt samt dricka af och bada sig i springbrunnarnas vatten. Nu fans det högst uppe på dessa berg herdar, som vallade sina fårhjordar, och de stodo just då vid sidan af landsvägen. Våra vandringsmän gingo alltså fram till dem och frågade, under det de (som trötta vandringsmän pläga, då de stå och tala med någon på vägen) stödde sig på sina stafvar: "Hvem tillhöra dessa ljufliga berg, samt de får, som beta på dem?"

Herdarne: "Dessa berg äro Immanuels land, och kan man härifrån se hans stad; dessa får äro också hans, och han har för dem *utgifvit sitt lif.*" (Joh. 10: 11.)

Kristen: "Är detta vägen till den himmelska staden?"

Herdarne: "Ja, detta är just rätta vägen?"

Kristen: "Hur långt är det dit?"

Herdarne: "För långt för alla andra än dem, som verkligen skola komma dit."

Kristen: "Är vägen säker eller farlig?"

Herdarne: "Den är säker för *de rättfärdige, som vandra deruppå, men öfverträdare falla på den.*" (Os. 14: 10.)

Kristen: "Kunna pilgrimer, som äro trötta och försmäktande af vägen, här få någon vederqvickelse?"

Herdarne: "Dessa bergs herre har ålagt oss att icke *förgäta gästvänligheten* (Ebr. 13: 2); derföre står allt det goda, som här finnes, till er tjänst."

Äfven såg jag i min dröm, att då herdarne förnummo, att de voro vägfärande män, gjorde de dem åtskilliga frågor (hvilka besvarades på samma sätt som ofta förut), såsom: "Hvarifrån ären I? Huru kommen I in på denna vägen?" "Genom hvad medel hafven I så länge kunnat framhärda derpå? Ty endast få af dem, som begynna att vandra hitåt, visa sina ansigten på dessa berg." Men då herdarne hörde deras svar och funno dem tillfredsställande,

sågo de mycket kärleksfullt på dem och sade: "Välkomna till de Ljufliga bergen."

Derpå togo herdarne, hvilkas namn voro Kunskap, Erfarenhet, Vaksam och Upprigtig, dem vid handen, förde dem in i sina tält och undfagnade dem med hvad de för tillfället hade till hands. Vidare sade de: "Vi skulle önska, att I villen stanna här någon tid, på det I mån blifva bekanta med oss och framför allt vederqvicka eder med det goda, som dessa Ljufliga berg hafva att bjuda på." Då nu pilgrimerna svarade, att de gerna skulle stanna, så gingo alla till hvila för natten, ty det var ganska sent.

Sedan såg jag i min dröm, att herdarne bittida nästa morgon väckte upp Kristen och Hoppfull för att med dem företaga en spatserfärd på bergen. Alltså gingo de ut tillsammans och spatserade en stund, på alla sidor omgifna af härliga utsigter. Då sade herdarne till hvarandra: "Skola vi visa dessa pilgrimer några af ställets under?" Och när de öfverenskommit att så göra, förde de dem först på toppen af ett berg, benämndt Villfarelse, hvilket på den bortre sidan var mycket brant, och bådo dem se ned i djupet. Då nu Kristen och Hoppfull blickade ned, blefvo de på botten varse flera meniskor, som blifvit krossade af fallet från bergets spets. Då sade Kristen: "Hvad betyder detta?" Herdarne svarade: "Hafven I ej hört talas om dem, som genom att lyssna till Hymeneus och Filetus förirrade sig från sanningen angående de dödas uppståndelse?" (2 Tim. 2: 17, 18.) De svarade: "Jo." Då sade herdarne: "Det är just dem, som I sen ligga krossade i stycken vid foten af detta berg; och såsom I sen, så har ingen till denna dag fått begrafva dem, på det de må tjena till en varnagel för andra att icke klifva för högt eller komma för nära kanten af detta berg."

Derpå såg jag, huru herdarne förde dem upp på spetsen af ett annat berg, som kallas Varning, och bådo dem att skåda i fjerran; och då de så gjorde, blefvo de, såsom de tyckte, varse flera män, som vandrade fram och tillbaka ibland grafvar; och kunde de förstå, att dessa män voro blinda, emedan de stundom snafvade mot grafvarne och icke kunde leta sig ut från dem. Då sade Kristen: "Hvad betyder detta?"

Herdarne svarade då: "Sågen I icke ett litet stycke nedanför dessa berg en stätta, som ledde till en äng på venstra sidan om denna väg?" "Jo," svarade de. Då sade Herdarne: "Från denna stätta går en gångstig, som leder rakt till Tviflans slott, hvilket tillhör jätten Förtviflan, och de der männen, som I sen bland grafvarne, vandrade också, såsom I

gören, till Sion, ända tills de kommo till den nämnda stättan. Och efter den rätta vägen var ojemn på det stället, så togo de sig före att vika af in på den der ängen, och der blefvo de gripna af jätten Förtviflan, som inkastade dem i Tviflans slott; och sedan han en tid der hållit dem inspärade i en fängelsehåla, så utstack han deras ögon och ledde ut dem till dessa grafvar, bland hvilka de sedan fått irra omkring tills denna dag, på det att den vises ord måtte gå i fullbordan: *Den menniska, som förirrar sig ifrån förståndets väg, hamnar i skuggornas hem.*” (Ords. 21: 16.) Då sågo Kristen och Hoppfull på hvarandra, under det tårarne strömmade utför deras kinder, dock sade de ingenting till herdarne.

Sedan såg jag i min dröm, huru herdarne förde dem till ett annat ställe i en djup dæld, der man såg en dörr i sidan af ett berg; denna dörr öppnade de och bådo pilgrimerna att se dit in. De gjorde så och märkte då, att allt derinne var mycket mörkt och fullt af rök; äfven tyckte de, att de der hörde ett dånande gny såsom af eld och ett skrån såsom af menniskor, som pinas och plågas, samt att svafvellukt kom emot dem. Då sade Kristen: “Hvad betyder detta?” Herdarne svarade: “Detta är en biväg till helvetet, nemligen den, på hvilken skrymtare gå dit, d. v. s. sådana, som med Esau sälja sin förstfödslorätt, som med Judas sälja sin Herre, som med Alexander försmäda evangelium, och med Ananias och hans hustru Safira ljuga och förstålla sig.”

Då sade Hoppfull till herdarne: “Jag märker, att alla dessa hade ett sken af att vara vandrare till Sion, såsom vi nu hafva, — är det icke så?”

Herdarne: “Jo, och de behöllo äfven detta sken ganska länge.”

Hoppfull: “Huru långt kunde de väl hinna på sin vandring, då de likväl till slut blefvo så ömkligt förkastade?”

Herdarne: “Somliga längre än till dessa berg, andra icke fullt så långt.”

Då sade pilgrimerna till hvarandra: “Huru väl behöfva vi icke att anropa den starke om styrka!”

Herdarne: “Ja, och att också använda den, då I undfått den.”

Nu önskade pilgrimerna att färdas vidare, och herdarne hade ej något deremot. Alltså vandrade de tillsammans, tills de hunno till slutet af bergen. Då sade herdarne till hvarandra: “Låtom oss här visa pilgrimerna portarne till den himmelska staden, i fall de ega förmåga att se genom vårt synglas.” Då nu pilgrimerna med begärlighet omfattade deras anbud, förde herdarne dem

upp på spetsen af ett högt berg, som hette Klarhet, och lemnade dem syn-
glaset för att se derigenom.

Då försökte de att se, men minnet af hvad herdarne sist visat dem kom
deras händer att darra, så att de ej kunde se stadigt genom synglaset; likväl
tyckte de sig skönja något, som liknade en port, äfvensom något af ställets här-
lighet. Derefter gingo de vidare, sjungande följande sång:

“Så öfverherdens trogna herdar sköta
De får, för hvilka han utgaf sitt lif.
Med vislig kärlek vandrarne de möta
Och leda, ej med herskarton och kif.

O, deras fötter, som oss godt predika,
Hur ljufliga på bergen äro de!
Guds hemligheter, djupa, varningsrika
Och tröstliga, dig dessa herdar ge.”

Da de nu stodo i begrepp att gifva sig åstad, gaf en af herdarne dem en
beskrifning öfver vägen. En annan bad dem taga sig till vara för Smickraren.
Den tredje bad dem akta sig för att sofva på den Förtröllade marken, och
den tjerde önskade dem Guds beskydd på resan. Derpå vaknade jag ur min
dröm.

IX KAPITLET.

EN jag somnade åter in och drömde å nyo och såg samma två pil-
grimer gå utför bergen på landsvägen, som leder till staden. Ett
litet stycke nedom dessa berg på venster hand ligger nu landet
Inbilskhet; och derifrån leder en liten krokig gata till den väg,
hvarpå våra vandrare gingo. Här mötte de en mycket glad och hurtig yngling,
hvars namn var Okunnig. Då Kristen nu frågade honom, från hvad trakt
han kom och hvart han ämnade sig, svarade han: “Jag är född i landet, som
ligger der borta, ett stycke till venster, och är stadd på väg till den himmelska
staden.”

Kristen: “Men huru tänker Ni att komma in genom porten? Ty
der torde det möta någon svårighet.”

Okunnig.

skapsdagen kommer, anklagad som en tjuv och en röfvare i stället för att få inträde i staden.”

Okunnig: “Mina herrar, I ären fullkomligt främmande för mig; jag känner eder icke; låten eder nöja med att dyrka Gud efter edert lands sed, jag vill dyrka honom efter mitt lands. Jag hoppas, att allt skall gå väl; och hvad porten, som I talen om, angår, så vet hela världen, att den ligger mycket långt från vårt land; ja, jag kan icke tro, att någon människa i hela vår trakt ens känner vägen dit; ej heller betyder det något, eftersom vi, som I sen, ha en vacker, grön och treflig gata, som från vårt land leder direkt in på vägen.”

Då Kristen såg, att den unge

Okunnig: “Jo, på samma sätt som andra fromma människor.”

Kristen: “Men hvad har Ni att uppvisa vid porten, så att man öppnar den för Er?”

Okunnig: “Jag vet min Herres vilja och har alltid fört en from vandel. Jag betalar hvar och en hvad jag är honom skyldig; jag beder, fastar, betalar tionde och gifver almosor, och har öfvergifvit mitt fädernesland för det landets skull, dit jag går.”

Kristen: “Men Ni gick icke in genom den tränga porten, som ligger vid början af denna väg; Ni kom in på den genom den der krokiga gatan; därför fruktar jag, att huru väl Ni än må tänka om Er sjelf, så blir Ni dock, när räken-

“En man, hvilken sju djeflar hade bundit.”

mannen var vis i sin egen inbillning, hviskade han till Hoppfull: "*Ser du en man, som är vis i egna ögon, så är det mera hopp om dåren än om honom*" (Ords. 26: 12), och tillade: "*Hvar helst en dåre går, tryter honom förstånd; dock säger han, att alla andra äro dårar.*" (Pred. 10: 3.) Säg, skola vi tala vidare med honom, eller skola vi för närvarande gå ifrån honom, för att lemna honom rådtrum att tänka på hvad han redan hört, och sedan åter invänta honom för att se, om vi smaningom kunna vara honom till någon nytta?" Då sade Hoppfull:

"Gif Okunnig tid att besinna ditt tal;
Och må han ej dröja att göra sitt val
Och lyda ditt råd, att han ej må befinnas,
Så okunnig mer, hur målet skall vinnas.
Gud säger, att den, som förstånd han har gifvit,
Men brukar det ej, skall gå miste om lifvet."

Derefter tillade han: "Det synes mig icke rådligt att med ens säga honom allt; låtom oss derföre, om du så tycker, gå förbi honom och så framdeles tala med honom, efter som han kan fördraga det."

Alltså gingo båda före, och Okunnig följde efter. När de nu fatt litet försprång, kommo de in på en mycket mörk gata, der de mötte en man, hvilken sju onda andar bundit med sju starka rep och släpade tillbaka till dörren, som de sågo i bergväggen. Nu begynte den gode Kristen att skälfva, och detsamma gjorde äfven hans följeslagare Hoppfull. Under det de onda andarne ledde bort mannen, kastade emellertid Kristen en blick på honom för att se, om han kände honom; och då tyckte han sig känna igen en viss Återvändare, som bodde i staden Affall. Dock kunde han icke fullkomligt se hans ansigte, ty han hängde hufvudet, liksom en tjuf, som blifvit ertappad på bar gerning. Men när han kommit förbi dem, vände Hoppfull sig om och fick se på hans rygg ett papper, hvarpå stod skrifvet: *En lösaktig bekännare och fördömelsevård affälling*. Då sade Kristen till sin kamrat: "Nu erinrar jag mig något som, efter hvad jag hört berättas, händt en from man i denna trakt. Denne man hette Klentro, men var dock en from man, som bodde i staden Upprigtig. Händelsen var nu denna: Vid början af denna väg stöter dertill en gata, som kommer från Bredvägsporten ock kallas Dödmansgatan i följd af de många mord, som der pläga föröfvas. Här råkade nu Klentro, under det han, såsom vi, var stadd på vandring till Sion, att sätta sig ned och somna. Men just då hände sig, att

FEGHET, MISSTRÖSTAN OCH SKYLDIG ANGRIPA KLENTRO.

tre fräcka bofvar, som hette Feghet, Misströstan och Skyldig och voro bröder, kommo utför den gatan från Bredvägsporten; och då de sågo, hvar Klentro satt, så rusade de genast på honom. Nu hade den gode mannen just nyss vaknat och stod i begrepp att stiga upp och fortsätta sin vandring, då de alla tre kommo fram till honom och befalde honom med hotande språk att stå stilla. Härvid blef Klentro så hvit i ansigtet som ett lärft och förlorade all kraft både att fäkta och att fly. Då sade Feghet: "Lemna ifrån dig din börs." Men då Klentro ej genast efterkom befallningen (ty han ville ej gerna förlora sina penningar), sprang Misströstan fram till honom, stack handen i hans ficka och drog ut en pung med silfver. Då ropade den arme mannen: "Tjufvar, tjufvar!" Men i detsamma gaf Skyldig honom med en stor klubba, som han hade i handen, ett slag i hufvudet, hvilket sträckte honom raklång till marken. Så låg han då der och blödde, som skulle han blöda till döds, under det att tjufvarne hela tiden stodo bredvid och sågo på. Men då de hörde någon komma på vägen och fruktade, att det kunde vara en viss Stornåd, som bor i staden Fast-tillförsigt, så togo de slutligen till fötterna och lemnade den gode mannen att reda sig bäst han kunde. Efter en stund kom dock Klentro till sig igen, reste sig upp och krälade framåt, så godt hans krafter det tilläto. Detta var nu Klentros historia."

Hoppfull: "Men togo tjufvarne ifrån honom allt hvad han egde?"

Kristen: "Nej, de hittade aldrig på gömstället, der han hade sina klenoder, så att dem fick han behålla."* Men efter hvad man berättat mig, var den gode mannen mycket bedröfvad öfver sin förlust; ty tjufvarne hade tagit största delen af hans reda penningar. Hans klenoder kommo de emellertid icke åt; hvarjemte han också hade litet småmynt kvar, ehuru näppeligen så mycket, att det kunde räcka för honom till resans slut; ja, om jag ej är illa underrättad, så blef han tvungen att tigga under vägen för att uppehålla lifvet. Ty sina klenoder fick han icke sälja. Men huru han än tiggde och huru han än bjöd till, så måste han dock större delen af den återstående resan, såsom ordspråket lyder, gå med hungrig mage."

Hoppfull: "Men är det icke ett under, att de ej togo ifrån honom, hans betyg, i kraft hvaraf han skulle slippa in i den himmelska staden?"

* Hör och märk! Sjelfva klenoderna, Kristi rättfärdighet och den helige Ande, sjelfva denna klene tro eller trons och kärlekens ande, samt barnskapet och arvet — dessa förlorade han icke, utan blott gåfvorna; trösten, frimodigheten och starkheten, lefvernet, dessa voro lösören — de bortröfvades; men — icke klenoderna, de voro för djupt gömda. (Luk. 22: 31, 32; 2 Tim. 1: 12—14; 1 Pet. 1: 5—9.)

Kristen: "Jo, det är ett under; men de kunde ej få reda derpå, ehuru icke till följd af någon förtjenst å hans sida; ty han blef så förskräckt öfver deras plötsliga anfall, att han hade hvarken kraft eller förstånd att dölja något. Alltså hade han snarare Guds nådiga försyn, än sina bemödanden att tacka för att tjuvarne gingo miste om denna hans skatt."

Hoppfull: "Men det måste ha varit en tröst för honom, att de icke röfvade från honom hans klenoder."

Kristen: "Det kunde ha varit honom en tröst, om han gjort rätt bruk af dem; men de, som berättade mig händelsen, sade, att han under hela återstoden af vägen hade blott ringa gagn af dem; så stor var hans ängslan öfver att de tagit bort hans penningar. Ja, under en stor del af resan glömde han alldeles bort sina klenoder; och då de någon gång kommo honom i minnet och han började trösta sig dermed, så vaknade genast tanken på hans förlust med förnyad kraft; tanken derpå uppslukade alla andra."

Hoppfull: "Ack, stackars man! Det måste hafva varit honom en stor sorg."

Kristen: "Sorg! Ja, i sanning en stor sorg! Tänk, huru det skulle hafva känts för oss, om vi blifvit så behandlade som han, om vi blifvit först plundrade och sedan sårade, och det på en främmande ort! Det är ett under, att han ej dog af sorg, stackars själ. Jag har hört sägas, att han hela återstoden af resan uppfylde luften med bittra jemmerrop; äfven berättade han för alla, som upphunno honom eller som han upphann, huru och hvarest han blifvit plundrad; hvilka som föröfvat dådet och hvad han förlorat; huru han blef sårad och med hvilken möda han sluppit undan med lifvet."

Hoppfull: "Men det är ett under, att nöden icke tvang honom att sälja eller pantsätta några af sina klenoder, för att dermed hjälpa sig fram på vägen."

Kristen: "Du talar, som om du ännu icke krupit ur skalet. För hvad skulle han pantsätta dem? Eller till hvem skulle han sälja dem? I hela den trakten, der han blef plundrad, satte ingen något värde på hans klenoder; ej heller brydde han sig om den vederqvickelse, som der kunde beredas honom. Och dessutom, om hans klenoder saknats vid den himmelska stadens port, så skulle han, såsom han sjelf väl visste, gått miste om sin arfslott derstädes; och det skulle hafva varit långt värre för honom än att bli öfverfallen och misshandlad af tiotusen röfvare."

Hoppfull: "Men hvarför är du så skarp, min broder? Esau sålde

sin förstfödslorätt, och det för ett mål mat (Ebr. 12: 16), ehuru väl denna förstfödslorätt var hans dyrbaraste klenod; men om han gjorde så, hvarför kunde icke också Klentro göra detsamma?"

Kristen: "Esau sålde visserligen sin förstfödslorätt, och det göra, också många andra och utesluta sålunda sig sjelfva, liksom denne sjelfspilling från den förnämsta välsignelsen; men du måste gifva akt på skilnaden emellan Esau och Klentro, äfvensom emellan deras olika tillstånd. Esaus förstfödslorätt var förebildlig, icke så Klentros klenoder. Esaus buk var hans gud, icke så Klentros. Esaus fel bestod i hans kötsliga begär, Klentros åter i svagheten af hans tro. Dessutom hade Esau ej något högre mål än tillfredsställandet af sina lustar, ty han sade: *Se, jag går emot döden, och hvar till gagnar mig min förstfödslorätt?* (1 Mos. 25: 32.) Men ehuru det var Klentros lott att blott ega en liten tro, så bevarade dock denna lilla tro honom från sådana öfverträdelser samt lärde honom att högre akta sina klenoder, än att han skulle sälja dem, såsom Esau gjorde med sin förstfödslorätt. Vi läsa ingenstädes, att Esau hade tro, nej, icke ens en liten tro; därför är det intet att undra på att sådana, hos hvilka köttet ensamt förer spiran (såsom det gör hos hvar och en, der det ej finnes någon tro, som gör motstånd deremot), sälja sin förstfödslorätt, sin själ och allt, och det till djefvulen i helvetet; ty det förhåller sig med sådana som med *en vildåsna, som i sin lustas ifver flåsar efter luft, utan att någon kan stäffa hennes brånad* (Jer. 2: 24). När de fått lusta till något, så vilja de hafva det, kosta hvad det vill. Men Klentro hade ett annat sinne; hans håg var vänd till gudomliga ting; hans själ lefde af andliga och himmelska ting.

För hvad ändamål skulle därför en menniska af hans sinnelag sälja sina klenoder (äfven om det hade funnits någon, som velat köpa dem)? För att uppfylla sin själ med fäfängliga ting? Hvem vill väl lägga ut penningar för att fylla sin buk med hö? Eller kan man förmå turturdufvan att lefva af as såsom korpen? Om ock de otrogna kunna för sina köttliga lustars tillfredsställande pantsätta, bortbyta eller sälja allt hvad de ega, ja, sig sjelfva på köpet, så kunna dock icke de, som hafva en aldrig så liten saliggörande tro, göra detsamma. Här ligger alltså ditt misstag, min broder."

Hoppfull: "Jag erkänner det; likväl hade jag så när blifvit ond öfver din skarpa tillrättavisning."

Kristen: "Jag liknade dig ju blott vid vissa foglar af det lifligare slaget, som pläga springa fram och tillbaka på obanade stigar, medan skalet

ännu sitter kvar på deras hufvud. Men låtom oss lemna den saken och betrakta hvad som nu egentligen är i fråga, så skola du och jag snart bli ense igen.”

Hoppfull: “Men, käre Kristen, de der tre bofvarne, som plundrade Klentro, måste vara idel fega stackare. Tror du, att de annars skulle hafva sprungit, som de gjorde, så snart de hörde någon komma på vägen? Hvarför tog icke Klentro mera mod till sig? Jag tycker, han kunde väl ha stått ut en dust med dem och först då gifvit sig, när det ej fans något annat råd.”

Kristen: “Att de äro fega stackare, ha många sagt, men få ha i pröfningens stund funnit dem sådana. Och hvad stort mod angår, så egde Klentro alls intet af det slaget; ja, om jag känner dig rätt, min broder, så skulle du väl, om du varit i hans ställe, i början hållit dig tapper, men snart också gifvit allt förloradt. I sanning, just därför att du nu, då de äro så långt borta, är så stormodig, fruktar jag, att om de komme öfver dig, såsom de kommo öfver honom, skulle de snart bringa dig på andra tankar. Besinna dessutom, att de der skälmarne endast äro lärlingar i tjufyrket, hvilka stå i tjänst hos afgrundens konung; och i nödfall kommer denne sjelf till deras hjälp, och hans röst är såsom ett lejons rytande. (Ps. 7: 3; 1 Pet. 5: 8.) Jag har sjelf varit lika illa ute som Klentro och stod mig då ganska slätt. Samma tre bofvar rusade på mig och då jag i början gjorde dem motstånd, såsom det anstår en kristen, så upphäufde de ett rop, hvarvid deras herre genast kom tillstädes. Och då skulle jag, som man säger, velat sälja mitt lif för ett öre, om jag icke genom Guds nåd varit klädd i en ogenomtränglig rustning. Men ehuru jag var så väl skyddad, fann jag det dock ganska svårt att skicka mig som en man; ty ingen, som ej sjelf varit med i striden, kan föreställa sig, huru det kännes.”

Hoppfull: “Nå väl, men som du ser, så sprungo de, blott de misstänkte att Stor-nåd var i annalkande.”

Kristen: “Sant, både de och deras herre ha ofta flytt så snart Stor-nåd blott visat sig; och det är ej heller att undra på, ty han är konungens kämpe. Men du inser väl, att det är stor skilnad emellan Klentro och en konungens kämpe. Alla konungens undersåter höra icke till hans kämpar; ej heller kunna de, om de sättas på prof, utföra sådana vapenbragder som Stor-nåd. Är det också rimligt, att ett litet barn skulle kunna bjuda Goliat spetsen, såsom David gjorde? Eller att en sparf skulle ega en oxes styrka? Somliga äro starka, andra svaga; somliga ha stor tro, andra liten tro. Denne man hörde nu till de svaga, därför måste han bita i gräset.”

Hoppfull: "Jag önskar för deras egen skull, att de fått att göra med Stor-nåd."

Kristen: "Men äfven han skulle då fått händerna fulla; ty du bör veta, att ehuru Stor-nåd är en mästare i konsten att föra vapen och kan reda sig väl mot sina fiender, så länge han med sitt svärd förmår hålla dem från lifvet på sig, så om blott Feghet, Misströstan eller Skyldig lyckas tränga sig in i hans hjerta, då är fara värddt, att de slå honom till marken. Och när en man en gång nederligger, hvad kan han väl då göra?"

Hvar och en, som noga betraktar Stor-nåds ansigte, blir ock der varse en mängd ärr och skråmor, som tillräckligt intyga sanningen af hvad jag säger. Ja, jag har till och med hört berättas, att han en gång (och det då han var i sjelfva striden) skall hafva sagt: *Ii misströstate om lifvet.* (2 Kor. 1: 8.) Huru tvungo icke dessa oförskämda skälmar och deras stallbröder David att sucka, sörja och ryta! Ja, äfven då Heman (1 Krön. 15: 19; Ps. 88) och Hiskia blefvo angripna af dem, så, ehuru de voro kämpar på sin tid, blefvo de nödsakade att uppbjuda alla sina krafter för att icke bli besegrade; och ändock kommo de icke ur striden utan ganska svåra vedermälen. Petrus ville också en gång försöka, hvad han kunde uträtta mot dem; men ehuru han, såsom somliga påstå, är apostlarnes furste, så tilltygade dessa bofvar honom så illa att han slutligen lät skrämman sig af en stackars tjensteflicka.

Dessutom kunna de alltid gifva tecken till sin konung; ty han är aldrig utom hörhåll och kommer, så vidt möjligt, till deras hjälp, om de någon gång skulle råka i trångmål. Och om honom heter det: *Ej jagar honom bågans son, slungans stenar bytas till halm för honom. Såsom halm aktar han klubban och ler åt spjutets daltring.* (Job. 41: 19, 20.) Hvad kan väl en menniska förmå mot en sådan fiende? Väl är det sant, att om man alltid hade till hands Jobs häst samt egde skicklighet och mod nog att rida honom, så skulle man kunna uträtta stora ting. *Han har beklädt hans hals med den fladdrande manen. Han har gjort honom snabb såsom gräshoppan. Hans stolta frustande injagar skräck. Han skrapar marken och yfves af sin kraft och drager ut att möta vapen. Han ler åt faran och förskräckes icke och ryggar ej för svärd. På honom rasslar koger, blixtra spjut och laus. Med larm och dån slukar han marken och står ej stilla när trumpeten ljuder. Så ofta trumpeten ljuder, frustar han högt, och fjerran ifrån vädrar han kriget, härförarnes dån och rop.* (Job 39: 22—28.)

Men hvad sådant fotfolk angår, som du och jag, så låtom oss aldrig

önska att möta en sådan fiende eller braska, som skulle vi kunna reda oss bättre, då vi höra talas om andra som blifvit besegrade eller smickra oss med höga tankar om vår egen manlighet; ty sådana stå sig vanligen sämst, när det gäller. Se blott på Petrus, som jag nyss nämde; han kunde icke låta bli att braska och bedyrade i sitt hjertas högmod, att han skulle göra mer för och bevisa mera trohet emot sin Herre än alla andra; men hvem har väl blifvit så besegrad och kullslagen af dessa bofvar som han?

När vi därför höra talas om att sådana rån blifva föröfvade på konungens landsväg, tillkommer det oss att iakttaga två ting. Först att aldrig gå ut utan harnesk och i synnerhet ej förgäta att taga sköld med oss; ty det var af brist härpå, som han, hvilken dock så modigt angrep Leviatan, icke kunde förmå honom att gifva vika; ty i sanning, om v äro utan sköld, så fruktar han oss alls intet. Derfor har en, som var öfvad i dylika strider, sagt: *Jemte allt detta tagen trons sköld, med hvilken I skolen kunna utsläcka alla den ondes glödande pilar.* (Ef. 6: 16.)

För det andra är det rådligt att bedja konungen om en skyddsvakt, ja, att anhålla, att han sjelf måtte gå med oss. Det var på detta sätt, som David kunde fröjdas midt i Dödsskuggans dal; och Moses ville hellre dö, der han stod, än att gå ett enda steg utan sin Gud. (2 Mos. 33: 15.) O, min broder, om blott vår konung vill gå med oss, för hvad behöfde vi väl då frukta, äfven om tiotusende hofve sig upp emot oss? (Ps. 3: 5—8; 27: 1—3.) Men utan honom *måste vi böja knä som fångar eller falla som slagne.* (Es. 10: 4.)

Jag för min del har redan förr än nu varit med i elden, och om jag än, som du ser, genom hans godhet, som är den bästa, ännu är vid lif, så kan jag likväl ej skryta af mitt hjeltemod; och skall jag prisa mig mycket lycklig, om jag för framtiden blir förskonad från flera strider af det slaget; ehuru jag fruktar, att vi ännu icke äro utan all fara. Som likväl lejonet och björnen ej fingo uppsluka mig, hoppas jag, att Gud äfven skall frälsa oss från den oomskurne filisté, som härnäst möter oss."

Nu sjöng Kristen:

"En svag Klentrogen snart blir röfvad,
I striden sårad och bedröfvad.
Du själ, som tror, sök alltid mer,
Mer tro, mer ljus, mer lif, som brinner;
Din tro då öfver tusen vinner,
Då annars trenne slå den ner."

Sedan fortsatte de sin vandring och Okunnig följde efter på något afstand. Omsider kommo de till ett ställe, der en väg stötte intill deras väg, och dock tyktes denna väg löpa lika rakt som den, på hvilken de gingo. Här visste de nu icke, hvilkendera de skulle välja; ty båda vägarne syntes ligga rakt framför dem; därför stodo de stilla och öfverlade, hvad de borde göra. Medan de så voro villradiga om vägen, se, då kom en man, som var svart till färgen, men klädd i en mycket ljus mantel, emot dem och frågade dem, hvarför de stodo der? De svarade, att de vandrade till den himmelska staden, men icke visste, hvilken af de två vägarne, som lågo framför dem, de skulle välja. "Följen mig," sade mannen, "jag är ock på väg dit." Alltså gingo de efter honom på den vägen, som nyss hade stött intill den rätta; men småningom började den nya vägen att kröka sig och det ju längre dess mer, tills inom kort deras ansigten voro alldeles bortvända ifrån staden, dit de ämnade sig; och likväl fortforo de att följa sin vägvisare. Men det dröjde ej länge, innan han, utan att de anade oråd, fört dem inom omkretsen af ett nät, i hvilket båda blefvo så insnärjda, att de ej visste hvad de skulle göra; och i det samma föll den hvita manteln från den svarte mannens rygg. Då insågo de hvar de voro och lågo der en tid bortåt och jemrade sig; ty de kunde icke sjelfva lösgöra sig.

Då sade Kristen till sin kamrat: "Nu ser jag, att jag latit föra mig vilse. Bådo icke herdarne oss att taga oss till vara för Smickraren? I dag hafva vi funnit sanningen af den vises ord: *Den som smickrar sin nästa lägger nät för hans fötter.*" (Ords. 29: 5.)

Hoppfull: "De gifvo oss också en beskrifning på vägen, att vi desto säkrare måtte få reda på den, men vi hafva äfven glömt att läsa deri och sålunda ej kunnat taga oss till vara för mördarens väg. I detta hänseende var David visare än vi, ty han säger: *Hvad helst menniskor må hafva gjort mig, har jag hållit mig till dina läppars ord, förvarat mig för våldsverkarens vägar.* (Ps. 17: 4.) Så lågo de nu i nätet och begräto sin synd. Slutligen fingo de se en skinande varelse närma sig dem med ett gissel af fina tåg i handen. Då han kom fram till dem, frågade han dem, hvarifrån de voro och hvad de gjorde der. De sade honom, att de voro stackars pilgrimer på väg till Sion, men att de blifvit lockade från rätta vägen af en svart man i hvita kläder, hvilken uppmanat dem att följa honom, efter också han ämnade sig dit. Då sade mannen med gisseln: "Det var Smickrare, en falsk apostel, som förskapat sig i en ljusets ängel. (Ords. 24: 5; Dan. 11: 32; 2 Kor. 11: 13, 14.) Derpå ref han sönder nätet och befriade våra vandringsmän. Sedan sade han till dem: "Följen

ATEIST UTSKRATTAR KRISTEN OCH HOPPFULL.

mig, så skall jag åter föra eder på rätta vägen;" och så ledde han dem tillbaka till vägen, som de lemnat för att följa Smickraren. Vidare frågade han dem: "Hvar lägen I sista natten?" De svarade: "Hos herdarne på de Ljuf-liga bergen." Ytterligare frågade han dem, om de icke af herdarne fått någon beskrifning på vägen, hvarpå de svarade ja. "Men," fortfor han, "togen I icke fram och lästen i er beskrifning, då I blefven villrådiga om vägen?" De svarade: "Nej." Han frågade: "Hvarför icke?" De svarade, att de hade glömt att göra det. Slutligen frågade han: "Bådo icke herdarne er akta er för Smickraren?" "Jo," svarade de, "men vi kunde aldrig föreställa oss, att den der värtalige mannen var en sådan." (Rom. 16: 18.)

Derpå såg jag i min dröm, att han befalde dem att lägga sig ned; och då de gjort så, tilldelade han dem en allvarlig aga (5 Mos. 25: 2) för att lära dem den goda vägen, på hvilken de borde vandra (2 Krön. 6: 26, 27); och under det han agade dem sade han: "*Alla dem jag älskar, dem tillrättavisar och agar jag; gör derföre din flit och bättra dig.*" (Upp. 3: 19.) Derefter befalde han dem fortsätta sin väg och dervid noga gifva akt på herdarnes öfriga föreskrifter. Så tackade de nu honom för all hans godhet och gingo stilla fram på den rätta vägen, sjungande:

"Kommen och skåden, I vandrare kära,
Som uppå vägen till Sion gå fram!
De, som af rådet ej läto sig lära,
Kommo i snärjande nätet på skam.
Nu har väl Herren dem löst; men han gaf
Skarpaste aga; ack, lären deraf!"

Nu blefvo de en stund derefter på långt håll varse en man, som kom helt ensam med långsamma steg emot dem. Då sade Kristen till sin kamrat: "Der borta är en man, som vänder ryggen till Sion och kommer rakt emot oss."

Hoppfull: "Jag ser honom, och låtom oss nu taga oss till vara, i fall också han skulle vara en smickrare." Emellertid kom mannen allt närmare och närmare, tills han slutligen mötte dem. Han hette Ateist och frågade dem, hvart de ämnade sig."

Kristen: "Vi äro på väg till Sions berg.

Då utbrast Ateist i ett högljudt skratt.

Kristen: "Hvad menar Ni med Ert skratt?"

Ateist: "Jag må väl skratta, då jag ser, huru fåvitska I ären, som företagen eder en så långsam och mödosam resa, och dock ej lären få annan lön för eder möda än sjelfva resan."

Kristen: "Huru? Tror Ni, att vi ej skola blifva emottagna?"

Ateist: "Emottagna? Ett sådant ställe, som det, om hvilket I drömmen, finnes icke i hela denna världen."

Kristen: "Nej, men det finnes i den tillkommande världen."

Ateist: "Då jag var hemma i mitt fädernesland, hörde jag just det samma, som I nu påstån; och på grund deraf drog jag åstad för att se efter, men har nu i tjugu års tid sökt den der staden, utan att finna mer, än jag gjorde den första dagen jag begaf mig på väg." (Jer. 22: 12; Pred. 10: 15.)

Kristen: "Vi åter hafva både hört och tro, att det verkligen finnes ett sådant ställe."

Ateist: "Om icke jag trott det, då jag var hemma, hade ej heller jag kommit så långt för att söka det der berget; men som jag ej kunnat få reda derpå (och likväl borde jag hafva fått reda derpå, om det verkligen funnits till; ty jag har gått längre än I för att söka det), är jag nu på återvägen och ämnar söka min förlustelse med de ting jag då bortkastade i hopp att vinna det, som jag nu ser ej finnes till."

Då sade Kristen till sin kamrat Hoppfull: "Kan det vara sant, som denne mannen säger?"

Hoppfull: "Vakta dig, han är en af smickrarne; kom i håg, hvad det redan en gång kostat oss att lyssna till sådana slags människor? Hvad! Intet Sions berg? Sågo vi icke stadens port från de Ljufliga bergen? Och dessutom, böra vi icke vandra i tron? Låt oss strax gå vidare, så att icke mannen med gisseln åter upphinner oss. Du borde sjelf hafva gifvit mig den förmaning, som jag idkeligen vill upprepa i dina öron: *Låt bli, min son, att höra varning, om du vill göra afsteg från vettets bud!* (Ords. 19: 27.) Jag säger, min broder, låtom oss icke lyssna på honom, utan *tro för att vinna vår själ.*" (Ebr. 10: 39.)

Kristen: "Min broder, jag stälde icke min fråga till dig, därför att jag sjelf tviflade på sanningen af vår tro, utan därför att jag ville pröfva dig och aflocka dig någon frukt af ditt hjertas redlighet. Hvad denne man angår, så vet jag, att han är förblindad af denna världens gud. (1 Joh. 2: 11, 12.) Låtom oss två gå vidare, emedan vi veta, att vi tro sanningen, och *ingen lögn är af sanningen.*"

Hoppfull: "Nu fröjdar jag mig i hoppet om Guds härlighet."

Alltså vände de sig bort från mannen, som gick sin väg, skrattande åt dem.

Nu såg jag i min dröm, att de vandrade framåt, tills de kommo till en viss trakt, der sjelfva luften har egenskapen att göra alla främlingar, som komma dit, sömniga. Här började därför Hoppfull att känna sig tung i hufvudet, hvarför han sade till Kristen: "Jag börjar blifva så sömnig, att jag knappast kan hålla upp ögonen. Låtom oss lägga oss ned här och taga oss en enda liten lur?"

Kristen: "Ingalunda; på det vi ej må insomna för att aldrig mer uppvakna."

Hoppfull: "Hvarför det, min broder? Sönnen är ljuf för arbetaren; vi skulle möjligen känna oss vederqvickta, om vi toge oss en lur."

Kristen: "Kommer du ej i håg, att en af herdarne varnade oss för den Förtrollade marken? Han ville dermed säga, att vi borde akta oss för att somna. *Låtom oss därför icke sofva såsom de andra, utan låtom oss vaka och vara nyktra.*" (1 Tess. 5: 6.)

Hoppfull: "Jag erkänner, att jag felat; och hade jag varit här ensam, så hade jag lupit fara att insomna i döden. Jag ser, att det är sant, som den vise säger: *Bättre att vara två än en.* (Pred. 4: 9.) Hittills har ditt sällskap varit mig en välsignelse; och du skall få god lön för din möda."

Kristen: "Välän då, på det att sömnaktigheten icke här må bli oss öfvermäktig, så låtom oss begynna något nyttigt samtal."

Hoppfull: "Hjertans gerna."

Kristen: "Hvar skola vi börja?"

Hoppfull: "Der Gud först började med oss. Men var du så god och begynn."

Kristen: "Jag vill först sjunga följande sång:

"Troget Herren varnar: 'Vaker, beder!
Väl anden villig är, men köttet svagt.'
Märk hans ord: 'Och hvad jag säger eder,
Jag säger alla: Vaker! — gifven akt!'

Bröder! hjälpen ock hvarann att vaka.
Ett huldt uppmuntringsord är godt att få,
När en broder börjar se tillbaka,
Att kallna, slumra — bröder, skynden då!

Skynden dä upp att till ljusets länder
Hans tunga öga åter vända hän!
Stärken, stärken då de trötta händer
Och vederqvicken så de matta knän."

“Nu,” fortsatte Kristen, “vill jag göra dig en fråga. Huru kom du först på tanken att göra hvad du nu gör?”

Hoppfull: “Menar du, hur jag först kom att tänka på min själs välfärd?”

Kristen: “Ja, det var min mening.”

Hoppfull: “Jag fortfor länge att ha min lust i de ting, som visades och såldes på vår marknad, ting, hvilka jag nu är öfvertygad skulle ha sänkt mig i förderf och förtappelse, om jag fortlevvat i dem.”

Kristen: “Hvad var det för ting?”

Hoppfull: “Alla världens skatter och rikedomar. Äfven fann jag stort nöje i bullrande sällskaper, i frosseri och dryckenskap, i lögn och svordom, i okyskhet och sabbatsbrott, och jag vet icke hvad, som var egnadt att förderfva min själ. Men genom att höra och begrunda, hvad du och den käre Trofast, som för sin tro och heliga vandel blef dödad på Fåfånglighetens marknad, sade mig om gudomliga ting, fann jag till sist, *att slutet på sådant är död, äfvensom att för sådant kommer Guds vrede öfver otrons barn.*” (Rom. 6: 21—23; Ef. 5: 6.)

Kristen: “Och lät du genast i samvetet döma dig för din synd?”

Hoppfull: “Nej, jag ville icke genast erkänna synden såsom synd eller den fördömelse, som följer på dess begående; utan då min själ först blef uppväckt af ordet, så försökte jag att tillsluta mina ögon för dess ljus.”

Kristen: “Men hvad var orsaken till att du så kunde förhålla dig emot Guds helige Andes första klappningar på ditt hjerta?”

Hoppfull: “Orsakerna härtill voro: 1) Jag visste icke, att detta var Guds verk i min själ. Det föll mig aldrig in, att Gud begynner en syndares omvändelse genom att väcka honom till känsla af sin synd. 2) Mitt kött älskade ännu mycket synden; och det kostade på att öfvergifva den. 3) Jag visste icke, huru jag skulle kunna skiljas från mina gamla stallbröder; så kärt var mig ännu deras umgänge och lefverne. 4) De stunder, då syndakänslan öfverväldigade mig, voro för mig så besvärliga och hjertängsliga, att jag icke ens kunde fördraga minnet af dem.”

Kristen: “Det tycktes alltså, som om du stundom blifvit din ora qvitt.”

Hoppfull: “Ja, det är sant; men den kom snart öfver mig igen och då kändes det lika svårt, ja värre än förut.”

Kristen: “Men hvad var det, som åter påminde dig om dina synder?”

Hoppfull: "Jo, många saker; t. ex. 1) om jag blott mötte en from man på gatan; eller 2) om jag hörde någon läsa i bibeln; eller 3) om mitt hufvud började att värka; eller 4) om jag fick höra, att någon af mina grannar blifvit sjuk; eller 5) om jag hörde klockorna ringa öfver någon död; eller 6) om jag kom att tänka på min egen död; eller 7) om det berättades att någon annan plötsligt dött; men 8) framför allt då det kom mig i tankarne, att jag sjelf snart måste framträda för domen."

Kristen: "Och kunde du någonsin fullt skaka af dig känslan af din skuld, sedan någon af de nämnda sakerna uppväckt den hos dig?"

Hoppfull: "Nej, icke på senare tiden; ty då brukade de endast gripa så mycket fastare tag i mitt samvete; och om det i sådana stunder blott föll mig in att vända tillbaka till synden (ehuru min håg stred deremot), så blefvo mina qval dubbelt svårare."

Kristen: "Och hvad gjorde du då?"

Hoppfull: "Jag tänkte, att jag måste försöka att bättra mitt lefverne; ty eljest var jag viss på att jag skulle bli fördömd."

Kristen: "Försökte du då att bättra ditt lefverne?"

Hoppfull: "Ja, jag flydde icke allenast från mina synder, utan äfven från syndiga sällskap samt underkastade mig allehanda gudaktighetsöfningar, såsom att bedja, läsa, gråta öfver synden, tala sanning inför mina grannar m. m. Allt detta gjorde jag jemte mycket annat, som det blefve för vidlyftigt att här omtala?"

Kristen: "Och trodde du då, att allt stod väl till med dig?"

Hoppfull: "Ja, till en tid; men slutligen kom min oro med fördubblad häftighet öfver mig igen och det i trots af alla mina förbättringar."

Kristen: "Men hvad kunde orsaken vara dertill, efter du dock nu förde ett nytt lif?"

Hoppfull: "Det var flera saker, som åter gjorde mig orolig, i synnerhet sådana språk som dessa: *All vår rättfärdighet är såsom ett fläckadt kläde.* (Es. 64: 6); *intet kött skall af lagens gerningar varda rättfärdigadt* (Gal. 2: 16); *när I hafven gjort allt, som har blifvit eder befalldt, så sägen: Vi äro onyttige tjenare* (Luk. 17: 10); jemte många andra dylika. I följd häraf började jag att sålunda resonera med mig: Om alla mina rättfärdigheter äro såsom ett orent och fläckadt kläde; om intet kött varder rättfärdigadt af lagens gerningar, och om vi, då vi gjort allt, dock äro onyttige tjenare, då är det ju idel dårskap att vilja genom lagen vinna himmelen. Vidare tänkte jag sålunda: Om någon hos

en köpman satt sig i skuld för 2,000 kronor, men sedan betalar allt, som han tar ur hans bod, så kan köpmannen det oakadt lagsöka honom för hans gamla skuld, så länge denna ej blifvit öfverkorsad i hans bok samt låta sätta honom i fängelse, tills han betalt hvad han är honom skyldig."

Kristen: "Nå, hvilken tillämpning gjorde du häraf på dig sjelf?"

Hoppfull: "Jo, jag tänkte så här: Jag har genom synden åsamkat mig en stor skuld i Guds bok, och den räkningen kan min nuvarande förbättring icke betala, därför måste jag ännu, trots alla mina bättringsförsök, fraga mig: Huru skall jag undgå den fördömmelse, som jag ådragit mig genom mina förra öfverträdelser?"

Kristen: "En mycket god tillämpning; men fortsätt!"

Hoppfull: "En annan sak, som oroar mig, äfven sedan jag började med mina bättringsförsök är, att om jag noga granskar det bästa, som jag nu gör, så ser jag ännu synd, ny synd blanda sig i det bästa jag gör, så att jag nu är tvungen till den slutsatsen, att jag, oakadt alla mina förra inbilska tankar om mig sjelf och mina dygder, i en enda utöfvad pligt begått synd nog för att störta mig i helvetet, äfven om mitt förra lif var felfritt."

Kristen: "Och hvad gjorde du då?"

Hoppfull: "Gjorde? Jag visste icke hvad jag skulle göra, förr än jag öppnade mitt hjerta för Trofast; ty han och jag voro nära bekanta. Och han sade mig, att så framt jag icke kunde erhålla en människas rättfärdighet, som aldrig hade syndat, kunde hvarken min egen eller hela världens rättfärdighet frälsa mig."

Kristen: "Och trodde du, att han talade sanning?"

Hoppfull: "Hade han sagt mig detta, medan jag ännu var nöjd och belåten med mina egna bättringsförsök, så skulle jag till tack för hans besvär kallat honom en dåre; men eftersom jag nu inser min egen svaghet och

"Du är inbjuden att komma."

den synd, som lader vid äfven mina bästa gerningar, har jag blifvit tvungen att gifva honom rätt.”

Kristen: “Men trodde du, då han först framställde saken för dig, att det var möjligt att finna en sådan människa, om hvilken det med sanning kunde sägas, att hon aldrig begått någon synd?”

Hoppfull: “Jag måste tillstå, att hans ord först klingade ganska sällsamt i mina öron; men efter något mera samtal och umgänge med honom blef jag fullt öfvertygad om att en sådan person verkligen funnits.”

Kristen: “Och frågade du honom, hvad det var för en människa, och huru du skulle bli rättfärdigad genom honom?”

Hoppfull: “Ja, han sade mig, att det var Herren Jesus, som sitter på den allra högstes högra hand. Och, sade han, du måste på följande sätt rättfärdigas genom honom: Du måste förlita dig på det, som han i sitt kötts dagar gjorde genom sig sjelf, äfvensom på det, som han led, då han hängde på korset. Vidare frågade jag honom, huru den mannens rättfärdighet kunde ha en sådan kraft, att den rättfärdigade en annan inför Gud. Då sade han mig, att han var Gud allsmächtig samt gjorde hvad han gjorde, och dog den död han dog, icke för sig sjelf, utan för mig, samt att om jag trodde på honom, hans gerningar och deras förtjenst skulle tillräknas mig.” (Ebr. 10; Rom. 4; Kol. 1; 1 Petr. 1.)

Kristen: “Och hvad gjorde du då?”

Hoppfull: “Jag gjorde mina invändningar deremot, ty jag trodde icke, att han var villig att frälsa mig.”

Kristen: “Och hvad svarade Trofast dig då?”

Hoppfull: “Han uppmanade mig att sjelf gå till honom och se, men jag sade, att det var förmätet, hvartill han svarade: Nej, ty du är inbjuden att komma. (Matt. 11: 28.) Derpå gaf han mig en bok, som Jesus sjelf latit uppskrifva för att uppmuntra mig att desto frimodigare komma samt sade mig angående den boken, att hvarje bokstaf och prick deri stode fastare än himmel och jord. (Matt. 24: 35.) Derefter frågade jag honom, hvad jag skulle göra, då jag kom; och han sade mig, att jag maste af allt hjerta och af all själ på mina knän anropa Fadren, att han måtte uppenbara honom för mig. (Ps. 95: 6; Dan. 6: 10; Jer. 9: 12, 13.) Sedan frågade jag honom vidare, huru jag skulle andraga min bön inför honom. Och han sade: Ga, så skall du finna honom sittande på en nådastol, der han sitter hela året om för att gifva förlåtelse och aflösning åt alla dem, som komma till honom.

(2 Mos. 25: 22; 3 Mos. 16: 2; 4 Mos. 7: 8, 9; Ebr. 4: 16.) Då jag nu sade honom, att jag ej visste hvad jag skulle säga, då jag kom, uppmanade han mig att säga sålunda: Gud, misskunda dig öfver mig syndare, och gif mig nåd att lära känna och tro på Jesus Kristus; ty jag ser, att om icke hans rättfärdighet vore, eller om jag icke kan tro på denna rättfärdighet, så är jag för evigt förlorad. Herre, jag har hört, att du är en barmhertig Gud och har förordnat, att din Son Jesus Kristus skall vara världens frälsare; och vidare att du är villig att skänka honom åt sådana arma syndare som mig (och en syndare är jag i sanning). Herre, begagna därför detta tillfälle att förhärliga din nåd genom min själs frälsning genom din Son, Jesus Kristus. Amen."

Kristen: "Och gjorde du, såsom han uppmanade dig?"

Hoppfull: "Ja, den ena gången efter den andra."

Kristen: "Och uppenbarade Fadren sin Son för dig?"

Hoppfull: "Icke första, icke andra, icke tredje, icke fjerde, icke femte, ja, icke ens sjette gången."

Kristen: "Hvad tog du dig då till?"

Hoppfull: "Hvad? Jag visste ju icke, hvad jag skulle göra."

Kristen: "Men föll det dig icke in att sluta upp med att bedja?"

Hoppfull: "Jo, väl hundrade sinom hundrade gånger."

Kristen: "Och huru kom det sig, att du likväl icke gjorde det?"

Hoppfull: "Jo, jag trodde, att hvad som blifvit mig sagdt var sant, nemligen att utan Kristi rättfärdighet hela världen icke kunde frälsa mig; därför tänkte jag för mig sjelf: Om jag slutar upp med att bedja, så dör jag; och jag kan ej mer än dö vid nådastolen. Derjemte kom det språket mig före: *Om han dröjer, så förbida honom! ty han skall komma och icke utblifva.* (Hab. 2: 3.) Alltså fortfor jag att bedja, tills Fadren visade mig sin Son."

Kristen: "Och huru blef han uppenbarad för dig?"

Hoppfull: "Jag såg honom icke med mina lekamliga ögon, utan med *mitt förstånds ögon.* (Ef. 1: 18, 19.) Och sålunda gick det till: En dag var jag mycket bedröfvad, ja, jag tror mera bedröfvad än nagonsin förr i mitt lif; och kom denna min bedröfvelse deraf, att jag haft en blick in i mina synders storhet och vederstygglighet. Medan jag nu icke såg annat än helvetet och min själs eviga fördömelse framför mig, tyckte jag, att jag plötsligen blef varse Herren Jesus skada ned fran himmelen till mig, sägande: *Tro på Herren Jesus Kristus, så varder du frälst.* (Ap. G. 16: 31.)

Men jag invände: Herre, jag är en stor, mycket stor syndare. Och

han svarade: *Min nåd är dig nog.* (2 Kor. 12: 9.) Derpå sade jag: Men, Herre, hvad vill det säga att tro? Då förstod jag af språket: *Den som kommer till mig han skall aldrig hungra, och den som tror på mig, han skall icke törsta,* (Joh. 6: 35), att *tro* och *komma* var ett och detsamma och att den, som kom, d. v. s. som med sitt hjertas begär sträckte sig efter frälsningen genom Kristus, han trodde i sjelfa verket på Kristus. Då kommo tårarne mig i ögonen och jag frågade vidare: Men, Herre, kan en så stor syndare som jag verkligen blifva mottagen och frälsad af dig? Då hörde jag honom säga: *Den som kommer till mig skall jag sannerligen icke kasta ut.* (Joh. 6: 37.) Men huru, Herre, fortfar jag, bör jag anse dig, då jag så kommer till dig, på det min tro må blifva rätteligen stäld på dig? Då svarade han: *Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare.* (1 Tim. 1: 15.) *Han är lagens ände till rättfärdighet för hvar och en som tror.* (Rom. 10: 4.) *Han har blifvit utgifven för våra synders skull och uppväckt för vår rättfärdiggörelses skull.* (Rom. 4: 25.) *Han älskar oss och har löst oss från våra synder med sitt blod.* (Upp. 1: 5.) *Han är medlare mellan Gud och människor.* (1 Tim. 2: 5.) *Han lever alltid för att bedja för dem.* (Ebr. 7: 25.) Af allt detta slöt jag nu, att jag måste söka min rättfärdighet i hans person och tillfyllestgörelsen för mina synder i hans blod; att hvad han gjorde, då han uppfylde sin Faders lag och underkastade sig dess straff, det var ej för sig sjelf, utan för hvar och en, som vill mottaga det till sin själs frälsning och är tacksam därför. Och nu var mitt hjerta fullt af fröjd, mina ögon fulla af tårar och min själ öfverflödade af kärlek till Jesu Kristi namn, folk och vägar.”

Kristen: “Ja, detta kan i sanning kallas en uppenbarelse af Kristus för din själ. Men säg mig särskildt, hvad verkan detta hade på ditt sinne?”

Hoppfull: “Det kom mig att se, det hela världen, oaktadt all sin rättfärdighet, är i ett tillstånd af fördömelse. Det kom mig att se, det Gud Fader, ehuru han är rättfärdig, ändock kan med all rättvisa rättfärdiga den till honom kommande syndaren. Det kom mig att storligen blygas för mitt förflutna lifs vederstygglighet och öfverväldiga mig med känslan af min egen okunnighet; ty aldrig förr än nu hade någon tanke uppstigit i mitt hjerta, som så visade mig Jesu Kristi daglighet. Det kom mig att älska ett heligt leverne och att längta att göra något till Herren Jesu namns ära och förhärligande; ja, jag, tyckte, att om jag nu haft tusen kannor blod i min kropp, så skulle jag kunnat utgjuta hvarenda droppe för Herren Jesu skull.”

X KAPITLET.

DERPÅ såg jag i min dröm, att Hoppfull såg sig om och blef varse Okunnig, som de lemnat bakom sig, komma på långt afstånd. "Se," sade han till Kristen, "huru långt den der unge fålen blifvit efter oss!"

Kristen: "Ja, ja, jag ser honom; han är icke angelägen om vårt sällskap."

Hoppfull: "Jag tror dock, att det icke skulle ha skadat honom, om han hittills hållit jemna steg med oss."*

Kristen: "Det är sant, men jag ansvarar för att han tänker anorlunda."

Hoppfull: "Det tror jag ock; men låt oss i alla fall invänta honom." Så gjorde de ock, hvarpå Kristen sade till honom: "Kom hit, unge man, hvarför håller du dig så efter oss?"

Okunnig: "Jag tycker om att vandra ensam, ja, mycket mer än i sällskap, så vida det ej är ett sådant, som särskildt behagar mig."

Då sade Kristen till Hoppfull (dock med låg röst): "Sade jag dig icke, att han var lika nöjd om vårt sällskap? Men låt oss i alla fall närma oss honom och på detta ensliga ställe fördrifva tiden med samtal." Derpå vände han sig till Okunnig och sade: "Nå, hur har du det nu? Huru står saken mellan Gud och din själ?"

Okunnig: "Bra, hoppas jag; ty jag är alltid full af goda rörelser, som komma mig i sinnet till min uppmuntran, medan jag vandrar framåt."

Kristen. "Hvilka goda rörelser, käre, säg oss det?"

Okunnig: "Jo, jag tänker på Gud och himmelen."

Kristen: "Det göra ock djeflarne och de fördömde."*

Okunnig: "Men jag tänker på dem med begär."

Kristen: "Detsamma göra många, som sannolikt aldrig skola komma till himmelen. *Den late vill gerna hafva och får intet.* (Ords. 13: 4.)

* Märk här en flägt af högmodsandens! Den är ock tecknad just på sitt rätta ställe, nemligen då man strax efter en öfversigt af sina egna stora "uppenbarelser" och erfarenheter kastar ögonen tillbaka på en Okunnig — "den der unge fålen, som blifvit så långt efter oss" m. m. Ja, så ömkligt är det med människohjertat! (2 Kor. 12: 7.)

Okunnig: "Men jag tänker på dem och öfvergifver allt för deras skull."

Kristen: "Derpa tvillar jag; ty att öfvergifva allt är en svår sak; ja, svarare än många föreställa sig. Men på hvad grund är du öfvertygad, att du öfvergifvit allt för Guds och himmelens skull?"

Okunnig: "Mitt hjerta säger mig det."

Kristen: "Den vise säger: *Den som förtröstar på sitt hjerta är en dare.*" (Ords. 28: 26.)

Okunnig: "Du talar om ett ondt hjerta, men mitt hjerta är godt."

Kristen: "Men huru bevisar du det?"

Okunnig: "Det tröstar mig med hoppet om himmelen."

Kristen: "Det kan vara en följd af dess bedräglighet; ty en människas hjerta kan trösta henne med hoppet om saker, till hvilka hon icke har någon rättighet."

Okunnig: "Men mitt hopp och mitt lefverne stämma öfverens med hvarandra; därför är mitt hopp välgrundadt."

Kristen: "Hvem har sagt dig, att ditt hjerta och lefverne stämma öfverens?"

Okunnig: "Mitt hjerta säger mig det."

Kristen: "Ditt hjerta säger dig det! Det är detsamma som att säga: Fråga min kamrat, om jag är en tjuf. Så

framt icke Guds ord vittnar i denna sak, så äro alla andra vittnesbörd af intet värde."

Okunnig: "Men är icke det ett godt hjerta, som har goda tankar? Och är icke det ett godt lefverne, som öfverensstämmer med Guds bud?"

Kristen: "Jo, det är visserligen ett godt hjerta, som har goda tankar, och det är ett godt lefverne, som öfverensstämmer med Guds bud; men det är en helt annan sak att ega dessa ting och att inbilla sig, att man eger dem."

"Jag är alltid full af goda rörelser."

Okunnig: "Säg mig då, hvad du anser för att vara goda tankar och ett med Guds ord öfverensstämmande lefverne."

Kristen: "Det finnes olika slags goda tankar; somliga hafva afseende på oss sjelfva, andra på Gud, andra på Kristus, andra åter på andra saker."

Okunnig: "Hvad kallar du goda tankar med afseende på oss sjelfva?"

Kristen: "Sådana, som öfverensstämma med Guds ord."

Okunnig: "När öfverensstämma våra tankar om oss sjelfva med Guds ord?"

Kristen: "Då vi fälla samma dom öfver oss sjelfva, som Guds ord fäller öfver oss. Eller för att förklara hvad jag menar: Guds ord säger om människor, som äro i sitt naturliga tillstånd: *Ingen rättfärdig finnes, icke en. Ingen förståndig finnes, ingen finnes, som söker Gud.* (Rom. 3: 10, 11.) Det säger också: *Menniskans hjertas uppsåt och tankar äro beständigt onda.* (1 Mos. 6: 5.) Och vidare: *Menniskans hjertas uppsåt är ondt allt ifrån ungdomen.* (1 Mos. 8: 21.) När vi nu, på grund af egen känsla och erfarenhet, tänka på samma sätt om oss sjelfva, då äro våra tankar goda, emedan de öfverensstämma med Guds ord."

Okunnig: "Jag skall aldrig låta öfvertyga mig, att mitt hjerta är så dåligt."

Kristen: "Derför har du ej heller i hela din lifstid haft en enda god tanke med afseende på dig sjelf. Men låt mig gå vidare. Liksom ordet fäller dom öfver vårt hjerta, så fäller det ock dom öfver våra vägar; och då våra tankar om våra hjertan och vägar öfverensstämma med den dom, som ordet fäller öfver båda, då äro våra tankar om båda goda, emedan de öfverensstämma med ordet."

Okunnig: "Förklara din mening tydligare."

Kristen: "Ja, Guds ord säger, att människornas vägar äro icke goda, utan *vränga* och *förvända* (Ps. 125: 5; Ords. 2: 15); det säger, att menniskorna af naturen icke äro på den goda vägen, ja, att de icke *känna* den. (Rom. 3.) När nu en menniska tänker på samma sätt om sina vägar, d. v. s. när hon på grund af egen erfarenhet och med hjertats förödmjukelse så tänker, då har hon goda tankar med afseende på sina vägar, emedan hennes tankar öfverensstämma med Guds ords dom."

Okunnig: "Hvilka tankar äro goda med afseende på Gud?"

Kristen: "Alldeles såsom jag sagt med afseende på oss sjelfva. Våra tankar om Gud äro goda, då de öfverensstämma med hvad ordet säger om honom, d. v. s. då vi tänka om hans väsende och egenskaper, såsom ordet lärer; hvarom jag nu icke kan handla fullständigare. Men för att tala om honom med hänsyn till oss, så hafva vi rätta tankar om Gud, när vi tro, att han känner våra innersta tankar, och att vart hjerta med alla sina djup alltid ligger öppet för hans ögon; slutligen när vi tro, att all vår rättfärdighet är stinkande inför honom och att han därför icke kan tala, att vi framträda inför honom med någon förtröstan äfven till våra bästa gerningar."

Okunnig: "Tror du, att jag är en sådan däre, att jag tror, det Gud ej kan se längre än jag? Eller att jag skulle vilja komma inför Gud i förlitande på äfven mina bästa gerningar?"

Kristen: "Nå, huru tänker du då i denna sak?"

Okunnig: "Jo, i korthet sagdt, tänker jag, att jag till min rättfärdiggörelse måste tro på Kristus."

Kristen: "Huru? Du tror, att du måste tro på Kristus, ehuru du icke inser ditt behof af honom! Du ser ju hvarken din arfsynd eller dina verktynder, utan lyser sådana tankar om dig och hvad du gör, som tydligt visa, att du aldrig insett nödvändigheten af Kristi personliga rättfärdighet, för att du skall bli rättfärdiggjord inför Gud. Huru kan du då säga, att du tror på Kristus?"

Okunnig: "Jag tror i alla fall alldeles tillräckligt."

Kristen: "Huru tror du då?"

Okunnig: "Jag tror, att Kristus dog för syndare, och att jag blir inför Gud rättfärdigad från förbannelsen, derigenom att han nådigt antager min lydnad för hans lag. Eller med andra ord: Kristus gör mina gudaktighetsöfningar på grund af sin förtjenst antagliga för sin Fader och så blir jag rättfärdiggjord."

Kristen: "Låt mig gifva ett svar på denna din trosbekännelse:

1) Du tror med en inbillad tro; ty den tro du säger dig hafva finnes ingenstädes beskrifven i Guds ord.

2) Du tror med en falsk tro, alldenstund den tager rättfärdiggörelsen från Kristi personliga rättfärdighet och tillegnar den din egen rättfärdighet.

3) Din tro gör icke Kristus till en rättfärdiggörare af din person, utan till en rättfärdiggörare af dina gerningar och af din person för dina gerningers skull, hvilket är falsk.

4) Derfor är din tro en bedräglig tro, nemligen en sådan som skall lemna dig under vreden på den allsmäktige Gudens dag. Ty den sanna rättfärdiggörande tron drifver själen (emedan hon inser sitt förtappade tillstånd efter lagen) att taga sin tillflykt till Kristi rättfärdighet (och är denna hans rättfärdighet icke en nådeshandling, hvarigenom han (till rättfärdiggörelse) gör din lydnad antaglig inför Gud, utan sjelfva hans personliga lydnad för lagen, i det att han gjorde och led för oss hvad lagen fordrade af oss); denna rättfärdighet, säger jag, omfattar nu den sanna tron, och då själen sålunda insvept sig i dess mantel och genom den samma blifvit framställd utan fläck och skrynkla inför Gud, så blir hon antagen och förklarad fri från fördömsen."

Okunnig: "Hvad! vill du, att vi skola lita på det, som Kristus utan oss gjort i sin egen person? En sådan villfarelse skulle lemna våra lustar lösa tyglar och tillåta oss att lefva, såsom oss lyster. Ty hvad betyder det, huru vi lefva, om vi kunna bli rättfärdigade från allt genom Kristi personliga rättfärdighet, blott vi tro derpå?"

Kristen: "Okunnig är ditt namn; och sådant ditt namn är, sådan är ock du; just detta ditt svar bevisar sanningen af hvad jag säger. Du är okunnig om hvad den rättfärdiggörande rättfärdigheten är, äfvensom lika okunnig om sättet, huru du skall genom tron skydda din själ för Guds tunga vrede. Ja, du är också okunnig om de sanna verkningarna af den saliggörande tron på denna Kristi rättfärdighet, hvilka verkningar bestå deri, att hjertat böjes och drages till Gud i Kristus, så att man börjar älska hans namn, hans ord, hans vägar och hans folk, tvärt emot hvad du i din okunnighet inbillar dig."

Hoppfull: "Fråga honom, om han någonsin fått Kristus uppenbarad för sig ifrån himmelen?"

Okunnig: "Hvad! är du en sådan, som frågar efter uppenbarelser? Jag tror, att allt, som både du eller dina gelikar säga om den saken, blott är en frukt af förryckta hjernor."

Hoppfull: "Vet du icke, att Kristus är så fördold i Gud för allt kötts förnimmelse, att ingen menniska kan på ett saliggörande sätt känna honom, om icke Gud Fader uppenbarar honom för henne?"

Okunnig: "Det är din tro, men icke min; i alla fall tviflar jag icke på att min tro är lika god som din, fastän jag icke har så många underliga griller i hufvudet som du."

Kristen: "Tillåt mig att få ett ord med i laget. Man bör icke tala så lättsinnigt om denna sak; ty det kan jag dristigt påstå (i likhet med hvad

min gode kamrat här nyss sagt), att ingen människa kan känna Jesus Kristus, med mindre Fadren uppenbarar honom (Matt. 11: 27); ja, äfven tron, med hvilken själen omfattar och tillegnar sig Kristus, måste, om den skall vara rätt, verkas af den *öfversvinnliga storheten af hans mäktiga kraft* (1 Kor. 12: 3; Ef. 1: 18, 19), ehuru jag märker, att du, arme Okunnig, om detta trons verk ingenting vet. Vakna då upp en gång, lär dig inse ditt eget elände och fly till Herren Jesus, så blir du genom hans rättfärdighet, som är Guds rättfärdighet (ty han är sjelf Gud), frälst från fördömsen.

Okunnig: "I gan så fort, att jag icke kan följa med er. Gån I före; jag måste dröja efter en stund."

Då sade de:

"Du vill då städse så en dare blifva,
O, du okunnige, och städse sky
Det ljus, de råd, som Gud dig velat gifva,
Och till ditt eget hjertas mörker fly.
O, stanna dock i tid — räds ej att stanna
Och pröfva, om du har det rätt och rent!
Du eljest skall med evig sorg besanna
De ord du hört i dag — men då för sent!"

Derpå tilltalade Kristen sin kamrat sålunda:

"Näväl, kom, min gode Hoppfull, jag ser att du och jag måste åter vandra för oss sjelfva."

Sedan såg jag i min dröm, huru de gingo med raska steg framåt, under det Okunnig kom linkande efter dem. Då sade Kristen till sin kamrat: "Det gör mig mycket ondt om denne stackars man; det kommer säkert att till slut gå honom illa."

Hoppfull: "Ty värr fins det i vår stad en mängd människor, ja, hela hus och gator (och det till och med ibland vandrare till Sion), som äro i samma belägenhet som han; ock om det finnes så många i vår trakt, tänk då, huru många det måste vara på den ort, der han är född!"

Kristen: "Ordet säger också: *Han har förblindat deras ögon, att de icke skola se.* Men efter vi äro allena, så säg mig, hvad du tänker om sadana människor. Bli de aldrig, tror du, i sitt samvete straffade för synd, så att de begynna frukta, att deras tillstånd är farligt?"

Hoppfull: "Nej, besvara du den fragan sjelf, efter du är äldre än jag."

Kristen: "Då svarar jag: Efter hvad jag tror, så kan det nog tid-

tals hända; men som de af naturen äro okunniga, så förstå de icke, att dylika bestraffningar i samvetet åsyfta deras bästa; därför göra de allt för att qväfva dem, samt fortfara att förmätet smickra sig med sitt eget hjertas ingifvelser.”

Hoppfull: “Jag tror också, såsom du säger, att fruktan länder människorna till mycken nytta och bidrager att försätta dem i en rätt sinnesstämning, då de skola anträda sin pilgrimsfärd.”

Kristen: “Ja, utan tvifvel, om den är af rätta slaget. Ty så säger ordet: *Herrens fruktan är kunskaps begynnelse.* (Job. 28: 28; Ps. 111: 10; Ords. 1: 7; 9: 10.)

Hoppfull: “Hur vill du beskrifva den rätta fruktan?”

Kristen: “Den sanna eller rätta fruktan igenkännes på tre saker:

- 1) På dess uppkomst: Den verkas af en lefvande syndakänedom.
- 2) Den drifver själen att omfatta Kristus för att så vinna saligheten.
- 3) Den alstrar och underhåller i själen en stor vördnad för Gud, hans ord och vägar, samt gör henne varsam och rädd att afvika från dem, antingen till höger eller till venster, till något, som kunde vanära Gud, störa hennes frid, bedröfva Anden eller gifva fienden anledning att försmäda.”

Hoppfull: “Väl sagdt; jag tror du har träffat sanningen. Hafva vi icke nu nästan hunnit öfver den Förtrollade marken?”

Kristen: “Nå, är du redan trött på detta samtal?”

Hoppfull: “Nej, visst icke, men jag skulle vilja veta, hvar vi nu äro.”

Kristen: “Vi hafva nu ej mer än en tredjedels mil kvar deraf. Men låt oss återkomma till vårt ämne. De okunniga veta icke, att sådana bestraffningar i samvetet, som åsyfta att ingifva dem fruktan, lända till deras bästa; därför söka de att qväfva desamma.”

Hoppfull: Huru söka de att qväfva dem?”

Kristen: “1) De mena, att dylika farhågor verkas af djefvulen (ehuru de dock verkas af Gud), och emedan de så mena, göra de dem motstånd såsom något, som vill föra dem rakt i förderfvet. 2) De mena vidare, att dessa farhågor äro egnade att förstöra deras tro (då likväl, ty värr, de arma människorna ej hafva någon tro alls); och därför förhärda de sina hjertan emot dem. 3) De inbilla sig, att det är en pligt att icke frukta, och därför tilltaga de trots samvetets bestraffningar i förmäten sjelftillit. 4) De inse, att dessa farhågor ga ut på att beröfva dem deras gamla eländiga sjelffromhet, och därför sträfva de med all magt emot dem.”

Hoppfull: "Jag har sjelf någon erfarenhet härom; ty innan jag lärde känna mig sjelf, var det alldeles så med mig."

Kristen: "Godt vi vilja nu lemna vår granne Okunnig och öfvergå till någon annan nyttig fråga."

Hoppfull: "Mycket gerna, men du måste äfven denna gång börja."

Kristen: "Nåväl, kände du icke för tio år sedan en viss Halfväckt, som bodde i din trakt och på den tiden var en ganska framstående man i sin gudaktighet?"

Hoppfull: "Om jag kände honom? Jo visst, han bodde i staden Nädelös, som ligger ungefär en half mil från Ärlighet, och var närmaste granne till en viss Återvändare."

Kristen: "Rätt så, båda två bodde under samma tak. Nåväl, denne man blef en gång kraftigt väckt. Jag tror, att han då fått någon syn på sina synder och på deras välförtjenta lön."

Hoppfull: "Det är också min tanke. Som mitt hus icke låg mera än en half mil från hans, så plögade han ofta helsa på mig, och det under många tårar. Det gjorde mig riktigt ondt om mannen, och jag var ej alldeles utan hopp om honom. Men man får verkligen erfara, att *icke hvar och en som ropar: Herre, Herre! inkommer i himmelriket.*"

Kristen: "Han sade mig en gång, att han beslutat anträda samma vandring, hvarpå vi nu äro stadda; men helt hastigt gjorde han bekantskap med en viss Skona-dig-sjelf, och från den tiden blef han en främling för mig."

Hoppfull: "Efter vi nu kommit att tala om honom, så lät oss litet forska efter orsaken, hvarföre han och så många andra plötsligt vända om till verden."

Kristen: "Ja, det kunde vara oss mycket nyttigt, men börja du."

Hoppfull: "Nåväl, efter mitt omdöme finnes det fyra orsaker dertill:

1. Ehuru sådana människors samvete blifvit uppväckt, så är dock deras sinne oförändradt. Då derföre den första häftigheten af deras syndakänsla aftager, så upphör ock det, som dref dem till gudsfruktan, och så vända de sig helt naturligt tillbaka till sitt förra lefnadssätt. Det är med dem såsom med en hund, som känner qväljningar af något, som han ätit. Så länge det qväljer honom, så kastar han upp allt, som han förtärt; men han gör det icke af fri vilja (om man kan säga att en hund har fri vilja), utan emedan det besvärar hans mage; men sedan hans qväljningar väl gått öfver och hans

mage blifvit lättad, så går han, alldenstund hans begär ännu står efter hans spyor, tillbaka till dem och slickar åter upp alltsammans; och så besannas, hvad som är skrifvet: '*En hund går åter till sina spyor*'. (2 Petr. 2: 22.) På samma sätt, vill jag säga, äro ock dessa människor angelägna om himmelen, endast emedan de fått något intryck af och fruktan för helvetets pina; så snart derföre deras intryck af helvetets fasor förslöas och deras fruktan för fördömsen aftager, så afsvalnar ock deras åtrå efter himmel och salighet. Så sker då, att när deras syndakänsla och fruktan upphöra, så är det ock slut med deras farande efter det, som ofvantill är; och de vända om till sitt gamla lefnadssätt.

2. En annan orsak är den, att de hafva en slafvisk fruktan, som regerar öfver dem; jag talar nu om deras människofruktan; ty *människofruktan lägger snara*. (Ords. 29: 25.) Ehuru de alltid tyckas vara angelägna om himmelen, så länge helvetets lågor fräsa kring deras öron, komma de dock på andra tankar, så snart förskräckelsen lagt sig litet. De tänka, att det är bäst att vara vislig och icke, för att vinna, de veta ej rätt hvad, sätta allt på spel, eller åtminstone ådraga sig oundvikliga och onödiga ledsamheter; och så gå de tillbaka till världen igen.

3. Den smålek, som åtföljer den sanna gudsfruktan, ligger också som en stötesten i deras väg; de äro stolta och högmodiga, och gudsfruktan är i deras ögon ringa och föraktlig; så snart de derföre förlorat sina intryck af helvetet och den tillkommande vreden, så återvända de till sitt forna lefverne.

4. Det bjuder dem emot att tänka på sin skuld och den förestående domen; de tycka icke om att se sin nöd, innan de störta deruti, ehuru kanske åsynen deraf, om de läte den sig behaga, kunde drifva dem att fly dit, der de rättfärdiga taga sin tillflykt och äro trygga; men alldenstund de, såsom jag nyss antydde, sky för tanken på sin skuld och domen, så äro de glada att få förhärda sina hjertan, så snart de sluppit ifrån sina ängsliga tankar på Guds vrede och straffdomar, samt utvälja sådana vägar, som skola ännu mer förhärda dem."

Kristen: "Du har kommit sanningen ganska nära; ty grunden till alltsammans är bristen på förändring i sinne och vilja; och derföre äro de endast lika missdådaren, som står inför domaren; han skäliver och darrar och tyckes på det hjertligaste ångra sig; men alltsammans är blott fruktan för galgen, icke någon afsky för brottet; såsom man tydligen kan se deraf, att om blott samme man återfår sin frihet, så förblir han en tjuf och en skälm, då han annars, om hans sinne vore förändradt, skulle bli en ny människa."

Hoppfull: "Sedan jag nu visat dig orsakerna, hvarföre de gå tillbaka, så säg mig du sättet, huru det gar till."

Kristen: "Det vill jag gerna.

1. De söka att, så mycket de kunna, vända sina tankar från Gud, döden och den tillkommande domen.

2. De lösgöra sig småningom från sina enskilda pligter, såsom att bedja i sin kammare, lägga band på sina lustar, vaka, sörja öfver synden och dylikt.

3. De sky lefvande och varma kristnas sällskap.

4. Derefter blifva de likgiltiga för sina offentliga pligter, såsom att höra och läsa Guds ord, besöka andliga sammankomster m. m.

5. Derpå begynna de att, som man säger, leta efter hål i de frommas kläder, och det i den djefvulska afsigten att af de skröpligheter de upptäckt hos dem erhålla en skenfager förevändning att kasta all gudsfruktan bakom sin rygg.

6. Sedan börja de att sluta sig till och umgås med kötsliga, lättsinniga och sedeslösa menniskor.

7. Derpå tillåta de sig i hemlighet kötsliga och lättsinniga samtal och äro mycket glada, om de kunna med dylika ertappa några, som anses vara upprigtiga kristna, på det att de genom deras exempel må kunna göra det så mycket dristigare.

8. Derefter börja de att öppet leka med smärre synder.

9. Och sedan de sålunda blifvit förhärdade, visa de sig slutligen sådana, som de äro, och störta sig sålunda åter i eländets afgrund, för att, om icke ett nådens under kommer emellan, för evigt förgås i sin egen villa."

XI KAPITLET.

U såg jag i min dröm, att pilgrimerna just da hunnit öfver den Förtrollade marken och kommo in i det landet, som kallas Min lust (Es. 62: 4; Hög. V. 2: 10—12), och der luften var ljuf och angenäm. Som nu deras väg gick rakt derigenom, så vederqvickte de sig der för en tid. Ja, här hörde de oupphörlig fogelsång, här sågo de alla dagar nya blommor uppspira ur jorden, och turturdufvans röst lät höra sig i landet. Här skiner ock solen både natt och dag, ty landet ligger på andra sidan om Dödsskuggans dal, äfvensom utom jätten Förtvifflans område; ej heller kunde man härifrån ens se Tviifflans slott. Deremot voro de här i sigte af staden, dit de voro på väg, och mötte äfven några af dess invånare. Ty som detta land låg nära gränsen till himmelen, så hände det ofta, att skinande varelser ströfvade ditöfver. I detta land förnyades äfven förbundet mellan bruden och brudgummen; ja, såsom *en brudgrum glädes sig öfver sin brud, så gladdes deras Gud öfver dem.* (Es. 62: 5.) Här hade de ingen brist på *säd* och *vin* (v. 8), ty hvad de under hela sin vallfärd förgäfves sökt, det funno de här i öfverflöd. Här hörde de ock röster från staden, högljudda röster, som sade: "*Sägen till Sions dotter: Se, din frälsning kommer! Se, hans lön är med honom!*" (v. 11). Här kallade alla landets invånare dem: "*det heliga folket, Herrens förlossade, de eftersökte och icke öfvergifne.*" (v. 12.)

Medan de nu vandrade i detta land, hade de mera fröjd och förnöjelse, än de haft i de nejder, som lågo mera aflägsset från det rike, dit de ämnade sig; och som de nu närmade sig staden, sågo de den ännu tydligare. Den var bygd af perlor och ädla stenar; dess gator voro ock belagda med guld, så att till följd dels af stadens egen härlighet, dels af solstrålarnes återsken derpå, Kristen blef sjuk af åtrå derefter. Hoppfull hade äfven ett eller två anfall af samma sjukdom. Här måste de derföre lägga sig ned en stund, under det de för smärtas skull ropade: "*Finnen I min vän, så sägen honom, att jag är sjuk af kärlek!*" (Hög. V. 5: 8.)

Men sedan de hemtat litet krafter och voro bättre i stånd att fördraga sin sjukdom, fortsatte de sin vandring och närmade sig så allt mer och mer staden, tills de kommo till fruktträdgårdar, vingårdar och blomsterträdgårdar, hvilkas portar voro öppna åt stora vägen. Och se, örtagårdsmästaren stod

invid vägen, och pilgrimerna frågade honom: "Hvem tillhöra dessa härliga vingårdar och trädgårdar?" Han svarade: "De tillhöra konungen och äro planterade för hans eget nöje äfvensom för pilgrimernas vederqvickelse." Derpå förde örtagårdsmästaren dem in i vingårdarna och uppmanade dem att förfriska sig med deras sköna frukter. (5 Mos. 23: 24.) Äfven visade han dem konungens lustparker och löfsalar, der han älskade att dväljas. Här slogo de sig alltså ned och insomnade.

Nu såg jag i min dröm, att de talade mera under denna sin sömn än de förut gjort under hela resan; och då jag undrade derpå, sade örtagårdsmästaren till mig: "Hvarföre undrar du härpå? Det är en egenhet hos drufvorna i dessa vingårdar, att deras saft går ned så ljufligt, att den kommer de sofvandes läppar att tala."

Derefter såg jag, att då de vaknade upp, gjorde de sig redo till att gå upp till staden. Men, som jag sagt, var återskenet af solstrålarne på staden — ty staden var *rent guld* (Upp. 21: 18) — så outsägligen härligt, att de icke kunde betrakta den med blotta ögat, utan måste begagna ett för ändamålet förfärdigadt synglas. Sedan såg jag, att under det de gingo framåt, mötte dem två män, hvilkas kläder glänste såsom guld och hvilkas ansigten skeno såsom solens ljus.

Desse män frågade pilgrimerna, hvarifrån de kommo; och de svarade dem. Äfven frågade de dem, hvar de hade fått herberge, samt hvilka svårigheter och faror, hvilka fröjder och vederqvickelser de upplefvat på vägen; och de sade dem äfven detta. Derpå sade männen, som mött dem: "I hafven nu endast två svårigheter till att utstå, och så ären I framme i staden."

Kristen och hans kamrat bådo då männen gå med dem, hvilket de ock lofvade att göra. "Men," sade de, "I måsten dock vinna ert mål genom eder egen tro." Och så såg jag, att de gingo tillsammans framåt, tills de fingo porten i sigte.

Nu såg jag vidare, att mellan dem och porten låg en flod; men ehuru denna flod var mycket djup, fans det ingen bro öfver den samma. Vid denna syn blefvo pilgrimerna alltså mycket bestörta, men männen, som följde med dem, sade: "I måsten gå öfver denna flod, eljest kunnen I ej komma till porten."

Pilgrimerna började då fråga, om det icke möjligen fans någon annan väg till porten, och fingo till svar: "Jo, men allt sedan verdens grundläggning ha endast två män, Enok och Elias, fått beträda den vägen, ej heller

skall det tillåtas någon mer, ända tills den sista trumpeten skall ljuda." Då begynte våra vandringsmän (i synnerhet Kristen) att fälla modet och se sig om åt alla sidor, men förgäfves; de kunde ej upptäcka någon väg, hvarigenom de kunde slippa att gå ned i floden. Då frågade de männen, om vattnet var lika djupt på alla ställen. De svarade: "Nej, men vi kunna i alla fall ej hjälpa er; ty I skolen finna det djupare eller grundare I samma mån, som I hafven tro på stadens konung."

Derpå gjorde de sig redo att gå ned i vattnet, men då Kristen steg ned deruti, började han att sjunka och ropa till sin gode vän Hoppfull: "*Jag sjunker ned i djupt vatten; vatten går öfver min själ; alla vattuvägor och böljor gå utöfver mig. Sela!*"

Då sade den andre: "Var vidt godt mod, min broder, jag känner botten, och den är god." "Ack, min vän," sade Kristen, "dödens qual hafva omfattat mig; jag får aldrig se det landet, som flyter af mjölk och honung." Och i detsamma föll ett stort mörker och en stor förfäran öfver Kristen, så att han icke kunde se framför sig. Äfven förlorade han här i betydlig mån sina sinnen, så att han hvarken kunde minnas eller redigt omtala någon af de ljufliga vederqvickelser, som mött honom på hans vallfärd. Tvärtom vittnade hvarje ord, som han sade, om den själsångest, hvari han var stadd, äfvensom om hans fruktan, att han skulle dö i floden och aldrig slippa in genom den himmelska stadens port. Här ansattes han ock, såsom de, hvilka stodo der nära, kunde märka, af många ängsliga tankar på de synder han hade begått, både sedan och innan han blef en pilgrim. Äfven kunde man förstå af ord, som då och då undfölo honom, att hemska syner af gastar och onda andar oroade honom. Hoppfull hade derföre mycket att göra för att hålla sin broders hufvud öfver vattnet; ja, ibland sjönk han alldeles och kom sedan om en stund halfdöd upp igen. Hoppfull försökte också att trösta honom, sägande "Broder, jag ser porten och männen, som stå der färdiga att mottaga oss;" men Kristen svarade: "Det är på dig, det är på dig, som de vänta; du har, alltsedan jag lärde känna dig, gjort skäl för ditt namn, Hoppfull." "Du har också haft ett godt hopp genom nåden," sade Hoppfull. "Ack, broder," sade Kristen, "om det vore rätt med mig, skulle han helt visst nu stå upp för att hjälpa mig; men han har fört mig i snaran för mina synders skull och har öfvergifvit mig." Då sade Hoppfull: "Min broder, du har alldeles glömt bort det språket, der det säges om de ogudaktiga: *Frïe från plågor äro de till sin död, och deras hull frodas. De komma icke i olycka såsom andra menniskor, och de varda icke*

hemsökte såsom andra. (Ps. 73: 4, 5.) Den oro och nöd, som du i denna flod har att utstå, äro intet tecken, att Gud har öfvergifvit dig, utan äro dig tillskickade för att pröfva dig, om du vill ihågkomma, hvad du förut erfarit af hans godhet, samt under din nöd hafva ditt lif i honom."

Då såg jag i min dröm, att Kristen en stund försjönk i djupa tankar. Derpå tillade Hoppfull: "Var vid god tröst; *Jesus Kristus gör dig helbregda.*" Och i detsamma utropade Kristen med hög röst: "O, jag ser honom igen! Och han säger till mig: *Om du ginge igenom vatten, är jag med dig, och igenom strömmar, skulle de ej dränka dig.*" (Es. 43: 2.) Då repade

"Så kommo de lyckligen öfver floden."

båda två mod, och fienden var derefter så tyst som en sten, så länge de voro i floden. Kristen fann ock genast botten att stå uppå, och floden var sedan hela tiden grund; och så kommo de lyckligen öfver floden. Nu fingo de på den andra stranden åter se de två skinande männen, som der väntade på dem och helsade dem, så snart de kommit upp ur floden, sägande: "*Ii äro tjensteandar, som utsändas till tjänst för deras skull, som skola ärfva frälsning.*" (Ebr. 1: 14.) Salunda gingo de tillsammans upp emot porten. Nu bören I märka, att staden låg på ett ganska högt berg, men pilgrimerna gingo helt lätt uppför detsamma, emedan de två männen togo dem under armarne; äfven hade de lemnat efter sig i floden sina förgängliga kläder; ty fastän de hade dem på sig, då

de stego ned deri, så kommo de upp derur utan dem. Derfor ilade de med mycken lätthet och skyndsamhet uppför berget, churu grundvalen, hvarpå staden var bygd, var högre än molnen. Så gingo de då upp genom luftens högre rymder under ljufligt samtal och med fröjd i hjertat, derföre att de lyckligen kommit öfver floden och hade sådana härliga väsenden till följeslagare.

Deras samtal med de skinande männen vände sig omkring staden, hvars skönhet och härlighet, såsom dessa sade dem, voro obeskrifliga. "Der," sade de, "är Sions berg, den lefvande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, den

KRISTEN OCH HOPPFULL GÅ ÖFVER DÖDENS FLOD.

(191)

o'äliga englaskaran och de fullkomnade rättfärdigas andar." (Ebr. 12: 22—24) I gå nu till *Guds paradis*, der I skolen få se *lifvets träd* (Upp. 25: 7) samt äta af dess ovanskliga frukter; och då I kommen dit, skall man gifva eder *hvita kläder* (Upp. 3: 4), och I skolen alla dagar, ja, i alla evigheters evighet få umgås och tala med konungen. Der skolen I ej mer få se sådana ting, som mötte eder, medan I voren i jordens låga nejder, såsom sorg, sjukdom, bedröfvelse och död; ty *det första är förgånget*. (Upp. 22: 5.) I gå nu till Abraham, Isaak och Jakob och profeterna — menniskor, hvilka Gud tagit bort undan det tillkommande onda, och som nu hvila sig af sina vedermödor och alla vandra omkring i hans rättfärdighet." (Es. 57: 1, 2; 65: 16, 17.) Då frågade pilgrimerna: "Hvad blir vårt göromål på denna heliga ort?" "I skolen der," blef svaret, "få hugnad för allt edert arbete, glädje för all eder sorg; I fån der skörda, hvad I hafven utsått, nemligen frukten af alla edra böner och tårar och lidanden för konungen under resan. (Gal. 6: 7.) Der fån I bära kronor af guld och för alltid njuta af den heliges åsyn; ty *der skolen I se honom, såsom han är*. (1 Joh. 3: 2.) Der skolen I också ständigt tjena honom med lof och pris jubel och tacksägelse, honom, som I i verlden önskaden tjena, ehuru köttets skröplighet förorsakade er många svårigheter. Der skola edra ögon förnöjas med att se den allsmäktige och edra öron med att höra hans ljufliga röst. Der skolen I åter få njuta af edra vänners umgänge, hvilka gått dit före eder, och der skolen I med glädje välkomna alla, som efter er anlända till den heliga staden. Der skolen I också krönas med ära och härlighet och sitta upp uti Israels vagn för att fara ut med *ärans konung*. När han skall komma i skyn med basunjud, såsom på vindens vingar, då skolen I komma med honom; och när han skall sitta på domstolen, skolen I sitta der med honom; ja när han skall afkunna domen öfver alla ogeringsmän, vare sig englar eller menniskor, så skolen I ock hafva en röst med i den domen, emedan de voro hans och edra fiender. (1 Tess. 4: 13—17; Jud. 14; Dan. 7: 9, 10; 1 Kor. 6: 2, 3.) Och slutligen, då han skall återkomma till staden, så skolen också I gå derin med basunklang och för alltid vara när honom."

Medan de nu sålunda närmade sig porten, se då kom en hop af den himmelska härskaran ut emot dem, och till dem sade de andra två skinande männen: "Dessa äro de män, som, då de voro i verlden, älskade vår Herre och lemnade allt för hans heliga namn; och han har sändt oss för att hemta dem, och vi hafva nu beledsagat dem så nära det efterlängtrade målet för deras resa, på det de må gå in och med fröjd skåda sin förlossares ansigte." Då

CHRISTIAN AND HOOPOE HEARD THE ANGELS' CITY

uppstämde den himmelska härskaran ett högt jubel, sägande: "*Saliga de som äro kallade till lammets bröllopsmåltid!*" (Upp. 19: 9.) På samma gång gingo ock ut emot dem flera af konungens basunblåsare, hvilka voro klädda i hvita skinande kläder och kommo sjelfva himlarna att återskalla af deras högljudda, skönt klingande spel. Dessa basunblåsare helsade Kristen och hans kamrat tiotusenfaladt välkomna från verlden, och det under fröjderop och basunklang.

När detta var gjordt, omringade de dem på alla sidor; somliga gingo före, andra bakom, somliga på högra sidan, andra på venstra (liksom för att vara deras livvakt genom de högre rymderna), och under hela tiden uppfylde de luften med sina basuners skönt klingande toner, så att, om någon fått vara en åskådare, det såg ut, som om sjelfva himmelen kommit ned för att möta dem. På detta sätt färdades de således uppåt; och under det de gingo, betygade basunblåsarne litet emellan så väl med blickar och åtbörder som fröjdefullt spel för Kristen och hans broder, huru välkomna de voro till deras sällskap och med hvilken glädje de sjelfva kommit dem till mötes. Och nu voro de två männen så till sägandes redan i himmelen, innan de kommo dit in; så öfverväldigade voro de af glädje öfver englarnes åsyn och öfver klangen af deras himmelska toner. Derjemte hade de ock staden framför sina ögon och tyckte sig höra klockorna derinne ringa för att välkomna dem dit; men framför allt, huru uppvärmdes och fröjdades icke deras hjertan af den tanken, att de sjelfva skulle få bo der i sådant härligt sällskap, och det från evighet till evighet! Hvilken tunga eller penna kan väl beskrifva de saliga känslor, som härvid genomströmmade dem? Och så kommo de upp till porten."

En af konungens basunblåsare.

Då de kommo fram, sågo de följande ord med guldbokstäfver skrifna öfver porten: *Saliga äro de, som två sina kläder, att de må få tillträde till lifvets träd och genom portarna ingå i staden.* (Upp. 22: 14.)

Derpå såg jag i min dröm, att de skinande männen uppmanade våra

pilgrimer att klappa ja porten; och då de så gjorde, sågo några ofvanifrån ned öfver porten, nemligen Enok, Moses och Elias m. fl., och man sade till dem: "Dessa pilgrimer äro komna från staden Förderf af kärlek till detta ställes konung. Derpå lemnade Kristen och Hoppfull dem hvar sitt intyg, hvilket de mottagit vid början af sin vandring. Och sedan dessa intyg, blifvit inburna till konungen och han läst dem, sade han: "Hvar äro de två männen?" Och då man svarade, att de stodo utanför porten, befalde han öppna densamma, på det, sade han, *det rättfärdiga folk, som håller tro, må träda in.* (Es. 26: 2.)

Nu såg jag i min dröm, att de två männen gingo in genom porten; och i det samma de kommo in, blefvo de förvandlade, och man satte på dem kläder, hvilka glänste som guld. Äfven kom man dem till mötes med harpor och kronor, hvilka öfverlemnades till dem, harporna för att dermed lofsjunga Gud, och kronorna såsom äretecken. Derpå hörde jag i min dröm, att man ringde i alla stadens klockor af glädje och att man sade till dem: "*Gån in i eder Herres glädje.*" (Matt. 25: 23) Äfven hörde jag männen sjelfva med hög röst sjunga: "*Honom, som sitter på tronen, och lammet vare lof och pris och ära och kraft i evigheters evighet!*" (Upp. 5: 13.)

Just som nu portarne öppnades för att släppa in männen, såg jag efter dem; och se, staden sken som solen; gatorna voro ock belagda med guld, och på dem vandrade en mängd menniskor med kronor på sina hufvuden och med palmer i sina händer, samt gyllene harpor att dermed sjunga Guds lof.

Der voro ock sådana som hade vingar, och de svarade hvarandra oupphörligen: "*Helig, helig, helig är Herren.*" Sedan tillslöt man portarne; men när jag sett allt detta önskade jag mig vara ibland dem.

Medan jag nu med spänd blick betraktade dessa ting, kom jag att vända mig om, och då fick jag se Okunnig närma sig flodens strand; men han kom snart öfver, och det utan hälften så mycken svårighet som de två andra männen. Ty det föll sig så, att en viss färjkarl vid namn Fåfängt hopp just da rakade vara der, och han hjälpte Okunnig öfver i sin båt. Sedan såg jag honom gå uppför berget såsom de andra och närma sig porten, endast med den åtskilnad, att han gick ensam och att ingen kom honom till mötes med den minsta uppmuntran. När han kom fram till porten, såg han upp på inskriften öfver densamma och begynte så att klappa på i hopp att genast blifva insläppt. Men männen, som sågo ned öfver porten, frågade honom: "Hvarifrån kommer du, och hvad vill du?" Han svarade: "*Jag har ätit och druckit inför*

OKUNNIG FÖRES TILBAKA TILL HELVETETS PORT.

(197)

konungen, och han har lärt på våra gator.” (Luk. 13: 26.) Då frågade de honom efter hans intyg, på det de måtte gå in och visa det för konungen. Så famlade han då i sin barm efter ett sådant; men kunde ej finna något. Då sade de: “Har du intet intyg?” Men mannen svarade dem icke ett ord. De anmälde nu saken för konungen, men han ville icke komma ned för att se honom, utan befalde de två skinande männen, som ledsagat Kristen och Hoppfull till staden, att binda honom till händer och fötter och föra bort honom. Derpå togo de upp honom och buro honom genom luften till den dörr, som jag sett i bergets sida, och kastade honom ned derigenom. Då insåg jag, att det fans en väg till helvetet, lika väl från himmelens port, som från staden Förderf. Och så vaknade jag, och allt var en dröm.

AFSLUTNING.

Min vän, jag har förtäljt min dröm för dig,
Se till, om du kan tolka den för mig,
För grannen, för dig sjelf! Tag dig till vara,
Att du ej må dess under falskt förklara;
Ty orätt tolkning föder villa blott
Och vänder det till ondt, som gafs till godt.
Låt dock ej drägtens fågring dig beveka,
Att allt för länge med dess yta leka.
Förvara ock min sagas bilder väl
För skämt och löje och för gagnlöst gräl;
Slikt lemne du åt endast barn och dårar;
Men du, gif akt, att du min mening spårar,
Glöm ej, att under denna dröm dock bor
Den sanning, hvarpå allt ditt väl beror.
Drag undan täckelset, som saken höljer,
Och se det allvar, som deri sig döljer.
Mitt slagg du kaste bort med dristighet,
Om guld det blott du väl bevara vet.
Fins guld det kopparblandadt, är dock galet,
Att kasta hela äpplet bort för skalet,
Men kan du allt förkasta och försmå —
Jag om en annan resa drömmer då!

ANDRA DELEN.

KRISTINNAS RĒSA.

Huru författaren kom att utsända andra delen af sin bok.

FÖRFATTAREN.

Så gå då ut, min bok, gå ut till dem,
Hos hvilka *Kristen* förr fann hus och hem ;
Gå, klappa på — och frågas : “ Hvem är der ? ”
Så svara du, att det *Kristinna* är ;
Och öppnar man dervid, stig dristigt på
Med dina söner och din vän också.
Säg allas deras namn så väl som ditt,
Och säg, att du och de pilgrimer blifvit,
Men säg också, hvad eder dertill drifvit,
Och hur du blef din motståndsanda qvitt.

Beskrif jemväl de faror som dig mött,
Och hur du många gånger känt dig trött
Och hur du kämpat mången väldig strid,
Men vunnit seger i *Guds kraft* dervid ;
Ja, prisa framför allt den hjälp du haft
Uti din konungs kärlek, nåd och kraft.
Beskrif, hur ömt han följt dig på din stig
Och burit, styrkt och uppehållit dig.
Ja, mången gång ock vederqvickt dig så,
Att du med fröjd hans vägar kunnat gå.
Beskrif också till slut den salighet,
Som han åt dig beredt i evighet.
Kanhända lyssnar någon så på dig,
Att han på resa ock begifver sig.

BOKEN.

Men tänk, om man ej sätter tro till mig,
 Om intet hjerta för mig öppnar sig,
 Om alla möta mig med ett: "Tillbaka!"
 "Vi tro dig ej, du är ej Kristens maka;
 Och den, som skrifvit Kristen, skref ej dig."
 Säg, käre, hur jag då skall skicka mig?

FÖRFATTAREN.

Gå blott i tron din stilla väg framåt
 Och vet, att *Herren* stakat ut din stråt,
Han skall ock rödja rum för dig, ty han
 Kan göra hvad som ingen annan kan.
 Och att du verkligt *Kristens* maka är,
 Af många skäl man snart dock finna lär;
 Du har ju samma pilgrimsdrägt lagt an
 Och för ju samma sannings språk som han,
 Du kommer ej i främmande gestalt
 Och har ju samma *systemål* med allt;
 Gå därför, gå i Herrens namn frimodig;
 Och skulle man likväl ej vilja tro dig,
 Så vänd dig med din klagan blott till mig.
 Jag skall betyga, att jag känner dig.

BOKEN.

Men tänk — om jag dervid ock skulle nå
 Just dem, som velat Kristens död — hör på,
 Hur skall jag göra, om de ock mot mig
 På samma sätt begynna resa sig?

FÖRFATTAREN.

Ack frukta ej, dertill har du ej skäl,
 Ty den med *Herren* går, den går det väl;
 Nu är ock *du* ett Herrens sändebud,
 Så gå då trygg och lita på din Gud,
 Och vet, att "Kristens resa" redan är

För månet hjerta vorden dyr och kär.
 På skilda tungomål, i skilda länder
 Den vandrat redan genom många händer,
 Och mången pilgrim funnit tröst af den
 Och tänkt: "Se, samme Herre lefver än!
 Och *han*, som hjälpte *Kristen* fram till slut,
 Skall hjälpa mig i rätta stunden ut."
 Gå därför äfven du, *Kristinna*, gå
 Och frukta ej, hvad än dig möta ma;
 Gå ut, att ock till lammets bröllop kalla,
 Ty i din Faders hus är rum för alla!

BOKEN.

Men hör, den ene säger: "O, jag kan
 Ej tycka om en dröm — den är ej sann.
 Och boken har en allt för lätt gestalt,
 För litet allvar — syns det mig — i allt."
 En annan säger: "Boken är för tung,
 Den passar ej, när man är glad och ung.
 Jag dessa dunkla bilder ej förstår,
 Och tydningen deraf blir mig för svår."

FÖRFATTAREN.

Så har det alltid varit, kära du,
 Och världen, världen är sig lik ännu;
 Förgäfves söker man behaga alla —
 Ve dig, om alla skulle god dig kalla.
 Man ler och gråter dock på samma gång,
 Så gör ock du; och trots allt tidens tvång,
 Du syns väl litet lätt och glad till sinnes,
 Dock vet jag, att på botten allvar finnes,
 Och den, som söker sanningen i allt,
 Skall slutligt finna guldets äkta halt.
 Ja, de som äro af Guds Ande lärde,
 De skola snart förstå ditt sanna värde.
 Så gå då ut och visa en och hvar,

Så hvem du är, som hvem du med dig har,
 Säg: "Här är jag och mina *fyra barn*,
 Som alla undansluppit satans garn.
 Här är *Barmhertig*, som begifvit sig
 Af egen drift på denna färd med mig.
 Må alla unga lära sig i tid
 Att såsom hon besinna rätt sin frid
 Och vända ryggen åt den tomma flärd,
 Som i sig sjelf ock ingenting är värd!
 Här är herr *Redlig*, med de gråa håren,
 Som länge följt sin mästare i spåren.
 Och här herr *Ängslig*, stackars vandringsman,
 Som ingen frid på denna jorden fann,
 Men nu omsider frid och trygghet funnit,
 Se'n han blott lyckligt öfver floden hunnit.
 Här herr *Försagd*, så vek och svag och arm,
 Men dock i hjertat för sin konung varm.
 Och här i raden står herr *Hjeltemodig*,
 Som kämpat mången strid så het och blodig
 För segerpalmen och för kronan skön,
 Den Herren gifva skall som nådelön.
 Bland många andra nämmer jag till slut
 Blott den, som jag bort nämna långt förut:
Ledsagaren, vår gode vän, *Frimodig*,
 Som alltid gått framför oss, stark och modig,
 Och hjälpt oss genom allt. — Så se nu här,
 Såväl hvem jag — som ock mitt sällskap är!"
 Och måtte Herren nu välsigna dig,
 Och följa med dig på din vandringsstig,
 Och göra dig välsignad ock för dem,
 Som skola för dig öppna sina hem!
 Ja, må de ock till Sion börja vandra,
 Da skola vi hos Gud få se hvarandra!

Detta är den hjertliga bönen

af författaren,

JOHN BUNYAN.

Kristinnas resa från denna världen till evigheten,

under bilden af en dröm.

I KAPITLET.

KÄRE LÄSARE! För någon tid sedan berättade jag för dig min dröm om Kristen och hans farliga resa till det himmelska landet; och liksom detta var mig ett nöje, hoppas jag, att det ej heller varit utan nytta för dig. Då förtäljde jag också, hvad jag såg angående hans hustru och barn, samt huru ovilliga de voro att följa med honom på hans färd, så att han slutligen blef tvungen att anträda densamma utan dem; ty han tordes ej stanna kvar i staden Förderf och sålunda blottställa sig för den undergång, som han fruktade snart skulle utbryta deröfver. Alltså lemnade han de sina kvar och begaf sig allena åstad, såsom redan är nämndt.

Nu har det fallit sig så, att jag af en mängd göromål blifvit hindrad från mina vanliga resor till den trakt, hvarifrån Kristen härstammade, och därför ej haft tillfälle att skaffa mig några vidare underrättelser om hans efterlemnade hustru och barn. Men som nyligen några angelägenheter förde mig åt det hållet, beslöt jag att åter göra ett besök i staden Förderf. Medan jag nu rastade i en skog, som låg ungefär en fjerdingväg derifrån, slumrade jag åter in och begynte ånyo att drömma.

Och se, i min dröm såg jag en gammal herre fara förbi det ställe der jag låg; och som vi ett stycke hade samma väg, så tyckte jag, att jag steg upp och

följde med honom. Medan vi nu vandrade framåt, råkade vi, såsom resande pläga, i samspråk med hvarandra, hvarvid talet föll på Kristen och hans resa.

“Min herre,” sade jag till den gamle mannen, “hvad är det för en stad, som ligger der nere till venster om vägen?”

“Det är staden Förderf,” svarade herr Skarpsinnig: (ty det var min reskamrats namn), “en mycket folkrik ort, men invånarne äro kända såsom ogudaktiga lättingar.”

“Jag trodde just, att det var den staden,” sade jag. “Jag har en gång sjelf farit derigenom, hvarföre jag vet, att beskrifningen på densamma är sann.”

Skarpsinnig. “Ja, blott allt för sann; jag önskar, att jag sanningsenligt kunde gifva dess invånare ett bättre vitsord.”

“Rätt så, min herre,” sade jag; “nu märker jag, att Ni är en rätt-tänkande man, som finner nöje uti att höra och tala om det, som är godt. Men säg mig, hörde Ni aldrig talas om huru det gick med en man från denna stad, som hette Kristen, och som för någon tid sedan anträdde en resa till himmelens land?”

Skarpsinnig. “Hörde talas om honom? Jo visst gjorde jag det äfvensom om alla de svårigheter, mödor, krig, fångenskap, suckar, rop, förskräckelser och farhågor, som han hade att utstå under sin resa. Hela vårt land genljuder för öfrigt af hans rykte, så att det finnes ganska få hus, der man ej hört talas om honom och hans öden samt ej skaffat sig beskrifningen på hans resa. Ja, jag tror jag kan påstå, att hans äfventyrliga färd tillvunnit honom många människors välönskningar och deltagande. Ehuru han, nemligen så länge han var här, i hvar mans mun gick och gälde för en *dårc*, så prisas han likväl nu efter sin bortgång af alla; ty det förljudes, att han har det mycket godt, der han nu är; ja, på många, som äro fast beslutne att aldrig företaga sig ett sådant vågspel som han, vattnas det i munnen vid berättelsen om all den sällhet han nu åtnjuter.”

“Ja,” sade jag, “de må väl tänka, att han har det godt, der han nu är; han bor nemligen vid och i Lifvets källa, der han är fri från all möda och oro; ty ingen sorg blandar sig der i hans sällhet. Men säg mig, hvad för tal har folket der om honom?”

Skarpsinnig. “Tal! man talar besynnerliga saker om honom. Somliga säga, att han nu vandrar i *hvita kläder* (Upp. 3: 4; 6: 11), att han har en gyllene kedja omkring halsen och en med perlor besatt guldkrona på hufvudet. Andra säga, att de skinande väsenden, som stundom visade sig

FÖRFATTAREN OCH HERR SKARPSINNIG.

för honom under hans resa, nu utgöra hans ständiga umgänge, och att han i sin nya vistelseort är lika förtrolig med dem, som en granne här nere är med en annan. Dessutom påstås det med mycken visshet, att konungen i det landet, der han är, redan skänkt honom en mycket präktig och angenäm bostad vid hofvet, samt att han alla dagar får äta och dricka, spatsera och samtala med honom (Sak. 3: 7; Luk; 14: 15), äfvensom emottaga en mängd huldhets- och ynnestbevis af honom, som är allas domare der. Derjemte vänta några, att Kristens furste, eller det der landets herre, inom kort skall komma ned till var jord och undersöka, hvarföre hans grannar, om de kunna gifva honom något skäl för sitt uppförande, bemötte den gode mannen med sådant förakt och åtlöje (Jud. 14: 15), så snart de märkte, att han ämnade anträda vandringen till Sion. Ty det säges, att han nu står så högt i sin furstes kärlek och att denne är så uppbragt öfver de förolämpningar, som vederfarits Kristen efter hans afresa från staden Fördorf, att han kommer att anse dem såsom hade de blifvit begångna emot honom själf (Luk. 10: 16); och detta är ej heller underligt, ty det var af kärlek till sin furste han underkastade sig så många faror och lidanden."

"Det fägnar mig mycket att höra det", sade jag; "ty nu har då den arme mannen fått hvila efter alla sina mödor; nu får han med glädje skörda, hvad han under tårar utsått, och nu är han ur skotthåll för sina fienders pilar samt skyddad mot alla dem, som hata honom (Upp. 14: 13; Ps. 126: 5, 6). Det gläder mig också, att ryktet om dessa händelser spridt sig i detta land; ty hvem vet, om det icke kan hafva någon god inverkan på dem, som stannat qvar der? Men säg mig, medan jag ännu har allt detta i friskt minne, hörde Ni talas om Kristens hustru och barn? Staccars menniskor, jag undrar så mycket, hvad de taga sig till."

Skärpsinnig. "Hvilka? Kristinna och hennes söner? För dem kommer det troligtvis att gå lika bra som för Kristen själf; ty ehuru de alla i början handlade som dårar och hvarken af hans tårar eller böner kunde öfvertalas att följa honom, hafva de dock vid närmare besinning kommit på andra tankar, packat ihop sina tillhörigheter och farit samma väg som han."

"Allt bättre och bättre," inföll jag. "Hvad! ha allesammans, både hustru och barn, gifvit sig på väg efter honom?"

Skärpsinnig. "Ja, så är det verkligen. Jag kan berätta Er hela förloppet, ty jag var just då på stället och är noga underrättad om alltsammans."

KRISTINNA ÖPPNAR SITT HJERTA FÖR SINA BARN.

“Man kan da”, fragade jag, “utan fara omtala deras afresa såsom verkligen skedd?”

Skarpsinnig. “Ja, det kan Ni tryggt göra; ty allesammans, både den goda qvinnan och hennes fyra gossar, hafva anträdt vandringen till det himmelska Kanaan. Och som jag märker, att vi hafva samma väg ett långt stycke, så skall jag nu berätta för Er, huru allt tillgick.

Kristinna ångrar sig.

Allt sedan Kristen gått öfver floden, började Kristinna (så hette hans hustru ifrån den dag, då hon och hennes barn begynte sin, valfärd) att blifva orolig och ängslig. Först derföre att hon förlorat sin man, och att det nära kärleksband, som förenat dem, nu var för alltid slitet. Ty, som Ni vet”, sade Skarpsinnig till mig, “ligger det i vår natur, att förlusten af kära släktingar ingifver de efterlevande många sorgsna tankar. Hennes mans bortgång kostade henne derföre mången tår. Men detta var icke allt; ty Kristinna började också att besinna, huruvida icke hennes kärlekslösa uppförande mot hennes make var en af orsakerna, hvarföre han blifvit tagen ifrån henne. Och nu började en här af minnen, huru ovänligt, onaturlig och gud-

löst hon bemött sin bästa vän, att med oemotståndlig magt tränga sig på henne, tilldess en tung syndabörda lägrade sig öfver hennes samvete. Dessutom var det djupt förkrossande för henne att komma i håg sin mans ängestfulla suckar, ymniga tårar och bittra sjelfanklagelser, äfvensom den hårdhet, hvarmed hon förstockat sitt hjerta mot alla hans böner och kärleksfulla uppmaningar, att hon och hennes söner skulle göra honom sällskap. Ja, det fans ingenting, som Kristen antingen sagt eller gjort, medan bördan ännu tryckte hans rygg, som icke nu kom öfver henne med ljungeldens kraft och sönderslet hennes hjerta; isynnerhet skallade hans jemmerfulla utrop: “Hvad skall jag göra, att jag må blifva salig?” oupphörligt i hennes öron.

Slutligen sade hon till sina barn: “Mina kära söner, vi äro alla för-

lorade; jag är med min synd skulden till att er fader blifvit tagen ifran oss; han gjorde allt för att få oss med sig på sin färd; men jag ville icke sjelf gå och hindrade äfven er att beträda lifvets väg." Och härvid brusto gossarne i gråt och ropade, att de ville gå efter sin fader.

"Ack!" sade Kristinna, "om vi blott varit kloka nog att göra honom sällskap, så skulle allt gått oss bättre i händer, än det nu sannolikt kommer att göra. Ty fastän jag i min fåvitska förestälde mig, att er faders bekymmer blott voro en följd af dåraktiga inbillningar eller af onda vätskor, kan jag likväl nu icke komma ifrån den tanken, att de härledde sig från en annan orsak, den nemligen, att *lifvets ljus* (Jak. 1: 23—25; Joh. 8: 12) uppgått för honom, hvarigenom han, så vidt jag förstår, undkommit *dödens snaror*." (Ords. 14: 27.) Derpå begynte de alla att åter gråta och ropade: "O ve! o ve!"

Nästa natt hade Kristinna en dröm; och se, det förekom henne, som om ett bredt pergament blifvit upprulladt framför henne, hvari allt hvad hon gjort och tänkt var upptecknad; och hon tyckte, att allt stirrade mot henne såsom idel svarta brott. Då ropade hon högt i sömnen: "*Gud, misskunda dig öfver mig syndare*." (Luk. 18: 13), och hennes små barn hörde, huru hon ropade.

Derefter tyckte hon sig se två hemska gestalter stå vid hennes säng och säga till hvarandra: "Hvad skola vi göra med denna qvinna? Ty både vakande och sofvande ropar hon om nåd. Om hon får fortfara som hon börjat, så förlora vi henne, såsom vi förlorade hennes man. Vi måste därför på ett eller annat sätt förströ hennes tankar på hvad som komma skall; eljest kan icke hela verlden hindra henne från att bli en vallfarare till Sion."

Nu uppvaknade hon i ett svettbad af ångest, hvarpå hon började att skälfa i hela kroppen; men om en stund somnade hon åter in. Då tyckte hon, att hon såg sin man, Kristen, i himmelens salighet bland en mängd odödliga väsenden stå med en harpa i handen och spela inför en, som satt på en tron med regnbågen omkring sitt hufvud. Hon tyckte också, att hon såg honom buga sig ned med ansigtet ända till golfvet, som var under furstens fötter, och säga: "Hjertligen tackar jag dig, min Herre och Konung, som fört mig till detta ställe." Derpå började hela skaran, som stod der omkring, att jubla och slå på sina harpor. Men ingen lefvande menniska kunde fatta, hvad de sjöngo, utom Kristen och hans följeslagare.

Nästa morgon, då Kristinna stigit upp, bedt till Gud och talat en stund med sina barn, bultade någon hårdt på dörren. "Om du kommer i Guds

namn," sade hon, "så kom in." "Amen," svarade det utanför, hvarpå en man öppnade dörren och helsade henne med orden: "*Frid vare detta hus!*" Derefter sade han: "Kristinna, vet du, hvarföre jag kommit hit?" Då rodnade och darrade hon, men tillika blef hennes hjerta brinnande af en innerlig åstundan att få veta, hvarifrån den okände kom, och hvad hans ärende till henne var. Så sade han då till henne: "Mitt namn är Hemlighet, och jag bor bland de helige i höjden. Det säges deruppe, att du åstundar att också komma dit; äfven förljudes det, att du inser och erkänner den synd du begått mot din man, då du förhärdade ditt hjerta mot hans ord och qvarhöll dessa dina späda barn i deras okunnighet. Kristinna, den barmhertige har sändt mig för att säga dig, att han är en Gud, som *förbarmar sig öfver den ogudaktige, och hos honom är mycken förlåtelse.* (Es. 55: 7.) Han vill äfven, att du skall veta, det han inbjuder dig att komma inför hans ansigte och sitta ned vid hans bord, der han vill föda dig med sitt hus' rika häfvor, samt gifva dig din fader Jakobs arfvedel. Kristen, din forne man, är nu deruppe och med honom en oräknelig skara, hvilken för evigt skådar hans ansigte, som ger lif åt alla, som se deruppå. Och de skola alla fröjdas, så snart de få höra ljudet af dina fötter på din Faders tröskel."

Helt betagen af blygsel och förväning, böjde nu Kristinna hufvudet till jorden. Men främlingen fortfor och sade: "Här är också ett bref till dig, hvilket jag har med mig från din mans konung." Hon tog och öppnade det, och då doftade det såsom af den härligaste vällukt (Hög. V. 1: 11, 12). Äfven var det skrifvet med gyllene bokstäfver och innehöll, att konungen ville, det hon skulle följa sin man Kristens exempel, ty det var rätta sättet att komma till hans stad och för evigt få dväljas inför hans ansigte med fröjd. Nu blef den goda qvinnan alldeles öfverväldigad och ropade till sin gäst: "Herre, vill Ni föra mig och mina barn med Eder, på det vi må gå och tillbedja denne konung?"

Då sade främlingen: "Kristinna, *det bittra måste gå före det söta.* Liksom din man måste du genom mycken bedröfvelse ingå i den himmelska staden. Derföre råder jag dig att göra såsom Kristen. Gå till den *trångå porten* på andra sidan om den der slätten, ty den utgör sjelfva ingången till den väg, uppför hvilken du har att gå. Och nu, lycka till på din färd! Äfven råder jag dig att stoppa detta bref i din barm samt läsa deri för dig sjelf och dina barn, tills I lärt det utantill. Ty det är en af de andliga visor (Ps. 119: 54) som du bör sjunga, så länge du är i denna din tälthydda. Detta bref måste du ock aflemna vid den himmelska stadens port."

Nu såg jag i min dröm, att den gamle herrn sjelf syntes mycket rörd af denna historia, medan han berättade den för mig. Han fortfor emellertid, sägande: "Alltså kallade Kristinna tillsammans sina söner och begynte att sålunda tilltala dem: "Mina kära söner, som I torden hafva märkt, har jag på senare tiden varit mycket bedröfvad öfver eder faders död, ehuru jag icke alls tvifflar på att han nu är salig; ty jag är fullt förvissad, att han nu har det så godt man kan få det. Vidare har tanken på mitt och edert tillstånd, hvilket jag vet efter naturen är högst jämmerligt, uppfyllt mig med oro. Mitt uppförande mot eder fader under hans själanöd är också en tung börda på mitt samvete; ty jag förhärdade både mitt eget och edra hjertan emot hans föreställningar och vägrade att följa honom på hans valfärd. Tanken på allt detta skulle nu alldeles döda mig, om icke en dröm, som jag haft i natt, och den uppmuntran, som denne främling i dag gifvit mig, något upplifvade mitt mod. Kommen, mina barn, låtom oss packa i hop våra saker och begifva oss till porten, som leder till det himmelska landet, så att vi fa återse eder fader samt lefva med honom och hans följeslagare i frid efter det landets lagar."

Nu brusto barnen i gråt af glädje deröfver att deras moder var så sinnad. Derpå sade deras gäst dem farväl; och de begynte att rusta sig för afresan.

Men just då de skulle begifva sig på väg, kommo två af Kristinnas grannqvinnor till hennes hus och bultade på. Såsom hon förut sagt till främlingen, så sade hon ock nu: "Om I kommen i Guds namn, så stigen in;" hvilka ord högeligen förvånade de två kvinnorna, ty de voro icke vana att höra sådant tal från Kristinnas läppar. De stego emellertid in, men funno till sin förundran, att den goda qvinnan lagade sig i ordning att lemna sitt hus.

"Kära granne," sade de då, "hvad är meningen med allt detta?"

Kristinna svarade den äldsta af dem, som hette fru Rädd, att hon höll på att rusta sig för en resa. (Denna fru Rädd var dotter till honom, som mötte Kristen på Svårighetens berg och ville öfvertala honom att vända om af fruktan för lejonen).

Fru Rädd: "Men säg mig, för hvilken resa?"

Kristinna: "Jo för att fara efter min gode man;" och härvid började hon att gråta.

Fru Rädd: "Jag kan aldrig tro, att du är så dåraktig, kära granne. För all del, tänk på dina stackars barn och var barmhertig mot dem, om du ej vill vara barmhertig mot dig sjelf."

Kristinna: "Nej, mina barn skola följa med mig. Intet af dem har lust att stanna qvar här."

Fru R ä d d: "Jag undrar just, hvad och hvem som satt sådana griller i hufvudet på dig."

Kristinna: "Ack, kära granne, om du visste hvad jag vet, är jag viss på att också du ville följa med."

Fru R ä d d: "Säg mig, hvad du fått för en ny kunskap, som drager ditt hjerta från dina gamla vänner och nu drifver dig att resa, ingen vet hvart."

Kristinna: "Jag har varit mycket bedröfvad, sedan min käre man reste ifrån mig, men i synnerhet sedan han for *öfver floden*. Hvad som likväl mest oroar mig, är det ovänliga sätt, hvarpå jag bemötte honom, medan han var i ångest för sin själ. Dessutom är jag *nu* stadd i samma nöd, hvori han *då* var, och jag kan därför ej få någon ro, förr än jag brutit upp härifrån. Jag drömde i natt, att jag såg honom. O, att min själ vore der han är! Han är i den store konungens åsyn; han sitter och äter med honom vid hans bord; han har till sitt sällskap odödliga väsenden och har fått ett hus att bo uti (2 Kor. 5: 1—4), i jemförelse hvarmed de präktigaste palatser på jorden blott äro vämjliga fängelsehålor. Landets furste har äfven skickat efter mig och lofvat att väl taga emot mig, om jag kommer till honom; hans budbärare har just nyss varit här och lemnat mig ett inbjudningsbref," hvarvid hon drog fram sitt bref och läste upp det. Derpå frågade hon sina grannqvinnor: "Nå, hvad sägen I härtill?"

Fru R ä d d: "O, hvilken galenskap har fått magt öfver dig och din man, som sjelfvilligt kasten eder i sådana svårigheter? Du har säkert hört, hvad din man hade att genomgå redan vid första steget på sin vandring, såsom våra grannar Halsstarrig ock Lättböjd kunna intyga; ty de följde honom till vägs ända tills de såsom kloka menniskor fruktade att gå längre. Vi hafva också mångfaldiga gånger hört omtalas, huru han råkade ut för lejonen, Apollyon, Dödsskuggans dal och många andra farligheter. Ej heller bör du glömma, hvilken fara han lopp på Fåfänglighetens marknad. Ty om han, som var en karl, kom i sådant trångmål, huru skall det då gå för dig, som blott är en stackars kvinna? Besinna ock, att de här fyra älskliga barnen äro kött af ditt kött och ben af dina ben. Om du därför skulle vara nog tanklös att vilja störta dig sjelf i förderfvet, så stanna dock hemma af medlidande med din lifsfrukt."

Men Kristinna svarade: "Fresta mig icke, kära granne. Jag har nu

fått i min hand en skatt att ockra med, och jag vore den allra största dåre, om jag ej hade mod att begagna mig af ett så gynsam tillfälle. Och hvad de besvärligheter angår, som Ni säger, att jag sannolikt skall möta på vägen, är det så långt ifrån, att de afskräcka mig, att de blott tjena mig till bevis, att jag har rätt i min föresats. *Det bittra måste föregå det söta*, och det skall äfven göra det söta ännu sötare. Efter du derföre icke kommer till mig i *Guds namn*, som jag sade, så ber jag dig att gå din väg och ej vidare oroa mig."

Nu började fru Rädd att öfverhopa henne med oqvädinsord och sade till sin kamrat: "Kom, granne Barmhertig; låt oss lemna henne åt sig sjelf, efter hon föraktar våra råd och vårt sällskap." Men Barmhertig var i en svår klämna, hvarföre hon ej hade så lätt att efterfölja sin grannes uppmaning; och det af två skäl. Först ömmade hennes hjerta för Kristinna; derföre sade hon inom sig: "Om min grannqvinna nödvändigt vill gå, så skall jag följa med ett stycke och hjälpa henne." För det andra var hon i bekymmer för sin egen själ (ty hvad Kristinna sagt hade gjort något intryck på hennes sinne). Derföre sade hon vidare till sig sjelf: "Jag skall söka att få litet mera samtal med den här Kristinna, och om jag finner sanning och lif i det hon säger, så skall jag hjertligen gerna gå med henne."

Så svarade då Barmhertig sin granne, fru Rädd, sålunda: "Kära granne, jag kom verkligen hit med dig endast för att helsa på Kristinna; men efter hon, som du ser, är i begrepp att säga farväl till sin fädernestad, så ämnar jag gå med henne ett litet stycke denna soliga morgon, för att hjälpa henne på vägen."

Men det andra skälet, hvarföre hon ville följa Kristinna, sade hon henne icke, utan behöll det för sig sjelf.

"Nå väl, jag ser, att du också har lust att bli en dåre; men akta dig i tid och var klok; så länge vi äro utom fara, tycka vi oss vara så trygga, men när vi väl råkat in i nätet, då blir det ej så lätt att komma derur."

"Nå väl, jag ser, att du också har lust att bli en dåre!"

FRU RÄDDA GRANNQVINNER.

Fru Mullvadsöga, fru Obetänksam, fru Lättsinnig och fru Fåvitsk.

Alltså vände fru Rädd om till sitt, och Kristinna anträdde sin resa; men så snart den förra kom hem, skickade hon efter några af sina grannqvinnor, nemligen fru Mullvadsöga, fru Obetänksam, fru Lättsinnig och fru Fåvitsk; och då de voro samlade, begynte hon att berätta för dem om Kristinna och hennes tillämnade resa; och lydde hennes berättelse sålunda:

“Mina kära grannar, som jag i morse ej hade något särskildt att göra så gick jag och helsade på Kristinna. När jag nu kom till hennes hus och som vanligt klappade på dörren, svarade hon: ‘*Om Ni kommer i Guds namn, så stig in.*’ Och så steg jag in, i hopp att allt stod väl till; men då jag kom in, fann jag, att hon rustade sig till att med sina barn resa från staden. Då jag nu frågade henne, hvad hon hade för mening med det, sade hon mig kort och godt, att hon ämnade företaga samma vallfärd som förut hennes man. Hon berättade mig också en dröm som hon haft, samt huru konungen i det landet, der hennes man nu bor, skickat henne ett inbjudningsbref att komma öfver dit.”

Då sade fru Fåvitsk: “Och tror du verkligen, att hon kommer att lemna vår stad?”

Fru Rädd: “Ja, helt visst, hvad det än må kosta henne. Jag vet detta så mycket mer, som just det hufvudskäl, hvilket jag tänkte skulle förmå henne att stanna hemma (nemligen de vedervärdigheter, som hon sannolikt kommer att möta på vägen), gjorde henne ännu mera bestämd att företaga sin resa. Ty hon sade mig uttryckligt: ‘*Det bittra föregår det söta, ja, gör det söta ännu sötare.*’”

Fru Mullvadsöga: “Ack, hvilken blind och dåraktig fjolla! Vill hon ej låta varna sig af sin mans många bedröfvelser? För min del är jag viss, att om han vore här igen, så skulle han vara glad att få behålla sitt skinn helt och aldrig mer kasta sig i så stora faror för ingenting.”

Fru Obetänksam: “Bort med alla sådana svärmiska darar från vår stad! För min del tycker jag, att det är en god sak, att vi bli Kristinna qvitt. Om hon stannade kvar hos oss med samma tänkesätt som hon nu har, så kunde ingen få lefva i fred för henne. Ty antingen skulle hon bli ytterst tråkig och dyster eller ock tala om sådana saker, som ingen klok människa kan stå ut med. Derföre är jag för min del inte alls ledsen öfver hennes afresa; hon må gerna fara och lemna rum för någon bättre; världen blir aldrig hvad hon förr var, så länge det finnes sådant der underligt folk ibland oss.”

“Se så, låt oss lemna det här ämnet,” tillade fru Lättsinnig. “Jag var i går hos fru Lättfärdig, och vi roade oss der af alla krafter. Ty hvilka tron I voro der, om icke fru Köttets begärelse jemte herr Liderlig och fru Otuktig samt några flera? Vi roade oss med musik och dans och hvad som eljest kan förhöja vår glädje. Och jag bedyrar, att vår värdinna är ett utmärkt väl uppfostradt fruntimmer och herr Liderlig mycket hygglig.”

II KAPITLET.

KRISTINNA hade emellertid begifvit sig åstad med sina barn. Då hon såg den unga Barmhertig (ty hon var ännu ung) göra henne sällskap, började hon följande samtal med henne:

“Kära Barmhertig, jag anser det som en oväntad nåd, att du skulle lemna vår stad för att följa mig ett styckte till vägs.”

Barmhertig: “Om jag trodde, att det lönade mödan för mig att gå med dig, så skulle jag aldrig mer vända tillbaka till vår stad.”

Kristinna: “Kära Barmhertig, följ du mitt exempel. Jag vet med visshet, att vår färd leder till ett härligt mål. Min make skulle ej för hela världens guld vilja öfvergifva det land, der han nu är. Ej heller behöfver du frukta, att du skall blifva förkastad, fastän du kommer endast på min inbjudning. Konungen, som skickat efter mig och mina barn, *förbarmar sig öfver oss*. Dessutom skall jag städsla dig, om du vill, så att du kan komma med såsom min tjenarinna. Men under tiden skola vi hafva allting gemensamt, bara du kommer med.”

Barmhertig: “Men huru kän jag vara viss, att också jag blir emotagen? Hade jag blott från säkert håll visshet derom, då skulle jag ej tveka längre, utan om vägen än vore aldrig så besvärlig, fortsätta vandrigen med hans hjälp, som hjälpa kan.”

Kristinna: “Näväl, kära Barmhertig, jag skall säga dig hvad du bör göra. Gå med mig till den Trånga porten, så skall jag höra mig för huru det låter för dig, och om du ej der röner någon uppmuntran, skall jag ej sätta mig emot, att du återvänder till ditt hem, samt tillika betala dig för din vänlighet att följa mig och mina barn ett så långt stycke på vår väg.”

Barmhertig: "Då skall jag gå med, följderna må blifva, hvilka de vilja; Herren gifve blott, att jag måtte få min lott och del i det landet, samt finna nåd inför himmelens konung!"

Kristinna fröjdades nu hjertligen, icke blott derföre att hon fått en följeslagarinna, utan äfven emedan hon lyckats förmå den stackars qvinnan att med allvar söka sin egen frälsning. Så vandrade de då tillsammans; men snart började Barmhertig att gråta. Då sade Kristinna: "Hvarföre gråter du min syster?"

Barmhertig: "Ack, sade hon, huru kan jag annat än sörja, då jag betänker mina stackars slägtingars belägenhet, hvilka ännu äro kvar i vår syndiga stad? Och hvad som gör min sorg ännu bittrare är, att de ej hafva någon, som undervisar dem, eller varnar dem för hvad som komma skall."

Kristinna: "Ja, det anstår oss pilgrimer att vara medlidsamma; och du får nu erfara samma bekymmer för dina vänner, som min gode Kristen kände för mig, då han nödgades lemna mig; han sörjde, derföre att jag ej ville lyssna till hans ord; men hans och vår Herre *uppsamlade hans tårar och lade dem i sin lägel* (Ps. 56: 9), och nu skörda både du och jag och dessa mina kära barn frukten och välsignelsen af dem. Så hoppas jag ock, kära Barmhertig, att dessa dina tårar ej skola vara förlorade; ty Sanningen har sagt: *De som med tårar så, skola uppskära med jubel. De gå åstad och gråta och bära utsädet med sig, de komma åter med jubel och bära sina kärftar.*" (Ps. 126: 5, 6.)

Då sjöng Barmhertig:

"O Herre, led och för du mig
Igenom mörker eller ljus
Framåt på salighetens stig
Upp till Guds helga berg och hus!

Och låt mig aldrig vika af
Åt höger eller venster; — nej,
Ditt ord, din trogna käpp och staf,
Och dina löften svika ej!

Men mina kära, som ännu
Ej funnit frid uti ditt namn,
Ack samla dem, o Herre, du,
En gång med mig uti din famn!"

Nu fortfor min gamle vän och sade: "Men när Kristinna kom till Misströstans kärr, höll hon stilla; ty, sade hon, det var här min käre man var nära att drunkna i dyn. Hon märkte äfven, att ehuru konungen befalt, att detta ställe skulle göras farbart för pilgrimer, så var det snarare värre än förut. "Är det verkligen så?" frågade jag den gamle herrn. "Ja," svarade han, "blott alltför sant. Det finnes nemligen många, som, ehuru de påstå sig vara konungens arbetare och säga, att de äro sysselsatta med att iståndsätta konungens landsväg, likväl ditföra smuts och gödsel i stället för stenar, och

"Latom oss göra ett försök!"

sålunda förderfva i stället för att laga den samma. Detta var skälet, hvarföre Kristinna och hennes söner ej vågade gå vidare. Men Barmhertig sade: 'Latom oss göra ett försök, ehuru med all försigtighet.' Så gingo de då på, gifvande noga akt, huru de stego med fötterna, och lyckades omsider under mycken oro och tvekan att komma öfver träsket. Flera gånger hade likväl Kristinna varit nära att sjunka ned i dyn."

Så snart de nu voro på andra sidan, tyckte de sig höra någon säga till dem följande ord: "*Salig är hon som trodde, ty det skall fullbordas, som blifvit sagdt till henne från Herren.*" (Luk. 1: 45.)

Derpå fortsatte de åter sin väg, och Barmhertig sade till Kristinna: "Hade jag blott lika god grund för mitt

hopp om ett nadigt emottagande vid den Trånga porten, som du nar, då tror jag icke, att något Misströstans kärr skulle göra mig modfäld."

"Naväl, kära vän," sade Kristinna, "du har *din* ömma punkt och jag *min*, och vi skola båda få tillräckligt med bedröfvelse, innan vi hinna vår resas mal. Ty huru kan man tro, att de, som hoppas ernå en sådan öfversinnelig härlighet och hvilkas sällhet har så många afundsmän, skulle kunna undgå alla de förskräckelser, besvärligheter och sorger, som våra fiender om möjligt vilja tillfoga oss?"

Nu lemnade herr Skarpsinnig mig för att lata mig sjelf drömma

min dröm till slut. Så tyckte jag då, att jag såg Kristinna och Barmhertig och gossarne gå tillsammans upp till porten. Framkomna dit, började de en kort öfverläggning med hvarandra om huru de bäst skulle anmäla sin ankomst och tilltala honom, som öppnade för dem. Slutligen beslöts, att, efter Kristinna var äldst, hon skulle bulta på porten och föra ordet i sitt och de andras namn. Så begynte då Kristinna att klappa på; men liksom hennes stackars man, så måste hon upprepa sin bultning flera gånger, och i stället för svar tyckte de sig höra en stor hund komma skällande emot dem, så att de i sin förskräckelse ej vågade att vidare klappa på. Så voro de nu i största villrådighet, hvad de skulle taga sig till. Bulta tordes de icke af fruktan för hunden; gå tillbaka tordes de ej heller, ty de voro rädda, att portvakten skulle märka det och blifva förtörnad på dem. Slutligen beslöto de att bulta ännu en gång, och det häftigare än i början. Då sade portvakten: "Hvem är det?" hvarpå hunden upphörde att skälla, och porten öppnades för dem.

Nu gjorde Kristinna en djup bugning och sade: "Käre Herre, tag ej illa upp, att vi, dina tjenarinnor, klappat på denna furstliga port."

Då sade portvakten: "Hvarifrån kommen I och hvad är er åstundan?"

Kristinna svarade: "Vi komma från samma stad som Kristen och i samma ärende som han, nemligen att, om Ni tillåter, genom denna port få komma in på den vägen, som drager till den himmelska staden. Vidare får jag säga Er, att mitt namn är Kristinna, hustru till Kristen, som nu är deruppe."

"Hvad?" sade portvakten, högeligen förundrad. "Har hon, som för en tid sedan afskydde hela den vägen, nu blifvit en Sionsvandrare?"

Kristinna böjde ned sitt hufvud och sade: "Ja, det har hon, och äfven dessa mina kära barn."

Derpå tog han henne vid handen och släppte in henne och hennes barn, tilläggande: "*Förmenen icke barnen att komma till mig,*" och tillstängde så porten. Derefter ropade han till en af trumpetarne ofvanför porten att välkomna Kristinna med jubel och basunklang; och strax uppfylldes luften med den ljufligaste och fröjdefullaste musik

Emellertid stod stackars Barmhertig utanför, darrande och gråtande af fruktan, att hon skulle bli förskjuten. Men så snart Kristinna sjelf kommit in med sina söner, tänkte hon på sin vän och lade sig med följande ord ut för henne: "Min Herre, jag har med mig en kamrat, som kommit

hit af samma orsak som jag, och hon står ännu utanför. Hon är mycket nedslagen till sinnes, emedan hon tror, att hon kommer utan att vara efterskickad, då deremot jag blifvit inbjuden af min mans konung.”

Barmhertig, som nu började blifva mycket otålig, ty hvarje minut förekom henne så lång som en timme, afbröt nu Kristinnas förbön genom att sjelf bulta på porten; och bultade hon så hardt, att Kristinna hoppade till af förskräckelse. Då sade portvakten: “Hvem är det?” “Det är min vän,” svarade Kristinna.

Då öppnade han porten och tittade ut; men Barmhertig låg der afsvimmad, så förskräckt hade hon blifvit, att porten ej skulle blifva upplåten för henne. Men han tog henne vid handen och sade: “*Flicka, jag säger dig, stå upp.*”

“O Herre,” sade hon, “jag försmäktar, och det finnes knapt något lif kvar i mig.” Men han svarade såsom en af de gamle: “*Då min själ försmäktade i mig, tänkte jag på Herren, och min bön kom till dig, till din helgedoms tempel*” (Jon. 2: 8). Frukta icke, utan stå på dina fötter och säg mig, hvarföre du kommit hit.”

Barmhertig. Jag har kommit till ett ställe, dit jag aldrig blifvit inbjuden. Min vän Kristinna fick sin inbjudning från konungen sjelf, men jag fick min endast från henne. Derföre fruktar jag, att jag varit alltför dristig.”

Portvakten: “Uppmanade hon dig att följa henne hit?”

Barmhertig: “Ja, och såsom min Herre ser, så har jag nu kommit. Och om det nu fins någon nåd och syndaförlåtelse kvar, så besvär jag Er att låta eder tjenarinna blifva delaktig deraf.”

Då tog han henne åter vid handen, ledde sakta in henne och sade: “Jag beder för alla, som tro på mig, på hvilket sätt de än må hafva kommit till mig.” Sedan sade han till dem, som stodo der nära: “Gån efter någonting åt Barmhertig att lukta på, så att hon blir utaf med sin mattighet.” Nu hemtade de åt henne ett knippe myrra; och efter en stund kom hon sig åter.

Så hade nu Herren vid början af deras vandring vänligt undfått och tilltalat Kristinna, hennes söner och Barmhertig. Sedan bekände och begräto de ännu ytterligare inför honom sina synder, samt bådo honom skänka dem sin förlåtelse och säga dem, hvad de vidare borde göra.

“Jag skänker eder min förlåtelse,” sade han, “både med ord och i gerning: med ord, genom mitt löfte om förlåtelse; i gerning, genom att visa eder

EN AF KONUNGENS TRUMPETARE.

det sätt, hvarpå jag förvärfvat densamma (Hög. V. 1: 2; Joh. 20: 20). Mot-tagen det förra från mina läppar med en kyss och det senare, såsom det nu skall uppenbaras för eder."

Då såg jag i min dröm, att han talade till dem många kärleksfulla ord, som storligen fröjdade deras hjertan. Derjemte förde han dem ofvanpå porten och visade, genom hvilken *gerning* de blifvit frälsta, tilläggande, att de till sin tröst och hugsvalelse skulle under sin vandring få åter se samma syn.

Och så lemnade han dem i ett skönt lusthus, der de hade följande samtal med hvarandra:

"O, hvad jag är glad, att vi kommit in här!" började Kristinna.

Barmhertig: "Ja, det må vi väl vara; allra mest har likväl jag skäl att jubla af fröjd."

Kristinna: "En stund trodde jag, medan vi stodo utanför porten, att all vår möda var förspild, eftersom ingen svarade, då vi klappade på. Men isynnerhet sjönk mitt hopp, då den der förfärliga hunden började att skälla så häftigt på oss."

Barmhertig: "Jag åter blef mest ängslig, då jag såg, huru du blef tagen till nåd, medan jag lemnades qvar utanför. Nu, tänkte jag, går det i fullbordan, som är skrifvet: *Två kvinnor mala på qvarnen: en upptages och en lemnas qvar* (Matt. 24: 41), så att jag knapt kunde afhålla mig från att utropa: *Förtappad, förtappad!* Ej heller vågade jag att klappa på igen. Men då jag såg upp och fick se, hvad som var skrifvet öfver porten, så repade jag mod, så mycket mer som jag tänkte, att jag ej hade något annat val än att antingen klappa på eller dö. Och så klappade jag på, men jag vet ej hur; ty nu kämpade min själ emellan lif och död."

Kristinna: "Vet du ej, huru du bultade på? Du bultade verkligen med en sådan ifver, att jag spratt till af förskräckelse. Jag tror, att jag aldrig hört sådant klappande i hela mitt lif, och tänkte att du ämnade storma porten och med våld *rifva himmelriket till dig.*" (Matt. 11: 12.)

Barmhertig: "Huru kunde någon, som var i samma belägenhet som jag, göra annorlunda? Du såg, huru dörren stängdes inför mig, och hörde den der arga hunden skälla oupphörligt. Hvem, som var så klenmodig som jag, skulle ej då hafva bultat på med all magt? Men säg mig, hvad sade vår Herre om min ohöflighet? Blef han icke ond på mig?"

Kristen: "Då han hörde det starka buller du gjorde på porten, smålog han på ett underbart, kärleksfullt sätt. Ja, jag tror, att din ifver beha-

BARMHERTIGHET UTANFÖR DEN TRÅNGA PORTEN.

gade honom ganska mycket, ty han visade inga tecken till motsatsen. Men jag undrar mycket, hvarföre han håller en sådan elak hund. Hade jag vetat det förut, fruktar jag, att jag aldrig haft mod att klappa på. Då vi nu emellertid lyckligen kommit hit in, så gläder jag mig deråt af allt hjerta."

Barmhertig: "Om du vill, så skall jag fråga honom nästa gång han kommer hit ned, hvarföre han håller en så otäck hund på sin gård. Jag hoppas, att han ej skall upptaga det illa."

"Ja, gör det," sade barnen, "och öfvertala honom att låta döda honom ty vi äro rädda, att han skall bita oss, då vi gå härifrån."

Då nu portvakten omsider åter kom till dem, föll Barmhertig på sitt ansigte inför honom och sade: "Herre, mottag mitt loffer!"

Derpå sade han till henne: "*Frid vare dig, stå upp!*" Men hon fortfor att ligga på sitt ansigte och sade: "*Rättfärdig blifver du, o Herre, om jag går till rätta med dig. Dock vill jag framställa min sak inför dig.*" (Jer. 12: 1.) Hvarföre håller du en så grym hund på din gård? Ty då sådana svaga qvinnor och barn, som vi, få se och höra honom, så äro vi färdiga att i förskräckelsen fly bort från din port."

Han svarade och sade: "Den der hunden har en annan *egare* och är instängd på annan mans mark, ehuru mina pilgrimer få höra hans skällande. Han hör till det der slottet, som du ser i fjerran, men kan springa ända fram till murarne, som omgifva min gård. Han har med sitt förfärliga rytande skrämt mången hederlig vallfarare från den närvarande onda verlden till det tillkommande goda. Hans egare håller honom ej heller af någon välvilja mot mig och mitt folk, utan tvärtom för att hindra pilgrimer att komma till mig och afskräcka dem från att klappa på denna port. Några gånger har han också slitit sig lös och rifvit dem, som jag älskar; men jag fördrager det tills vidare med tålmod. Jag kommer också i rättan tid till mina pilgrimers hjälp, så att han ej far tilltyga dem så illa, som han i sin ilska gerna skulle vilja. Men, min dyrt återlösta, äfven om du vetat allt detta på förhand, kan jag väl aldrig tro, att du skulle varit rädd för en hund? Tiggare, som gå från dörr till dörr, blottställa sig ju mycket hellre för faran, att hundar skola skälla på dem, ja, bita dem, än de vilja gå miste om en almosa, som de hoppas få; skulle då en hund, och det en hund på en annans gård, och hvars ondska jag vänder till godo för mina pilgrimer, hindra någon från att komma till mig? Jag frälsar *ditt lif ifrån de unga lejonen och ifrån hundars våld.*" (Ps. 35: 17; 22: 21.)

Barmhertig: "Jag bekänner min okunnighet. Jag talade, hvad jag ej förstod, och erkänner, att du gör allting väl."

Derpå begynte Kristinna tala med portvakten om deras resa och fråga honom efter rätta vägen. Då gaf han dem mat, tvättade deras fötter och ledde dem in på rätta vägen i hans fotspår, såsom han förut hade gjort med Kristin. Så såg jag då i min dröm, huru de under en ljufvig väderlek vandrade sin väg framåt. Nu började Kristinna sjunga sålunda:

“Ack, sälla dag,
Då äfven jag
En pilgrim blef för dig,
O Herre god,
Som med ditt blod
Förvärfvat, vunnit mig!

Ack, länge nog
Jag miste tog,
Om mål och väg och allt,
Men nu med dig,
Och på din stig,
Mitt lif fått ny gestalt!

Och se, i frid
Du bytt min strid,
Min ångest uti fröjd!
Och än långt mer
Af nåd du ger
En gång i Salems höjd!”

Nu fans det på andra sidan om muren, som inhägnade den väg, uppför hvilken Kristinna och hennes kamrater, måste gå, en trädgård. Denna trädgård tillhörde egaren till den förutnämnda skällande hunden. Och som träden i denna trädgård här och der sköto sina grenar med mogna frukter öfver muren, så hände icke sällan, att vandrare till sin skada plockade och åto af dessa. Då nu Kristinnas söner kommo till ett sådant ställe, fingo de stor lust till de sköna frukterna och började att plocka och äta. Kristinna bannade dem väl derför, men de fortforo icke desto mindre. “Mina kära gossar,” sade hon till dem, “det är ej rätt att taga de der frukterna, ty de äro icke våra.” Likväl visste hon icke, att de tillhörde fienden, ty i sådant fall är jag viss på att hon skulle varit nära att dö af förskräckelse. Saken var emellertid skedd, och de gingo vidare framåt. Då de nu vandrat ungefär två skotthåll från det ställe, der de inkommit på vägen, fingo de se två karlar med styggt utseende komma sprin-

gande emot dem. Genast drogo Kristinna och Barmhertig ned sina slöjor och gingo så vidare med barnen framför sig. Då kalarne kommo fram till qvinnorna, ville de omfamna dem, men Kristinna ropade: "Hållen eder på afstånd, eller fortsätten i frid eder väg." Men karlarne lyssnade ej till hennes ord, såsom om de varit döfva, och begynte att bära händer på dem, hvarvid Kristinna blef mycket uppbragt och sparkade dem med sina fötter. Barmhertig gjorde ock allt hvad hon kunde för att blifva dem qvitt. Kristinna

"Två karlar med styggt utseende kommo emot dem."

ropade ännu en gång: "Hållen eder på afstånd, eller gån stilla förbi, ty vi hafva inga penningar att förlora, efter vi äro fattiga pilgrimer, som lefva på våra vänners almosor." Då sade den ene af de två männen: "Vi anfalla er icke för edra penningars skull, utan hafva kommit för att säga er, att om I viljen bevilja oss en enda liten begäran, så är er lycka för alltid gjord."

Kristinna, som började ana, hvad de ville, svarade nu: "Vi vilja hvarken höra på eller samtycka till det, som I önsken. Vi hafva brådtom och kunna icke stanna; vårt företag är ett företag på lif och död."

Alltså gjorde hon och hennes följeslagare ett nytt försök att komma förbi dem. Men de stängde vägen för dem och sade: "Vi ämna ej skada ert lif; det är något

annat vi åstunda."

Kristinna: "Ja, I viljen förderfva både vår kropp och själ; ty jag vet nu, hvarföre I antasten oss. Men vi vilja hellre dö på stället än låta locka oss in i sådana snaror, som skola bringa vår eviga välfärd på spel;" och härvid började båda att ropa: *Mord! mord!* och stälde sig dermed under skydd af de lagar, som blifvit stiftade till qvinnors försvar (5 Mos. 22: 23, 26, 27). Och som karlarne fortforo att ofreda dem, för att blifva dem öfvermäktiga, så ropade de ännu en gång. Enär de ej voro långt ifrån porten, genom hvilken de blifvit insläpta, så hörde man deras rop ända dit; och så snart man igenkände Kri-

BARNEN ÄTA AF FIENDENS FRUKT.

stinnas rop, skyndade en stridskämpe till de stackars kvinnornas hjälp. Dessa voro också nu bragta till det yttersta, och barnen stodo bredvid och gråto. Då ropade deras räddare till våldsverkarne: "Hvad tagen I eder till? Viljen I tvinga Herrens folk till synd?" Derpå försökte han att taga fatt på dem, men de flydde öfver muren in i trädgården, som tillhörde den arge hundens egare; och så tog hunden dem under sitt beskydd. Räddaren kom nu fram till kvinnorna och frågade huru de befunno sig. "Tack vare din furste," svarade de, "temligen väl; vi hafva endast blifvit något skrämnda; vi tacka äfven dig, som kom till vår hjälp, ty annars skulle vi säkert blifvit öfvervunna."

Räddaren: "Då I blefven mottagna vid porten deruppe, undrade jag mycket, att I som vissten, att I voren endast svaga kvinnor, icke båden Herren der om en ledsagare; ty han skulle gerna givit eder en sådan, och I skullen då hafva undvikit dessa besvärligheter och faror."

"Ack," sade Kristinna, "vi voro så upptagna af vår närvarande sällhet, att vi glömde bort de faror, som stundade; och dessutom, hvem skulle hafva trott, att sådana gudlösa sällar kunde ligga på lur så nära konungens slott? Det hade verkligen varit godt för oss, om vi bedt vår Herre om en ledsagare; men jag undrar, att han ej sjelf sände en sådan med oss, eftersom han väl visste, att vi skulle hafva behof deraf."

Räddaren: "Det vore ej nyttigt, om Gud alltid gånge oss saker, hvarom vi ej bedt; ty då skulle vi ej sätta mycket värde på dem. Men när vi få känna saknad af något, då lära vi att värdera det, såsom det förtjenar, och att hädanefter göra ett rätt bruk deraf. Hade min Herre utan er bön gifvit eder en ledsagare, skullen I ej heller hafva begråtit er försummelse att bedja om en sådan, såsom I nu fått anledning att göra. Sålunda tjenar allting till ert bästa och afser att göra eder mera försigtiga."

Kristinna: "Skola vi gå tillbaka till vår Herre och bekänna vår dårskap samt bedja om en ledsagare?"

Räddaren: "Jag skall framföra till honom er bekännelse om eder dårskap. I behöfven ej heller gå tillbaka; ty hvar helst I kommen, skolen I finna allt, som I behöfven, alldenstund alla de herbergen, som min Herre stält i ordning för våra pilgrimers emottagande, äro försedda med allt, som behöfves för att afvärja alla den ondes anfall. Men som jag nyss sade, så vill han, att de skola bedja honom om allt (Hes. 36: 37); och det måste vara en usel sak, som ej lönar mödan att bedja om."

Efter dessa ord vände Räddaren tillbaka till sin post, och våra pilgrimer fortsatte sin vandring.

Då sade Barmhertig: "Detta var en plötslig missräkning! Jag föreställde mig, att vi redan hade öfverstått alla faror och aldrig mer behöfde hafva några bekymmer."

Kristinna: "Din oskuld, min syster, kan vara dig till ursäkt; men mitt fel är så mycket större, som jag såg denna fara, innan jag begaf mig åstad, och likväl ej sökte hjälp, der hjälp kunde fås."

Barmhertig: "Huru kunde du veta detta, innan du lemnade ditt hus? Kära, förklara för mig den gåtan."

Kristinna: "Jo, jag skall säga dig, huru det var möjligt. Innan jag begaf mig på väg, hade jag en natt, då jag låg i min säng, en dröm härom. Jag tyckte, att jag såg två män, alldeles lika de der två karlarne, stå vid min säng och stämpla, huru de skulle förhindra min frälsning. Deras egna ord lydde så: 'Hvad skola vi göra med denna qvinna? Ty vaken och sofvande ropar hon om förlåtelse (jag var nemligen då ännu i min själsnöd); om hon får fortfara, som hon börjat, så förlora vi henne, liksom vi förlorat hennes man.' I följd häraf borde jag hafva tagit mig mera tillvara och sett mig om efter hjälp, der sådan stod till buds."

Barmhertig: "Nåväl, liksom vi genom denna vår försummelse haft anledning att lära känna våra egna brister, så har ock vår Herre begagnat detta tillfälle att uppenbara sin nåds rikedomar. Ty, såsom vi se, har han gått efter oss med oombedd kärlek och af sin blotta nåd befriat oss från deras händer, som voro starkare än vi."

III KAPITLET.

UNDER det de fortsatte att så tala med hvarandra, nalkades de ett hus (Uttolkarens hus), som stod vid vägen och som var uppbygdt till pilgrimers vederqvickelse, såsom blifvit utförligare omtaladt i berättelsen om Kristens resa. Då de nu kommo fram till dörren, hörde de ett lifligt samtal innanför, och då de lyssnade, tyckte de sig höra Kristinna nämnas vid namn; ty ryktet om hennes och hennes barns vallfärd hade gått före dem. Och det goda folket der inne gladdes så mycket mer häröfver, som de hörde, att hon var Kristens hustru, som för någon tid

sedan icke ens ville höra talas om vandringen till den himmelska staden. Så stod då den lilla pilgrimsskaran stilla och hörde, huru de berömda Kristinna, föga anande, att hon var utanför dörren. Slutligen klappade hon på såsom förut på den trånga porten. Och när hon så klappade, kom en ung flicka och öppnade dörren för att se efter, hvem det var. Och se, då stodo der två kvinnor.

Flickan: "Hvem söken I här?"

Kristinna: "Vi hafva hört sägas, att detta hus är enkom inrättadt till fattiga pilgrimers tjenst, sådana som vi äro. Vi bedja därför, att vi här måtte få njuta den hvila och vederqvickelse vi så väl behöfva. Ty som du ser, är dagen framliden, och vi förmå ej gå längre i qväll."

Flickan: "Säg mig hvad I heten, så att jag kan anmäla er hos min Herre der inne."

Kristinna: "Mitt namn är Kristinna; jag var hustru till den pilgrimen, som för några år sedan reste hit upp, och detta är hans fyra barn; och denna unga kvinna har äfven gjort mig sällskap på min vallfärd."

Då sprang Oskyldig (ty detta var den unga flickans namn) och sade till folket innanför: "Kunnen I tänka, hvem som står utanför dörren? Jo, det

är Kristinna och hennes barn jemte en hennes följeslagarinna, alla väntande på att här blifva herbergerade." Nu hoppade alla af glädje och sprungo för att berätta det för sin Herre. Uttolkaren gick alltså till dörren, såg på de främmande och sade: "Är du den Kristinna, som den gode Kristen lemnade qvar i staden Förderf, då han tog till vandringsstafven?"

Kristinna: "Jag är just den kvinnan, som var hårdhertad nog att göra narr af min mans bekymmer och lät honom ensam anträda sin resa; och detta är hans fyra barn; men nu har jag också kommit, ty jag är öfvertygad, att detta är den enda rätta vägen."

Oskyldig.

Uttolkaren: "Så blir då uppfyllt hvad som är skrifvet om mannen, som sade till sin son: *Gå i dag och arbeta i min vingård. Men han svarade och sade: Jag vill icke. Sedan ångrade han sig och gick.*" (Matt. 21; 29.)

Kristinna: "Amen; gifve Gud, att detta måtte vara en sanning med afseende på mig samt att jag till slut må varda funnen af honom i frid, *utan fläck eller skrynka.*"

Uttolkaren: "Men hvarföre står du så vid dörren? Kom in, du Abrahams dotter; vi höllo just på att samtala om dig; ty vi hade redan fått underrättelse om att du blifvit en pilgrim. Kommen in, barn, kom in, unga qvinna!" Och så förde han dem alla in i huset.

Då de nu kommit in, uppmanade han dem att sätta sig ned och hvila, hvarefter de, som plägade betjena husets gäster, kommo in i rummet för att helsa på dem. Allas ansigten strålade af glädje deröfver att Kristinna blifvit en pilgrim; det fägnade dem äfven mycket att se hennes gossar, hvilka de klappade på kinden, för att visa, huru välkomna de voro. De bemötte också Barmhertig med den största kärlek och välkomnade dem således alla på bästa sätt till sin Herres hus.

Efter en stund tog Uttolkaren, medan aftonmåltiden tillreddes, dem in i sin bildersal och visade dem, hvad Kristen någon tid förut der skådat. Här fingo de alltså se *mannen i jernburen*, mannen, som vaknade upp ur drömmen, mannen, som slog sig igenom sina fiender; taflan, som förestälde honom, som är större än dem alla, jemte allt det andra, som varit Kristen till sådan nytta.

Sedan Kristinna och hennes sällskap nu något begrundat alla dessa saker, tog Uttolkaren dem åter afsides och förde dem först in i ett rum, der de blefvo varse en man, som endast kunde se nedåt jorden och hade en mullkratta i handen. Under tiden höll en annan öfver hans hufvud en gyllene krona, som han erbjöd honom i stället för hans kratta; men den arme mannen kunde ej ens se uppåt, utan fortfor att räfsa ihop åt sig något af det skräp och det dam, som låg på golvet.

Kristinna: "Jag tror, att jag någorlunda förstår, hvad detta betyder; ty är det icke, gode herre, en bild af en denna verldens menniska?"

Uttolkaren: "Du har gissat rätt; äfvenså är denna mullkratta en bild af det köttsliga sinnet. Och att mannen visar sig mera angelägen att skrapa ihop litet stickor, strå och stoft på golvet, än att lyssna till hvad den himmelske budbäraren med kronan i sin hand har att säga till honom, det betecknar, att

för somliga himmelen blott är en dikt, under det att de jordiska tingen synas dem vara det enda verkliga. Att vidare samme man endast kunde se nedåt, det vill lära oss, att då de jordiska tingen få magt öfver människornas hjertan, så draga de dem bort ifrån Gud."

Då sade Kristinna: "Ack, befria mig från kärleken till denna verden."

Uttolkaren: "Den bönen har legat så länge obegagnad, att den blifvit lik ett förrostadt verktyg. Knappt en ibland tusende beder af hjertat: *Rikedom gif mig icke* (Ords. 30: 8). Hö och strå och stoft är hvad de flesta fika efter."

Härvid började Barmhertig och Kristinna att gråta, sägande: "Ack, det är blott alltför sant."

Sedan Uttolkaren visat dem dessa saker, förde han dem in i det allra bästa rummet i huset (och det var i sanning ett präktigt rum), samt tillsade dem att se sig omkring, i fall de der kunde upptäcka något lärorikt. Så sågo de sig omkring åt alla håll utan att blifva varse något; ty der fans ingenting annat än en mycket stor spindel på väggen, och honom ansågo de ej värd sin uppmärksamhet

Slutligen sade Barmhertig: "Jag ser ingenting;" men Kristinna teg.

Då nu Uttolkaren uppmanade dem att se efter ännu en gång, svarade Barmhertig: "Här är ingenting annat än en otäck spindel, som hänger på väggen." Då sade han: "Fins det blott en enda spindel i detta stora rum?" Då kommo tårarne i ögonen på Kristinna, ty hon var en qvinna med snabb uppfattning; och hon sade: "Jo, Herre, här fins mer än en spindel, och det spindlar, hvilkas gift är långt mera dödligt än den der insektens." Då såg Uttolkaren vänligt på henne och sade: "Du har sagt sanningen," hvarvid Barmhertig rodnade och gossarne skylde sina ansigten; ty alla begynte nu att förstå gåtan.

Derpå sade Uttolkaren åter: "Som I sen, *virkar* (el. *griper*) *spindeln* och håller sig fast med klorna samt finnes i konungapalatser (Ords. 30: 28). Och detta är upptecknad endast för att visa eder, att så fulla I än mån vara af syndens gift, så fån I dock i tron ingå och bo uti det bästa rummet i konungens palats der uppe."

Kristinna: "Jag anade något häraf, men kunde icke fatta allt. Det förekom mig, att vi just voro lika spindlar och skulle se vederstyggliga ut, om vi än vore i ett aldrig så vackert rum. Men att vi af denna giftiga och fula spindel skulle lära oss, hvad det är att *öfva tro*, det föll mig icke in;

MANNEN MED MULLKRATTAN.

(237)

och likväl har han med sina långa armar hakat sig fast vid väggen och bor nu i den bästa delen af slottet. Gud har ej skapat något förgäfves.”

Nu tycktes alla vara glada; men tårarne stodo dem i ögonen. Emellertid sågo de på hvarandra och bugade sig för Uttolkaren.

Derpå förde denne dem i ett annat rum, der de sågo en höna med sina kycklingar, och bad dem en stund betrakta dessa djur. Så gick då en af kycklingarne fram till en liten vattenho för att dricka, och hvarje gång han drack, lyftade han upp hufvud och ögon mot himmelen. “Sen,” sade Uttolkaren, “hvad denna lilla kyckling gör, och lären af honom att erkänna, hvarifrån alla edra välsignelser komma, genom att skåda uppåt, hvarje gång I mottagen något godt. Men,” fortfor han “gifven ännu en gång akt på den lilla familjen.” Då märkte de, att hönan brukade fyra olika slags ljud för att göra sig förstådd af sina kycklingar. Först hade hon ett *allmänt läte*, som hon använde hela dagen. För det andra hade hon ett *särskildt läte*, som hon blott i vissa fall begagnade. För det tredje hade hon ett läte, som hon endast brukade, då hon rufvade på äggen; och för det fjerde hade hon ett *nödrop* (Matt. 23: 37). “Jemför nu,” sade han, “vår konung med denna höna och hans trogna med dessa kycklingar. I likhet med hönan har äfven han olika sätt att behandla sitt folk; genom sina allmänna kallelser gifver han ingenting; genom sin särskilda kallelse har han alltid någonting att gifva; han har äfven ett rufvande läte för dem, som äro under hans vingar; och slutligen har han ett nödrop för att göra alarm, då han ser fienden komma. Jag ansåg lämpligt, mina älskade, att föra er in i rummet med hönan och kycklingarne, emedan I ären qvinnor och därför lätt kunnen fatta sådant.”

Kristinna: “Ja, käre Herre, lät oss se ännu något mera.”

Derpå förde han dem in i ett slagtarhus, der en slagtare höll på att slagta ett får; och se, fåret höll sig helt stilla och lät tåligt döda sig. Då sade Uttolkaren: “I bören lära af detta får att utan knot och klagan lida och fördraga oförrätter. Se, huru stilla det ljuter döden och utan några invändningar låter draga af sig skinnet. Eder konung kallar er för sina får.”

Derefter förde han dem in i sin trädgård, der det fans en mängd olika blommor, och sade: “Sen I alla dessa blommor?” “Ja,” svarade Kristinna. “Gifven akt,” återtog han, “huru de äro olika till storlek, beskaffenhet, färg och lukt; några äro ock bättre än andra. Och hvarest trädgårdsmästaren satt dem, der stå de och gräla ej med hvarandra.”

Vidare förde han dem ut på sin åker, som han besätt med hvete och annan säd. Men då de sågo närmare efter, voro alla axen afhuggna, och endast

halmen var kvar. Och han sade åter: "Denna åker var väl gödslad, plöjd och besädd; men hvad skola vi göra med grödan, sådan den nu ser ut?" "Jo, bränna en del," svarade Kristinna, "och blanda det andra med gödseln." Då återtog Uttolkaren: "Ja, I sen, att frukt är det första, hvarefter I frågen, och om I ej finnen någon, så dömen I växten till elden; sen blott till, att I ej med detsamma fördömen eder sjelfva."

Medan de nu voro på väg in, fingo de se en liten rödbrösta med en stor spindel i näbben. "Se der," utropade Uttolkaren. Då de nu sågo dit, undrade Barmhertig, hvad det var, men Kristinna sade: "Hvilken skam för en så liten vacker fogel som rödbröstan, hvilken annars står framför många andra foglar och älskar att pläga ett slags umgänge med menniskan, att lefva på andra djur! Jag trodde, att hon endast lefde af brödsmlor och andra sådana ämnen. Jag tycker mindre om henne än förut."

Då genmälde Uttolkaren: "Denna rödbrösta är en ganska träffande bild af somliga bekännare; liksom denna lilla fogel utmärker sig för sina sköna toner, vackra färger och nätta skapnad, så hafva de äfven ett ganska fagert sken. De tyckas hysa stor kärlek till de upprigtiga bekännarne samt föredraga deras sällskap framför alla andras, liksom om de ville lefva på de smulor, som falla från deras Lord. De föregifva äfven, att detta är skälet, hvarföre de besöka de gudfruktigas hus och bruka Herrens nådemedel; men då de äro för sig sjelfva, kunna de liksom rödbröstan, fånga och sluka spindlar, d. ä. kunna lefva efter veridens sätt samt dricka orättfärdighet och svälja synd såsom vatten."

Som aftonmåltiden ännu icke var färdig, då de kommo tillbaka till Uttolkarens hus, bad Kristinna denne ånyo, att han skulle antingen visa eller berätta dem något annat, som kunde vara dem till uppbyggelse.

Då begynte Uttolkaren och sade: "Ju fetare en so är, desto mera älskar hon dyn; ju fetare oxen är, desto muntrare går han till slagturen; och ju friskare den lastbare är, desto mera böjd är han för det som ondt är.

Qvinnor hafva ett starkt begär efter grannlåt och fina kläder; men den sanna skönheten är att vara prydd med det som är kostligt inför Gud.

Det är lättare att vaka en eller två nätter, än att sitta uppe ett helt år tillsammans; på samma sätt är det lättare att i början föra en kristlig umgängelse, än att framhärda deri intill ändan.

Under storm är hvarje skeppare villig att kasta öfver bord den minst dyrbara delen af sin last; men hvem är så dåraktig, att han först utkastar den dyrbara delen? Jo, endast den, som icke fruktar Gud.

En enda läcka är nog för att komma ett skepp att sjunka, och en enda synd för att störta en syndare i förderfvet.

Den, som förgäter sin vän, är otacksam emot honom; men den, som förgäter sin frälsare, är obarmhertig mot sig sjelf.

Den, som lefver i synd och väntar sig salighet, är lik en man, som sår ogräs och hoppas fylla sin lada med korn och hvete.

Om en menniska vill se goda dagar, bör hon ständigt unngås med tanken på sin sista dag.

Örontasslande och meningsskiljaktigheter bevisa, att synden är inkommen i världen.

Om denna världen, hvilken Gud aktar ringa, värderas så högt bland menniskor, hvad måste icke då himmelen vara, som Gud sjelf beprisar!

Om vi äro så ovilliga att låta detta lifvet fara, hvilket dock är behäftadt med så många besvärligheter, hvad måste då icke lifvet der uppe vara!

Alla äro färdiga att upphöja menniskors godhet, men hvem är, såsom sig bör, genomträngd af Guds godhet?

Vi gå sällan från bordet utan att lemna något af hvad som blifvit framsett för oss; likaså finnes det i Jesus Christus mera förtjenst och rättfärdighet, än hela världen behöfver."

Sedan Uttolkaren slutat, förde han dem åter ut i sin trädgård och visade dem ett träd, hvars inre var helt och hållet förruttnadt, men som likväl växte och bar löf. "Hvad betyder detta?" frågade Barmhertig. "Detta träd," svarade han, "som utvertes är fagert, men invertes förruttnadt, är en bild af många menniskor, som stå i Guds örtagård. Med munnen tala de stora ting om Gud, men vilja ej göra något för honom; deras bekännelse är vacker, men deras hjerta duger ej till annat än att vara ett tunder för satans glödande pilar."

Nu var aftonmåltiden färdig, bordet dukadt och alla rätterna framburna; derföre satte de sig ned och äto, sedan en af dem bedt Gud välsigna maten. Och som vanligen Uttolkaren under måltiderna plägade undfägna sina gäster med musik, så började nu flera sköna instrumenter att spela. Nagon, som hade en mycket vacker röst, sjöng äfven följande sång:

"O Herre, när jag hafver dig,
Kan intet, intet fattas mig.
Ty, ack, ett saligt nog för lifvet
Är mig med dig för evigt gifvet."

Då sången och musiken upphört, frågade Uttolkaren Kristinna: "Hvad var det, som först bevekte dig att välja en pilgrims lif?" Kristinna svarade: "Först gick min mans fränfalle mig mycket till hjertat; men det var blott naturlig kärlek. Sedan kom jag i häg min mans själanöd och afresa, äfvensom den kärlekslöshet, hvarmed jag i anledning deraf bemött honom. Nu greps jag så häftigt af känslan af min brottslighet, att jag skulle hafva sjunkit ned i förtviflans afgrund, hade jag ej i rätta stunden haft en dröm, som visade mig min mans lycksalighet samt fått ett bref från konungen i det landet, der Kristen nu bor, med inbjudning att komma dit. Det var den drömmen och det brefvet, som förmådde mig att anträda denna färd."

Uttolkaren. "Men rönte du icke något motstånd, innan du begaf dig åstad?"

Kristinna. "En af mina grannqvinnor, fru Rædd (en dotter till den mannen, som så när hade öfvertalat Kristen att vända om af fruktan för lejonen) gjorde också narr af mig för mitt tillämnade och, såsom hon kallade det, dumdristiga vågspel, äfven framhöll hon, för att afskräcka mig, de vedermodor och lidanden, som min make haft att utstå; dock allt detta fördrog jag temligen lätt. Men jag blef mycket oroad af en dröm som jag hade om två män med styggt utseende, hvilka jag tyckte stämplade efter att bringa mig på fall under min resa. Ja, den drömmen kommer ännu ofta för mig och gör mig rädd för alla som jag möter, att de möjligen skola göra mig skada eller locka mig från vägen. Jag vill också berätta för Er något, som jag ej skulle önska, att alla visste, nemligen att emellan detta ställe och porten, hvarigenom vi kommo in på vägen, blefvo Barmhertig och jag så häftigt öfverfallna, att vi måste ropa: 'Mördare;' och de två karlar, som gjorde detta angrepp på oss, liknade dem, som jag sett i min dröm."

Då sade Uttolkaren. "Din början är god; men slutet skall blifva ännu härligare." Derpå vände han sig till Barmhertig och sade: "Nå, hvad förmådde dig, min älskade, att begifva dig hit?" Då rodnade och darade Barmhertig och satt en stund tyst.

Uttolkaren: "Frukta dig icke, allenast tro och säg, hvad du har på hjertat."

Barmhertig: "Sanningen att säga, Herre, är det min brist på erfarenhet, som gör, att jag helst vill vara tyst; äfven uppfylles jag af farhågor, att jag till slut skall blifva tillbaka. Jag kan ej tala om några syner eller drömmar såsom min vän Kristinna. Ej heller vet jag hvad det är att sörja öfver att jag ej velat följa fromma anförvandters råd."

Uttolkaren: "Hvad är det då, kära, som bevekt dig att lemna staden Förderf?"

Barmhertig: "Jo, då min vän här bröt upp för att resa från vår stad, så gingo jag och en annan grannqvinna händelsevis för att helsa på henne. Vi knackade på dörren och stego in. När vi nu sågo, att hon höll på att lägga ihop sina saker, frågade vi hvad hon ämnade företaga. Då svarade hon, att hon fått bud om att resa till sin man. Vidare berättade hon, huru hon sett honom i en dröm, der han bodde på en härlig ort ibland de odödliga med en krona på hufvudet, spelande på harpa, ätande och drickande vid sin furstes bord, samt sjungande hans lof därför att han fört honom dit, o. s. v. Medan hon nu berättade alla dessa ting för mig, tyckte jag, att mitt hjerta blef brinnande i mig. Och jag sade till mig sjelf: Om detta är sant, så vill jag lemna min fader och min moder och mitt fädernesland, samt, om jag får, göra Kristinna sällskap. Så frågade jag henne då vidare, om hvad hon sagt var sanning samt om hon ville låta mig följa med; ty jag insåg nu, att det var omöjligt att längre dröja i vår stad utan fara att förgås. Men likväl skildes jag derifrån med ett tungt hjerta, ej därför, att jag för egen del ogerna lemnade den, utan därför att jag hade så många af min släkt kvar der. Och så har jag då kommit hit och vill, om jag får, hjertligen gerna gå med Kristinna till hennes man och hans konung."

Uttolkaren: "Begynnelsen af din färd är god, ty du har gifvit sanningen ära; du är en Rut, som af kärlek till Naemi och hennes Gud lemnade fader, moder och fädernesland för att fara till ett folk, som hon ej förut kände. *Herren vedergälle dig hvad du har gjort och fullkommen vare din lön ifrån Herren, Israels Gud, till hvilken du är kommen för att söka skydd under hans vingar!*" (Rut 2 : 12.)

Nu var aftenmåltiden slut och man rustade sig att gå till hvila. Men Barmhertig kunde ej sofva af glädje, ty nu voro alla hennes tvifvel, att hennes resa skulle sluta väl, skingrade; och så låg hon och prisade Gud, som bevisat henne sådan barmhertighet.

Morgonen derpå stego de upp med solen och rustade sig till affärd; men Uttolkaren ville, att de skulle dröja ännu en stund; "ty," sade han, "I måsten i vederbörlig ordning resa härifrån." Derpå sade han till den unga flickan, som först öppnade dörren för dem: "Tag dem med dig i trädgården till *badet* samt tvätta dem der rena från smuts, som under vandringen kommit att vidlåda dem." Då förde Oskuld dem in i trädgården till badet och tillsade

dem att der två och rena sig; ty det önskade hennes Herre att alla qvinnor skulle göra, som på sin vallfärd besökte hans hus. Så stego alla ned i vattnet, först qvinnorna och sedan gossarne; och då de kommo upp ur badet voro de ej blott rena och täcka, utan äfven lifvade och styrkta i alla leder. Då de nu kommo in ifrån trädgården, der de badat sig, tog Uttolkaren emot dem, såg på dem och sade: "*I ären sköna såsom månen.*" (Hög. V. 6: 9.) Derpå skickade han efter sitt insegel, hvarmed han plägade besegla dem, som tvagit sig i hans bad. Man lemnade honom inseglet, och han satte sitt tecken på dem, midt emellan deras ögon, att man måtte kunna känna igen dem på alla de orter, der de skulle fara fram. Men inseglet var innehållet och summan af det påskalam, som Israels barn åto vid utgången ur Egypten. (2 Mos. 13: 8, 9, 10.) Detta tecken förhöjde storligen deras skönhet, ty det var en prydnad för deras ansigten, liksom det äfven gaf dem ett uttryck af större värdighet, samt gjorde deras anleten lika englars anleten.

Derpå sade Uttolkaren åter till den unga flickan, som betjenade qvinnorna: "Gå in i klädkammaren och hemta fram hvita kläder för dessa pilgrimer." Hon gjorde som hon var befald och lade ned kläderna framför honom; hvarpå han tillsade dem att taga dem på sig. Och de voro gjorda af *rent och skinande silke*. När nu qvinnorna blifvit så prydda och sågo på hvarandra, uppfyldes de med förskräckelse, ty den ena kunde ej hos sig sjelf blifva varse den härlighet, som hon såg hos den andra. Så begynte de då att hålla hvar den andra yppare än sig sjelf. Den ena sade: "Du är skönare än jag." Och den andra: "Du är härligare beprydd än jag." Barnen stodo också slagna med häpnad, då de sågo på sin nya dräkt.

Derpå kallade Uttolkaren fram en af sina tjenare vid namn Stort mod, och sade till honom: "Tag svärd, hjälm och sköld och för dessa mina döttrar till det hus, som kallas *det sköna*, der de härnäst få hvila sig." Så tog han sina vapen och gick framför dem. Uttolkaren önskade dem Guds välsignelse på resan, hvarjemte de, som hörde till hans hus, beledsagade dem med många välönskningar. Så begåfvo de sig åstad och sjöngo under vägen:

"Vår andra hviloplats, hur skön —
Må vi i tacksamhet och bön
Förvara minnet utaf den
Och alla dessa under än!

*Mullskofveln, spindeln, hönan, se,
Hvad lärdom vilja de oss ge,*

Med *fåret, åkern, fogen* der,
Och *trädet*, som sin frukt ej bär?

Må vi ej gå med hjertat kallt,
Men draga nytta utaf allt,
Till undervisning, tröst och hopp,
Hvar gång vi lyfta blicken opp!

Ja, må vi rätt af hjertans grund
I bönen vaka hvarje stund,
Hvar dag ock taga korset på
Och städs i Herrens fruktan stå!"

IV KAPITLET.

U såg jag i min dröm, att de vandrade framåt med Stort mod i spetsen, tills de kommo till det ställe, der bördan föll från Kristens rygg ned i grafven. Här höllo de då stilla en stund och prisade äfven för sin del Gud. "Nu," sade Kristinna, "kommer jag i håg, hvad man sade oss vid *porten*, nemligen att vi skulle få förlåtelse genom *ord* och genom *gerning*; genom *ord*, d. ä. genom löfte; genom *gerning*, d. ä. genom det verk, som förvärfvat den samma. Hvad löftet är, derom har jag något begrepp; men hvad är det att få förlåtelse genom *gerning*, eller det verk, hvarigenom den förvärfvats? Käre herr Stort mod, Ni vet utan tvifvel, huru härmed förhåller sig; var därför god och upplys oss derom."

Stort mod: "Förlåtelse genom *gerning* är förlåtelse, förvärfvad af någon för en annan, som har behof deraf; förvärfvad ej af den person, som får förlåtelse, utan genom det verk, hvarigenom, såsom denne andre säger, jag förvärfvat den samma. För att alltså tillämpningsvis framställa saken, så blef den förlåtelse, som du och Barmhertig och desse gossar erhållit, förvärfvad af en annan, nemligen af den mannen, som släpte in er genom *porten*; och har han förvärfvat den samma på ett tvåfaldigt sätt: Han har frambragt rättfärdighet för att skylta eder med, samt utgjutit sitt blod för att två eder uti."

Kristinna: "Men om han afträder sin rättfärdighet åt oss, hvad skall han då hafva för sig sjelf?"

STORT MOD.

Stort mod: "Han har mer rättfärdighet, än både du och han sjelf behöfver."

Kristinna: "Käre, förklara detta för oss."

Stort mod: "Af allt hjerta; men först måste jag anmärka, att den, om hvilken vi nu ämna tala, ingenstädes har sin like. Han har två naturer i en person, hvilka lätt låta skilja sig i begreppet, men omöjligt i verkligheten. Hvardera af dessa naturer eger sin för densamma väsentliga rättfärdighet, så att man kan lika lätt tillintetgöra dessa naturer, som lösrycka från dem hvarderas rättvisa och rättfärdighet. Af dessa tvenne rättfärdigheter blifva vi alltså icke delaktiga, såsom skulle antingen båda eller endera påklädas oss, för att göra oss rättfärdiga och lefvande. Men utom de nämnda rättfärdigheterna fins ännu en tredje, hvilken denne person eger såsom sammanfattningen af hans tvenne naturer. Och den är icke en gudomens rättfärdighet såsom skild från mandomen, ej heller mandomens rättfärdighet såsom skild från gudomen, utan en rättfärdighet, som grundar sig på båda naturernas förening och kan betecknas såsom en rättfärdighet, hvilken nödvändigt fordrades för att göra honom skicklig till det medlarembete, hvarmed Gud skulle bekläda honom. Om han afstår från sin första rättfärdighet, afstår han ifrån sin gudom: Om han afstår från sin andra rättfärdighet, afstår han ifrån sin mandoms renhet. Om han afstår från sin tredje rättfärdighet, afstår han ifrån den fullkomlighet, som gör honom duglig för sitt medlarembete. För den skull eger han ännu en fjerde rättfärdighet, som består i *fullgörande* af eller lydriad för en uppenbarad vilja. Och är det denna rättfärdighet, som han ikläder syndarne och genom hvilken deras synder blifva öfverskylda. Derfor står det skrifvet: *Såsom genom den ena människans olydnad de många hafva blifvit gjorda till syndare, så skola ock genom den enes lydriad de många göras rättfärdiga*" (Rom. 5: 19).

Kristinna: "Men äro de andra rättfärdigheterna oss till ingen nytta?"

Stort mod: "Jo, visserligen; ty ehuru de väsentligt tillhöra hans naturer och hans embete och därför ej kunna meddelas åt en annan, så är det likväl på grund af dem, som den rättfärdiggörande rättfärdigheten har sin giltighet och verkan. Hans gudoms rättfärdighet gifver kraft åt hans lydriad, hans mandoms rättfärdighet gifver hans lydriad förmåga att rättfärdiggöra, och den rättfärdighet, som grundar sig på dessa två naturers förening i och för hans embete, gifver den rättfärdiggörande rättfärdigheten myndighet att utföra det verk, hvartill den är förordnad.

Här är alltså en rättfärdighet, hvilken Kristus såsom Gud icke behöfver;

ty han är Gud förutan densamma. Här är en rättfärdighet, hvilken Kristus såsom människa icke behöfver, ty han är en fullkomlig människa äfven förutan densamma. Här är slutligen en rättfärdighet, hvilken Kristus såsom Gud, såsom människa och såsom Gud och människa i förening ej för egen del behöfver och derfor kan undvara, en rättfärdiggörande rättfärdighet, som han ej för egen del behöfver och alltså kan gifva bort, hvarför den ock kallas *rättfärdighetens gåfva* (Rom. 5: 17). Ja, efter som Herren Jesus Kristus gjort sig sjelf under lagen, så *måste* denna rättfärdighet bortgifvas; ty lagen förbinder hvar och en, som är under densamma, att icke blott *göra rätt*, utan äfven att öfva barmhertighet. Derfor måste och bör han enligt lagen, om han har två kjortlar, gifva den ena till dem, som ej hafva någon. Och nu har vår Herre verkligen två kjortlar, en för sig sjelf och en till öfverlopps; derfor skänker han för intet den ena åt dem, som ej hafva någon. På detta sätt kommer då eder förlåtelse, Kristinna, Barmhertig och I alla andra, som här ären, genom *gerning* eller genom en annans arbete. Eder Herre Kristus är den, som arbetat och som gifver bort sitt arbetes frukt åt den första arma tiggare han påträffar.

Men vidare, för att en förlåtelse genom *gerning* skall komma tillstånd, måste lika väl någon lösepenning betalas till Gud, som en klädnad blifvit beredd för skyla oss med. Synden har öfverantvardat oss åt en rättfärdig lags rättvisa förbannelse; derfor måste vi friköpas från denna förbannelse genom återlösning, eller derigenom att en lösen erlägges för den synd vi begått. Och detta skedde, då er Herre utgöt sitt blod i eder stad och ställe samt dog den död edra öfverträdelse förtjenat. Sålunda har han genom blod återlöst eder från edra öfverträdelse samt med rättfärdighet öfverskytt edra orena och vanställda själar (Rom. 4: 24), på grund hvaraf Gud, då han kommer att döma verlden (Gal. 3: 13), skall gå framom eder och ej låta förderfvaren göra eder någon skada."

Kristinna: "O huru härligt! Nu inser jag, att vi hade något att lära deraf, att vi förlåtas genom *ord* och genom *gerning*. Kära Barmhertig, låtom oss sträfva att behålla detta i minnet; och I mina barn, kommen äfven i håg det! Men, Herre, var det icke detta, som kom min gode Kristens börda att falla från hans rygg samt honom sjelf att hoppa af glädje?"

Stort mod: "Jo, det var tron, härpå, som afskar dessa band, som ingenting annat kunde slita; liksom det var för att gifva honom ett bevis på kraften af denna rättfärdighet, som han fick bära sin börda, tills han kom till korset."

Kristinna: "Jag kunde tro det; ty om än mitt hjerta var lätt och gladt förut, så är det likväl nu tio gånger lättare och gladare. Och af hvad jag erfarit, ehuru detta är blott litet, är jag öfvertygad, att om den mest betungade menniska i verlden vore här samt såge och trodde detsamma som jag, så skulle det göra hennes hjerta i samma grad förnöjdt och fröjdefullt."

Stort mod: "Åsynen och begrundandet af dessa saker har icke blott gifvit oss tröst och aflyftat vår börda, utan äfven födt hos oss en innerlig kärlek. Ty hvem, som blott en gång betänker, att förlåtelse kommer icke blott genom *löfte*, utan sålunda genom *gerning*, kan annat än älska denna återlösnings sätt och medel, äfvensom den man, som bragt den för honom till stånd?"

Kristinna: "Sant; det käns, som om mitt hjerta ville blöda, da jag betänker, att han blödde för mig. O, du kärleksfulle! O, du högtlofvade! Du förtjenar att hafva mig hel och hållen. Du har köpt mig, du har betalt för mig tio tusen gånger mer än jag är värd. Intet under att tanken härpå lockade tårar i min mans ögon samt bevekta honom att skynda så hurtigt framåt. Jag är viss på att han önskade mig med sig; men jag, eländiga usling, lät honom resa helt allena. O, Barmhertig, om din fader och din moder vore här och fru Rädd också! Ja, jag önskar af allt hjerta, att äfven fru Lättfärdig gjorde henne sällskap. Sannerligen, deras hjertan skulle blifva så rörda häraf, att hvarken den förras rädsla eller den senares mäktiga lustar skulle förmå dem att återvända hem från sin pilgrimsfärd."

Stort mod: "Du talar nu i din första kärleksifver; men tror du, att det alltid skall kännas så för dig? Dessutom uppenbaras detta icke för hvar och en, nej, det uppenbaras icke ens för alla, som sågo din Jesus blöda. Många, som stodo der nära och sågo hans blod löpa ned från hans sida till jorden, voro så långt från att erfara något sådant intryck, att de, i stället för att gråta öfver honom, hänlogo åt honom, i stället för att blifva hans lärjungar ännu mera förhärdade sina hjertan emot honom. Alla de intryck, som I, mina döttrar, emottagit, härleda sig därför från en särskild gudomlig inverkan på edra själar under betraktande af de sanningar jag om-talat för eder. Kommen i håg, hvad Uttolkaren sade eder, att hönan genom sin allmänna kallelse ej gifver någon mat åt sina kycklingar. I hafven således en särskild nåd att tacka för dessa erfarenheter."

Nu såg jag vidare i min dröm, att de färdades, tills de kommo till det ställe, der Tanklös, Lätting och Förmäten lade sig ned och insom-

AND FRUTEN.

SÖMNAKTIG.

OLUSTIG.

nade, under det Kristen fortsatte sin pilgrimsfärd. Och se, deras kroppar voro upphängda i jernkedjor ett litet stycke derifrån på andra sidan.

Då sade Barmhertig till deras vägvisare och ledsagare: "Hvad är detta för tre män? Och hvarför hafva de blifvit hängda?"

Stort mod: "Det var tre mycket dåliga män; de hade ej lust att sjelfva blifva pilgrimer och hindrade alla som de kunde derifrån; de älskade sjelfva *lätja* och *dårskap* samt intalade så många som möjligt att äfven göra det; och på samma gång inbillade de dem, att det i alla fall till slut skulle gå bra. De lågo och sofvo, då Kristen gick förbi, och nu, då du vandrar här fram, äro de hängda."

Barmhertig: "Men lyckades de öfvertala några att följa deras exempel?"

Stort mod: "Ja, de lockade flera från den rätta vägen. Sålunda öfvertalade de herr Sengångare, Andtrutten, Olustig, Fikare-efter-snödlust, Sömnaktig och en ung qvinna vid namn Tröghet. Dessutom utspridde de dåliga rykten om eder Herre och sökte öfvertyga andra, att han var en hård tuktomästare. Äfvenledes yttrade de sig förklenande om det goda landet och sade, att det icke var hälften så godt som man påstod. Vidare smädade de hans tjenare och beskrefvo de bästa bland dem såsom besvärliga, efterhängsna fjeskar, som ej ville lemna andra människor i fred samt kallade Guds bröd för svinadraf, hans barns fröjder för inbillningar samt pilgrimernas möda och arbete för onödigt besvär."

Kristinna: "Om de voro sådana, skall jag ej mycket begråta dem; de hafva endast fått sin förtjenta lön; och jag anser det mycket bra, att de hänga så nära stora landsvägen till en skräck och varnagel för andra. Men hade det ej varit godt, om deras brott för att varna andra illasinnade människor blifvit inristadt på någon jern- eller kopparplåt, som man sedan uppsatt här, der de gjort så mycken skada?"

Stort mod: "Det är just hvad man gjort, såsom du kan se, om du går litet närmare muren."

Barmhertig: "Nej, nej, må de sjelfva hänga och förruttna, men deras brott för alltid lefva och vittna emot dem! Jag anser det för en stor nåd, att de blefvo hängda, innan vi kommo hit. Hvem vet annars hvartill de kunde hafva lockat sådana stackars qvinnor som vi?" Derpå utgöt hon sin känsla i följande sång:

Se Tanklös, Lätting och Förmäten der,
 O, hvilken varning denna syn oss är!
 De ha föraktat Herrens väg, och re'n
 De fått sin rätta lön för längese'n,
 Då svaga barn och qvinnor gå med fröjd
 I Herrens kraft till Sions ljusa höjd!

Derpå gingo de vidare, tills de kommo till berget Svårighet och deras gode vän, Stort mod, försummade ej heller der att berätta för dem, hvad som hände, då Kristen gick der förbi. Först för han dem till *källan*. "Se," sade han, "detta är den källa hvarur Kristen drack, innan han gick uppför detta berg. Den var då klar och välsmakande, men nu hafva några, som ej vilja, att pilgrimer här skola släcka sin törst, *grumlat och orenat den med sina fötter.*" (Hes. 34: 18.)

"Huru kunna de vara så missundsamma?" inföll Barmhertig. "Men," sade vägvisaren, "det kan hjälpas, om man tar upp vattnet och öser det uti ett rent och friskt kärl; ty då sjunker smutsen till botten och vattnet klarnar." Så hemtade då Kristinna och hennes följeslagare upp vattnet ur källan och hælde det i en lerkruka, der det fick stå, tills orenligheten sjunkit till botten; och så drucko de deraf.

Dernäst visade han dem de två *bivägarne* vid foten af berget, på hvilka Formalist och Skrymtare förrrade sig. "Detta är farliga stigar," sade han, "och här gingo två män förlorade, då Kristen gick förbi; och ehuru, såsom du ser, dessa vägar nu äro tillspärrade med kedjor och pålar samt afstängda medelst ett dike, så vilja dock somliga hellre försöka sig der, än att göra sig mödan att gå uppför berget."

Kristinna: "*De trolösas väg är hård* (Ords. 13: 15). Det är ett under, att de kunna komma in på de der vägarna utan att bryta af sig halsen."

Stort mod: "De vilja nödvändigt försöka sin lycka der, ja, om händelsevis någon af konungens tjenare får se dem, ropar till dem, att de äro på orätt väg, och varnar dem för deras fara så begynna de att smäda och svara: *Hvad angår det ord, som du har talat till oss i Herrens namn, så vilja vi icke höra dig; utan vi vilja göra alla de ord, som hafva utgått af vår mun.* (Jer. 44: 16, 17.) Ja, om du ser efter litet längre fram, så skall du finna, att det ej fattas varningar på dessa vägar; ty der äro ej blott kedjorna, pålarna och diket, utan de äro äfven igenstängda med tätta häckar. Icke desto mindre är det många som välja dem."

Kristinna: "De äro lätjefulla och tycka icke om att göra sig någon möda; därför är hvarje väg, som bär uppför, dem oangenäm. Så besannas på dem hvad som är skrivvet: *En styggelse för Herren är den ogudaktiges väg.* (Ords. 15: 19.) Ja, de vilja hellre vandra i en snara än gå upp för det här berget och så vidare till den himmelska staden."

Derpå satte de sig i rörelse och började att gå uppför berget; men innan de hunno upp till spetsen, begynte Kristinna att pusta och sade: "Detta är ett berg, som pröfvar på lungorna; intet under, att de, som mer älska sin beqvämlighet än sin själ, välja en jemnare väg." Då sade Barmhertig: "Jag måste sätta mig ned," och äfven det minsta af barnen började gråta. "Kommen, kommen," sade Stort mod, "sätten er ej här, ty litet högre upp ligger *furstens löfhydda.*" Och så tog han den lille gossen vid handen och ledde honom upp för branten.

Då de nu kommo till löfhyddan voro de mycket glada att få hvila sig, ty alla voro i ett svettbad. Då sade Barmhertig: "Huru ljuf är icke hvilan för de arbetande och betungade! (Matt. 11: 28.) Och huru god är icke pilgrimernas furste, som föranstaltat sådana hviloplatser åt dem. Jag har hört mycket talas om denna löfhydda, men aldrig förr sett den. Låtom oss nu väl akta oss för att somna; ty som jag hört berättas, kostade det stackars Kristen ganska dyrt, att han slumrade in här."

Då sade herr Stort mod till de små: "Nå, mina kära gossar, huru står det till med eder? Hvad sägen I nu om en pilgrims lif?" "Herre," svarade den minste, "jag var nära att förlora modet; men jag tackar Er, som räckte mig handen i min nöd; och nu minnes jag, hvad min moder sagt mig, nemligen att vägen till himmelen är lik en stege, men vägen till helvetet lik en utförsbacke. Men jag vill hellre gå uppför stegen till lifvet, än utför backen till döden."

"Ja, men ordspråket säger," inföll Barmhertig, "att det går lättare utför än uppför backen." "Men," svarade Jakob (ty det var hans namn), "den dagen nalkas, då efter hvad jag tror det blir allra svårast för dem, som gå utför." "Du är en snäll gosse," sade ledsagaren, "du har svarat rätt." Då log Barmhertig, men den lille gossen rodnade.

Kristinna: "Kommen och låtom oss vederqvicka oss med någon föda, medan vi hvila våra trötta ben. Jag har här en bit af ett granatäpple, som herr Uttolkare stack i min hand, då jag lemnade hans hus; jag har äfven ett stycke honungskaka samt en liten flaska vin."

“Jag trodde, att han gaf dig något,” sade Barmhertig, “efter han kallade dig afsides.”

“Ja,” sade Kristinna, “det gjorde han verkligen; men, Barmhertig, det skall blifva, som jag lofvade, då vi först begåfvo oss hemifrån. Du skall dela med mig allt det goda jag har, efter du så villigt gjorde mig sällskap på min vandring.”

Och så gaf hon både åt Barmhertig och gossarne, och de ato. Kristinna fragade äfven herr Stort mod, om icke han ville dela deras måltid. Men han svarade: “I skolen fortsätta eder valfärd, jag åter skall snart vända tillbaka. Matte Er resekost bekomma Eder väl! Jag lefver alla dagar der hemma af detsamma.” Då de nu hade ätit och druckit samt samspråkat litet längre, sade deras ledsagare till dem: “Tiden lider; om I finnen för godt, så låtom oss rusta oss till affärd.” Så stego de då upp för att begifva sig på väg, och de små gossarne gingo förut. Men som Kristinna glömde att medtaga sin vinflaska, sände hon sin minste gosse tillbaka att hemta den. Då sade Barmhertig: “Det ser ut, som om man alltid måste förlora något här. Det var här, som Kristen förlorade sin pergamentsrulle, och här lemnade Kristinna efter sig sin flaska. Herre, hvad kan vara orsaken dertill?” Ledsagaren svarade: “Orsaken är *sömn* och *glömska*; somliga sofva, då de borde vaka och somliga glömma, då de borde minnas; och detta är just orsaken, hvarför det ofta händer, att pilgrimer på sina hviloplatser ofta förlora i stället för att vinna. De borde äfven under vederqvickelsens tider vaka och minnas, hvad de redan undfått; men därför att de försumma detta, slutar deras fröjd ofta med tårar, och deras sol går ned i moln såsom Kristens historia på detta ställe bevisar.”

Då de kommo till det ställe, der Misströstan och Rädd mötte Kristen och sökte öfvertala honom att gå tillbaka af fruktan för lejonen, blefvo de varse något, som liknade en schavott och framför denna åt vägen till en stor tafla, hvarpå man läste en vers och under densamma orsaken, hvarför denna ställning blifvit upprest. Versen lydde sålunda:

Så hängen der, I tre, till varning för en hvar,
Som efter eder nu densamma vägen far!
Må ingen våga sig mot sanningen att strida,
Och ej mot Sions barn, som fram mot målet skrida!
Och måtte Herren sjelf oss hjälpa, hägna så,
Att vi i tro och hopp till änden faste stå!

Under versen stodo orden: Denna schavott uppfördes till deras afstraffning, som i följd af misströstan och rädsla ej vågade att fortsätta sin valfärd; på denna schavott fingo ock både Misströstan och Rädd tungan genomborrad med ett glödgdadt jern, därför att de försökt hindra Kristen på hans resa.

Da sade Barmhertig: "Detta påminner om hvad han, som är vår kärlek, säger: *Hvad skall han nu och framgent gifva dig, du falska tunga? Jo, en hjeltes skarpa pilar jemte glödande kol af ginstbusken.*" (Ps. 120: 3, 4.)

Derefter gingo de vidare, tills de fingo lejonen i sigte. Nu var herr Stort mod en stark man, så att han ej var rädd för lejonen. Men då man kom fram till stället, der de fruktansvärda djuren lägo, voro likväl gossarne, som gingo förut, glada att få krypa bakom de andra. Härvid log deras ledsagare och sade: "Huru nu, mina gossar? Tycken I om att gå före, då ingen fara är på färde, men hålla er bakefter, då lejonen visa sig?"

När de nu började att gå uppför höjden, drog herr Stort mod sitt svärd för att trots lejonen bana väg för våra pilgrimer. Då framträdde en jättelik man, som tycktes hafva åtagit sig att understödja lejonen och frågade ledsagaren, hvarför de kommit dit. Denne man hette Grym eller Blodtörstig, därför att han dödat många pilgrimer och var af jättarnes slägte.

Stort mod: "Dessa qvinnor och barn äro stadda på valfärd till den himmelska staden, och detta är den väg de måste färdas. Och de *skola* ock komma fram på denna väg trots dig och lejonen."

Grym: "Detta är icke deras väg, och de skola ej heller få gå på den samma. Jag har kommit för att hindra dem och bistå lejonen."

För att nu säga sanningen, hade den vägen, till följd af lejonens raseri och deras bundsförvandts hotande hållning, på senare tiden varit mycket litet begagnad, så att den var nästan alldeles igenväxt med gräs.

Då sade Kristinna: "Om än denna väg hittills varit föga besökt och resande tvungits att gå på bistigar, så skall det ej längre så vara, efter som jag har *uppstått som en moder i Israel.*" (Dom. 5: 7.)

Då svor Grym vid lejonen, att det skulle förblifva på gamla viset och befalde pilgrimerna att vika undan, ty der skulle de aldrig komma fram.

Men Stort mod gick löst på Grym och tilltygade honom så illa med sitt svärd, att han måste draga sig tillbaka.

Da sade lejonens bundsförvandt: "Vill du dräpa mig på min egen mark?"

JÄTTEN GRYM.

(255)

Stort mod: "Nej, vi befinna oss på konungens landsväg, och det är du, som stält dina lejon på hans mark; men fastän dessa qvinnor och barn äro svaga, skola de trots dem fortsätta sin vandring." Och härvid gaf han honom anyo ett så väldigt slag, att han segnade ned på sina knän. Med nästa hugg krossade han hans hjälm, och med det tredje högg han af hans arm. Då upphäufde jätten ett så förfärligt rytande, att qvinnorna darrade af förskräckelse, ehuru de gladdes att se honom ligga badande i sitt blod på marken. Som lejonnen voro fastkedjade, kunde de ej sjelfva göra något, hvarför ock Stort mod, då nu gamle Grym, som ämnat understödja dem, var död, sade till pilgrimerna: "Följen blott mig, så skola lejonnen ej kunna göra eder någon skada." Så vandrade de då framåt, men qvinnorna darrade, när de gingo förbi lejonnen, och äfven gossarne sågo halfdöda ut af förskräckelse. Emellertid kommo alla förbi utan någon vidare skada.

V KAPITLET.

SÅ hade de nu kommit i sigte af *portvaktens* stuga; och som de påskyndade sina steg, emedan de visste, att det var farligt att nattetid färdas der, voro de snart framme. Då de kommo till porten, klappade deras ledsagare på och portvakten ropade: "Hvem är der?" Men så snart herr Stort mod sade: "*Det är jag,*" kände han igen hans röst (ty den förre hade ofta färdats der fram såsom vägvisare åt andra pilgrimer) och kom ned och öppnade porten. "Huru nu, herr Stort mod?" sade han till honom (ty han såg icke de bakom honom stående qvinnorna). "Hvad har Ni för ärende här så sent på natten?" "Jag har med mig," svarade han, "några pilgrimer, som min herre befalt skola få herberge här. Jag skulle hafva varit här för en god stund sedan, hade icke jätten, som brukar understödja lejonnen, hindrat mig. Efter en lång och svår strid har jag likväl nedhuggit honom och fört pilgrimerna helbregda hit."

Portvakten: "Vill du icke gå in och stanna kvar tills i morgon?"

Stort mod: "Nej, jag skall i natt återvända till min herre."

Kristinna: "Ack, herre, jag vet ej, huru jag skall kunna låta Er lemna oss på vår pilgrimsfärd. Ni har varit så trofast och kärleksfull mot oss;

Ni har stridt så modigt för oss; Ni har så beredvilligt gått oss tillhanda med goda råd, att jag aldrig skall glömma Er vänlighet."

Barmhertig: "O, att vi kunde få behålla Ert sällskap ända till vår resas slut! Huru skola sådana stackars qvinnor som vi utan en vän och försvarare kunna taga oss fram på en så farlig och mödosam väg som denna."

Då sade Jakob, den yngste af gossarne: "Käre herre, låt öfvertala Er att följa med oss och hjälpa oss, efter vi äro så svaga och så många faror hota oss."

Stort mod: "Jag lyder min herres bud och vink. Om han bestämmer mig till eder ledsagare under hela vägen, så skall jag gerna stå till eder tjänst; men I begingen ett fel redan i början; ty då han befalde mig att följa eder hit, så borden I hafva bedt honom, att han skulle låta mig gå med eder till resans slut. Då hade han utan tvifvel beviljat eder bön. För närvarande måste jag likväl vända om och säger eder därför, du goda Kristinna, du Barmhertig och I snälla barn, farväl."

Derpå frågade portvakten, herr Vaksam, Kristinna om hennes fädernesland och släkt. Hon svarade: "Jag är kommen från staden Förderf, och min man, hvars namn var Kristen, *pilgrimen*, är död." "Huru," sade portvakten, "var det din man?" "Ja," sade hon, "och detta är hans barn; och denna qvinna," tillade hon, pekande på Barmhertig, är en af mina grannqvinnor i staden." Då ringde *portvakten* efter sin vana på sin klocka, hvarpå en ung flicka, som hette Ödmjukt sinne, kom till dörren. "Gå och omtala derinne," sade han till henne, "att Kristinna, Kristens hustru och hennes barn kommit hit på vallfärd." Och hon gjorde så. Men o, hvilket jubel det blef der, så snart hon framförde sitt budskap!

Alla derinne skyndade nu till *portvakten*, ty Kristinna stod ännu utanför porten; och några af de förnämsta ibland dem sade till henne: "Kom in, Kristinna, du den gode mannens hustru; kom in, du välsignade qvinna, kom in med hela ditt sällskap." Alltså steg hon in, åtföljd af sina barn och sin vän, hvarefter de blefvo införda i ett mycket stort rum, der man uppmanade dem att sätta sig ned. Då de nu tagit plats, tillkallade man husets förnämsta invånare, att de skulle se och välkomna de nya gästerna; och då de kommo in och fingo höra hvilka de voro, helsade de dem med en kyss och sade: "Välkomna, I Guds nåds kär, välkomna till oss, edra trogna vänner!"

Som det nu var något sent och pilgrimerna voro både trötta af sin resa och medtagna af den förskräckelse, som åsynen af lejonen samt Stort mods

och jättens strid ingifvit dem, så bådö de att, så snart som möjligt få gå till hvila. "Ja," svarade husets folk, "men först måsten I vederqvicka eder med litet mat." Ty man hade tillredt åt dem ett lam, med dertill hörande sås. (2 Mos. 12: 3, 8; Joh. 1: 29.) *Portvakten* hade nemligen på förhand hört, att de skulle komma och berättat det för husets invånare. Då de nu hade ätit qvällsvard och slutat med bön och en psalm, bådö de å nyo att få gå till hvila. "Men lat oss," tillade Kristinna, "om vi få vara djerfva nog att välja, ligga i det rum, som min man begagnade, då han var här." Och så fingo de alla gå upp dit.

Då de nu hade lagt sig, började Kristinna och Barmhertig samtala om hvad som låg dem närmast om hjertat.

Kristinna: "Föga trodde jag, då min man anträdde sin vallfärd, att jag en gång skulle följa honom."

Barmhertig: "Och lika litet kunde du ana, att du skulle hvila ut just i hans rum och i hans säng."

Kristinna: "Ja, och ännu mindre, att jag en gång med fröjd skall få se hans ansigte och med honom tillbedja hans Herre och konung, hvilket jag dock nu hoppas att få göra."

Barmhertig: "Tyst! Hör du ej ett buller?"

Kristinna: "Jo, det er troligen ljudet af den musik, som uppstämmes af glädje deröfver att vi äro här."

Barmhertig: "O, huru underbart! glädjemusik i detta hus, glädjemusik i hjertat och glädjemusik i himmelen, därför att vi äro här!"

Sedan de så samtalat en stund, somnade de. Då de vaknade på morgonen, sade Kristinna till Barmhertig:

Kristinna: "Huru kom det sig, att du i natt skrattade i sömnen? Jag förmodar att du drömde."

Barmhertig: "Ja, det gjorde jag. O, jag hade en så ljuflig dröm! Men är du viss på att jag skrattade?"

Kristinna: "Ja, du skrattade rätt hjerligt; min kära Barmhertig, berätta mig din dröm."

Barmhertig: "Jag drömde, att jag satt helt allena på ett ensligt ställe och grät öfver mitt hjertas hårdhet. Men jag hade ej länge suttit så, förrän jag tyckte, att en mängd menniskor samlade sig omkring mig för att se på mig och höra hvad jag sade. Så lyssnade de då, och jag fortfor att klaga öfver mitt hjertas hårdhet. Då började några att skratta åt mig, några att kalla mig en

däre och andra att rycka mig hit och dit. I detsamma tyckte jag, att jag såg upp och fick se en bevingad man komma flygande mot mig. Då han kom fram till mig, sade han: 'Barmhertig, hvad fattas dig?' Då han nu hörde orsaken till min klagan, sade han: 'Frid vare dig.' Äfven aftorkade han mina tårar med sin svetteduk samt klädde mig i silfver och guld. (Hes. 16: 10—12.) Vidare satte han en kedja om min hals, örringar i mina öron och en schön krona på mitt hufvud. Derpå tog han mig vid handen och sade: 'Barmhertig, följ mig!' Derpå for han upp i luften, och jag följde efter, tills vi kommo till en gyllene port. Sedan han bultat på och man öppnat inifrån, gick han in, och jag följde honom upp till en tron, på hvilken han satt, som sade till mig: 'Välkommen dotter!' Stället glänste och blänkte liksom stjernorna eller rättare liksom solen, och jag tyckte, att jag såg din man der, och så vaknade jag upp från min dröm. Men skrattade jag verkligen?"

"Jag fortfor att klaga öfver mitt hjertas hårdhet."

Kristinna: "Skrattade? Ja visst, du hade ock allt skäl dertill, eftersom en sådan lycka vederfors dig. Du måste låta mig säga dig, att det var en god dröm och som du funnit början sann, så skall du ock i sinom tid finna återstoden sann. *Gud talar en gång och en annan gång, och man aktar icke deruppå. I drömmen och i nattlig syn, när sömnen faller tung på människan, när hon har inslunrat på sitt läger, då öppnar han människans öra.* (Job 33: 14, 15.) Vi behöfva ej ligga vakna för att samtala med Gud; han kan besöka oss medan vi sofva och låta oss höra hans röst. Ofta vakar ock vårt hjerta, medan kroppen sofver, och Gud kan tala till detsamma antingen genom ord, genom ordspråk, genom tecken eller liknelser, lika väl som då man är vaken."

Barmhertig: "Jag är så glad öfver min dröm; ty jag hoppas att inom kort få se den uppfylld, så att jag åter får le."

Kristinna: "Det är nu hög tid, tänker jag, att stiga upp och taga reda på hvad vi hafva att göra."

Barmhertig: "Om man uppmanar oss att dröja ännu en stund, så låt oss tacksamt antaga inbjudningen. Jag är så mycket mera benägen dertill, som jag då får tillfälle att blifva bättre bekant med dessa unga flickor, Förstånd, Gudsfruktan och Kärlek, hvilka tyckas mig se så älskliga och förståndiga ut."

Kristinna: "Vi få väl se, hvad man säger."

Då de nu stigit upp och kommit ned, frågade man dem, huru de sofvit och om de kände sig uthvilade.

Barmhertig: "Jag har sofvit förträffligt; det är ett af de bästa natt-
quarter jag någonsin haft i mitt lif."

Då sade Förstånd och Gudsfruktan: "Om I viljen låta öfvertala eder att dröja här litet längre, skola vi undfägna eder med det bästa huset förmår."

"Ja, och det af allt vårt hjerta," sade Kärlek. De samtyckte alltså och stannade der omkring en månad eller mer, hvarunder de hade mycken uppbyggelse af hvarandras umgänge. Och som Förstånd önskade se, huru Kristinna hade uppfostrat sina barn, bad hon henne om tillåtelse att få förhöra dem, hvartill hon gerna gaf sitt bifall. Så började hon då med den yngste, som hette Jakob.

Förstånd: "Nå, Jakob, kan du säga mig, hvem som skapat dig?"

Jakob: "Gud Fader, Gud Son och Gud den helige Ande."

Förstånd: "Det var bra. Kan du nu säga mig, hvem som frälsar dig?"

Jakob: "Gud Fader, Gud Son och Gud den helige Ande."

Förstånd: "Också bra. Men huru frälsar Gud Fader dig?"

Jakob: "Genom sin nåd."

Förstånd: "Huru frälsar Gud Son dig?"

Jakob: "Genom sin rättfärdighet och död, genom sitt blod och lif."

Förstånd: "Och huru frälsar Gud den helige Ande dig?"

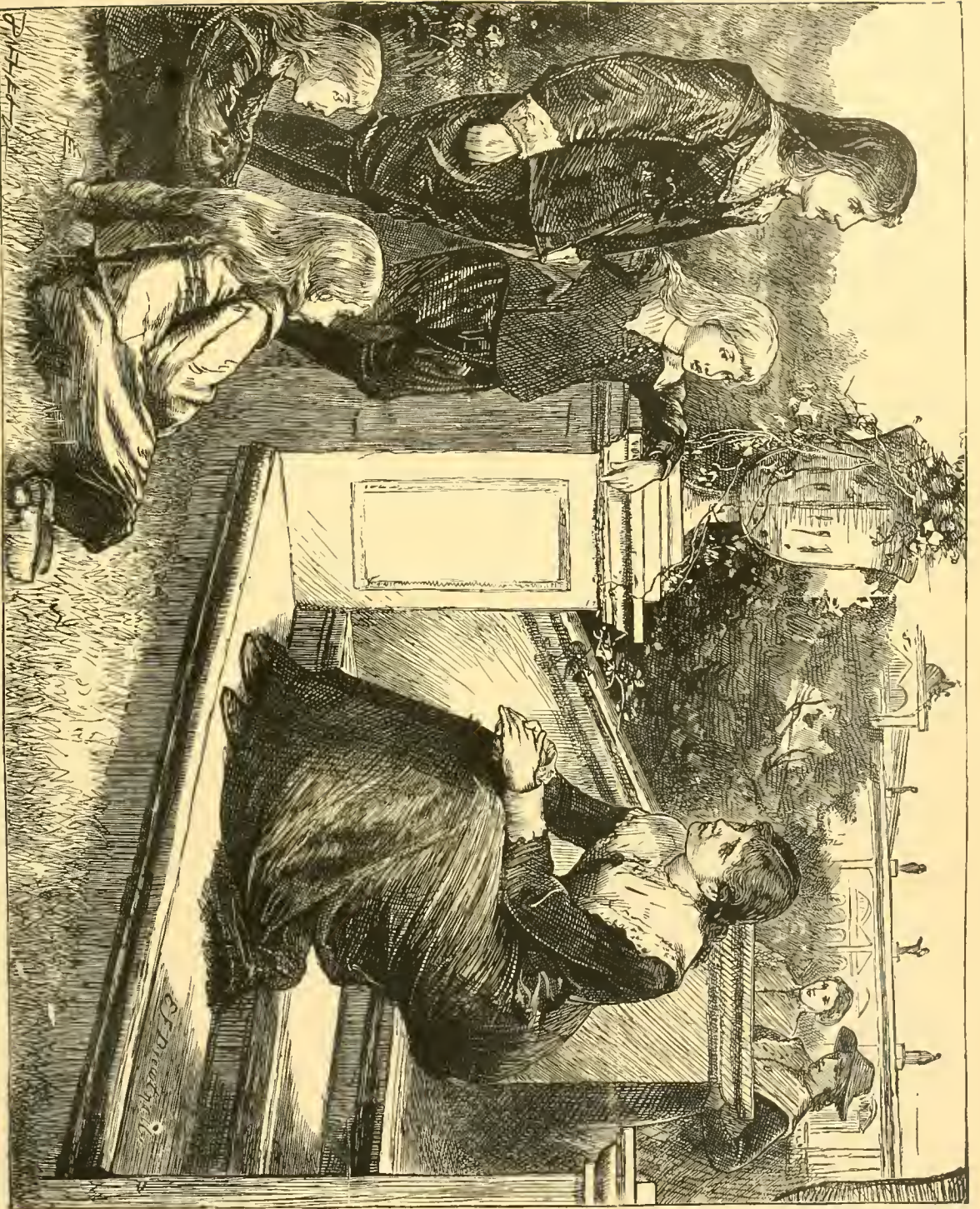
Jakob: "Genom sin upplysning, sin förnyelse och sin bevarande nåd."

Då sade Förstånd till Kristinna: "Du förtjenar beröm för det sätt, hvarpå du uppfostrar dina barn. Jag förmodar, att jag icke behöfver göra de andra barnen samma frågor, efter den yngste kan besvara dem så väl. Jag skall därför nu vända mig till den näst yngste."

Förstånd: "Kom, Josef (så hette denne gosse), vill du låta mig förhöra dig?"

Josef: "Ja, mycket gerna."

Förstånd: "Hvad är menniskan?"

FORSTÄND FÖRHÖR KRISTINNAS BARN.

Josef: "En förnuftig varelse, skapad af Gud, såsom min broder sade."

Förstånd: "Hvad förutsätter ordet *frälst*?"

Josef: "Att människan genom synden råkat i ett tillstånd af fångenskap och elände."

Förstånd: "Hvad förutsätter den sanningen, att hon frälsas af den heliga treenigheten?"

Josef: "Att synden är en så stor och mächtig tyrann, att ingen utom Gud kan rycka oss ur dess våld samt att Gud är så god och kärleksfull, mot människan, att han verkligen rycker henne ur detta eländiga tillstånd."

Förstånd: "Hvad är Guds afsigt, då han så frälsar arma människor?"

Josef: "Förhäriligandet af hans namn, hans nåd och hans rättvisa m. m. samt hans skapade varelsers eviga sällhet."

Förstånd: "Hvilka skola blifva frälsta?"

Josef: "De, som antaga hans frälsning."

Förstånd: "Du är en snäll gosse, Josef; din moder har väl undervisat dig, och du har lyssnat till det, som hon sagt dig."

Derpå sade Förstånd till Samuel, som var näst den äldste sonen: "Nå, Samuel, vill du, att jag skall förhöra dig också?"

Samuel: "Ja gerna, om Ni sjelf så vill."

Förstånd: "*Hvad är himmelen?*"

Samuel: "Ett i högsta grad saligt ställe och tillstånd, emedan Gud bor der."

Förstånd: "*Hvad är helvetet?*"

Samuel: "Ett i högsta grad olyckligt ställe och tillstånd, emedan det är syndens, djefvulens och dödens boningsort."

Förstånd: "Hvarföre vill du komma till himmelen?"

Samuel: "På det jag må få se Gud och utan att tröttna tjena honom, på det jag må få se Kristus och för evigt älska honom; på det att den Andens fullhet, som jag här icke kan åtnjuta, må bo i mig."

Förstånd: "Du är ock en ganska snäll gosse, som blifvit väl undervisad."

Derpå vände hon sig till den äldste, hvars namn var Matteus:

Förstånd: "Kom, Matteus; skall jag förhöra dig också?"

Matteus: "Ja, mycket gerna."

Förstånd: "Så frågar jag dig då, om någonting funnits till före Gud."

Matteus: "Nej, ty Gud är evig. Ej heller har någonting utom han

HERR FLINK.

sjelf funnits till före begynnelsen af den första dagen; *ty på sex dagar har Herren gjort himmelen och jorden och hafvet och allt hvad deruti är.* (2 Mos. 20: 11.)

Förstånd: "Hvad tänker du om bibeln?"

Matteus: "Det är Guds heliga ord."

Förstånd: "Står der något skrifvet, som du ej förstår?"

Matteus: "Ja, ganska mycket."

Förstånd: "Hvad gör du, när du träffar på ställen, som du icke begriper?"

Matteus: "Jag tänker, att Gud är visare än jag. Äfven ber jag, att han måtte uppenbara för mig allt deri, som han vet vara mig till nytta."

Förstånd: "Hvad tror du angående de dödas uppståndelse?"

Matteus: "Jag tror, att detsamma skall uppstå, som begrofs, ehuru ej längre i förgänglighet, utan i oförgänglighet; och jag tror detta af tvenne skäl. Först, emedan Gud har lofvat det. För det andra, emedan han är mächtig att utföra det."

Då sade Förstånd till gossarne: "I bören fortfara att lyssna till eder moders ord; ty hon har ännu mer att lära eder. I bören gifva akt på allt gagneligt, som I kunnen få höra af andra; ty det är för eder skull de tala det, som kan lända till uppbyggelse. Varen äfven mycket uppmärksamma på allt, hvad himlarne och jorden lära eder; men framför allt begrunden väl, hvad I läsen i den boken, som förmådde eder fader att blifva en pilgrim. Jag för min del skall lära eder, kära barn, hvad jag kan, medan I ären här och ser gerna, att I gören mig sådana frågor, som lända till uppbyggelse i gudaktighet."

Då nu våra pilgrimer hade varit der en vecka, fick Barmhertig besök af en herr Flink, som fått temligen god uppfostran och äfven gjorde anspråk på gudaktighet, men som var mycket fästad vid verlden. Som han fattat tycke för henne, kom han tillbaka en eller ett par gånger och begärde slutligen hennes hand. Nu hade Barmhertig ett behagligt ansigte, som gjorde henne ganska intagande. Dessutom hade hon det sinnet, att hon aldrig ville vara sysslolös. Så ofta hon därför ej hade något att göra för sin egen räkning, plägade hon förfärdiga strumpor och kläder, dem hon sedan skänkte bort åt fattiga. Som nu herr Flink icke visste, huru hon använde sina arbeten, så gjorde detta honom desto mer förtjust, ty han fann henne aldrig overksam. "Jag ansvarar för, att hon blir en förträfflig husmoder," tänkte han vid sig sjelf.

Barmhertig berättade nu förhållandet för de unga flickorna i huset

och frågade, hvad de visste om herr Flink; ty de kände honom bättre än hon. Då svarade de, att han var en ganska driftig ung man, som äfven ville vara gudfruktig; de fruktade likväl, att han var främmande för gudaktighetens kraft.

“Då,” sade Barmhertig, “vill jag ej mer kosta en tanke på honom; ty jag ämnar aldrig betunga min själ med en sådan klump om foten.”

Förstånd svarade då: “Du behöfver ej heller göra mycket för att afskräcka honom; om du blott fortfar, som du börjat, att arbeta för de fattiga, skall hans tillgifvenhet snart svalna.”

Då herr Flink nu nästa gång kom dit, fann han Barmhertig som vanligt sysselsatt med något arbete för de fattiga. “Nå,” sade han, “alltid lika verksam.” “Ja,” svarade hon, “antingen för mig sjelf eller för andra.” “Och hvad kan Ni förtjena om dagen?” frågade han. “Jag gör detta,” sade hon, “*på det jag må varda rik på goda gerningar och samla mig en god grund för det tillkommande, att jag må fatta det rätta lifvet.*” (1 Tim. 6: 18, 19) “Men hvad gör Ni då med Edra arbeten?” återtog han. “Jag kläder de nakna,” sade hon. Härvid blef han mörk i ansigtet och gjorde tvärt slut på alla vidare besök. Och då man frågade honom skälet härtill, så svarade han: “Barmhertig var en vacker flicka, men de vilkor hon gjorde voro för hårda.”

Då han nu lemnat henne, sade Förstånd till Barmhertig: “Sade jag dig icke, att herr Flink snart skulle öfvergifva dig? Ja, han kommer äfven att sprida ut onda rykten om dig; ty oaktadt hans föregifna fromhet och skenbara kärlek till dig, så äro likväl edra lynnen så olika, att jag aldrig tror, att I kunnat förlikas.”

Barmhertig: “Jag kunde förr än nu haft mig en man, ehuru jag ej sagt det för någon. Men mina friare voro alla sådana, att de ej tyckte om mina vilkor, ehuru ingen hade något emot min person. Derföre kunde de och jag ej komma öfverens.”

Förstånd: “*Barmhertighet* är i våra dagar föga värderad utom till namnet. Och det finnes få, som kunna tåla sjelfva utöfningen, hvilken du har gjort till ett af dina vilkor.”

Barmhertig: “Nå väl, om ingen vill hafva mig, så skall jag dö ogift, eller hafva mina vilkor till min man. Ty jag kan ej ändra natur, och så länge jag lefver, skall jag aldrig gå in på att hafva en man, som i det stycket är mig till hinder. Jag hade en syster, benämd Gifmild, som var gift med en af de der gnidarne; men han och hon kunde aldrig draga ense; utan då min syster föresatt sig att lefva som hon begynt, d. ä. visa vänlighet mot de fat-

tiga, så talade han först illa om henne för hvar man och dref henne sedan på porten."

Förstånd: "Och likväl var han helt visst en, som bekände sig till gudaktighet?"

Barmhertig: "Ja, det var han, ty verlden är nu full af sådana. Men jag betackar mig för dem alla."

Nu hände det sig, att Kristinnas äldste son insjuknade i ganska häftiga magplågor, så att han stundom drogs i hop som ett nystan. Som det icke långt derifrån bodde en gammal och bepröfvad läkare, vid namn Skicklig, bad Kristinna, att man skulle skicka efter honom. Sedan han blifvit införd i sjukrummet och undersökt gossen, förklarade han, att han led af svår kolik. Derpå frågade han hans moder, hvad slags föda han på sista tiden förtärt. Kristinna försäkrade, att han ej fått något annat än sund och helsosam mat. Men läkaren svarade: "Det slår ej fel, att gossen har förtärt något, som ligger osmält i hans mage och som icke kan komma bort af sig sjelf. Jag måste därför gifva honom ett afförande, om hans lif skall räddas."

Då sade lille Samuel: "Moder, hvad var det, som min bror plockade och åt, så snart vi lemnat porten, genom hvilken vi kommo in på denna vägen? Du vet, att det var en trädgård till venster, och som några af träden sköto sina grenar öfver muren, så plockade och åt Matteus en stor mängd af deras frukter."

Kristinna: "Ja, det är sant, mitt barn. Han tog verkligen och åt deraf. Ehuru jag bannade honom därför, så ville den okynnige pojken ej låta dem vara i fred."

Skicklig: "Jag visste, att han ätit något ohelsosamt. Ingenting kan heller vara mera skadligt än frukten i den der trädgården; ty den tillhör Beelzebub. Jag undrar blott, att ingen varnade er därför; många hafva dött af dessa frukter."

Då begynte Kristinna att gråta och sade: "Ack, huru skall det gå med min gosse och mig, vårdslösa moder?"

Skicklig: "Fäll icke så snart modet. Gossen kan ännu blifva frisk igen; men vi måste gifva honom något kraftigt renande medel."

Kristinna: "Ja, var god och uppbjud all Er skicklighet, hvad det än ma kosta."

Skicklig: "Ja, jag skall ej blifva obillig." Derpå tillagade han åt honom ett afförande; men det befans vara för svågt. (Ebr. 10: 1—4.)

DOKTOR SKICKLIG.

(257)

Bestandsdelarna lära hafva varit bockablod, askan af en ung ko jemte något isopsaft m. m. Då herr Skicklig såg, att denna dekokt ej var verksam nog, tillagade han ett annat reningsmedel, som bättre motsvarade ändamålet. Han tog af Kristi kött och blod (Joh. 6: 54—57; Mark. 9: 49; Ebr. 9: 14) (som man vet, gifva ofta läkare sina patienter besynnerliga medikamenter), rullade i hop det till piller, samt tillsatte sedan ett eller två löften och en lagom dosis salt. Sedan föreskref han, att pillerna skulle intagas 3 i sender på fastande mage i ett halft kvarter bättringstårar. Men då man kom med medikamentet till gossen, ville denne ej taga in det, ehuru hans magplågor voro så svåra, att det var som om han slitits i stycken. "Se så, se så," sade läkaren, "du måste taga in det." "Nej, det bjuder så emot," svarade gossen. "Men jag vill, att du skall taga in det," sade modern (Sak. 12: 10). "Men jag kan aldrig behålla det," svarade barnet. "Bäste herre," sade Kristinna till herr Skicklig, "huru smakar det?" "Det har ingen dålig smak," svarade doktorn. Då vidrörde hon ett af pillerna med tungspetsen. "Åh, käre Matteus," sade hon, "denna medicin är sötare än honung. Om du älskar din moder, om du älskar dina bröder, om du älskar Barmhertig, om du önskar dig ett evigt lif, så tag in det." Efter många omsvep och en kort bön om Guds välsignelse sväljde han ned pillerna, och de gjorde hastig och god verkan, gáfvo honom ro i kroppen, så att han föll i en stilla sömn, framkallade en ymnig transpiration och botade helt och hållet hans magplågor. Om en liten tid kunde han stiga upp och med tillhjälp af en staf gå från rum till rum, samt samtala med Förstånd, Gudsfruktan och Kärlek om sin sjukdom och det sätt, hvarpå den blifvit häfd.

Då nu hennes son var återställd, frågade Kristinna herr Skicklig hvad hon var honom skyldig för den möda han haft med hennes barn. "Ni måste," svarade han, "betala läkareföreningens föreståndare efter de regler, som blifvit fastställda för hvarje särskildt fall."

Kristinna: "Men, herre, äro de der pillerna nyttiga till någonting annat?"

Skicklig: "De äro ett universalmedel mot alla de sjukdomar, för hvilka pilgrimer äro utsatta; och då de tillagas väl, så hålla de sig huru länge som helst."

Kristinna: "Var god och laga till tolf askar med sådana piller; ty så länge jag kan få dem, vill jag aldrig bruka någon annan medicin."

Skicklig: "Dessa piller ega förmåga att förekomma sjukdomar, lika

så väl som att bota dem. Ja, jag vågar påstå och tänker ej taga tillbaka mina ord, att om en människa rätteligen brukar detta läkemedel, så har det den verkan, att hon lefver evinnerligen. Men, kära fru Kristinna, då måste man gifva in pillerna *just på det sätt* jag föreskrifvit, men ej på något annat, eljest göra de ingen nytta. Derpå gaf han Kristinna de begärda askarna för hennes egen, hennes gossars och Barmhertigs räkning, samt förmanade Matteus att en annan gång akta sig för att äta omogna plommon. Derpå kyste han dem och gick sin väg.

Såsom förut blifvit sagdt, hade Förstånd lofvat gossarne, att om de ville göra henne några frågor, som kunde vara dem nyttiga, så skulle hon ge dem besked derpå.

Så frågade henne då Matteus, som varit sjuk: "Huru kommer det till, att de flesta medikamenter äro bittra för vår gom?"

Förstånd: "Emedan Guds ord och dess verkningar äro motbudande för det köttliga hjertat."

Matteus: "Hvarföre hafva medikamenter, om de skola göra nytta, vanligen en afförande verkan?"

Förstånd: "Emedan ordet, då det får verka som det bör, renar hjertat och sinnet. Ty hvad medicin är för kroppen, det är ordet för själen."

Matteus: "Hvad böra vi lära deraf, att lågan af de eldar vi upptända stiger uppåt, under det att solens strålar och välgörande verkningar gå nedåt?"

Förstånd: "Lågans uppstigande lærer oss att med brinnande åtrå fara efter det himmelska. Att åter solen sänder sin värme, sina strålar och ljuflika inflytelser nedåt, det påminner oss, att verldens frälsare, ehuru sjelf hög, med sin nåd och kärlek sträcker sig ned till oss här nere."

Matteus: "Hvarifrån få molnen sitt vatten?"

Förstånd: "Från hafvet."

Matteus: "Hvad kunna vi lära deraf?"

Förstånd: "Att lärare böra hemta sin lärdom från Gud."

Matteus: "Hvarföre uttömma sig molnen öfver jorden?"

Förstånd: "För att visa oss, att lärare böra meddela åt verlden, hvad de veta om Gud."

Matteus: "Hvarföre förorsakas regnbågen af solen?"

Förstånd: "För att visa oss, att Guds nådesförbund är bekräftadt åt oss i Kristus."

Matteus: "Hvarföre komma källorna till oss genom jorden från hafvet?"

Förstånd: "För att visa oss, att Guds nåd kommer till oss genom Kristi kropp."

Matteus: "Hvarföre springa några källor upp på bergsspetsarne?"

Förstånd: "För att visa oss, att nådens Ande gör sin springkälla hos *några* stora och mäktiga, så väl som hos *många* fattiga och ringa."

Matteus: "Hvarföre fattar elden uti vecken?"

Förstånd: "För att visa oss, att om icke nåden upptänder hjertat, så hafva vi intet sant lifsens ljus i oss."

Matteus: "Hvarföre förtäras veke, talg och allt för att underhålla lågan?"

Förstånd: "För att visa oss, att själ och kropp och allt bör stå till den Guds nåds tjenst, som är i oss, samt användas för att underhålla densamma."

Matteus: "Hvarföre sargar pelikanen sitt eget bröst med näbben?"

Förstånd: "För att föda sina ungar med sitt eget blod och derigenom visa oss, att Kristus, den *högtlofvade*, så älskar sina ungar, d. ä. sitt folk, att han räddar dem från döden genom sitt blod."

Matteus: "Hvad böra vi tänka, då vi höra tuppen gala?"

Förstånd: "Vi böra erinra oss Petri synd och Petri ånger. Tuppens galande visar oss äfven, att dagen är i annalkande; må det derföre påminna oss om yttersta domens förskräckliga dag."

Nu var deras månad förliden, hvarföre de tillkännagafvo för husets invånare, att det var tid för dem att begifva sig på väg. Då sade Josef till sin moder: "Det är bäst, att du icke glömmet att skicka till herr Uttolkares hus och bedja honom sända oss herr Stort mod till att vara vår ledsagare under återstoden af vår vandring." "Det var en snäll gosse, som påminde mig," svarade Kristinna, "ty jag hade nästan alldeles glömt det." Alltså uppsatte hon en böneskrift, som hon bad herr Vacksam, *portvakten*, att med någon säker person skicka till hennes gode vän Uttolkaren. Och så snart denne hade läst brefvets innehåll, svarade han budbäraren: "Gå och säg dem, att jag skall skicka Stort mod till dem."

Då man nu såg, att Kristinna och hennes sällskap hade för afsigt att fortsätta sin resa, sammankallades allt husfolket för att tacka sin konung, emedan han sändt dem så nyttiga och uppbyggliga gäster. Derefter sade de till Kristinna: "Skola vi icke visa dig, såsom vi pläga visa andra pilgrimer, något, hvarpå du kan tänka, medan du är på vägen?" Derpå förde de Kristinna, hennes barn och Barmhertig in i ett kabinett och visade dem det

äpple, hvaraf Eva åt och äfven gaf åt sin man, samt för hvars ätande båda blefvo utdrifna ur paradiset. Derefter frågade de henne, hvad hon trodde att det var. Då svarade Kristinna: "Det är mat eller gift, jag vet icke hvilket-dera." Då omtalade de, hvad det var, och hon lyfte upp händerna och förundrade sig. (1 Mos. 3: 6; Rom. 7: 24.)

Derpå förde man henne till ett ställe der Jakobs stege visades. Som några englar just då gingo uppför densamma, så stannade Kristinna och hennes sällskap der en stund och sågo på. Sedan gingo de derifrån för att se något annat, men Jakob sade till sin moder: "Kära, låt oss dröja här litet längre, ty detta är ett märkvärdigt skådespel." Alltså vände de om och stodo och förnöjde sina ögon med den ljufliga synen. Derefter förde man dem till ett ställe, der ett gyllene ankare var uthängdt, och bad Kristinna att lyfta ned det; "ty," sade man, "det är alldeles nödvändigt, att I hafven det med er på resan, för att kunna hålla fast det, *som är innanför förlåten* (Joh. 1: 51; Ebr. 6: 19), och blifva ståndande, ifall I skullen råka ut för storm och oväder." Alltså gladdes de mycket öfver denna gåfva. Derpå förde man dem till det berg, hvarpå vår fader Abraham offrade sin son Isaak, och visade dem altaret, veden, elden och knifven, ty de kunna ses der ännu i dag; när de hade besett allt, lyfte de upp sina händer mot himmelen och utbrusto: "O, hvilken man Abraham var i fråga om kärlek till sin Herre och försakelse af sig sjelf!"

Sedan man hade visat dem alla dessa saker, förde Förstånd dem in i matsalen, der det stod ett förträffligt klavér, hvarpå hon spelade för dem, på samma gång hon sammanfattade hvad hon visat dem i följande sköna sång:

Det äpple Eva tog, o må
 Det ännu varna eder!
 Och Jakobs stege, må den stå
 För eder blick, med englar små,
 Som vandra upp och neder.

Att offra hvad I älsken mest
 Må Abraham er lära!
 Dock väl den pilgrim och den gäst,
 Som *hoppets ankare* har fäst
 Vid *Herrens dag*, den kära!

Nu knackade någon på dörren, och då portvakten öppnade, se, då stod herr Stort mod der; och o, hvilken glädje det blef, då han steg in! Ty de kommo nu lifligt i håg, huru han för ej länge sedan dödat den gamle jätten Grym och befriat dem från lejonen.

Da sade herr Stort mod till Kristinna och Barmhertig: "Min herre har skickat er en flaska vin hvardera, äfvensom något torkad säd, samt ett par granatäpplen. Han har också skickat gossarne några fikon och russin till vederqvickelse på vägen."

Derpå anträdde de sin resa; och Förstånd och Gudsfruktan följde med dem. Då de kommo till porten frågade Kristinna *portvakten*, om någon på senare tiden gått der förbi. "Nej," sade han, "ingen utom en man, som för någon tid sedan färdades här fram. Han berättade, att ett svårt rån nyligen blifvit föröfvadt på konungens landsväg, der I just skolen vandra. Tjufvarne äro dock redan gripna och skola inom kort ställas för rätta." Då blefvo Kristinna och Barmhertig rädda, men Matteus sade: "Frukta ingenting, moder, så länge herr Stort mod går med oss såsom vår ledsagare."

Slutligen sade Kristinna till *portvakten*: "Käre herre, jag är Er mycket förbunden för all den vänlighet Ni visat mig, sedan jag kom hit, äfvensom för den kärlek och välvilja, hvarmed Ni bemött mina barn; och jag vet ej, huru jag skall betyga Er min tacksamhet. Var därför god och mottag denna lilla skärf såsom ett bevis på min högaktning." Dervid stack hon ett guldmynt i hans hand. Han bugade sig djupt och sade: "Se till, att dina kläder alltid må vara hvita och ditt hufvud ej sakna olja. Må du, Barmhertig, lefva och icke dö, och dina sista gerningar vara flera än de första." Till gossarne sade han: "Flyn ungdomens lustar och vinnläggen eder om gudaktighet i sällskap med vist och allvarligt folk, så skolen I uppfylla eder moders hjerta med fröjd och vinna alla rättsinniga människors aktning." Derpå tackade de *portvakten* och begåfvo sig vidare.

Nu såg jag i min dröm, huru de vandrade framåt, tills de kommo till öfversta spetsen af berget. Då kom Gudsfruktan plötsligen i håg något och utropade: "Ack, jag har glömt hvad jag ämnade skänka Kristinna och hennes följeslagare. Jag skall springa tillbaka efter det." Under det hon nu var borta, tyckte Kristinna, att hon i en liten lund, som låg ett stycke till höger, hörde en högst märkvärdig, välljudande musik, med ungefär följande ord:

Din godhet och barmhertighet
Här skänkt mig ljuflig ro,
Och snart i evig härlighet
Jag i ditt hus skall bo.

Och då hon fortfor att lyssna, hörde hon en annan svara:

Ja, Herrens godhet, Herrens nåd
 Af inga gränser vet
 Pris ske hans dyra frälsningsråd
 I tid och evighet!

Då frågade Kristinna Förstånd hvad det var, som frambringade så sällsamma toner. (Hög. V. 2: 11, 12.) "De komma," svarade hon, "från våra sångfoglar; de sjunga sällan så, utom då det är vår, när blommorna komma fram och solen skiner varmt; men då kan man få höra dem sjunga hela dagen. Jag går ofta ut," tillade hon, "för att lyssna på dem; stundom hafva vi dem äfven tama i vårt hus. De hålla oss sällskap, då vi äro tungsinta, samt förljufva äfven med sin sång skogar, lundar och ensliga platser."

Nu hade Gudsfruktan hunnit tillbaka. "Se här," sade hon till Kristinna, "har jag med mig en förteckning på alla de saker du sett i vårt hus; och då du märker, att du håller på att glömma dem, kan du se på den och så påminna dig dem till din uppbyggelse och tröst."

VI KAPITLET.

U började de gå utför berget ned i *Förödmjukelsens dal*. Berget var brant och vägen slipprig; men som de gingo mycket försigtigt, kommo de temligen lätt ned. Då de voro i dalen, sade Gudsfruktan till Kristinna: "Det var här, som din man Kristen träffade på den onde anden Apollyon, och hade den der svåra striden, som jag vet, att du hört talas om; men var vid godt mod; så länge I hafven herr Stort mod till ledsagare och vägvisare, hoppas vi, att det skall gå bättre för er." Sedan nu Förstånd och Gudsfruktan anbefalt pilgrimerna i deras ledsagares vård, gick denne före och de efter.

Stort mod: "Vi behöfva icke vara rädda för denna dal, ty här är ingenting, som kan skada oss, så framt vi icke sjelfva ådraga oss det. Det är sant, att Kristen här råkade ut för Apollyon, med hvilken han också hade ett svårt envig; men denna strid var en följd af de felsteg han gjorde på vägen utför berget. Ty de som-der stiga miste, de måste här bereda sig på strider; häraf kommer, att denna dal fatt ett så svårt namn och rykte. Ty då

gemene man hör, att någonting förskräckligt händt den eller den på det eller det stället, så inbilla de sig, att det stället är ett tillhåll för någon ond ande, da, tyvärr! det är en följd af deras egen vandel, att sådant träffar dem. Denna *Förödmjukelsens dal* är i sig sjelf en lika fruktbar trakt, som någon annan under himmelen; och jag är öfvertygad, att om vi kunde träffa rätt, så skulle vi någonstädes här upptäcka skälet, hvarföre Kristen på detta ställe kom i sådant trångmål.”

Då sade Jakob till sin moder: “Se, der borta står en pelare, och det ser ut, som om något vore skrivet på densamma; låt oss gå och se efter, hvad det är.” Så gingo de dit och funno följande inskrift: *Må Kristens felsteg, innan han kom hit, samt de strider, han här hade att utstå, vara en varning för dem, som komma efter honom!* “Se der,” sade deras vägvisare, “sade jag er icke, att något här i närheten skulle gifva oss en vink om skälet, hvarföre Kristen här rakade så illa ut?” Derpå vände han sig till Kristinna och sade: “Härmed vill jag dock icke hafva sagt något förklenande om Kristen, mer än om många andra, som haft samma missöde. Ty det är lättare att gå *uppför* än *utför* detta berg; och detta kan sägas om få berg i hela denna del af verlden. Men det är bäst att lemna den gode mannen; han har nu kommit till ro och vann äfven en härlig seger öfver sin fiende. Må han, som nu bor i höjden, förläna oss nåd att bättre stå vårt prof, då ordningen kommer till oss! För att emellertid komma tillbaka till denna *Förödmjukelsens dal*, så är den det bästa och bördigaste stycke jord i hela denna trakt. Jordmänen är ganska fet, och det fins mycken ängsmark; om någon, som ej förut kände till förhållandena, samt älskade hvad som förnöjer ögonen, komme hit under sommartiden, såsom vi nu gjort, så skulle han blifva mycket förtjust. Se, huru grön denna dal står, samt med hvilka härliga *liljor* den är smyckad! (Hög. V. 2: 1; Jak. 4: 6; 1 Petr. 5: 5.) Jag har äfven känt många arbetare, som förvärfvat sig goda egendommar i denna *Förödmjukelsens dal*. Ty *Gud står emot de högfärdiga, men de ödmjuka gifver han mer och mer nåd* (Jak. 4: 6; 1 Petr. 5: 5). Jorden är i sanning mycket bördig och bär rika skördar. Somliga hafva ock uttryckt den önskan, att närmaste vägen till deras Faders hus måtte gå härigenom, så att de ej mer hade några mödosamma backar och berg att färdas öfver. Men vägen är nu en gång sådan den är, och dermed måste man låta sig nöja.”

Medan de nu vandrade framåt under dylikt samtal, fingo de se en gosse, som betade sin faders får. Gossen var mycket torftigt klädd, men hade ett

HERDEGOSSEN.

friskt och behagligt ansigte. Och under det han satt för sig sjelf, förnöjde han sig med sång. "Gif akt," sade Stort mod, "på hvad den der herdegossen sjunger;" då lyssnade de, och han sjöng:

"Den ringa är vill Gud bevara,
Men högmod går ju före fall,
Och för den stolte mången fara
Vid hvarje steg sig öppna skall.

Gör mig då, Herre, nöjd och stilla,
Hur än du skiftar här min lott!
Ack, gör mig trogen i det lilla
Och tacksam, tacksam för allt godt!

Att samla skatter här i världen,
Det höfves ej en pilgrim väl,
De skulle blott förhindra färden
Och trycka ned en frigjord själ.

Nej, blott vår nödtorft här — men sedan
Ett oförgängligt arf hos Gud!
O, må vi då i hoppet redan
Med glädje höja lofvets ljud!"

Då sade deras ledsagare: "Hören I honom? Jag vågar påstå, att den der gossen lefver ett gladare lif och eger mer af den der blomman, som man kallar *hjärtetröst*, i sin själ än de, som gå klädda i siden och sammet; men vi vilja fortsätta vårt samtal."

"I denna dal hade vår Herre fordom sitt lusthus, och han trufdes der mycket väl; han älskade äfven att vandra på dessa ängar, ty han fann luften der angenäm. Dessutom kan man här vara fri från detta lifvets buller och bråk, hvaraf annars hela världen är full. Endast i *Förödmjukelsens dal* är det ensligt och stilla, hvarföre man ock der kan mera ostörtdt få öfverlemnna sig åt sina betraktelser än på andra ställen. Här möter man ej heller några andra vandrare än sådana, som älska en pilgrims lif; och ehuru Kristen hade den olyckan att här möta Apollyon och komma i en skarp strid med honom, så måste jag säga er, att många i forna tider här mött englar, här hittat perlor och här funnit *lifvets ord*. (Osea 12: 4, 5.)

Jag sade ju nyss, att vår Herre fordom här hade sitt lusthus och älskade att spatsera på dessa ängar. Nu vill jag endast tillägga, att han anslagit en årlig penningssumma åt folket, som bor i och färdas genom denna nejd, samt

befalt, att den skall på vissa tider ordentligt utbetalas åt dem till deras underhåll på resan samt uppmuntran att fortgå på sin vallfärd." (Matt. 11: 29.)

Under det de nu vandrade framåt, sade Samuel till Stort mod: "Jag hör, att det var i denna dal, som min fader och Apollyon kämpade med hvarandra; men var god och säg mig, hvar ungefär striden stod, ty dalen är vidsträckt."

Stort mod: "Er fader utkämpade sin strid med Apollyon i en trång hålväg på ett ställe, som ligger der borta framför oss, ett litet stycke bortom *Glömskans äng*, och det är i sanning det farligaste stället i hela denna trakt. Ty om pilgrimerna någonsin få utstå någon hård dust, så är det, när de glömma, hvilka välgeringar de emottagit samt huru ovärdiga de äro desamma. Här hafva också många andra med plats kunnat komma fram. Men mer härom, då vi sjelfva komma dit; ty jag är öfvertygad, att det ännu måste finnas der några spår efter striden eller någon minnesvård till tecken att drabbningen stått derstädes."

Barmhertig: "Jag tycker, att jag trifves bättre i denna dal än på något annat ställe under hela vår resa; den måste passa särskildt för mitt lynne. Ty jag älskar sådana ställen, der man ej hör något buller af hjul och vagnar, och här tyckes det, som om man ostördt kunde få tänka på hvad man är, hvarifrån man kommer, hvad man gjort och hvartill konungen kallat en. Ja, här kan man begrunda sitt elände, tills ens hjerta försmälter, ens ögon blifva lika de *dammar i Hesbon*. (Hög. V. 7: 4.) De, som rätteligen vandra genom denna jemmerdal, *de göra här källor*, hvilka fyllas af det regn, som Gud nedsänder från himmelen öfver denna dals invånare. (Ps. 84: 7.) Det är ock från denna dal, som konungen gifver sin välsignelse åt sitt folks *vingårdar* och de, som gå genom densamma skola sjunga, såsom äfven Kristen gjorde, ehuru han der mötte Apollyon." (Osea 2: 15.)

Stort mod: "Det är sant, att jag mången gång vandrat genom denna dal och aldrig funnit mig bättre än der. Detsamma hafva äfven flera pilgrimer, som jag ledsagat, bekant. Ty konungen säger: *Jag ser till den arme och till den som hafver en förkrossad ande och till den som fruktar för mitt ord*.'" (Es. 66: 2.)

De hade nu kommit till det ställe, der den ofvannämnda striden stått. Då sade ledsagaren till Kristinna, hennes barn och Barmhertig: "Detta är stället; här stod Kristen; från det der hållet kom Apollyon emot honom. Och se, här äro ännu några droppar af Er mans blod på dessa stenar.

Nagra spillror af Apollyons sönderbrutna pilar ligga också kringströdda här omkring. Se äfven, huru de med sina sidohugg splittrade stenarne omkring sig. Sannerligen, Kristen betedde sig manligt, så att sjelfva Herkules, om han varit här, ej kunnat visa sig modigare. Sedan Apollyon blifvit slagen, drog han sig tillbaka till den närmaste dalen, som kallas *Dödsskuggans dal*, och till hvilken vi snart skola komma. Se, der borta står äfven en minnesvård, der denna strid samt Kristens seger blifvit till hans ära för evärdliga tider upptecknade."

Eftersom nu denna minnessten var upprest just på vägkanten framför dem, gingo de fram till den och läste inskriften, hvilken lydde ord för ord sålunda:

"Apollyon och Kristen här
En gång ha kämpat med hvarandra
En väldig strid — men märk och lär,
Du pilgrim, som här månde vandra:

Det var en strid på lif och död,
Men Kristen har dock vunnit seger.
I *Herrens kraft* — och i all nöd
Till samma kraft du tillgång eger!"

När de gatt förbi detta ställe, kommo de till gränsen af *Dödsskuggans dal*, hvilken har större utsträckning än den förra dalen, och i hvilken pilgrimer, såsom flera kunna intyga, äro utsatta för många sällsamma och förskräckliga ting. Men våra qvinnor och barn kommo temligen lätt igenom densamma, eftersom det var full dager der, och herr Stort mod beledsagade dem.

Då de kommo in i denna dal, tyckte de sig höra suckan och qvidan sasom af döende människor, äfvensom högljudda jemmerrop, såsom om några lidit de förfärligaste plågor. Detta kom gossarne att skälfva, och qvinnorna bleknade af fasa; men deras ledsagare uppmanade dem att vara vid godt mod.

Så gingo de då vidare, tills de efter en stund tyckte sig känna, huru marken började att darra under dem, sasom om den varit ihälig; de hörde äfven ett slags hväsande såsom af ormar, men ännu syntes ingenting. Då sade gossarne: "Hafva vi ej snart kommit till slutet af denna jemrens ort?" Men ledsagaren tillsade dem att ej fälla modet, samt väl se sig för, hvar de stego med sina fötter, på det de ej händelsevis skulle fastna i någon snara.

Nu begynte Jakob bli sjuk, men jag tror, att det var blott af förskräckelse.

Hans moder gaf honom alltså något vin ur den flaska, som hon fått i Uttolkarens hus, äfvensom tre piller, som herr Skicklig tillagat, hvarpå gossen började att qvickna vid. Derefter fortsatte de sin vandring, tills de kommo ungefär midt i dalen; då sade Kristinna: "Jag tycker, jag ser på vägen framför oss någonting, som har en vidunderligare skapnad än någonting, som jag förut sett." Då sade Josef: "Moder, hvad är det?" "Någonting vederstyggligt, mitt barn." "Men, moder, hvad liknar det?" sade han. "Det är likt, jag kan ej säga hvad," svarade hon. "Nu är det nära oss."

"Nå väl," sade Stort mod, "må de, som äro rädda, halla sig tätt till mig." Nu närmade sig den onde anden — ty det var en sådan — och ledsagaren gick emot honom. Men i detsamma anden kom fram till honom, försvann han ur deras åsyn. Då erinrade de sig, hvad man för någon tid sedan lärt dem: *Stån djefvelen emot, så skall han fly ifrån eder.* (Jak. 4: 7.)

Som de nu något hemtat sig från sin förskräckelse, gingo de vidare; men de hade ej gått långt, förrän Barmhertig, då hon såg sig om, blef varse ett djur, snarlikt ett lejon, komma efter dem med tunga steg, samt doft och ihåligt brummande; och hvarje rytande det uppgaf kom dalen att genljuda och allas hjertan att bäfva utom ledsagarens. Då det nu närmade sig, gick Stort mod bakom pilgrimerna, och de gingo alla framför honom. Lejonet kom emellertid allt närmare, och Stort mod rustade sig till strid. (1 Petr. 5: 8, 9.) Men då odjuret såg, att det skulle möta motstånd, drog också det sig tillbaka och lät ej vidare se sig.

Derpå gingo de alla vidare med sin ledsagare framför sig, tills de kommo till ett ställe, der en grop var uppkastad tvärs öfver hela vägen, och inna de hunno att taga sig deröfver, inbröt ett så tjockt töcken och mörker, att de ej kunde se. Då sade pilgrimerna: "Ack, hvad skola vi nu göra?" Men deras vägvisare svarade: "Frukten icke, utan stån stilla och sen, hvilket slut denna nöd skall taga." Så stannade de då, der de voro, eftersom deras väg var stängd. Sedan tyckte de också, att de ännu tydligare än förut hörde bullret och larmet af fienderna, äfvensom lättare kunde urskilja elden och röken, som uppsteg ur *gropen*. Då sade Kristinna till Barmhertig: "Nu ser jag, hvad min stackars man hade att genomgå; jag har hört mycket talas om detta ställe, men aldrig förrän nu varit här. Den arme mannen, han färdades helt allena under natten, ja, han hade natt nästan hela vägen; ej heller fick han ro för dessa onda andar, hvilka blott längtade att slita honom i stycken. Många hafva talat om *Dödsskuggans dal*, men ingen kan

säga, hvad den är, förrän han sjelf kommit in i densamma. *Hjertat känner sitt bekymmer, och i dess glädje tager ingen annan del.* (Ords. 14: 10.) Att vara här är någonting förfärligt."

Stort mod: "Ja, det är som att arbeta sig fram mot stora vågor, eller att sjunka ned i djupt vatten; det är som att ligga på hafvets botten och nedstörta från höga berg. Nu tyckes det oss, som om underjordens bommar för alltid tillslutit sig öfver oss. *Den som vandrar i mörker, der han hafver intet ljus, han tröste på Herrens namn och förlite sig på sin Gud!*

(Es. 50: 10.) För min del har jag, såsom jag förut sagt eder, många gånger färdats genom denna dal och dervid varit mycket svårare ansatt än nu, och dock sen I, att jag ännu är vid lif. Jag vill ej berömma mig häröfver, ty jag är icke min egen frälsare, men jag hoppas, att vi äfven nu skola komma lyckligt igenom. Kommen, låtom oss bedja honom om ljus, hvilken kan upplysa vårt mörker, samt näpsa icke blott dessa utan alla onda andar i helvetet."

Vårdslös.

Alltså ropade och bado de, och Gud sände dem ljus och frälsning; ty nu var det ej längre något hinder i deras väg, icke ens der de nyligen blifvit hejdade af groppen. Ännu hade de likväl icke hunnit igenom dalen, därför gingo de vidare, tills de blefvo mycket besvärade af allehanda stinkande och vänjeliga dunster.

Da sade Barmhertig till Kristinna: "Här är ej så godt att vara som i Uttolkarens port eller i det hus, der vi senast hvilade."

"Men," sade en af gossarne, "det är dock icke så svårt att gå härigenom, som att för alltid stanna kvar här. Och så vidt jag förstår, så är det ett bland skälen, hvarföre vi måste färdas denna vägen till det hem, som är tillredt för oss, att detta må förefalla oss desto ljufligare."

"Rätt sagdt, Samuel," sade ledsagaren; "nu har du talat som en man."

"Ja," sade gossen, "om jag någonsin kommer ut härifrån, skall jag i sanning

värdera ljus och en god väg mer än någonsin i mitt lif.” “Vi skola snart komma härifrån,” sade Stort mod.

Då de nu gingo vidare, sade Josef: “Kunna vi ej nu se slutet på dalen?” “Sen er väl före, hvar I gån,” svarade Stort mod, “ty snart nog kommen I bland snaror.” Derför stego de så varsamt de kunde med sina fötter, men voro mycket besvärade af snarorna. Efter en stund blefvo de varse en man, som låg kastad i diket på ena sidan och hvars kropp var jemmerligen sargad och stympad. Då sade vägvisaren: “Detta är en viss Vårdlös, som reste här fram; han har redan legat här en lång tid. Då han blef snärjd och ihjelslagen, var en viss Varsam i hans sällskap, men denne undkom faran. I kunnen ej föreställa er, huru många blifva dödade på detta ställe, och likväl äro människorna så dumdristiga, att de helt lättsinnigt begifva sig på vallfärd, och det utan ledsagare. Stackars Kristen! Det var ett under, att han undkom; men han var älskad af Gud och hade tillika fått ett nytt hjerta; aldrig hade det annars gått så väl.”

De nalkades nu slutet af vägen, men just der, hvarest Kristen på sin vandring sett hålan, kom jätten Spetsfundig fundig störtande fram derur, densamme som hade för sed att förbrylla unga pilgrimer med sina klyftiga invändningar.

“Nå, herr Stort mod,” ropade han till ledsagaren, “huru många gånger har du icke blifvit förbjuden att göra sådant?” “Hvad då?” frågade Stort mod. “Hvad då?” återtog jätten; “du vet nog hvad; men jag skall göra slut på din skamliga handtering.” “Men,” sade Stort mod, “innan vi drabba tillsammans, så låt oss förstå, hvarför vi strida.” (Qvinnorna och barnen stodo emellertid och darrade och visste ej hvad de skulle göra.) “Jo,” svarade jätten, “du plundrar landet, och det med den allra värsta af alla stölder.” “Det der är blott allmänna fraser,” sade Stort mod; “tala rent ut!”

Då sade jätten: “Du drifver en bartjufs yrke; du drar till dig qvinnor

Jätten Spetsfundig.

och barn och för bort dem till främmande land och försvagar sålunda min herres rike." "Nej, jag är den sanne Gudens tjenare," invände Stort mod, "mitt embete är att locka syndare till bättring, och jag har i uppdrag att göra allt jag förmar för att omvända människorna från mörker till ljus, från satans magt till Gud. Är detta orsaken till din vrede mot mig, så låt oss drabba ihop ju förr dess hellre."

Så gingo då jätten och Stort mod emot hvarandra, den förre med en klubba, den senare med sitt svärd samt drabbade utan vidare omsvep ihop med hvarandra. Med första slaget af sin klubba bragte nu jätten Stort mod på knäna, hvarvid kvinnorna och barnen uppgåfvo ett skri af förskräckelse. Men Stort mod repade snart mod och högg så väldigt omkring sig, att han gaf jätten ett sår i armen. Så kämpade de då en timmes tid med sådan hetta, att andedrägten stod ur jättens näsborrar, liksom ångan från en sjudande gryta.

Derpå satte sig båda ned för att hvila, och Stort mod äfven för att bedja; kvinnorna och barnen gjorde ej heller annat än suckade och gräto, så länge striden varade.

Sedan de två kämparne hvilat sig och hemtat andan, började striden ånyo, då Stort mod med ett väldigt hugg sträckte jätten till marken. "Håll nu," sade jätten, "och låt mig hemta mig litet," hvarpå Stort mod ädelmodigt lät honom stiga upp igen. Derefter drabbade de åter tillsammans, då jätten var helt nära att krossa Stort mods hufvudskål med sin klubba.

Nu rusade Stort mod full af harm på sin motståndare och stötte sitt svärd i bröstet på honom under femte refbenet, så att han var nära att svimma af och ej längre kunde hålla sin klubba. Nu fördubblade Stort mod sina hugg, tills han slutligen slog af jättens hufvud; hvarpå kvinnorna och barnen fröjdades, och Stort mod prisade Gud för den frälsning han beredt honom.

Derefter uppreste de en pelare, på hvilken de fästade jättens hufvud, samt till andra pilgrimers efter rättelse skrefvo följande verser:

"Guds vänners skräck en gång har burit
Det hufvud, som är fästadt här.
Han evigt hat dem hade svurit,
Och mången han förderfvat lär.

Men jag, Stort mod, dock honom fälde
Uti min konungs namn en gång;
Hur vred han än sig mot mig stälde,
Hans vrede blef dock icke lång."

Nu såg jag, huru de gingo till den höjd, som blifvit uppkastad ett litet stycke derifrån, på det pilgrimerna skulle få en utsigt öfver den kringliggande trakten: och var det härifrån, som Kristen först blef varse sin broder Trofast. Här satte de sig ned och hvilade, samt åto, drucko och gjorde sig glada, därför att de blifvit befriade från en så farlig fiende. Under tiden frågade Kristinna deras ledsagare, om han erhållit något sar i striden. "Nej," sade herr Stort mod, "blöit en skräma i köttet: denna skall likväl sa litet lända till min skada, att den dels nu är ett bevis på min kärlek till min herre och till eder, dels genom nåden skall bidraga till att slutligen föröka min lön."

Kristinna: "Men blef Ni icke rädd, gode herre, da Ni sag jätten komma emot eder med sin klubba?"

Stort mod: "Det tillkommer mig att misstro min egen förmåga, på det att jag må sätta all min lit till honom, som är starkare än alla." (2 Kor. 4: 10, 11.)

Kristinna: "Men hvad tänkte Ni, då jätten med sitt första slag kastade Er till jorden?"

Stort mod: "Jo, jag tänkte, att det gick min herre sammaledes, och likväl segrade han till slut." (Rom. 8: 37.)

Matteus: "Jag tycker för min del, att Gud varit underbart god emot oss, då han både hjälpt oss ut ur denna dal samt befriat oss ur vår fiendes hand. Jag åtminstone ser intet skäl, hvarför vi vidare skulle misstro vår Gud, efter han nu och på ett sådant ställe som detta gifvit oss ett så stort bevis på sin kärlek."

Derpå stego de upp och gingo vidare. Nu stod der ett litet stycke längre fram en stor ek, och då de kommo dit, funno de en gammal pilgrim ligga hårdt insomnad derunder. De förstodo nemligen af hans kläder, staf och gördel, att det var en pilgrim.

Då nu Stort mod sökte väcka honom, lyfte den gamle mannen upp ögonen och ropade: "Hvad står på? Hvilka ären I? Hvad hafven I här att göra?"

Stort mod: "Se så, var icke så ifrig: här äro inga andra än vänner."

Den gamle mannen steg likväl upp, rustade sig till försvar och ville veta hvilka de voro. Då sade ledsagaren: "Mitt namn är Stort mod, och jag är vägvisare åt dessa pilgrimer, som äro på väg till det himmelska landet."

Redlig: "Jag ber eder om förlåtelse. Jag fruktade, att I hörden till

samma tjufband, som för en tid sedan röfvade bort en viss Klentrogens penningar. Men nu, da jag betraktar eder närmare, märker jag, att I ären ärligt folk.”

Stort mod: “Men hvad ville eller kunde Ni hafva gjort till Eder räddning, om vi verkligen tillhört det der bandet?”

Redlig: “Gjort! Jo, jag skulle hafva stridt, så länge det funnits någon ande i mig, och om jag det gjort, är jag viss på att I aldrig kunnat blifva mig öfvermäktiga; ty en kristen kan aldrig besegras, om han ej sjelf ger vika.”

Stort mod: “Rätt sagdt! Häraf märker jag, att Ni är en kämpe af rätta slaget; ty hvad Ni sagt är sanning.”

Redlig: “Och häraf märker också jag, att Ni vet, hvad en verklig vallfärd vill säga; ty alla andra tro, att inga äro så lätt öfvervunna som vi.”

Stort mod: “Då vi nu varit lyckliga nog att råka på hvarandra, så lät mig fråga, hvad Ni heter och från hvilket ställe Ni kommer.”

Redlig: “Mitt namn kan jag ej säga, men jag kommer från staden Dumhet, som ligger ungefär 4 mil bortom staden Förderf.”

Stort mod: “Åh, är det Eder hemort? Då tror jag, att jag till hälften kan gissa, hvem Ni är. Är icke Ert namn gamla Redligheten?”

Då rodnade den gamle mannen och sade: “Nej, jag heter icke Redligheten i allmänhet, utan Redlig, och jag önskar, att mitt väsende måtte göra skäl för mitt namn. Men huru kunde Ni gissa, hvem jag var, blott därför att jag kom från den staden?”

Stort mod: “Jag har redan hört min herre tala om Eder; ty han vet allt, som sker på jorden. Men jag har ofta undrat, att någon kunde komma hit från Eder stad, ty den är värre än sjelfva staden Förderf.”

Redlig: “Ja, vi ligga längre bort från solen och äro därför mera kalla och känslösa; men äfven om en menniska vore ett isberg, skulle dock hennes förfrusna hjerta smälta upp, så snart rättfärdighetens sol uppgår öfver henne. Och så har det gått med mig.”

Stort mod: “Jag tror det, jag tror det, fader Redlig; ty jag vet, att det så förhåller sig.”

Derpå helsade den gamle mannen alla pilgrimerna med en helig kärlekens kyss och frågade dem, huru de hette samt hvilka öden de haft, sedan de anträdde sin vallfärd.

Då sade Kristinna till honom: “Jag förmodar, Ni har hört talas om mitt namn; den gode Kristen var min man, och dessa fyra äro hans barn.”

Men hvem kan beskrifva den gamle mannens glädje, då han fick höra, hvem hon var? Han log, han hoppade af fröjd och öfverhopade den lilla skaran med välsignelser, sägande: "Jag har hört mycket talas om Eder man, samt om de mödor och strider han hade att utstå i sina dagar. Och vare det sagdt till Eder tröst, att Eder mans namn genljuder i hela denna verldsdel; hans tro, hans mod, hans tålmod och hans upprigtighet har gjort hans namn ryktbart." Derpå vände han sig till gossarne och frågade, hvad de hette. Då de sagt honom sina namn, sade han till dem: "Matteus, var du lik publikanen Matteus, icke i last, utan i dygd. (Matt. 10: 3.) Samuel, var du lik profeten Samuel, en tröns och bödens man. (Ps. 99: 6.) Josef, var du lik Josef i Potifars hus, så att du håller dig kysk och flyr undan för frestelsen (1 Mos. 39). Och du, Jakob, var du lik Jakob den rättfärdige och Jakob, Herrens broder." (Ap. G. 1: 13.)

Sedan berättade de för honom, hvem Barmhertig var och huru hon hade lemnat sin stad och sin släkt för att följa med Kristinna och hennes söner. Då sade den gamle mannen: "Barmhertig är ditt namn; barmhertighet skall ock uppehålla dig och föra dig igenom alla de svårigheter, som skola bestorma dig på vägen, tills du kommer dit, der du får skåda barmhertighetens eviga källa ansigte mot ansigte med fröjd."

Under hela detta samtal fröjdades Stort mod högligen och log af glädje mot sin nye följeslagare.

Då de nu vandrade framåt tillsammans, frågade ledsagaren den gamle mannen, om han ej kände en viss herr Klenmodig, som från hans hemtrakt begifvit sig ut på vallfärd.

Redlig: "Jo, ganska väl. Han var en menniska, som nog i hufvudsaken hade det rätt, men likväl var en af de mest besvärliga pilgrimer jag någonsin i hela mitt lif träffat på."

Stort mod: "Jag märker, att Ni kände honom, ty Ni har gjort en ganska träffande beskrifning på honom."

Redlig: "Kände honom! Jag hörde länge till hans närmaste förtrogna och var äfven med honom, då han först började att tänka på hvad som skall komma härefter."

Stort mod: "Och jag var hans vägvisare från min herres hus till den himmelska stadens port."

Redlig: "Då vet Ni ock, att han hörde till det besvärliga slaget."

Stort mod: "Ja, det gör jag; men jag hade ej svårt att fördraga

honom; ty de, som hafva mitt kall, få ofta i uppdrag att vägleda sådana som han."

Redlig: "Välän, lät oss höra något om honom, och huru han skickade sig under Eder ledning."

Stort mod: "Han var alltid rädd, att han icke skulle hinna fram till landet, dit han längtade att komma. Allt, som han hörde berättas och som tycktes i minsta man kunna blifva till hinders, förskräckte honom. Jag har hört sägas, att han lag öfver en hel månad och jemrade sig vid Misströstans kärr. Och ehuru han såg många gå öfver det före honom, och flera af dem erbjödo honom en hjälpsam hand, så vågade han likväl ej gå framåt, men ville ej heller vända tillbaka. Han sade, att han skulle dö, om han ej finge komma till den himmelska staden, och likväl fälde han modet vid den minsta svårighet och snafvade på hvarje strå, som man kastade i hans väg. Na väl, sedan han legat en lang tid vid Misströstans kärr, tog han sig en solig morgon dristighet, jag vet ej huru, och kom lyckligen öfver. Men när han väl var på andra sidan, kunde han knapt öfvertyga sig, att det var möjligt. Jag tror verkligen, att han hade ett Misströstans kärr i sin egen själ, ett kärr, som han förde omkring med sig öfver allt; ty annars kunde han aldrig varit sådan han var. Så kom han då omsider fram till porten, som ligger vid ingången till den här vägen, och äfven der stod han en lång stund, innan han tordes klappa på. Då porten öppnades, envisades han att draga sig tillbaka för att lemna rum för andra; ty, sade han, jag är icke värdig. Ehuru han kom före många andra till porten, så gingo dock icke få af dem före honom genom densamma. Der stod nu den arme mannen och darrade och skälfde, så att det var ömkansvärdt att skåda. Och likväl ville han icke gå tillbaka. Slutligen fattade han uti hammaren, som hängde på porten, och slog dermed ett eller två sakta slag. Genast öppnade man för honom, men han ryggade tillbaka såsom förut. Då steg mannen, som öppnade porten, ut och gick efter honom, sägande: "Du bäfvande själ, hvad vill du?" Men nu sjönk han förskräckt ned till jorden. Förundrad att se honom så vanmäktig, sade den andre till honom: "Frid vare dig, ståt upp; ty jag har upplåtit en dörr för dig; kom in, ty du är välsignad!" Vid dessa ord reste Klemodig sig upp och gick darrande in; men då han väl var inne, så blygdes han att visa sitt ansigte. Sedan han nu en tid blifvit undfågnad der, sasom Ni vet, att det plägar tillgå, befalde man honom att gå vidare och underrättade honom äfven om den väg han borde taga. Så kom han då till vårt hus, men liksom han uppfört sig vid porten, så uppförde han sig äfven

GAMLE REDLIG.

vid min Herre Uttolkarens dörr. Han låg en lång tid utanför i kylan, innan han vågade bulta på. Och likväl ville han ej heller gå tillbaka. Och detta fastän nätterna då voro långa och kalla och han i barmen hade ett *böncbref* till min Herre, hvori han bad, att han skulle undfa honom, meddela honom af sitt hus' häfvor, samt gifva honom en stark och modig ledsagare på vägen, efter som han sjelf var så harhjärtad. Oaktadt allt detta vågade han ej klappa på dörren utan lag der utanför, tills han var nästan ihjelfrusen; ja, så stor var hans misströstan, att ehuru han sag flera andra komma in, derföre att de klappat på, så vågade han sig likväl ej deran. Slutligen tror jag, att jag råkade titta ut ur fönstret och fick då se en man, som vandrade fram och tillbaka framför dörren, hvarpå jag gick ut till honom och frågade, hvem han var och hvad han ville; men då kommo tårarne i ögonen på honom, stackars man, och så förstod jag hans önskan. Jag gick derför in i huset och omtalade förhållandet. Då nu vår Herre fick höra om saken, skickade han mig ut igen för att nödga honom att komma in; men jag försäkrar, att jag ej hade liten möda att öfvertala honom. Omsider kom han då in, och det vitsordet vill jag gifva min Herre, att han bemötte honom med en förunderlig kärlek. Ehuru det fans blott få läckerheter kvar på bordet, så lade man dem genast på Klenmodigs tallrik. Derpå framlemnade han sitt bref; och min Herre såg derpå och sade, att hans önskan skulle blifva uppfylld. Då han nu hade varit der en god stund, tycktes han något repa mod och känna sig mera hemmastadd. Ty, som Ni vet, så har min Herre ett hjerta fullt af förbarmande, i synnerhet mot dem, som frukta sig; derför bemötte han Klenmodig på det mest uppmuntrande sätt. Nå väl, sedan han besett ställets märkvärdigheter och nu var färdig att anträda sin resa till den himmelska staden, gaf min Herre åt honom, sasom förut åt Kristen, en flaska vin, samt något stärkande föda. Derpå begåfvo vi oss åstad, och jag gick före honom; han var dock mycket fåordig, men suckade så mycket högljuddare.

Då vi kommo till det ställe, der de tre bofvarne blifvit hängda, sade han, att han fruktade, att han skulle få samma slut. Dock tycktes han blifva glad, då han fick se *korset* och *grafven*. Han bad ock att få stanna kvar der en stund för att närmare betrakta dem, och tycktes sedan för någon tid vara bättre till mods. Ja, då han kom till berget *Svárlighet*, visade han ingen tvekan, ej heller fruktade han mycket för lejonen; ty Ni bör veta, att det icke var sådana saker, som gjorde honom oro; hans enda fruktan var, att han till slut ej skulle blifva tagen till nåd.

KLENMODIG VID PORTEN.

Jag fick honom in i det *Sköna huset*, och det, som jag tror, nästan innan han sjelf visste det. Sedan han nu var väl inkommen, gjorde jag honom bekant med de unga flickor, som bodde der; men han var för blyg för att sällskapa med dem samt tyckte bäst om att vara ensam. Likväl värderade han alltid uppbyggliga samtal och plögade smygga sig bakom skärmen för att lyssna derpå. Äfven älskade han mycket att betrakta *gamla* saker samt begrunda dem i sitt sinne. Efteråt sade han mig, att han trufdes mycket väl i de två husen, från hvilka han senast kom, nemligen Portvaktens stuga och Uttolkarens hus, och gerna velat stanna der något längre, men han hade ej vågat bedja derom.

När vi sedan lemnade det *Sköna huset* och gingo utför berget ned i *Förödmjukelsens dal*, så kom han lättare utför, än jag under hela mitt lif sett någon göra; ty han brydde sig icke om huru lågt han kom, blott han till slut blef salig. Jag tror verkligen, att det var liksom en viss själsfrändskap emellan den der dalen och honom; ty under hela hans vallfärd såg jag honom aldrig lyckligare, än då han var der. Ja, han plögade lägga sig ned och omfamna marken samt kyssa sjelfva blommorna, som växte derpå. Äfven brukade han stiga upp hvarje morgon, så fort det dagades, samt ströfva fram och tillbaka i dalen. (Klag. 3: 27—29.)

“Men då han kom till ingången af *Döds skuggans dal*, så trodde jag, att jag skulle förlora honom; ej emedan han hade någon lust att vända om, ty därför hade han alltid stor fasa; men han var nära att dö af förskräckelse. ‘Ack,’ ropade han, ‘de onda andarne taga mig;’ och jag kunde icke få det ur hans hufvud, huru mycket jag än försökte. Tvärtom gjorde han så mycket väsen och ropade så högljudt, att det skulle varit nog för att uppmuntra de onda andarne att öfverfalla oss, om de blott hört honom.

Men hvad som i synnerhet väckte min uppmärksamhet, var, att dalen var lugnare, under det han gick derigenom, än jag någonsin antingen förut eller efteråt sett den vara. Jag kan tro, att vår Herre lagt särskildt band på fienderna, samt förbjudit dem att röra på sig, medan *Klenmodig* färdades genom dalen.

Det blefve för långtrådigt att berätta eder allt; vi skola därför endast nämna ett eller annat drag. Då *Klenmodig* kom till *Fäfängelighetens marknad*, trodde jag, att han skulle komma i slagsmål med alla karlar på marknaden, och fruktade, att vi skulle båda blifva ihjelslagna; så ifrigt angrep han deras darskaper; på den *Förtrollade marken* var han också mycket vaksam.

Men då han kom till floden, der det ej finnes någon bro, blef han åter mycket modfäld. 'Nu, nu,' sade han, 'kommer jag att drunkna och får aldrig se det ansigte med fröjd, som jag vandrat så många mil för att skåda.' Men här såg jag något mycket märkvärdigt: Vattnet i floden var då lägre, än jag någonsin sett det under hela mitt lif; så kom han slutligen öfver, och det nästan torrskodd.

Då han nalkades porten och jag tog afsked af honom och önskade, att han måtte blifva vänligt mottagen der uppe, sade han: 'Ja, det blir jag nog, det blir jag nog.' Derpå skildes vi åt, och jag såg honom icke mer."

Redlig: "Det gick således bra för honom till slut."

Stort mod: "Ja, ack ja, jag hyste aldrig något tvifvel om honom; ty det var en man med en god ande, fastän han alltid var mycket nedstämd, hvilket gjorde hans lif tungt för honom sjelf och besvärligt för andra. Han var samvetsgrannare än de flesta, samt så rädd att göra andra någon skada, att han för att icke gifva anstöt ofta kunde neka sig hvad som dock var tillätligt."

Redlig: "Men hvad kan vara orsaken, att en så god man hela sitt lif var i ett sådant mörker?"

Stort mod: "Det finnes två slags skäl dertill, det ena, att den allena vise Guden vill, att somliga skola *spela* och somliga *sjunga sorgesång*. (Matt. 11: 16-18.) Klenmodig var nu en af dem, som sjunga detta senare slaget i *bas*. Han och hans likar blåsa så att säga på säckpipa, hvars ton är mera klagande än andra instrumenters, ehuru somliga påstå, att basen är sjelfva grundtonen i all musik; och för min del bryr jag mig alls icke om en bekännelse, som ej börjar med själasorg. Den första sträng, som en spelman vanligen anslår, då han vill sätta sina åhörare i den rätta sinnesstämningen, är bassträngen; så spelar äfven Gud först på denna sträng, då han vill stämma en själ för sig sjelf. Enda felet med Klenmodig var, att han ända till sina sista stunder ej kunde spela något annat än sorgmusik."

Jag tar mig friheten att på detta sätt tala i bilder, dels för att komma mina unga läsares förstånd att mogna, dels emedan i Uppenbarelseboken de frälsta jmföras med en skara harpospelare, som spela på sina basuner och harpor, samt sjunga sina lofsånger inför tronen. (Upp. 5: 9; 14: 2, 3.)

Redlig: "Han var en man full af nit, såsom man kan se af den beskrifning Ni gifvit oss om honom; svårigheter, lejon, *Fäfänglighetens marknad* fruktade han icke alls; det var blott synden, döden och helvetet, som uppfylde honom med förskräckelse, emedan han hyste något tvifvel, huruvida han hade någon lott och del i det himmelska landet."

Stort mod: "Ni säger rätt. Detta var hans fridsstörare, och detta, såsom Ni riktigt anmärkt, af en viss svaghet i förståndet, men ej af svaghet i anden med afseende på den praktiska delen af en pilgrims lif. Jag vågar påstå, att, såsom ordspråket lyder, han skulle hafva bitit i en eldbrand, om den legat i vägen för honom. Men de bekymmer, som plågade honom, dem har ännu ingen menniska lätt kunnat skaka af sig."

Då sade Kristinna: "Denna berättelse om Klenmodig har gjort mig godt; jag trodde, att ingen var mig lik; men jag ser, att det är någon likhet mellan denne gode man och mig. Vi äro hvarandra olika blott i två saker. Hans bekymmer voro så stora, att de bröto ut; men jag behöll mina för mig sjelf. Hans bekymmer tryckte honom äfven så hardt, att han icke kunde klappa på dörren till de hus, som äro ämnade till herbergen åt oss; men min nöd var af det slaget, att den kom mig att klappa desto högljuddare."

Barmhertig: "Om också jag får yttra min mening, så måste jag säga, att något af hans sinnelag äfven funnits hos mig. Ty jag har alltid varit mera rädd för att komma i eldsjön och gå miste om mitt rum i paradiset, än att förlora några andra saker. Jag har tänkt, att om jag blott är så lycklig att få en boning der, så är det nog, skulle jag än nödgas försaka hela världen för att vinna den."

Matteus: "Det var *fruktan*, som kom mig att tänka, att jag var långt ifrån att ega hvad som fordras för saligheten; men om sådan fruktan kunde finnas äfven hos en så god man som Klenmodig, hvarföre kan det icke ock gå väl för mig?"

Jakob: "Der inga farhågor äro, der är ej heller någon nåd. Om det ock ej alltid är nåd, hvarest det är fruktan för helvetet, är det dock säkert, att det ej kan vara någon nåd, hvarest det ej är någon fruktan för Gud."

Stort mod: "Rätt sagdt, Jakob; du har träffat målet; ty *gudsfruktan är vishetens begynnelse*; och helt visst, de som icke ega begynnelsen, de hafva hvarken midten eller slutet. Men vi vilja nu upphöra med vårt samtal om Klenmodig, sedan vi sändt efter honom följande afskedshelsning:

Farväl, Klenmodig, far i frid
Från främlingskapets nöd och strid
Hem till vår konungs sälla stad,
Der också du blir stark och glad!

Du räddes ej för världens hot,
Blott för att göra Gud emot,

Men nu — nu skall du aldrig mer
Af denna fruktan tryckas ner.

Du räddes för den djupa våg,
Men Herren gjorde floden låg,
Att vattnet vätte blott din fot,
Tills löftets strand dig tog emot.

Men vi, som än vårt mål ej nått,
Må vi för synden frukta blott,
Och vänta allt af samme vän,
Som råder öfver floden än!"

Nu hörde jag, att de ännu fortforo med sitt samtal. Sedan Stort mod slutat att tala om Klenmodig, begynte Redlig att berätta om en annan; men hans namn var Egenvillig. "Denne man," sade Redlig, "påstod sig vara en pilgrim, men jag är öfvertygad, att han aldrig gått in genom porten, som är vid ingången till vägen."

Stort mod: "Talade du någonsin med honom derom?"

Redlig: "Ja, mer än en gång; men han gjorde alltid skäl för sitt namn Egenvillig. Han frågade hvarken efter någon menniska, några skäl och bevis eller några föredömen. Hvad hans eget sinne ingaf honom, det ville han göra och kunde ej förmås till något annat."

Stort mod: "Säg mig, hvilka grundsatser han hyste, ty jag förmodar du vet det."

Redlig: "Han ansåg, att man kunde lika väl efterfölja pilgrimernas fel som deras dygder, och att om han gjorde både det ena och det andra, så skulle han ofelbart blifva salig."

Stort mod: "Hvad? Om han sagt, att det är möjligt för de bästa att lika väl göra sig skyldiga till pilgrimernas fel som blifva delaktiga i deras dygder, så kunde man icke haft så mycket att invända deremot; ty vi äro i sanning

Egenvillig.

ej fullkomligt skyddade mot någon synd, så framt vi försumma att vaka och strida. Men detta var icke hans åsigt, utan, om jag förstår Er rätt, så ansåg han, att det var de kristna tillåtet at öfva alla de synder, hvori andra trogna fallit."

Redlig: "Ja, det är hvad jag menar; ty så trodde han och så lefde han."

Stort mod: "Men hvad stöd hade han för sin mening?"

Redlig: "Jo, han sade, att han hade skriften på sin sida."

Stort mod: "Käre herr Redlig, gif oss några exempel."

Redlig: "Ja, gerna. Han sade: David, Guds älskade, befattade sig med annan mans hustru; derföre kunde han ock göra det. Salomo hade mer än en hustru, derföre kunde han ock hafva det. Sara, de gudfruktiga jordegummorna i Egypten och Rahab ljögo, derföre kunde han ock göra det. Lärjungarne gingo på sin mästars befallning och togo åsnan ifrån dess egare; derföre kunde han ock göra sammalunda. Jakob kom genom list och förställning i besittning af sin faders välsignelse; derföre kunde han ock bruka dylika medel."

Stort mod: "Huru gudlöst! Men är du säker, att det var hans mening?"

Redlig: "Jag har hört honom försvara det, anföra skriftens ord för att bevisa det m. m."

Stort mod: "En sådan åsigt borde icke tålas i världen."

Redlig: "Ni måste förstå mig rätt. Han sade icke, att hvem som helst egde en sådan frihet, utan att de, som egde samma dygder, som de nämnda gudsmännen, äfven fingo öfva samma synder."

Stort mod: "Hvad kan vara falskare än en sådan slutsats? Ty detta är detsamma, som att säga, att derföre att fromma förut syndat af svaghet, så har man frihet göra detsamma af förmäthenhet; eller derföre att ett barn blifvit kullslaget af en stormby eller snafvat öfver en sten och sålunda sölat ned sig i smutsen, så må man uppsåtligt lägga sig ned och vältra sig i dyn likt ett svin. Hvem skulle väl tro, att någon till den grad kunde blifva förblindad af lustans magt? Men hvad som är skrifvet måste besannas: *De stöta sig på ordet och tro icke derpå, hvartill de ock äro bestämda.* (1 Petr. 2: 8.) Vidare är hans antagande, att de, som hängifva sig åt de frommas synder, kunna ega deras dygder, en lika stor villfarelse som den förra. Det är just som om svinet skulle säga: Jag har eller kan hafva ett barns egenskaper, derföre att vi båda trifvas i vattupölarne. *Att äta Guds folks syndaoffer* liksom en hund slickar upp träcken, är intet tecken, att man eger deras dygder. Ej

heller kan jag tro, att den, som lyser en sådan åsigt, kan för närvarande hafva uti sig någon sann tro och kärlek. Men jag förmodar, att Ni gjorde kraftiga invändningar emot honom. Hvad kan han väl hafva att säga till sitt försvar?"

Redlig: "Jo, han säger, att det synes vida hederligare att handla så af grundsats än att lefva så, oaktadt man lyser en motsatt åsigt."

Stort mod: "Ett mycket gudlöst svar; ty om det än är illa att släppa sina lustar lösa tyglar, under det man anser det för orätt; så är det likväl ännu värre att synda och påstå sig hafva rättighet att så göra; den förre bringar andra händelsevis på fall, den senare lockar dem rakt in i snaran."

Redlig: "Det finnes många, som dela denne mannens åsigt, ehuru de icke föra hans språk; och det är detta, som gör, att så få bry sig om att blifva pilgrimer."

Stort mod: "Hvad Ni sagt är sant, samt mycket beklagansvärdt; men den, som fruktar paradiset, skall komma igenom alla hinder."

Kristinna: "Det finnes många besynnerliga meningar i verlden. Jag vet en, som sade, att det är tids nog att bättra sig, då man skall dö."

Stort mod: "Sådana äro bra dåraktiga; om samma menniskor fått sig anvisad en vecka för att löpa tjugu mil på, skulle de nog aktat sig att uppskjuta sin affärd till sista timmen i denna vecka."

Redlig: "Det är sant, och likväl handla flertalet bland dem, som gifva sig ut för att vara pilgrimer, just så. Som Ni ser, är jag en gammal man, som länge färdats på denna väg och gifvit akt på många saker.

Jag har sett somliga, som anträdt sin resa med sådan ifver, som om de ville drifva hela verlden framför sig, men som likväl efter få dagar dött såsom andra i öknen, utan att någonsin hafva sett en skynt af det förlofvade landet.

Jag har sett somliga, hvilka då de först begåfvo sig åstad som pilgrimer, ej tycktes lofva någonting, utan vara allt för magtlösa för att lefva en enda dag, men hvilka likväl bevisade sig som ganska goda pilgrimer.

Jag har sett somliga, hvilka först ilat hastigt framåt, men efter någon tid lupit lika fort tillbaka.

Jag har sett somliga, hvilka i början talat mycket väl om en pilgrims lif, men som efter en tid talat lika mycket emot det.

Jag har hört somliga, hvilka, då de först begåfvo sig på väg till paradiset, bestämdt sade, att det fins en sådan ort, men hvilka, sedan de nästan hunnit fram dit, förnekat tillvaron deraf.

Jag har hört somliga, hvilka skrutit öfver hvad de skulle göra, om någon sökte hindra dem, men hvilka, äfven vid ett blindt alarm, flytt både från tron, pilgrimsfärden och allt.”

Medan de nu salunda vandrade framåt, kom en man springande emot dem och sade: “Mina herrar och I, som hören till det svagare könet, om edert lif är eder kärt, så tänken på eder räddning, ty det är röfvare i närheten.”

Då sade Stort mod: “Det måste vara samma tre, som förut angrepo Klentro. Nå väl, vi äro färdiga att möta dem.”

Derpå fortsatte de sin vandring samt väntade vid hvarje krökning af vägen, att de skulle träffa på bofvarne. Men antingen de hade hört talas om Stort mod, eller de hade uppspårat något annat villebråd; nog af, de lemnade våra pilgrimer i fred.

VII KAPITLET.

U ytrade Kristinna sin önskan, att de måtte komma till något herberge, ty både hon och hennes barn voro trötta. Då sade Redlig: “Det ligger ett sådant ett litet stycke längre fram, der en mycket hederlig lärjunge vid namn Kajus (Rom. 16: 23) bor. Alla beslöto derföre att taga in der, så mycket mer som Redlig gaf värden ett så godt vitsord. Då de nu kommo till dörren, stego de in utan att klappa på, ty man brukade ej klappa på värdshusdörrar. Sedan bådo de att få tala med värden på stället samt frågade honom, om de fingo stanna der öfver natten.

Kajus: “Ja, om I ären folk af rätta slaget, ty mitt hus står endast öppet för pilgrimer.”

Kristinna, Barmhertig och gossarne blefvo nu så mycket gladare, som värden var en vän till sionsvandrare. Så bådo de då om rum i hans hus, och han visade dem ett åt Kristinna, hennes barn och Barmhertig, och ett annat åt Stort mod och den gamle mannen.

Då sade Stort mod: “Gode Kajus, hvad har du till qvällsvard? Ty dessa pilgrimer hafva i dag färdats lång väg och äro trötta.”

Kajus: “Som det är sent, kunna vi ej gerna gå ut för att skaffa mat; men om I viljen hålla till godo med hvad vi hafva, så är det eder mycket väl unnadt.”

Stort mod: "Vi blifva nog belätna med hvad Ni har hemma; ty jag har förr fått erfaras, att Ni aldrig är utan det, som är nödvändigt."

Derpå gick han ned och sade till sin kock, hvars namn var *Smaka-detsom-är-godt*, att han skulle laga till qvällsvard åt så och så många pilgrimer. Derefter kom han åter upp och sade: "I ären mycket välkomna hos mig, mina kära vänner, och det fagnar mig, att jag här ett hus att herbergera eder uti; medan nu qvällsvarden lagas i ordning, vilja vi, om i behagen, hafva något nyttigt samtal med hvarandra."

Då alla uttryckte sin belåtenhet härmed, sade Kajus: "Hvems hustru är denna äldre qvinna, och hvems dotter är denna unga flicka?"

Stort mod: "Qvinnan är enka efter en viss Kristen, som för någon tid sedan vandrade till Sion; och dessa äro deras fyra barn. Flickan der är en af hennes bekanta, som hon öfvertalat att gå med sig på vallfärd. Gossarne artas alla efter sin fader och önska att vandra i hans fotspår. Ja, om de blott få se ett ställe, der den gamle pilgrimen hvilat eller kämpat, fröjdats eller gråtit, så gläder det deras hjertan, och de längta efter att få följa honom i spåren."

Kajus: "Är detta Kristens barn? Jag kände Er mans fader, ja äfven hans farfader. Det har funnits många fromma

och förträffliga män inom denna slägt, hvilken först bodde i Antiokia (Ap. G. 11: 26). De hafva framför alla andra, som jag känner, utmärkt sig för dygd och mod samt ådagalagt en brinnande nitälskan för pilgrimernas Herre, hans vägar och hans vänner. Jag har hört talas om många af Er mans slägtningar, som för sanningens skull segerrikt bestått alla möjliga prof. Stefanus, som var en af de äldsta medlemmarne af Er mans slägt, blef stenad till döds. (Ap. G. 7: 59, 60.) Jakob, en annan, som lefde på samma tid, föll för svärdsegg. (Ap. G. 12: 8.) För att ej tala om Paulus och Petrus, hvilka ock voro bland Kristens stamfäder, så märka vi Ignatius, som kastades för lejon, Romanus, hvars kött

Kajus.

afslets från hans ben, och Polykarpus, som bevisade sig ståndaktig i lagorna. En upphängdes i en korg i solen för att uppätas af getingar; en annan stoppades i en säck och kastades i hafvet för att dränkas. Det vore omöjligt att uppräknat alla de medlemmar af denna släkt, som af kärlek till en pilgrims lif lidit oförrätter, ja döden. Ej heller kan jag annat än glädjas, då jag ser, att Er man lemnat efter sig fyra sådana gossar som dessa. Jag hoppas de skola bevara sin faders goda namn och rykte och träda i hans fotspår, samt få sin faders ändalykt."

Smaka-det-som-är-godt.

Stort mod: "Ja, herre; det ser verkligen så ut; ty de tyckas af allt hjerta hafva utvalt sin faders vägar."

Kajus: "Det var, som jag sade. Derföre hoppas jag, att Kristinnas släkt skall utbreda sig och blifva allt talrikare på jordans yta. Må alltså Kristinna utse åt sina söner några unga flickor, med hvilka de kunna trolofva sig, på det att deras faders och hans förfäders namn aldrig må förgätas i världen."

Redlig: "Det vore skada, om denna släkt förminskades eller utslocknade."

Kajus: "Förminskas kan den väl, men icke utdö. Må emellertid Kristinna följa mitt råd, så skall den nog blifva vid magt." Derpå vände värden i huset sig till Kristinna och sade: "Jag är hjertligen glad att se dig och Barmhertig

tillsammans här. I ären ett älskeligt par. Om jag nu får råda, så fäster du Barmhertig med ännu närmare band vid dig. Gif henne, om hon samtycker dertill, åt din äldste son Mattens; det är sättet att bevara åt dig en afkomma på jorden."

Derpå ingicks denna förbindelse, och med tiden blefvo de unga tu gifta; men mera härom längre fram.

Kajus fortsatte åter: "Jag vill nu föra kvinnornas talan för att borttaga deras försmädelse. Ty liksom döden och förbannelsen kommo i världen (1 Mos. 3) genom en kvinna, så kommo ock lifvet och saligheten genom en

sådan: *Gud sände sin son, född af en qvinna.* (Gal. 4: 4.) Ja, för att visa, huru Evas döttrar i gamla testamentet afskydde sin moders handling, hyste de en liflig önskan att få barn i hopp, att den ena eller andra skulle blifva moder till världens Frälsare. Vidare, då Frälsaren kom, gladdes qvinnor (Luk. 2) mera öfver honom än både englar och män. Jag läser ingenstädes, att någon man gaf Kristus så mycket som en get, men qvinnor följde honom och betjenade honom med sina egodelar. (Luk. 8: 2, 3.) Det var en qvinna, som tvådde hans fötter (Luk. 7: 37, 50), och en qvinna, som smorde hans leka-men till hans begrafning. (Joh. 11: 2; 12: 3.) Det var qvinnor, som gräto, då han vandrade till sitt kors (Luk. 23: 27), och qvinnor, som följde honom från korset och sutto vid grafven, då han begrofs. (Matt. 27: 55, 56, 61.) Det var qvinnor, som först sökte honom på uppståndelsens morgon, och qvinnor, som först meddelade lärjungarne nyheten, att han var uppstånden från de döda. (Luk. 24: 22, 23.) Qvinnorna hafva derföre blifvit högt benådade och visa derigenom, att de med oss äro arfvingar till evinnerligt lif."

Nu sände kocken upp bud, att aftenmåltiden var nästan färdig, samt lät en tjenare duka och sätta fram bröd och salt på bordet.

Då sade Matteus: "Åsynen af duken och af förberedelserna till måltiden ger mig mera matlust, än jag förut kände."

Kajus: "Låt på samma sätt alla nådens medel, som äro dig gifna för detta lifvet, väcka hos dig en lifligare åtrå att sitta vid den store konungens nattvard i hans rike. Ty allt predikande, alla böcker och gudstjenstliga inrättningar här nere äro icke annat än ett dukande af bordet, samt ett framsättande af salt och bröd i jemförelse med det gästabud, som vår Herre vill anrätta åt oss, då vi komma hem till honom."

Nu bars qvällsvarden in; först sattes ett *häfvelår* och en *vestebringa* på bordet framför dem till ett tecken, att de borde börja måltiden med bön och tack-sägelse till Gud. (3 Mos. 7: 32—34; 10: 14, 15; Ps. 25: 1; Ebr. 13: 15.) Med häfvelåret upplyftade David sitt hjerta till Gud, och med vestebringan, der hans hjerta låg, brukade han luta sig mot sin harpa, då han spelade. Dessa två rätter voro mycket friska och välsmakande; och alla läto dem sig väl behaga.

Dernäst framsattes en flaska med ett vin, som var rödt som blod. Då sade Kajus till dem: "Dricken här af i fulla drag; detta är saften af det sanna vinträdet, som fröjdar Guds och människors hjerta." Och de drucko och voro glada. (5 Mos. 32: 14; Dom. 9: 13; Joh. 15: 1.)

Nästa rätt var mjölk med en mängd bröd uti. Men Kajus sade: "Laten gossarne få detta, att de må växa deraf." (1 Petr. 2: 1, 2.)

Sedan inbars en rätt af smör och honung. Då sade Kajus: "Tagen eder rikligt till bästa häraf, ty det är nyttigt till lifvande och stärkande af edert förstånd. Detta utgjorde vår Herres spis, då han var barn: *Smör och honung skall han äta, när han förstår att förkasta det onda och utvälja det goda.*" (Es. 7: 15.)

Dernäst kom en rätt med äpplen, som voro mycket välsmakande. Då frågade Matteus: "Få vi äta äpplen, ehuru det var med sådana ormen besvek vår första moder?"

Kajus svarade:

"Ett äpple ju vår första moder tog,
Men ack, *begjærelsen*, ej *äpplet* var det,
Som henne uti fallets stund bedrog

Förbjuden frukt förderfvar kropp och själ,
Besinna det och pröfva hur du har det,
Och blif ej lustarnes och syndens träl!

Men vederqvicker dig din Herre Gud
Med *frukt af lifvets träd* — o, tag den gerna
Och fröjda dig, du Jesu Kristi brud!

Den frukt *han ger* till lifs skall tjena dig
Och dig i nöd och död så ljufvigt värna,
Tills i hans famn din vandring slutar sig."

Då återtog Matteus: "Jag kände någon betänklighet, emedan jag för en tid sedan blef sjuk af några frukter, som jag ätit."

Kajus: "Af förbjuden frukt blir man sjuk, men icke af sådan, som vår Herre ger oss tillåtelse att äta."

Medan de så talade, framsattes ett fat med nötter. Då sade någon vid bordet: "Nötter förstöra klena tänder, i synnerhet barns tänder." Då Kajus hörde detta, sade han:

"Djupa texter uti ordet hårda nötter kallas mä,
Men ransaka endast flitigt, tills du lär dig dem förstå!
Öppna skalet, och du finner mogna kärnan deruti,
Leende mot dig så vänligt, från det mörka skalet fri."

De voro nu mycket lifvade och glada, samt sutto länge vid bordet, sam-

talande om hvarjehanda ämnen. Slutligen sade Redlig: "Min käre värd, medan vi sitta här och knäcka edra nöter, så var god och uttyd för oss denna gåta:

Hvem samlar mer och mer, ju mer han gifver,
Fastän för världen han en däre blifver?"

Nu voro alla mycket uppmärksamma och undrade, hvad den gode Kajus skulle säga. Sedan han funderat en stund, svarade han:

"Den, som i tron med fröjd utaf sitt goda ger,
Får af sin Gud igen väl tiodubbelt mer."

Då sade Josef: "Jag trodde aldrig, att Ni skulle kunna taga reda på den."

"Åh," sade Kajus, "jag har länge blifvit öfvad med sådant, och ingenting är en så god läromästare som erfarenheten. Jag har lärt mig af min Herre att vara vänlig mot hvar man och har funnit af erfarenheten, att jag vunnit derpå. *Mången strör ut och förkofrar sig allt mer, och mången spar öfver höfvan och blir allt fattigare. Mången gifver sig ut för rik och hafver alls intet, och mången gifver sig ut för fattig och hafver stor rikedom.* (Ords. 11: 24; 13: 7).

Då hviskade Samuel till Kristinna: "Moder, detta är en ganska from mans hus; låt oss stanna här så länge som möjligt, och min broder Matteus kan ju här hålla bröllop med Barmhertig, innan vi resa vidare."

Då sade värden, som råkat höra hans ord: "Mycket gerna, mitt barn."

Alltså stannade de der mer än en månad, och Barmhertig blef vigd med Matteus.

Medan de nu dröjde här, sydde Barmhertig efter sin vana kläder, som hon sedan gaf bort åt de fattiga, hvarigenom hon och andra pilgrimer fingo ett mycket godt namn och rykte i den trakten.

Barmhertig och Matteus.

Men lätom oss återtaga tråden af vår berättelse. Efter qvällsvarden önskade gossarne, som voro trötta af resan, att få gå till sängs. Då Kajus ville visa dem deras rum, sade Barnhertig: "Jag skall lägga dem." Sålunda hjälpte hon dem till sängs, och de sofvo godt; men de öfriga sutto uppe hela natten; ty Kajus och de trufdes så väl tillsammans, att de ej visste, huru de skulle kunna skiljas åt. Efter långvarigt samtal om deras Herre, dem sjelfva och deras resa, började gamle Redlig, som framstält gåtan till Kajus, att nicka med hufvudet. Då sade Stort mod: "Hvad, börjar Ni bli sömnig? Se så, gnugga sömnen ur ögonen; här är en ny gåta för Er." Då sade Redlig: "Låt oss höra den." Nu återtog Stort mod:

"Den, som för evigt lefva vill,
Han måste släppa lifvet till,
Och den, hvars seger skall bli störst,
Han måste bli besegrad först."

"Ack," sade Redlig, "det var en svår gåta, svår att uttyda och svår att utöfva. Men, käre vän, om Ni tillåter, så vill jag afstå den hedern till Er. Uttyd Ni den, så vill jag höra på, hvad Ni har att säga."

"Nej," sade Kajus, "det var till Er den framställdes; och det är af Er vi vänta att få höra den löst."

Då sade den gamle herrn:

"Den, som med Herren lefva vill,
Sitt lif i synden släppe till,
Och den, som segra skall i striden,
Guds nåd besegre först i tiden!"

"Det var rätt," sade Kajus, "både enligt den sunnda läran och erfarenheten. Ty först och främst har själen alls ingen håg att stå emot synden, förr än nåden uppenbarar sig och öfvervinner henne med sin härlighet; och om synden är satans rep, i hvilka själen ligger bunden, huru skulle hon kunna göra den något motstånd, förr än hon blifvit fri från denna boja?"

För det andra kan ingen, som har vare sig förnuft eller nåd, tro att en menniska, som är en slaf under sina onda begär, kan hafva ett lefvande nådens verk i sig. Och nu, medan jag kommer i håg, vill jag berätta för er en historia, som är väl värd att höra. Två män begåfvo sig på vallfärd, den ene medan han ännu var ung, den andre på sin ålderdom. Den unge mannen hade starka lustar att bekämpa, under det att den gamles begär voro försvagade af naturens

“BARMHERTIG SYDDE EFTER SIN VANA KLÄDER ÅT DE FATTIGA.”

bräcklighet. Emellertid tog den unge jemna steg med den gamle, samt hann lika långt som han. Hos hvilkendera lyste nu nåden klarast, fastän båda syntes vara jemgoda med hvarandra?”

Redlig: “Hos den unge mannen naturligtvis. Ty den som kämpar sig fram mot de största hindren, han gifver bästa bevis på att han är starkast; i synnerhet om han håller jemna steg med en annan, hvilken, såsom fallet visserligen är med de gamla, ej möter hälften så mycket motstånd.

Emellertid har jag märkt, att gammalt folk stundom smickrat sig med något företräde framför de unga, i det de tagit hvad som varit en följd af ålderdomssvaghet för att vara en af nåden verkad seger öfver det inneboende förderfvat. Visserligen äro de gamla, om de hafva sann nåd, skickligast att råda de unga, eftersom de hafva den största erfarenheten af alltings fäfänglighet; men om emellertid en ung och en gammal menniska samtidigt beträda lifvets väg, har den förre den fördelen, att nådens verk tydligast bevisar sig hos honom, ehuru väl den senares begärelser, enligt naturens ordning, äro svagast.”

Så sutto de och samtalade tills gryningen. Då familjen stigit upp, tillsade Kristinna sin son Jakob att läsa ett kapitel, hvarpå han läste det 53:dje hos Esaia.

Sedan han slutat, frågade Redlig, hvarföre det sades, att Frälsaren *sköt upp såsom en rot utur en torr jord, samt att han ej hade någon skapnad, att vi ville se på honom.*

Stort mod: “På första frågan svarar jag: Derföre att den judiska kyrkan, hvaraf Kristus kom, vid den tiden förlorat nästan all religionens saft och anda. Till den andra säger jag: Orden äro lagda i de otrognas mun, hvilka, emedan de sakna öga för att blicka in i vår furstes hjerta, bedöma honom efter hans oansenliga yttre. Alldeles på samma sätt som de, hvilka ej veta, att ädla stenar pläga vara betäckta med en grof skorpa, då de finna en sådan, af okunnighet om den skatt de funnit kasta bort den, såsom vore det en vanlig sten.”

“Efter I nu ären här,” sade Kajus, “och jag vet, att herr Stort mod är en skicklig fäktare, så skola vi, om I så viljen, sedan vi intagit någon förfriskning, gå ut på fälten och se, om vi kunna göra någon nytta. Ungefär en mil härifrån bor en jätte, som heter Helgondråpare, och hvilken i denna trakt mycket ofredar konungens landsväg. Han är anförare för ett röfvareband, och jag vet, hvar han har sitt tillhåll. Det vore godt, om vi kunde befria landet från detta plågoris.”

Alla samtyckte och begåfvo sig åstad. Stort mod med svärd, hjälm och sköld, de öfriga med spjut och stafvar.

Då de kommo till jättens hala, funno de honom just sysselsatt att plundra en viss Försagd, som hans tjenare träffat på vägen och fört till honom. Sedan ämnade han äta upp honom, ty han hörde till *menniskoätarnes* slägte.

Så snart han nu fick se Stort mod och hans vänner med deras vapen vid ingången till sin hala, frågade han dem hvad de ville.

Stort mod: "Vi söka just dig; ty vi hafva kommit hit för att hämnas de många pilgrimer, som du släpat från konungens landsväg och ihjelslagit. Kom därför ut ur din kula!"

Då väpnade han sig och trädde ut, hvarpå de drabbade tillsammans och stridde mer än en timme. Sedan afbröto de striden för att hemta andan.

Då sade jätten: "Hvarföre ären I här på min mark?"

Stort mod: "För att hämnas pilgrimernas blod, såsom jag förut sade dig."

Derpå rusade de åter emot hvarandra, och jätten nödgade Stort mod att vika tillbaka; men han gick snart modigt framåt igen och måttade så väldiga hugg mot jättens hufvud och sidor, att dennes vapen föll honom ur händerna. Derpå sträckte han honom till marken och högg af honom hufvudet, hvilket han sedan bar i triumf till herberget. Han tog äfven Försagd med sig dit och lät honom dela hans bostad. Då de nu voro hemkomna, visade de jättens hufvud för husfolket och spikade upp det, såsom de förut gjort med andra våldsverkare, till en skräck och varnagel för dem, som skulle vilja följa hans exempel.

Derpå frågade de Försagd, huru han råkat i jättens händer.

Den arme mannen svarade: "Som I sen, så är jag mycket sjuklig; och då döden vanligen en gång om dagen klappade på min dörr, fruktade jag, att jag aldrig skulle blifva frisk i mitt hem. Alltså tog jag till vandringsstafven och har gått hit från staden Ovisshet, der jag och min far äro födda. Jag har alls ingen styrka hvarken till kropp eller själ, likväl skulle jag gerna vilja tillbringa hela mitt lif såsom en pilgrim, äfven om jag måste krypa fram. Då jag kom till porten, som ligger vid ingången till Sionsvägen, undfägnade portens herre mig mycket frikostigt, ej heller förevitade han mig mitt sjukliga utseende eller mitt svaga mod, utan gaf mig hvad jag behöfde för min resa och uppmanade mig att hålla ut i hoppet. Då jag kom till Uttolkarens hus, rönt jag der mycken vänlighet; och då man ansåg, att berget Svårighet öfversteg mina krafter, bar en af hans tjenare mig uppför detsamma. Jag har också

blifvit mycket uppmuntrad af andra pilgrimer, ehuru ingen ville gå så långsamt, som jag måste. Men då de kommo i min närhet, så uppmanade de mig att vara vid godt mod och sade, att det var deras Herres vilja, det man skulle *trösta de klenmodiga* (1 Tess. 5: 14) — och sedan fortsatte de sin väg såsom förut. Då jag kom till den så kallade Rånaregatan, mötte den här jätten mig och befalde mig rusta mig till strid. Men ack, jag svage stackare! jag hade snarare behof af ett hjertstyrkande medel. Så kom han då emot mig och tog mig till fånga. Jag trodde likväl icke, att han skulle döda mig; ja, äfven då han fått mig in i sin kula, var jag öfvertygad att jag skulle komma med lifvet ut derifrån, efter jag ej villigt följt med honom. Ty jag har hört, att enligt försynens lagar ingen pilgrim, som blir med våld tagen till fånga, om han blott med hjertat förblifver sin herre trogen, kan dö för fiendens hand. Jag väntade, att jag skulle blifva plundrad; och det har jag också blifvit; men som Ni ser, så har jag undkommit med lifvet, hvarföre jag tackar min konung såsom upphofvet till min räddning och Er såsom redskapet. Jag bereder mig också på nya stormar, men det har jag fast beslutat, nemligen att springa, då jag kan springa, att gå, då jag ej orkar springa, samt krypa, då jag ej orkar gå. Hvad nu hufvudsaken angår, så är mitt hjerta, tack vare honom, som älskar mig, fast; min väg bär framåt, och min själ är redan bortom floden, som ej har någon bro, fastän jag, såsom Ni ser, har ett försagdt mod.”

Redlig: “Var Ni icke för någon tid sedan bekant med en annan pilgrim, som hette *Klenmodig*?”

Försagd: “Bekant med honom? Jo visst! Han kom fran staden *Dumhet*, hvilken ligger fyra grader norr om staden *Fördersf*, samt lika många från min födelseort. Likväl voro vi mycket bekanta, så mycket mer, som han var min farbror. Ehuru han var litet kortare till växten än jag, så voro vi dock till sinnelaget hvarandra ganska lika.”

Redlig: “Jag hör, du känner honom; jag kan väl också tro, att I ären slägt med hvarandra; ty du har samma bleka hy och oroliga blick som han, och I talen båda två ganska lika.”

Försagd: “De flesta, som känt oss båda, hafva sagt detsamma. Och dessutom återfinner jag merendels hos mig sjelf, hvad jag märkt hos honom.”

Kajus: “Käre vän, var vid god tröst; Ni är mycket välkommen till mig och mitt hus och eger här full frihet att begära fram allt, som Ni har lust till; dessutom skola mina tjenare villigt uträtta allt, som Ni ber dem om.”

Försagd: “Detta är en oväntad ynnest, alldeles såsom då solen lyser

OFÄRDIG ERBJUDER FÖRSAGD EN AF SINA KRYCKOR.

fram ur ett mycket mörkt moln. Icke ämnade väl jätten Helgondråpare att tillskynda mig en sådan förmån, då han anhöll mig, fast besluten att ej låta mig komma längre. Icke tänkte väl han, att, sedan han plundrat mina fickor, jag skulle få Kajus till värd. Och likväl är det nu så."

Just under det Försagd och Kajus voro inbegripna i detta samtal, kom en man springande till herberget och berättade, att ungefär halfannan mil derifrån en viss pilgrim vid namn Icke-Rättskaffen blifvit på fläcken ihjelslagen af blixten.

Försagd: "Ack, är han ihjelslagen? Han upphan mig några dagar, innan jag kom hit, och ville blifva min reskamrat. Han var också med mig, då jätten Helgondråpare tog mig till fånga; men som han var snabbfotad kom han undan. Men det tyckes, som om han kom undan för att dö, och jag blef gripen för att lefva.

Hur underlig, hur mörk den stig,
På hvilken Herren förer mig:
Just der jag nöd och död blott ser,
Han lif och frälsning mig beter;
Då hvad jag ville kalla godt
Är undergång och fara blott.
Den starke ligger slagen här,
Och jag — så svag — beskärmad är."

Sedan Matteus och Barmhertig nu varit gifta en tid, gaf Kajus sin dotter Febe till äkta åt Jakob, Mattei broder, hvarefter de ännu dröjde mer än 10 dagar i hans hus, användande tiden på sätt som pilgrimer pläga.

Då de nu voro färdiga att resa, gjorde Kajus ett gästabud för dem, och de åto, drucko och gjorde sig glada. Nu var timmen kommen, då de måste begifva sig af, hvarföre Stort mod begärde att få se räkningen. Men Kajus sade honom, att i detta herberge pilgrimer ej brukade betala för sin förplägning. Han tog dem i sin kost för år, men hvad betalningen angick, så räknade han på den barmhertige samariten, hvilken lofvat att vid sin återkomst redligt återbetala honom allt, som han hade kostat på dem. (Luk. 10: 33-35).

Då sade Stort mod till honom: "*Min älskade, du skickar dig trogen i allt hvad du gör för bröderna, som dertill äro främlingar. Dessa hafva vittnat om din kärlek inför församlingen, och du gör väl, om du fortskaffar dem på ett Gud värdigt sätt.*" (3 Joh. 5, 6.)

Derpå tog Kajus afsked af dem alla, äfven barnen, men i synnerhet af Försagd, hvilken han äfven gaf nagot att dricka under vägen.

Då de nu trädde ut ur herbergets dörr, stälde Försagd sig så, som om han ämnade blifva efter de andra. Så snart Stort mod märkte detta, sade han: "Kom, käre Försagd, och följ med oss, jag skall vara Er ledsagare, och det skall gå lika bra för Er, som för de öfriga.

Försagd: "Ack, jag behöfver en reskamrat, som passar mig. I ären alla starka och modiga, men jag är, som I sen, svag. Jag föredrar derföre att komma litet efter, på det jag icke, till följd af mina många skröpligheter må blifva en börda för mig sjelf och eder. Jag är, som jag sade, af ett svagt och vekt lynne och tar lätt anstöt och skada af sådant, som andra kunna tåla. Jag lider af skratt och munterhet, jag tycker icke om granna kläder, jag kan ej tåla onyttiga spörsmål. Ja, jag är så svag, att jag stöter mig på sådant, som andra hafva frihet att göra. Jag har ej ännu lärt känna hela sanningen; jag är en ganska okunnig kristen. Ibland, då jag hör någon fröjdas i Herren, blir jag bekymrad, eftersom jag ej också kan göra det. Det förhåller sig med mig, som med en svag människa ibland starka, med en sjukling ibland friska, så att jag ej vet, hvad jag skall taga mig till. *Lampan är föraktad i dens tankar, som står säker; den passar för dem, som stappla på foten.*" (Job. 12: 5.)

Stort mod: "Min broder, jag har i uppdrag att trösta de klenmodiga och stödja de svaga. Du måste göra oss sällskap; vi skola vänta på dig; vi skola räcka dig en hjälpsam hand; vi skola för din skull ueka oss åtskilligt både i afseende på läran och lefvernet; vi skola ej i din närvaro inlåta oss i några förbryllande ordstrider och vilja hellre vara dig allehanda, än att du skulle blifva lemnad efter." (1 Tess. 5: 14; Rom. 14; 1 Kor. 8: 9—13; 9: 22.)

Under hela detta samtal stodo de utanför dörren till Kaji hus. Och när de voro som ifrigast inbegripna deruti, se, då kom herr Ofärdig med sina kryckor i handen (Ps. 38: 17); ty också han var stadd på vallfärd.

Då sade Försagd till honom: "Min vän, huru kom du hit? Jag höll just på att klaga öfver att jag ej hade någon passande reskamrat, men du är alldeles efter min önskan. Välkommen, välkommen, käre Ofärdig. Jag hoppas, att du och jag skola blifva hvarandra till någon hjälp."

Ofärdig: "Jag gläder mig att få ditt sällskap; och efter vi nu varit så lyckliga att råkas, så vill jag låna dig den ena af mina kryckor hellre än att vi skulle skiljas åt."

Försagd: "Nej, fastän jag tackar dig för din välmening, så har jag ej lust att begagna krycka, förr än jag blir halt. I nödfall torde den dock kunna vara mig till hjälp mot någon hund."

Ofärdig: "Käre Försagd, både jag sjelf och mina kryckor stå till din tienst, om vi i något kunna gagna dig."

De begåfvo sig alltså på väg i följande ordning: Främst gingo Stort mod och Redlig; dernäst kommo Kristinna och hennes barn och sist Försagd och Ofärdig med sina kryckor.

"Käre herr Stort mod," sade Redlig, "efter vi nu äro på väg, så berätta oss någonting uppbyggligt om dem, som före oss vandrat till det himmelska landet."

Stort mod: "Mycket gerna. Jag förmodar du hört, huru fordom Kristen träffade på Apollyon i *Förödmjukelsens dal*, äfvensom huru svårt han hade att komma igenom *Dödsskuggans dal*. Likaledes kan jag ej annat än tro, att du hört omtalas, huru hårdt Trofast blef ansatt af fru Lättsinnig, gamle Adam, Oförnöjsamhet och Blygsel, fyra de mest svekfulla skälmar, som man kan råka ut för på denna väg."

Redlig: "Ja, jag har hört talas om allt detta; ingen lär dock hafva plågat Trofast så mycket som Blygsel; ty han var mera efterhängsen än de andra."

Stort mod: "Ja, ty såsom vår pilgrim rätt anmärkt, gjorde han minst skäl för sitt vackra namn."

Redlig: "Men säg mig, hvar var det, som Kristen och Trofast mötte Munkristen? Det var också en märkvärdig sälle."

Stort mod: "Han var en inbilsk narr, och likväl följa många hans fotspår."

Redlig: "Han hade så när fört Trofast bakom ljuset."

Stort mod: "Ja, men Kristen lärde sin vän, huru man skulle rycka masken utaf honom."

På detta sätt vandrade de framåt, tills de kommo till det ställe, der Evangelist mötte Kristen och Trofast och förutsade dem, hvad som skulle vederfaras dem på *Fäfängelighetens marknad*."

Då sade deras vägvisare: "Det var här, som Kristen och Trofast sammanträffade med Evangelist, hvilken profeterade om de vedervärdigheter, som väntade dem på *Fäfängelighetens marknad*."

Redlig: "Det måtte hafva varit ett allvarsamt kapitel han då läste för dem."

Stort mod: "Ja, det var det i sanning; men han uppmuntrade dem också på samma gång. Men hvarföre tala om dem? De voro modiga som

lejon och *gjorde sina ansigten såsom flinta.* (Es. 50: 7.) Mins Ni icke, huru oförskräckta de voro då de stodo inför domaren?

Redlig: "Ja, Trofast led tappert döden."

Stort mod: "Ja, det gjorde han, också bar det härliga frukter; ty Hoppfull och några andra blefvo, såsom historien förmäler, omvända genom hans död."

Redlig: "Godt! Men fortfar, ty jag ser, att Ni har väl reda på saken."

Stort mod: "Bland dem, som Kristen mötte, sedan han gått igenom *Fåfänglighetens marknad*, var herr Biafsigt den allra illfundigaste."

Redlig: "Hvad var Biafsigt för en menniska?"

Stort mod: "Jo, en erkeskålm, en äkta skrymtare, som ville vara from på verdens vis, men så slug, att han kunde vara säker på att hvarken förlora eller lida något derpå. Han hade ett visst slags fromhet för hvarje särskildt tillfälle, och hans hustru gaf honom ej efter. Han bytte lätt om åsichter och påstod sig göra rätt deri. Men så vida jag kunde inheimta, tog han ett sorgligt slut med sina biafsigter; ej heller har jag någonsin hört, att några af hans barn varit väl ansedda bland dem, som i sanning frukta Gud."

Nu hade de kommit i sigte af staden *Fåfänglighet*, der *Fåfänglighetens marknad* hålles. Då de alltså sågo, att de voro staden så nära, rådplågade de med hvarandra, huru de skulle färdas derigenom, och den ene föreslog ett, den andre ett annat. Slutligen sade Stort mod: "Som I kunnen förstå, har jag ofta ledsagat pilgrimer genom denna stad. Nu är jag bekant med en gammal lärjunge, vid namn Mnason, en cyprier till börden (Ap. G. 21: 16), i hvars hus vi kunna få gästa. Om I ej hafven något deremot, skola vi taga in hos honom." Med detta förslag förklarade sig alla belättna.

Nu bören I veta, att det var qväll, då de hunno fram till stadsporten; men Stort mod kände vägen till den gamle lärjungens hus. Alltså styrde de kosan dit, och han bultade på och begärde att få komma in. Så snart Mnason hörde hans röst, kände han igen den och öppnade sin dörr och släpte in allesammans. Derpå frågade han: "Huru långt hafven I färdats i dag?" "Från vår vän Kaji hus," svarade de. "Då hafven I verkligen," återtog han, "vandrat en dugtig sträcka väg och mån väl vara trötta; sitten ned och hvil en eder!" Då satte de sig ned.

Stort mod: "Varen nu vid godt mod! Ty jag är viss på att I ären välkomna hos min vän."

Mnason: "Ja, jag helsar er af allt hjerta välkomna; och sägen blott hvad helst I behöfven, så skola vi göra hvad vi kunna för att skaffa er det."

Redlig: "Hvad vi för en stund sedan allra mest behöfde var herberge och godt sällskap, och nu hoppas jag vi fått båda delarne."

Mnason: "Hvad herberget angår, så sen I hurudant det är; men hurudant det goda sällskapet är, det får erfarenheten visa."

Stort mod: "Välän, vill Ni nu föra pilgrimerna till deras kvarter?"

Mnason: "Ja, det skall jag göra." Så förde han dem då till deras särskilda sofkammarne; äfven visade han dem en mycket vacker matsal, der de fingo vistas och spisa qvällsvard tillsammans, tills det var tid att gå till hvila.

Då de nu satt sig till bords och blifvit litet vederqvicke efter sin vandring, frågade Redlig, om det fans många fromma människor i staden.

Mnason: "Ja, det fins några; men de äro ganska få i jemförelse med de många på den andra sidan."

Redlig: "Men huru skola vi få råka några af dem? Ty för sådana, som äro stadda på vällfärd, är åsynen af fromma människor detsamma som åsynen af månen och stjernorna för dem, som segla på hafvet."

Då stampade Mnason med foten, hvarpå hans dotter Nad kom fram till honom, och han sade till henne: "Gå och säg mina vänner Förkrossad, Heligman, Helgonälskare, Sannfärdig och Botfärdig, att jag har i mitt hus några vänner, som önska att få råka dem i afton."

Nad gick alltså ut för att bjuda dessa personer; och sedan sällskapet var samladt och man helsat hvarandra, satte de sig tillsammans till bords.

Då sade Mnason, deras värd: "Mina grannar, som I sen, så har en skara främlingar kommit till mitt hus; de äro pilgrimer, som komma långväga ifrån och vandra till Sions berg. Men hvem tron I, att denna qvinna är?" sade han, pekande på Kristinna. "Jo, det är Kristinna, enka efter Kristen, den frejdade pilgrimen, som med sin broder Trofast blef så skamligt behandlad i vår stad."

"Är det möjligt?" sade de, fulla af förvåning. "Aldrig trodde vi, då Nad bjöd oss att komma hit, att vi skulle få se Kristinna. Detta var i sanning en angenäm öfverraskning." Derpå frågade de henne, huru hon mädde, samt om de unge männen voro hennes mans söner. Och då hon med ja besvarat denna fråga, sade de till dem: "Konungen, som I älsken och tjenen, göre eder såsom eder fader och före eder i frid till den saliga ort, der han är!"

Derpa fragade Redlig Förkrossad och hans vänner, hurudan ställningen nu var i deras stad.

Förkrossad: "Ni kan vara viss på, att vi hafva fullt upp att göra under marknadstiden, och det är svårt att hålla hjerta och sinne i rätt skick, då man är så betungad. Den, som bor på ett sådant ställe, somt detta, samt har att göra med sådana människor, som vi hafva, behöfver hvarje ögonblick af dagen påminnelse om att vara på sin vakt."

Redlig: "Men äro edra grannar nu lika våldsamma som förr?"

Förkrossad: "Nej, de äro nu mycket mera sansade än fordom. Ni vet, huru Kristen och Trofast blefvo bemötta i vår stad, men på senare tiden har folket varit mycket stillsammare. Jag tror, att Trofasts blod ännu ligger tungt på deras samveten; ty sedan de brände honom, hafva de blygts att bränna flera; på den tiden voro vi rädda att gå ut på gatan, men nu kunna vi visa våra ansigten. Då var en Jesu bekännares namn förhatligt, nu åter, i synnerhet i några delar af vår stad (ty som Ni vet, är vår stad vidsträckt), anses det för en heder att vara gudfruktig. Men huru går det för eder på eder vallfärd? Huru är folket i landet sinnadt emot er?"

Redlig: "Det går oss såsom andra vandringsmän: ibland är vår väg torr, ibland gytjig; ibland bär den uppföre, ibland utföre; sällan känna vi oss trygga. Vi hafva ej ofta vinden på ryggen, ej heller äro alla vi möta på vägen vänner. Vi hafva redan haft mången hård dust; och hvad som ytterligare förestår oss, veta vi ej; men merendels erfara vi sanningen af det gamla ordspråket: "*Den rättfärdige måste lida bedröfvelse.*"

Förkrossad: "Ni talar om allehanda vidrigheter. Hvilka sådana hafven I haft att utstå?"

Redlig: "Fråga vår ledsagare, herr Stord mod, ty han kan bäst gifva Er besked."

Stord mod: "Vi hafva redan varit tre eller fyra gånger angripna. Först blefvo Kristinna och hennes barn anfallna af två våldsverkare, som de fruktade skulle beröfva dem lifvet. Sedan öfverföllos vi af jätten Blodtörstig, jätten Spetsfundig och jätten Helgondråpare, ehuru det egentligen var vi som angrepo den sistnämde, icke han oss. Detta tillgick sålunda: Sedan vi någon tid varit hos Kajus, *vår och hela församlingens värd*, föll det oss in att taga våra vapen och gå och se efter, om vi skulle kunna träffa på några af pilgrimernas fiender; ty vi hörde, att en ryktbar sådan uppehöll sig i den trakten. Nu kände Kajus bättre vägen till hans tillhåll än jag, emedan han

bodde i närheten; sålunda fortsatte vi våra spaningar, tills vi slutligen upptäckte mynningen af hans kula; då blefvo vi glada och samlade vårt mod. Och se, då vi kommo fram till kulan, fingo vi se, att jätten med våld fått denne arme man, herr Försagd, i sitt nät och höll just på att taga lifvet af honom. Men då han blef oss varse, lemnade han, förmodligen i hopp att i oss få ett nytt rof, den stackars karlen i sin kula och gick ut mot oss. Då störtade vi oss öfver honom på fullt allvar, och han högg dugtigt omkring sig. Till slut sträckte vi honom dock till marken samt högg af honom hufvudet och uppsatte det bredvid vägen till en skräck för dem, som framdeles skulle vilja föröfva sådana illbragder. Och att detta är sanning, det kan mannen sjelf intyga, hvilken blef såsom ett lam ryckt ur lejonets gap.”

Försagd: “Ja, allt detta fick jag erfaras, både till min förskräckelse och till min hugnad; till min förskräckelse, då jätten hvarje ögonblick hotade att uppsluka mig; till min hugnad, då jag såg herr Stort mod och hans vänner nalkas till min räddning.”

Då sade Heligman: “Det är två saker, som pilgrimer behöfva ega på sin resa, nemligen mod och en obefläckad vandel. Om de sakna mod, kunna de aldrig hinna fram till målet; om deras lefverne är lösaktigt, så göra de en pilgrims namn illaluktande;”

Helgonälskare: “Jag hoppas, att denna varning ej är behöflig för eder. Men det fins verkligen många på denna väg, som snarare bevisa sig som främlingar för en pilgrims lif, än som främlingar och gäster på jorden.”

Sannfärdig: “Det är sant. De hafva hvarken den rätta pilgrimsdrägten eller det rätta pilgrimsmodet; de vandra ej rätt fram utan på sned med sina fötter; den ena skon lutar inåt, den andra utåt; strumporna sticka ut på hämlarna, och deras kläder äro fulla med hål och trasor; allt till ringa heder för deras Herre.”

Botfärdig: “Man borde sörja öfver sådant; ej heller är det troligt, att pilgrimerna och deras väg få röna mycken välsignelse, förr än man gjort sig qvitt sådana skamfläckar.”

Sålunda sutto de och fördrefvo tiden med samtal, tills qvällsvarden sattes på bordet. När de nu hade vederqvickt sina utmattade kroppar, gingo de till hvila. Sedan dröjde de länge i staden *Fäfänglighet* i *Mnasons* hus, och efter en tid gaf denne sin dotter Nåd till hustru åt Kristens son Samuel, och sin dotter Marta åt Josef.

Såsom jag sade, dröjde de der en lång tid, ty staden var ej mer såsom

i forna dagar. Våra pilgrimer blefvo ock bekanta med många af traktens fromma invånare och gjorde dem all den tjänst de kunde. Enligt sin vana arbetade Barmhertig mycket för de fattiga, hvilka derföre välsignade henne för den föda och de kläder hon skaffat dem. Och för att göra Nåd, Febe och Marta rättvisa, så voro de äfven mycket godhertade och gjorde mycket godt hvar på sin plats. Gud välsignade dem ock alla med många barn, så att det var all sannolikhet för att Kristens namn icke skulle dö ut i världen.

Medan de nu uppehöll sig der, kom ett odjur ut ur skogarne och ref ihjel mycket folk i staden. Det röfvade äfven bort deras barn och lärde dem att mata dess valpar. Nu vågade ingen människa i staden ens se på detta odjur, utan alla flydde, så snart de hörde ljudet af dess steg.

Odjuret var ej likt något annat djur på jorden. Dess kropp liknade en drakes, och det hade sju hufvuden och tio horn. Det anställde stor förödelse bland barn, och likväl styrdes det af en qvinna. Detta odjur framställde vissa vilkor för människorna, och de, som älskade sitt lif mer än sin själ, antogo dessa vilkor och kommo sålunda under dess välde.

Nu uppgjorde Stort mod, samt de, som kommit för att besöka pilgrimerna i *Mnasous* hus, att de skulle tillsammans gå och strida mot detta odjur i hopp att kunna befria stadens invånare från den glupande ormens klor och käftar. Så gingo då Stort mod, Förkrossad, Heligman, Sannfärdig och Botfärdig med sina vapen ut emot detsamma. I början var odjuret mycket vildt och såg med stort förakt på sina fiender. Men som de voro stridsvane män, ansatte de det så hårdt, att det måste draga sig tillbaka. Derefter vände de om till *Mnasous* hus.

Nu bören I veta, att detta odjur på vissa tider kom ut ur skogarne och gjorde sina anfall på stadens barn. Men våra tappra kämpar voro då alltid på sin vakt och tilltygade det så illa, att det till slut ej blott blef såradt utan äfven halt. Också kunde detta odjur ej mer anställa sådan förödelse bland stadsbornas barn som förr. Ja, somliga tro verkligen, att det kommer att dö af sina sår.

I följd häraf blefvo nu Stort mod och hans stridskamrater mycket ryktbara i staden, så att många, som för öfrigt ej voro så sinnade som de, hyste stor aktning och vördnad för dem. Detta var ock skälet, hvarföre våra pilgrimer ej der fingo lida så mycket. Visserligen funnos der ock några lågsinnade människor, som ej kunde se mer än en mullvad, eller förstå mer än ett oskäligt djur; dessa hade ingen vördnad för våra stridsmän och satte intet värde på deras mod och bragder.

Emellertid nalkades den tid, då pilgrimerna måste fortsätta sin färd. De började därför att rusta sig till resan, skickade efter sina vänner, hvilka gäfvö dem goda råd, samt anbefalde dem åt sin furstes beskydd. Några af dem förde ock med sig hvarjehanda förnödenheter, passande såväl för de svaga som de starka, såväl för kvinnorna som männen. (Ap. G. 28: 10.)

Derpå begäfvö de sig åstad, och sedan deras vänner beledsagat dem så långt de kunde, anbefalde de hvarandra åter åt sin konungs beskydd och skildes åt.

Våra pilgrimer gingo alltså vidare med stort mod i spetsen; men som kvinnorna och barnen voro svaga, måste man rätta farten efter deras krafter, hvarföre ock Ofärdig och Försagd lättare kunde följa med.

Sedan de lemnat staden *Fåfänglighet*, och deras vänner sagt dem farväl, kommo de inom kort till det ställe, der Trofast blef dödad. Här stannade de alltså och tackade Gud, som gifvit honom kraft att så väl bära sitt kors, så mycket mer som de nyss erfarit, hvilken fördel de haft af hans uthållighet i lidandet.

Derefter vandrade de ett långt stycke framåt under samtal om Kristen och Trofast, ävensom om Hoppfull, som efter Trofasts död sällade sig till Kristen.

Nu hade de kommit till berget Vinning, der den silfvergrufva låg, som lockade Demas från pilgrimsvägen, och i hvilken somliga tro, att Biafsigt föll och omkom. Häraf fingo de nu anledning att göra många betraktelser. Men då de gent emot berget Vinning blefvo varse den saltstod, hvartill Lots hustru blef förvandlad i närheten af Sodom och dess stinkande sjö, så förundrade de sig högeligen, liksom förut Kristen, huru människor med så mycken kunskap och så godt förstånd ej låtit varna sig af denna gamla minnesvård, utan i sin blindhet vikit af till grufvan. Men sedan besinnade de, att naturen ej låter hejda sig af olyckor, som drabbat andra, i synnerhet om målet, hvarefter man jagar, har någon dragningskraft för det dårade ögat.

VIII KAPITLET.

U såg jag, att de gingo vidare, tills de kommo till floden, som rinner på denna sidan om de Ljufliga bergen; det är på denna flods stränder, som de härliga träd växa, hvilkas löf, om de intagas, äro goda mot äckel; här ligga ock ängarne, som äro gröna hela året om, och der man tryggt kan ligga ned och hvila. (Ps. 23.) På samma ängar voro ock fårfallor, samt ett hus, der lammen, d. v. s. vallfärdande qvinnors späda barn, uppammas och uppfostras. Omsorgen om dem var och anförtrodd åt *en*, som kunde varkunna sig öfver dem, samla dem i sin famn, bära dem i sitt sköte och fodra de lamdiga. (Ebr. 5: 2; Es. 40: 11.) I denne gode herdes vård uppmanade nu Kristinna sina fyra döttrar att anförtro sina små, på det de måtte få herberge, föda och skötsel vid denna flod, så att ingen af dem skulle gå förlorad. Om de gå vilse, så uppsöker han dem och bär dem tillbaka; om de blifva sårade, så förbinder han dem, och om de blifva sjuka, så stärker han dem. (Jer. 23: 4; Hes. 34: 11—16.) Här sakna de aldrig föda, dryck eller kläder, och här skyddas de för tjufvar och röfvare, ty den mannen skulle hellre dö, än låta någon af dem, som blifvit anförtrodda åt honom, gå förlorad. (Joh. 10: 16.) Dessutom kunna de här vara säkra på att få god *tuktan* och *förmaning*, samt lära att vandra på den rätta vägen; "och detta," sade hon, "är, som I veten, ingen ringa fördel. Här äro ock, såsom I sen, härliga sjöar och floder, ljufliga ängar, sköna blommor och en mängd olika träd, och det sådana, som bära helsosamma frukter, helt olika dem, som föllo öfver muren till Beelzebubs trädgård, och af hvilka Matteus åt; frukter, som gifva helsa, der denna saknas, samt underhålla och föröka den, der den redan förefinnes."

Hennes döttrar voro alltså glada att få anförtro sina små åt denne hulde vårdare, och de voro så mycket villigare dertill, som konungen lofvat att sjelf bekosta deras underhåll och skötsel, liksom han äfven hade inrättat ett sjukhus för små barn och faderlösa.

Derefter färdades de vidare; och då de kommo till ängen Biväg och stättan, öfver hvilken Kristen hade gått med sin kamrat Hoppfull, då de blefvo gripna af jätten Förtviflan och insatta i *Twiflans slott*, satte de sig ned och rådplägade, huruvida det icke vore rätt, eftersom de nu voro så manstarka och hade en sådan ledsagare som herr Stort mod, att de, innan de gingo

vidare, gjorde ett anfall på jätten, nedrefve hans slott och, om några pilgrimer sutte fångna der, försatte dem i frihet. Så yttrade nu hvar och en sin särskilda mening. En satte i fråga, om det var lofligt att beträda *oinvigd* mark; en annan höll före, att det var tillåtet, blott ändamålet var godt; men Stort mod sade: "Ehuru det sistnämnda påståendet ej bör anses som allmängiltigt, så äro vi dock befalda att motstå synden, öfvervinna det onda och kämpa trons goda kamp; och sägen mig, med hvem borde jag hellre kämpa denna goda kamp än med jätten Förtrivflan? Jag skall derföre försöka att afhända honom lifvet och nedrifva *Trivflans slott*. Men hvilka vilja gå med mig? Då svarade gamle Redlig, att han var färdig dertill, hvori äfven Kristens fyra söner, Matteus, Samuel, Jacob och Josef, instämde; ty de voro unga och starka män. (1 Joh. 2: 13, 14.)

De lemnade nu kvinnorna på vägen samt ålade Försagd och Ofärdig med sina kryckor att taga vara på dem, tills de kommo igen; ty dels låg jätten Förtrivflans slott helt nära, dels behöfde, de endast följa vägen, så att äfven en pilt kunnat leda dem. (Es. 11: 6.)

Så gingo nu Stort mod, gamle Redlig och de fyra unge männen upp till *Trivflans slott* för att strida med jätten Förtrivflan. När de kommo till slottsporten, bultade de på med ovanlig häftighet. Då går den gamle jätten till porten och efter honom hans hustru Otro. "Hvem är det," skrek han, "som är så djerf, att han på detta sätt vågar störa jätten Förtrivflan? Stort mod svarade: "Det är jag, Stort mod, en af dem, som konungen i det himmelska landet gifvit i uppdrag att ledsaga pilgrimer till deras hem; och jag fordrar, att du öppnar dina portar, så att jag kan komma in; bered dig också till strid, ty jag har kommit för att taga ditt lif och nedrifva *Trivflans slott*."

Som nu Förtrivflan var en jätte, så trodde han, att ingen människa kunde besegra honom. "Skall Stort mod förskräcka mig," sade han till sig sjelf, "mig, som vunnit seger öfver englar?" Derpå påtog han sig sin vapenrustning och gick emot sina angrifvare. Han hade på hufvudet en stålhufva, ett harnesk af eld omkring bröstet och jernskor på fötterna, jemte en stor klubba i handen. Då rusade de sex männen på honom och ansatte honom både framifrån och bakifrån. Och då Otro, hans hustru, kom till hans hjälp, högg gamle Redlig ned henne men ett enda hugg. Nu begynte en strid på lif och död, tills slutligen jätten Förtrivflan sträcktes till marken. Men han var mycket ovillig att dö. Han stretade emot af alla krafter, och det såg ut, som

om han, sasom ordspråket lyder, hade lika många lif som en katt; men Stort mod blef hans baneman, ty han lemnade honom ej, förr än han skilt hufvudet fran kroppen på honom.

Sedan började de att nedrifva Tvi-
flans slott, hvilket nu var en lätt sak,
eftersom jätten Förtviflan var död.
Emellertid höllo de på dermed i sju dagar.
Endast två pilgrimer påträffade de der
ännu vid lif, nemligen en viss herr Mod-
fäld, som var nästan utsvulten, samt hans
dotter Förskräckt. Dessa två blefvo
således räddade; men ingen kunde utan
häpnad se, huru många döda kroppar lågo
kringströdda på borggården, samt huru
fullt fängelset var af dödas ben.

Sedan Stort mod och hans föl-
jeslagare utfört denna bedrift, togo de

Modfäld,

Förskräckt.

Modfäld och hans dotter Förskräckt
i sitt beskydd; ty ehuru de varit jätten
Förtviflans fångar i Tvi-
flans slott, voro de dock upprigtiga själar. Derpå togo
de jättens hufvud (ty hans kropp hade de
begravvit uuder en stenhop) med sig ned
till vägen och visade det för sina reskam-
rater. Då nu Försagd och Ofärdig
sågo, att det verkligen var jätten För-
tviflans hufvud, blefvo de glada och mun-
tra till mods; och som Kristinna i
nödfall kunde spela fiol och hennes son-
hustru Barmhertig luta, så blef det
musik af, hvarpå Ofärdig tog Mod-
fälds dotter Förskräckt vid handen
och dansade med henne på vägen. Han
kunde väl ej dansa utan tillhjälp af sin
ena krycka; men jag försäkrar, att han i

alla fall förde sig ganska väl; flickan förtjenade också allt loford; hennes fötter höllo jemn takt med musiken.

Hvad åter Modfäld angick, sa brydde han sig ej stort om musiken; ty som han var nästan ihjelsvulten, hade han mera lust att äta än att dansa. Derför gaf Kristinna honom tills vidare en klunk ur sin vinflaska, samt tillagade sedan litet mat åt honom; och inom kort kände den gamle mannen sig förunderligt stärkt och lifvad.

Derefter såg jag i min dröm, huru Stort mod tog jätten Förtviflans hufvud och spikade upp det på en påle bredvid stora landsvägen midt emot den pelare, som Kristen upprest till en varning för kommande pilgrimer, att de måtte vakta sig för att beträda jättens område.

Sedan skref han derunder på en marmorskifva följande verser:

“ Den man, som detta hufvud burit,
Ett evigt hat Guds vänner svurit,
Och därför deras skräck han var;
Men herr Stort mod nu honom slagit
Och ur hans mörka kula dragit
De fångar han ännu höll kvar.

Förskräckt och Modfäld sa få vandra
Till berget Sion med de andra;
En grushög blott är *Tviflans slott*.
Och Otro — jättens grymma maka —
Som nyss från fönstren syntes vaka,
Sin bane äfvenledes fått.

Den härpå tvifla lär, må smyga
Hit fram att sjelf sig öfvertyga:
Af fröjd de halte dansa än.
Men säker må dock ingen vara,
Ty der man aldrig räds en fara,
Kan *Tviflans slott* stå upp igen.”

Sedan nu våra kämpar så tappert dödat jätten Förtviflan och nedrifvit hans slott, gingo de vidare, tills de kommo till de *Ljufliga bergen*, der Kristen och Hoppfull hade vederqvickt sig med de många härliga föremål, som der stodo dem till buds. De gjorde äfven bekantskap med herdarne der, hvilka välkomnade dem på samma sätt som förut Kristen.

Då nu herdarne sågo, att Stort mod hade ett så talrikt följe (ty han var dem väl bekant), sade de till honom: “Käre herre, Ni har här ett ganska

stort sällskap; säg oss, hvar Ni träffade på alla dessa." Då svarade Stort mod:

"Den första I här sen Kristinna är
Med hennes söner, hennes döttrar alla;
Och som magneten jernet draga plär,
Vår Gud till sig dem velat draga, kalla.
De hört hans röst och lemnat syndens stig,
Och till Guds berg de alla ämna sig.

Näst dessa gamle Redlig stapplar fram,
På vandring stadd, ock han, till himlastaden.
Och så Ofärdig, tyst och allvarsam,
På sina kryckor slutit sig till raden.
Försagd och Modfäld och Förskräckt, de tre,
I kunnen ock till slut ibland oss se.

Nu sägen, om för oss fins rum hos Er,
'Ty, trötta af vår väg, vi söka hvila,
Och få vi nu i frid här slå oss ner,
Med stärkta krafter se'n framåt vi ila,
Men är ej rum, vi draga strax åstad,
Ty målet blott gör pilgrimsskaran glad."

Då sade herdarne: "Detta är ett godt sällskap; I ären välkomna till oss, ty vi hafva både hvad de svaga och de starka behöfva, och vår furste glömmet ej, hvad man gör de minsta af dem som älska honom. (Matt. 25: 40.) Skräpighet får derföre ej hindra oss att undfägna eder." Derefter förde de dem till slottsporten och sade till dem: "Kom in, herr Försagd, kom in herr Ofärdig, kom in herr Modfäld, kom in fru Förskräckt." "Dessa," sade herdarne till Stort mod, "kalla vi in vid namn, ty de äro mest fallna för att draga sig tillbaka; men hvad Er och de öfrige, som äro starka, angår, så fån I bruka er vanliga frihet." Då sade Stort mod: "I dag ser jag, att nåden lyser i edra ansigten, samt att I verkligen äro min Herres herdar; ty I hafven ej stött dessa svaga och sjuka ifrån eder, hvarken med *fötterna* eller med *hornen* (Hes. 34: 21), utan fastmer, såsom tillbörligt är, blomsterstrött deras väg till slottet." Så gingo nu de svaga och sjukliga in, och derefter Stort mod och de öfriga. Sedan alla satt sig ned, sade herdarne till dem, som voro af det svagare slaget: "Hvad viljen I nu hafva? Ty här afser allt så väl de svagas stärkande, som de gensträfvigas varnande."

Derpå tillredde man åt dem en måltid af på en gång lättsmälta, välsmä-

Fördom.

plats der för att lära pilgrimer, huru de medelst tron skola rödja alla svårigheter, som möta dem, ur vägen." (Mark. 11: 23, 24.) Då sade Stort mod: "Jag känner honom, det är en man, som går öfver många."

Derpå förde man dem till berget *Oskuld*; der sågo de en man i hvita kläder samt två andra, *Fördom* och *Illvilja*, som beständigt kastade smuts på honom. Men se, huru mycket smuts de än kastade på honom, så föll den dock om en liten stund af honom, och hans klädnad såg lika ren ut, som om ingen smuts blifvit kastad på densamma.

Då sade pilgrimerna: "Hvad betyder detta?" Herdarne svarade: "Denne mans namn är Gudaktig; och hans hvita kläder beteckna hans oskyldiga lef-

kande och närande födoämnen. Och sedan de tagit till bästa deraf, gingo de till hvila, hvar och en på sin anvisade plats. Som vädret var vackert morgonen derpå, och herdarne hade för plägsed att visa pilgrimerna några märkvärdigheter före deras afresa, så förde de sina gäster, så snart de voro färdiga och intagit någon förfriskning, ut på fältet och visade dem först, hvad de förut visat *Kristen*.

Derpå förde de dem till några nya ställen. Först till berget *Under*, der de på afstånd fingo se en man, som *försatte* berg med sitt ord. Då de frågade herdarne, hvad detta betydde, svarade de: "Den der mannen är son till den herr *Stor nåd* om hvilken I läst i berättelsen om *Kristens* resa. Han har fått sin

Illvilja.

nad. De, som kasta smuts på honom, äro sådana, som hata hans fromma vandel; men, som I sen, fastnar smutsen icke på hans klädnad. Så skall det ock gå med hvar och en, som lefver ett sant oskyldigt lif i denna verlden. Alla, som försöka att nedsmutsa sådana menniskor, de göra sig fåfång möda; ty Gud skall inom kort låta deras rättfärdighet framgå såsom ljuset och deras rätt såsom middagens sken. (Ps. 37: 6.)

Derpå förde man dem till berget *Kärlek*, der man visade dem en man, som hade en klädesrulle, hvaraf han skar rockar och kläder åt de fattiga, som stodo omkring honom, utan att rullen derföre förminskades.

Då frågade de: "Hvad betyder detta?" "Detta är," sade herdarne, "för att visa eder, att den, som har hjerta nog att gifva af sitt arbetes frukt åt de fattiga, skall, aldrig blifva lidande derpå. Den, som vattnar andra, skall sjelf blifva vattnad, liksom det lilla brödet, som enkan gaf profeten, ej kom mjölet i hennes skäppa att förminskas."

Derpå blefvo de förda till ett ställe, der de sågo en viss *Dåre* och en viss *Fåvitsk*, som höllo på att tvätta en *etiopier*, för att göra honom hvit; men ju mer de tvättade honom, desto svartare blef han. Då frågade de herdarne, hvad detta skulle betyda. "Jo," svarade de, "så går det med de orättfärdiga; alla medel, som försökas för att skaffa dem ett godt namn, skola till slut endast tjena till att göra dem ännu vederstyggligare. Så var det med fari-seerna, och så skall det blifva med alla skrymtare."

Då sade *Barmhertig*, *Mattei* hurtru, till sin svärmoder *Kristinna*: "Om det går an, skulle jag gerna vilja se det der hålet i berget, eller den så kallade bivägen till *helvetet*. Då nu *Kristinna* omtalade hennes önskan för herdarne, gingo de till en dörr, som var i sidan af berget, öppnade den och bådo *Barmhertig* att lyssna en stund. Då lyssnade hon och hörde någon säga: "Förbannad vare min fader, derföre att han höll mig tillbaka från fridens och lifvets väg;" och en annan sade: "O, att jag blifvit sliten i stycken, förrän jag för att rädda mitt lif förlorade min själ;" och en tredje sade: "Om jag finge lefva mitt lif om igen, o, huru jag skulle försaka mig sjelf, hellre än att komma till detta ställe!" Derpå kändes det, som om sjelfva jorden hade suckat och bäfvat af fruktan under den unga kvinnans fötter, så att hon bleknade och gick darrande derifrån med de orden: "Salig den, som blir frälst från detta ställe!"

Sedan herdarne visat dem alla dessa saker, förde de dem tillbaka till slottet och undfägnade dem med hvad huset förmådde. Här fick *Barmhertig*

en liflig åstundan efter något, som hon såg, men blygdes att bedja om. Då frågade hennes svärmöder, hvad som fattades henne; ty hon såg helt illamaende ut. "I matsalen," svarade Barmhertig, "hänger en spegel, från hvilken jag ej kan taga min håg; om jag därför ej får den, fruktar jag, att någon olycka händer mig." Då sade svärmödern: "Jag skall nämna din önskan för herdarne, så skola de visst icke neka dig det." Men Barmhertig sade: "Jag blyges, att dessa män skola veta, att jag haft åtrå derefter." "Nej," återtog Kristinna, "det är ingen skam, utan en dygd att åstunda sådana saker som det." "Vill Ni då vara så god, moder," sade Barmhertig, "och fråga herdarne, om jag kan få köpa spegeln af dem."

Denna spegel var nu alldeles ensam i sitt slag. På ena sidan framstälde den på det mest träffande sätt människans anletsdrag, och om man vände om den, så såg man deri pilgrimernas furstes eget ansigte. Ja, jag har talat vid några, som sagt, att de genom att skåda i denna spegel sett sjelfva örnekronan på hans hufvud, äfvensom hålen i hans händer och fötter och i hans sida. Ja, denna spegel eger så förträffliga egenskaper, att den visar oss vår konung i hvilket tillstånd vi än vilja se honom, vare sig levande eller död, vare sig på jorden eller i himmelen, vare sig i hans förnedring eller i hans upphöjelse, vare sig på väg till sitt lidande eller återkommande för att herska. (Jak. 1: 23; 1 Kor. 13: 12; 2 Kor. 3: 18.)

Kristinna tog därför herdarne afsides (och voro herdarnes namn Kunskap, Erfarenhet, Vaksam och Uppriktig) och sade till dem: "En af mina sondötrar, en svag qvinna, åstundar något, som hon har sett i detta hus; och hon tror, att det ej skall gå henne väl, om I skullen neka henne det."

Erfarenhet: "Kalla hit henne, kalla hit henne, så skall hon visst få allt, hvad vi kunna anskaffa."

Sedan Barmhertig alltså blifvit efterskickad, frågade herdarne henne, hvad hon önskade få. Då rodnade hon och sade: "Den stora spegeln, som hänger i matsalen." Genast sprang Uppriktig och hemtade densamma, och så gaf man den åt henne med största beredvillighet. Då böjde hon sitt hufvud, tackade och sade: "Häraf vet jag, att jag funnit nåd för edra ögon.

Äfven at de andra unga kvinnorna gånvo de sådana saker, som de önskade, hvarjemte de mycket lofordade deras män, därför att de gjort gemensam sak med Stort mod för att slå ihjel jätten Förtrivflan och nedrifva *Trivflans slott*.

Slutligen satte herdarne halsband omkring halsen på Kristinna och hennes fyra döttrar, äfvensom örringar i deras öron och juveler på deras panna.

Då de nu beslöto sig för att resa vidare, läto herdarne dem fara i frid, men gåfvo dem icke de förmaningar och varningar de förut gifvit Kristen och hans kamrat. Orsaken var den, att dessa pilgrimer hade till ledsagare Stort mod, hvilken var väl bekant med alla förhållanden och kunde alltså i rättan tid, d. v. s. när faran nalkades, gifva dem nödiga varningar. Kristen åter och hans följeslagare hade glömt bort de förmaningar herdarne gifvit dem, just då tiden var inne att göra bruk af dem. Våra pilgrimer hade således i detta afseende en fördel framför de förra.

Vid afresan sjöngo de följande sång:

Hur ljufligt, när Guds barn i frid
Få hvila ut
I försmak af den sälla tid,
Som bidar dem till slut!

Dock ej i några fridshus här,
Hur ljufva än,
De vilja bo — nej, endast der,
I *staden*, hos sin vän!

Och målet ler så skönt och stort,
Det närmar sig —
Och snart slås upp den gyllne port
För dig — men ock för mig

Sedan våra pilgrimer skilts från herdarne, kommo de snart till det ställe, der Kristen träffade på Återvändare, hvilken bodde i staden *Affall*. Deras vägvisare, Stort mod, påminde dem alltså om denna händelse, sägande: "Det var på detta ställe Kristen träffade på Återvändare, hvilken hade på ryggen beskrifningen om sitt uppror. Och detta kan jag säga om denne man, att sedan han en gång börjat vika af, ville han ej lyssna till några råd eller låta hejda sig af några varningar. Då han således kom till stället, der korset och grafven voro, och några der uppmanade honom att betrakta dessa, så gnisslade han med tänderna, stampade med fötterna och sade, att han var fast besluten att gå tillbaka till sin egen stad. Och då han kom till porten och der träffade Evangelist, som ville fatta tag uti honom och föra honom på rätta vägen igen, så gjorde Återvändare honom motstånd, och sedan han gjort

honom så mycket förfång, som han kunde, hoppade han öfver muren och undkom honom.

Derpå gingo de vidare, tills de kommo till det ställe, der Klentrogen blef plundrad, och se, då stod der en man med draget svärd och blodigt ansigte. Då sade Stort mod: "Hvem är du?" Mannen svarade: "Mitt namn är Tapper för sanningen. Jag är en pilgrim på väg till den himmelska staden. Medan jag vandrade framåt, blef jag ansatt af tre män, som föreslogo mig ett af dessa tre villkor: 1) Om jag ville göra gemensam sak med dem; 2) om jag ville vända om dit, hvarifrån jag kom; 3) eller om jag ville dö på stället.

På det första förslaget svarade jag, att jag länge varit en ärlig man, och därför var jag ej hågad att göra sällskap med tjuvar. Då frågade de, hvad jag sade om det andra förslaget. Då sade jag till dem, att om jag ej haft någon olägenhet på det ställe, hvarifrån jag kom, skulle jag aldrig hafva öfvergifvit det; men då jag fann, att det icke alls passade mig, utan tvärtom var mig till stor skada, så lemnade jag det för att antråda denna väg. Då frågade de mig, hvad jag tänke om deras tredje förslag. Härpå svarade jag dem, att mitt lif var alltför dyrbart, för att jag lättsinnigt skulle kasta bort det. För öfrigt, tillade jag, hafven I ingen rätt att fresta mig med sådana förslag; därför fån I sjelfva svara för följ-

Vildhjerna.

derna, om I ej lemnen mig i fred. Då gingo alla tre, nemligen Vildhjerna, Obetänksam och Fjäsk löst på mig, och jag å min sida på dem.

Så drabbade vi då tillsammans, en man emot tre, under mer än tre timmars tid. Som Ni ser, hafva de lemnat efter sig på mitt ansigte några märken af sin tapperhet, men så hafva de ock fört med sig härifrån några vedermälen af min. De begåfvo sig helt nyss på väg. Troligen var det ljudet af edra steg, som förmådde dem att gripa till flykten."

Stort mod: "Men det var en bra ojemn strid, tre mot en."

Tapper: "Det är sant; men litet *mera* eller *mindre* betyder ingenting

ÅTERVÄNDARE DÖF FÖR EVANGELISTS GODA RÅD.

för den, som har sanningen på sin sida. Om än en här lägrar sig emot mig, så skall mitt hjerta icke frukta; om örlig reser sig emot mig, skall jag dock vara trygg. (Ps. 27: 3.) Dessutom har jag läst i historien, huru en enda man kämpat mot en hel här. Huru många dödade icke Simson med sin åsnakäke!"

Stort mod: "Hvarföre ropade du icke, så att någon kunnat komma dig till undsättning?"

Tapper: "Jo, jag ropade till min konung, som jag visste både kunde höra mig och lemna mig osynlig hjälp; och detta var nog."

Stort mod: "Du har skickat dig på ett ganska berömvärdt sätt; låt mig se ditt svärd." Så visade då Tapper sitt svärd för Stort mod, och sedan denne tagit det i handen och en stund betraktat det, sade han: "Ah, detta är en äkta Jerusalemsklinga." (Es. 2: 3.)

Tapper: "Ja, så är det. Om en man blott har ett svärd af detta slag, jemte en hand att föra det med och skicklighet att rätt begagna det, så kan han våga sig i strid mot en engel. (Ef. 6: 12—17; Ebr. 4: 12.) Han behöfver ej frukta, att det skall springa sönder, om han blott vet att hugga till med besked. Dess båda eggjar blifva aldrig slöa, och det *åtskiljer merg och leder och själ och ande och allt.*"

Stort mod: "Men du nödgades strida en lång stund. Det förvånar mig, att du ej blef trött."

Tapper: "Jag stridde, tills svärdet lädde vid min hand, och båda sutto så fast i hop, som om svärdet växt ut ur armen; och då blodet rann genom fingrarne på mig, stridde jag allra modigast."

Stort mod: "Du har kämpat en god kamp, *du har motstått synden, kämpande allt intill blods*; du måste följa med oss, samt hafva din in- och utgång med oss; ty vi äro stadda på samma väg och till samma mål."

Derpå togo de honom med sig och tvådde hans sar, samt vederqvickte honom med hvad de hade. Sedan vandrade de vidare. Som nu Stort mod fann mycket behag i Tapper (ty han älskade högligen alla, som han fann vara goda stridsmän), och han hade i sitt sällskap många, som voro svaga och sjukliga, så gjorde han honom en mängd frågor, och deribland först hvad landsman han var.

Tapper: "Jag är från landet Mörker, ty der blef jag född, och der äro ännu mina föräldrar."

Stort mod: "Landet Mörker, ligger ej det på samma kust som staden Förderf?"

Tapper: "Jo, det gör det. Orsaken, hvarföre jag blef en pilgrim, var denna: En viss herr Sanningsvittne kom till vår trakt och berättade, hvad Kristen, som kom från staden Förderf, hade gjort, huru han nemligen öfvergifvit hustru och barn och begifvit sig på vallfärd. Det påstods äfven med visshet, att han dödat en Orm, som kom ut för att hindra honom på hans resa, och lyckligen uppnådde målet för sin färd. Äfven berättades, huru väl han blifvit emottagen i alla sin Herres herbergen, i synnerhet då han kom till den himmelska stadens portar. Ty der, sade Sanningsvittne, blef han emottagen med basunljud af en skara skinande väsenden. Äfven ringde man i alla stadens klockor af glädje öfver hans ankomst, och han blef sjelf klädd i gyllene kläder. Han förtäljde mig många andra saker, som jag vill förbigå. Med ett ord, denne man berättade så historien om Kristen och hans resa, att mitt hjerta betogs af en brinnande åtrå att gå efter honom; och det så att hvarken min fader eller moder kunde hejda mig. Jag slet mig ifrån dem och har nu kommit hit på min väg."

Stort mod: "Du kom väl in genom porten?"

Tapper: "Ja, ja; ty samme man sade oss också, att allt vore förgäfvets, om vi ej genast komme in på denna väg genom porten."

"Ser du?" sade ledsagaren till Kristinna, "ryktet om din mans vallfärd, samt hvad han genom den vunnit, har redan spridt sig nära och fjerran."

Tapper: "Är detta Kristens hustru?"

Stort mod: "Ja, det är det; och detta är hennes fyra söner."

Tapper: "Hvad, äro de också stadda på vallfärd?"

Stort mod: "Ja visst, de vandra äfven i sin faders fotspar."

Tapper: "Det fröjdar mitt hjerta. Huru glad den käre mannen skall blifva, då han får se dem ingå efter sig genom stadens portar, fastän de ej ville tillsammans med honom lemna staden Förderf."

Stort mod: "Utan tvifvel kommer det att blifva en stor hugsvalelse för honom; ty näst glädjen att sjelf finna sig der, kommer väl glädjen att der få träffa sin hustru och sina barn."

Tapper: "Efter vi nu kommit in på det ämnet, så lät mig göra dig en fråga. Somliga undra, om vi skola känna igen hvarandra, då vi äro der."

Stort mod: "Undra de eck, om vi skola känna igen oss sjelfva, samt fröjdas öfver att finna oss der? Och om de tro, att vi det skola göra, hvarföre skulle vi icke ock känna igen andra samt fröjdas åt deras salighet? Och vidare,

efter våra slägtingar äro vårt andra jag, ehuru väl det förhållandet der skall upplösas, hvarföre kan man ej rimligtvis sluta, att det skall göra oss mera glädje att se dem der, än att sakna dem der?"

Tapper: "Väl! jag förstår, hvartåt du syftar. Har du några flera frågor att göra mig om början af min vallfärd?"

Stort mod: "Ja väl. Önskade dina föräldrar, att du skulle blifva en pilgrim?"

Tapper: "Ack nej! De brukade alla upptänkliga medel för att öfvertala mig att stanna hemma."

Stort mod: "Nå, hvad kunde de säga mot en pilgrims lif?"

Tapper: "De sade, att det är ett sysslolöst lif, samt att om jag ej sjelf vore begifven på lättja och maklighet, skulle jag aldrig försvara en pilgrims lefnadssätt."

Stort mod: "Hvad sade de mer?"

Tapper: "Jo, de sade, att det var en farlig väg, ja, att den väg, der pilgrimer gå, var den farligaste i hela världen."

Stort mod: "Visade de dig, i hvad afseende vägen är så farlig?"

Tapper: "Ja, i många afseenden."

Stort mod: "Nämn några af dem."

Tapper: "De berättade mig om *Misströstans kärr*, der Kristen så när drunknat. De berättade, att bågskyttar stodo färdiga på Beelzebubs slott att skjuta på dem, som klappade på den *trånga porten*. De berättade om skogen, de mörka bergen och berget *Svärighet*; om lejonen och de tre jättarne *Blodtörstig*, *Spetsfundig* och *Helgondråpare*. De sade, att *Förödmjukelsens dal* var hemsökt af en ond ande, som nära nog afhände Kristen lifvet. Vidare sade de, att jag måste gå igenom *Dödsskuggans dal*, der det är många spöken, der ljuset är mörker och vägen full af snaror, gropar och fällor. De berättade äfven om jätten *Förtviflan*, *Tviflans slott* och den undergång, som der väntade pilgrimerna. Ytterligare sade de, att jag måste gå öfver den *Förtrollade marken*, som var så farlig, samt att jag slutligen skulle komma till en flod, hvilken låg emellan mig och det himmelska landet och öfver hvilken det ej fans någon bro."

Stort mod: "Och var detta allt?"

Tapper: "Nej, de sade mig ock, att denna väg vimlar af bedragare, samt af människor, som ligga i försåt för att locka de fromma från rätta vägen."

Stort mod: "Och huru bevisade de det?"

TAPPER-FÖR-SANNINGEN.

Tapper: "De sade mig, att herr Verldsligt vis låg der på lur, samt att Formalist och Skrymtare ständigt ofredade vägen. De sade äfven, att Biafsigt, Munkristen och Demas nog skulle få bugt med mig, att Smickrare skulle fånga mig i sitt nät, eller att, om jag med Okunnig hade förmäthenheten att gå fram till porten, så skulle jag med honom blifva tillbakavisad till hålan i bergets sida samt tvungen att gå *bivägen* till helvetet."

Stort mod: "Detta var i sanning nog för att nedslå ditt mod; men stannade de härvid?"

Tapper: "Nej, vänta blott. De berättade också, huru många i gamla tider försökt den vägen och äfven vandrat ett långt stycke på densamma för att se, om de der kunde blifva varse något af den härlighet, hvarom andra på olika tider talat så mycket, samt huru de sedan vändt om igen och till hela landets förnöjelse blifvit utskrattade för sin dårskap att någon gång sätta sin fot på denna väg. Och de nämde flera, hvilka det gått så, såsom Halsstarrig, Lättböjd, Misströstan, Rädd, Återvändare och Ateist, med flera andra, hvilka, efter hvad de sade, gått ganska långt för att se, om något här var att vinna, men icke en enda af dem hade af sin vandring haft så mycken fördel, som en fjäders vigt."

Stort mod: "Sade de något mer för att afskräcka dig?"

Tapper: "Ja, de berättade för mig, huru en pilgrim, vid namn Försagd, funnit sin väg så *enslig*, att han aldrig haft en rätt glad timme under sin vandring; äfvensom huru Modfäld var nära att svälta ihjel på sin färd. Ja, de påstodo, hvilket jag så när glömt att säga, att Kristen sjelf, om hvilken det varit så mycket tal, efter alla de äfventyr han underkastat sig för att vinna den himmelska kronan, drunknat i den *svarta floden* och aldrig kommit ett steg vidare, ehuru man sökt att nedtysta saken."

Stort mod: "Förmådde intet af allt detta afskräcka dig?"

Tapper: "Nej, alltsammans gälde för mig ingenting."

Stort mod: "Huru är det möjligt?"

Tapper: "Jo, jag trodde ännu, hvad herr Sanningsvittne hade sagt, och det bragte mig segrande genom alltsammans."

Stort mod: "Detta var då din seger, nemligen din tro?"

Tapper: "Ja, just så; jag trodde, derföre lemnade jag mitt land, derföre kom jag in på vägen, derföre öfvervann jag alla, som satte sig emot mig; och genom tron har jag kommit hit."

Hur stormen sveper kring
 Och hafven svalla,
 Att för dess bullers skull
 Ock bergen falla,
 Jag fruktar mig ej stort,
 Men ilar glad allt fort
 Mot Sions gyllne port,
 En Herrens pilgrim.

Ej världens raseri
 Och lejonänder,
 Och ej de skarpa skott
 Min ovän sänder
 Mig skada minsta grand,
 Ty vid min konungs hand
 Jag går mot löftets strand,
 En Herrens pilgrim.

Jag vet, att ingen död
 Skall mig förderfva,
 Att jag ett evigt lif
 Till sist skall ärfva.
 Må natt och mörker fly,
 Och dagen, evigt ny,
 I öster börja gry
 För Herrens pilgrim!

IX KAPITLET.

U hade de uppnått den *Förtrollade marken*, der sjelfva luften är så beskaffad, att den gör en sömning. Hela trakten var beväxt med törnbuskar, med undantag af ett och annat ställe, der det var en förtrollad löfsal; och påstå somliga, att om någon sätter sig ned eller somnar i en sådan, så är det mycket ovisst, om han någonsin mer i denna världen kan stiga upp eller vakna. Då derföre våra pilgrimer måste vandra genom detta snår, gick Stort mod före dem såsom vägvisare och Tapper efter dem såsom väktare, på det att ej någon ond ande, eller drake, eller jätte, eller tjuf skulle falla dem i ryggen och tillfoga dem skada. Äfven gingo de

alla med dragna svärd, ty de visste, att det var ett farligt ställe, samt sökte upplifva hvarandras mod så godt de kunde. Särskildt befalde Stort mod Försagd att hålla sig tätt intill honom, medan Tapper hade ett vaksamt öga på Modfäld.

De hade nu ej gått långt, förrän en tjock dimma och ett djupt mörker föll öfver dem alla, så att de en lång tid knapt kunde se hvarandra. De hade därför ingen annan råd än att då och då ropa på hvarandra; ty de *vandrade i tro och icke i åskådning*. (2 Kor. 5: 7.)

Men hvar och en kan väl föreställa sig, att det var en dyster vandring äfven för de modigaste ibland dem, men ännu mycket mer för kvinnorna och barnen, hvilka ömmade både om *fötter* och *hjertran*. Emellertid sträfvade de temligen väl framåt, tack vare de uppmuntranle ord, som då och då yttrades till dem af honom, som gick i spetsen, samt af honom, som slutade det lilla tåget.

Vägen var också på detta ställe mycket besvärlig i följd af den djupa dy, som betäckte densamma. Ej heller fans det på dela denna mark så mycket som ett enda värdshus eller herberge, der svagare pilgrimer kunde få någon förfriskning. Derför hördes här mycket suckande, pustande och jemrande. Än föll en omkull öfver en buske; än fastnade en annan i dyn; än förlorade något af barnen sina skor i smutsen; än ropade en: "Här ligger jag!" än en annan: "Hallo! hvar ären I?" än en tredje: "Jag har blifvit så snärjd i buskarne, att jag fruktar, det jag ej kan komma lös igen."

Derpå anlände de till en löfsal, som lofvade att blifva till mycken vederquickelse för pilgrimerna, ty den var vackert hopflätad ofvantill, smyckad med blommor, samt försedd med bänkar och säten. Äfven fans der en mjuk soffa, hvarpå de trötta kunde hvila. Detta, kan man väl föreställa sig, var nu mycket frestande; ty pilgrimerna begynte redan att blifva mycket utmattade af vägens dålighet; men ingen enda af dem väckte ens förslag om att stanna qvar der. Ja, så vidt jag kunde märka, gåfvo de ständigt noga akt på sin vägvisares råd; och han sade dem också troget, hvilka och hurudana faror förestodo dem, så att de vanligen, ju större faran var, desto mera samlade sitt mod och desto ifrigare uppmuntrade hvarandra att förneka köttet. Denna löfsal kallades *Den lates vän*, för att om möjligt locka några trötta pilgrimer att der hvila ut.

Derpå såg jag i min dröm, huru de vandrade framåt på denna sin ensliga stig, tills de kommo till ett ställe, der man mycket lätt går vilse. Ehuruväl nu deras vägvisare temligen väl visste att undvika de många irrvägarna, då det var dager, så blef han likväl i mörkret villrådig. Men lyckligtvis hade han i fickan

en karta öfver alla vägar, som leda till eller från den himmelska staden. Derföre slog han eld (ty han går aldrig utan elddon), såg efter i sin kartbok och fann deraf, att han på detta ställe borde vara noga om att taga af till höger. Och hade han försummat att nu rådfråga denna sin vägvisare, så skulle efter all sannolikhet alla drunknat i dyn; ty endast ett litet stycke längre fram, och det just vid slutet af den torraste vägen, låg en grop, man visste ej huru djup, som var helt och hållet uppfylld af dy och hvilken blifvit gräfd enkom för att bringa pilgrimer i förderf.

Då tänkte jag för mig sjelf: "Huru angelägen bör icke hvar och en, som anträdt vandringen till Sion, vara att bära på sig en af dessa kartor, för att, då han kommer i villrådighet, se efter deri, hvilken väg han bör taga!"

Så gingo de då vidare på denna *Förtrollade mark*, tills de kommo till en annan löfsal, som stod utmed sidan af vägen. I denna löfsal lågo två män, hvilka hette Vårdslös och Oförvägen; de hade hunnit så långt på sin vallfärd, men, uttröttade af vandringen, hade de satt sig ned här och fallit i djup sömn. Då pilgrimerna blefvo dem varse, stannade de och skakade på hufvudet; ty de visste, att de sofvande voro i ett beklagansvärdt tillstånd. Derpå rådplägade de om hvad som var att göra, antingen de borde fortsätta sin väg och lemna dem i deras sömn, eller gå fram till dem och försöka att väcka dem. Slutligen beslöto de sig för det senare, i fall de möjligen derigenom skulle kunna rädda dem, dock med iakttagande af försigtigheten att ej sjelfva sätta sig ned och njuta af den skugga och svalka, som löfsalen erbjöd dem.

Alltså stego de in och ropade de två männen vid namn (ty det tycktes, som om ledsagaren känt dem), men der hördes hvarken ljud eller svar. Derföret ruskade Stort mod på dem och gjorde allt hvad han kunde för att störa deras sömn. Då sade den ene: "Jag skall betala dig, då jag får mina penningar;" hvarvid ledsagaren skakade på hufvudet. Den andre sade: "Jag skall strida, så länge jag förmår hålla svärdet i min hand;" hvarpå ett af barnen började att skratta.

Då sade Kristinna: "Hvad är meningen med detta?" "De tala i sömnen," svarade vägvisaren. "Man må slå dem, skaka dem eller behandla dem huru man vill, så svara de alltid på samma sätt; de äro lika en, som sofver midt i hafvet, eller ofvanpå en mast och säger: De slå mig och det gör mig intet ondt, de stöta mig, men jag känner det icke; när skall jag vakna att få dricka än en gång? (Ords. 23. 34, 35) Du vet, att då menniskor tala i sömnen, kunna de säga hvad som helst, men deras ord äro hvarken styrda af

tro eller förnuft. Det är lika litet rim och reson i deras ord nu, som det var rim och reson i att först begifva sig på vallfärd och sedan slå sig ned här. Här ser man, huru det går, då de vårdslösa slå sig på att blifva pilgrimer; man kan hålla tjugu mot ett, att de stanna här. Ty denna *Förtrollade mark* är en af de sista utvägar, som pilgrimernas fiende tillgriper; hvarföre den ock, såsom I sen, är belägen nästan vid slutet af vägen, men är endast desto farligare. Ty när, tänker fienden, skola väl dessa dårar hafva större lust att sätta sig ned, än då de äro trötta? Och när är det troligare, att de äro trötta, än då de äro nära slutet af sin resa? Detta är skälet, säger jag, hvarföre den *Förtrollade marken* ligger så nära landet Beulah (d. ä.: Ditt land har fått en man, Es. 62: 4) och så nära slutet af deras vädjobana. Må alla pilgrimer taga sig väl till vara, att det ej går med dem på samma sätt som med dessa två män, hvilka, som I sen, insomnat så hårdt, att ingen kan väcka dem."

Då bådo pilgrimerna med fruktan och bäfvan, att de skulle få fortsätta sin vandring, samt att deras ledsagare skulle slå eld, på det att de måtte få en lykta, vid hvars sken de kunde vandra återstoden af vägen. (2 Petr. 1: 19.) Så tände han då upp ljus, och med tillhjelp deraf tillryggalade de lyckligen den återstående delen af sin färd, ehuru mörkret var ganska stort.

Men nu började barnen att blifva mycket trötta, hvarföre de ropade till honom, som älskar pilgrimer, att han skulle göra deras väg något lättare. Då de nu gått ett litet stycke till, så uppkom en vind, som blåste bort dimman och gjorde luften klarare. Emellertid voro de ännu icke på långt när öfver den *Förtrollade marken*; men de kunde bättre se hvarandra samt vägen, de hade att vandra.

Då de nu voro nära slutet af denna mark, hörde de ett litet stycke framför sig ett högljudt ropande, såsom af en mycket bekymrad menniska. De gingo derpå ditåt och fingo se, som de tyckte, en man, hvilken låg på sina knän med upplyftade händer och ögon och talade ifrigt till någon, som var i höjden; de gingo närmare, men kunde icke urskilja, hvad han sade; alltså gingo de helt sakta, tills han hade slutat. Slutligen steg han upp och begynte springa mot den himmelska staden. Då ropade Stort mod efter honom, sägande: "Hallo, käre vän, låt oss få ditt sällskap, om du, såsom jag förmodar, är på väg till den himmelska staden." Då stannade mannen, och de kommo fram till honom. Men så snart Redlig såg honom, sade han: "Jag känner denne man." "Säg mig då, hvem det är," frågade Tapper. "Hans namn," blef svaret, "är Ståndaktig, och han kommer från min hemtrakt. Han är sannerligen en mycket god pilgrim."

Så snart de nu hunno fram till hvarandra, sade Ståndaktig till gamle Redlig: "Ack, fader Redlig, är Ni här?" "Ja," svarade han, "det är jag, lika visst som Ni är här. Det gläder mig rätt mycket, att jag träffar Er på denna väg. Och det gläder mig ej mindre, att jag sett Er på Edra knän." Då rodnade Ståndaktig och sade: "Men såg Ni mig verkligen?" "Ja, det gjorde jag," svarade den andre, "och mitt hjerta gladdes öfver den synen." "Nå, hvad tänkte Ni då?" sade Ståndaktig. "Tänkte?" återtog Redlig; hvad skulle jag tänka annat, än att vi hade en redlig man på vår väg och derföre inom kort skulle få hans sällskap?" "Huru lycklig skulle jag ej vara," svarade Ståndaktig, "om Ni den gången tänkte rätt! Men om jag ej skulle vara sådan jag borde, så maste jag ensam bära skulden derför." "Det är sant," sade den andre; "men Er fruktan bekräftar för mig än ytterligare, att allt är godt och väl emellan pilgrimernas furste och Er själ, ty han säger: *Säll är den, som fruktar Herren.*" (Ps. 112: 1.)

Tapper: "Rätt. Men, broder, säg oss, hvad orsaken var, att Ni just nyss låg på Edra knän. Kanske det var derföre, att Ni kände Er förbunden för någon särskild barmhertighet, eller huru?"

Ståndaktig: "Ja, som Ni ser, äro vi på den *Förtrollade marken*; och under det jag vandrade framåt, tänkte jag för mig sjelf, huru farlig vägen var på detta ställe, samt huru många, som kommit just så långt på sin vallfärd, här hade glömt sig qvar och gatt förlorade. De, som dö här, dö ej af någon häftig sjukdom; nej, den död de dö förorsakar dem ingen smärta. Ty den, som dör under sömnen, anträder med lust och behag den sista färden. Ja, hans vilja är ense med sjukdomens vilja."

Här afbröts han af Redlig, som sade: "Såg Ni de två männen, som sofvo i löfsalen?"

Ståndaktig: "Åh ja, jag såg der *Vårdslös* och *Oförvägen*, och så vidt jag vet, blifva de liggande der, tills de förruttna. (Ords. 10: 7.) Men låt mig fortsätta min historia. Medan jag så gick och funderade, framstälde sig för mig en gammal qvinna i en mycket behaglig dräkt och erbjöd mig tre saker, nemligen sin kropp, sin börs och sin bädd. Sanningen att säga, var jag nu både trött och sömnig; dessutom är jag fattig som en kyrkråtta, och det visste kanske den hexan. Nåväl, jag stötte bort henne en och två gånger; men hon fäste sig ej dervid utan log. Derpå blef jag ond, men det aktade hon ej alls. Derefter förnyade hon sina anbud och sade, att om jag ville låta henne råda öfver mig, så skulle hon göra mig både stor och lycklig. Ty, sade hon,

jag är verdens herskarinna, och det är jag som gör människor lyckliga. Då frågade jag, hvem hon var, och hon svarade, att hon var fru Såpbubbla. Detta ingaf mig ännu mera motvilja mot henne; men hon förföljde mig likaväl med sina lockelser. Då kastade jag mig på mina knän och bad med upplyftade händer och ifriga rop till honom, som lofvat att hjälpa. Och så gick qvinnan sin väg, just som Ni nalkades mig. Men jag fortfor att tacka för denna stora räddning; ty jag tror förvisso, att hon ej hade något godt i sinnet, utan fast mer ville hejda mig på min resa."

Redlig: "Ja, hennes afsigter voro utan tvifvel dåliga. Men vänta, medan Ni talar om henne, förefaller det mig, som om jag antingen sett henne eller läst någon berättelse om henne."

Ståndaktig: "Kanska båda delarna."

Redlig: "Fru Såpbubbla, är hon icke ett långt, behagligt fruntimmer med något mörk hy?"

Ståndaktig: "Alldeles rätt. Just så ser hon ut."

Redlig: "Äro icke hennes ord mycket släta och småler hon icke emot en vid slutet af hvarje mening?"

Ståndaktig: "Ni träffar åter spiken på hufvudet, ty just så betar hon sig."

Redlig: "Bär hon icke vid sidan en stor börs, och sticker hon icke ofta handen i densamma och fingrar på sina penningar, som om de vore hennes hjertas lust?"

Ståndaktig: "Rätt så; hade hon hela tiden stått vid Er sida, kunde Ni ej tydligare hafva beskrifvit henne eller bättre afmålats hennes anletsdrag."

Redlig: "Då var det sannerligen en god målare, som målade hennes porträtt, och en sanningsälskande sagesman, som beskref henne."

Stort mod: "Denna qvinna är en hexa; och det är i följd af hennes hexerier, som denna mark är förtrollad. Hvar och en, som lägger sitt hufvud i hennes sköte, kan lika gerna lägga det på stupstocken; och hvar och en som fäster sina ögon på hennes skönhet, räknas för en Guds fiende. Det är hon, som gifver pilgrimernas alla fiender deras prakt. (Jak. 4: 4; 1 Joh. 2: 15.) Ja, det är hon, som lockat så många från en pilgrims lif. Hon är en stor pratmakerska, och hon och hennes döttrar ligga alltid i hämlarna på än en än en annan pilgrim, samt beprisa och utbjuda detta lifvets fördelar. Hon är djerf och oförskämd och ger sig i tal med hvilken man som helst. Hon utskrattar alltid fattiga pilgrimer, men berömmar högligen de rika. Om någon kan konsten

STÅNDAKTIG OCH FRU SÅPBUBBLA.

att samla penningar, så går hon från hus till hus och talar väl om honom; hon tycker mycket om att kalasera och smörja kråset, samt är gäst än vid det ena kräsliga bordet än vid det andra. På några ställen har hon utspridt, att hon är en gudinna, och derföre tillbedja somliga henne. Hon väljer de lämpligaste ställen och tider för att bedraga människorna, samt påstår helt öppet, att ingen kan som hon visa dem, hvad godt är. Hon lofvar, att om man älskar och ärar henne, så skall hon stanna hos barn och barnbarn. På somliga ställen och för somliga personer utströr hon ur sin börs guld såsom stoft. Hon älskar att blifva eftersökt, beprisad och omhuldad. Hon tröttnar aldrig att berömma sina häfvor och älskar mest dem, som hafva de bästa tankarna om dem. Åt somliga kan hon lofva kronor och konungariket, blott de vilja följa hennes råd; dock har hon bragt många i galgen och tio tusen gånger flera i helvetet."

Ståndaktig: "O, hvilken nåd det är, att jag gjorde henne motstånd; ty hvartill kunde ej hon hafva förledt mig!"

Stort mod: "Hvartill? Ja, ingen mer än Gud vet det. Men det säkra är, att hon skulle hafva indragit dig i många *dåraktiga och skadliga begärelser, hvilka sänka människorna i förderf och förtappelse.* (1 Tim. 6: 9.) Det var hon, som upphetsade Absalom mot hans fader och Jerobeam mot hans herre. Det var hon, som intalade Judas att sälja sin Herre och förmådde Demas att öfvergifva en from pilgrims lif; ingen kan säga, huru mycken skada hon gör. Hon uppväcker split mellan herskare och undersåter, mellan föräldrar och barn, mellan granne och granne, mellan man och hustru, mellan människan och henne sjelf, mellan köttet och hjertat. Gör derföre skäl för ditt namn, Ståndaktig, och då du gjort allt, så förblif ståndande."

Under detta samtal vaxlade glädje och bäfvan i pilgrimernas hjertan, men till slut utbrusto de i följande sång:

"O, huru många faror,
Fiender och snaror
Möta ej på vägen
Till vår konungs stad!

Han allena känner
Hur hans arma vänner
Ständigt, ständigt jagas
In- och utifrån.

Men sin lilla skara
Vet han ock bevara
Och med ära föra
Hem till sig i frid.

X KAPITLET.

DEREFTER följde jag dem med mina ögon, tills de kommo till landet Beulah (Es. 62: 4), der solen skiner dag och natt och som de voro trötta, satte de sig här ned för att hvila en stund. Och emedan detta land var gemensamt för alla pilgrimer, och de träd- och vingårdar, som funnos der, tillhörde konungen i det himmelska landet, så stod det dem fritt att taga till bästa hvad de ville. Men klockorna ringde och basunerna smattrade här så ljufligt och så oupphörligt, att de ej kunde sofva; och dock kände de sig lika vederqvikta af den korta hvila de njöto, som om de sofvit aldrig så tungt. De, som vandrade på gatorna, ropade ock beständigt till hvarandra, antingen: "Nu hafva flera pilgrimer kommit till vår stad;" eller: "Så och så många hafva i dag gått öfver floden och blifvit insläpta genom de gyllene portarne;" eller: "Just nu har en legion skinande englar kommit till staden, hvaraf vi veta, att flera pilgrimer äro på vägen; ty de komma hit för att vänta på dem samt hugsvala dem efter all deras bedröfvelse." Nu stego pilgrimerna upp och vandrade fram och tillbaka; men o, hvad deras öron blefvo uppfyllda med himmelska toner och deras ögon fägnade med himmelska syner! I detta land hörde de ingenting, sågo ingenting, kände ingenting, luktade på ingenting och smakade på ingenting, som var motbjudande för själ eller kropp; utom att, då de smakade på vattnet i floden, öfver hvilken de skulle gå, de tyckte, att det smakade något bittert för gommen; men då de väl nedsväljt det samma, kändes det helt sött.

På detta ställe förvarades en förteckning på alla gamla pilgrimers namn, samt en historia om alla de ryktbara bedrifter de utfört. Här talades äfven mycket om, huru floden är mycket djup för somliga, men helt grund för andra. Ja, för några har den varit nästan uttorkad, medan den för åtskilliga öfversvämmat sina stränder.

På detta ställe plögade stadens barn gå in i konungens trädgårdar och plocka blomsterbuketter, som de med mycken kärlek gäfvö åt pilgrimerna. Här växte äfven *koferbuser* och *nardusplantor*, *nardus* och *saffran*, *kalmus* och *kanel* och alla slag af *lukträd*, *myrra*, *aloë* och alla slag af *ädla kryddor*. (Hög. V. 4: 13, 14.) Och så länge pilgrimerna stannade kvar här, röktes deras rum med dessa vällukter, likasom man äfven dermed insmorde deras kroppar, för att bereda dem att gå öfver floden, då den derfor bestämda tiden var inne.

Medan de nu ligo här och väntade på den lyckliga stunden, spridde sig ett rykte i staden, att ett bud kommit från den himmelska staden med mycket viktiga ärenden till en viss Kristinna, hustru till Kristen, pilgrimen. Sedan man nu anställt förfrågningar efter henne och fått reda på huset, der hon uppehöll sig, framlemnade budet till henne ett bref af följande lydelse: "Hell dig, kära qvinna, jag medför underrättelsen, att Herren kallar dig och väntar, att du om tio dagar skall stå inför hans åsyn, klädd i odödlighetens kläder."

Sedan han uppläst brefvet för henne, gaf han henne ett säkert tecken, att han var en sannfärdig budbärare och verkligen kommit för att uppmana henne att påskynda sin hädanfärd; och tecknet var en pil med en af kärlek hvässad spets, som sakta intrycktes i hennes hjerta och småningom verkade så kraftigt på henne, att hon vid den utsatta tiden var angelägen att skiljas hädan.

Då Kristinna såg, att hennes stund var kommen och att hon var den första af sällskapet, som skulle gå öfver floden, kallade hon till sig Stort mod och sade honom, huru sakerna stodo. Han svarade, att han var hjertligen glad öfver denna underrättelse liksom han skulle varit glad, om budet gält honom. Derpå bad hon honom råda henne, huru hon bäst skulle ordna allt för sin färd. Då underrättade han henne, huru hon borde förhålla sig, samt sade henne, att de öfverlevande skulle beledsaga henne till stranden.

Derpå skickade hon efter sina barn, gaf dem sin välsignelse och uttryckte sin glädje deröfver, att tecknet ännu var kvar på deras panna, att de behållit sina kläder så hvita och gjort henne sällskap ända dit. Slutligen testamenterade hon till de fattiga det lilla hon egde, samt uppmanade sina söner och döttrar att vara färdiga, tills budbäraren äfven skulle komma efter dem.

Sedan hon så talat till ledsagaren och sina barn, skickade hon efter Tapper och sade till honom: "Ni har allestädes bevisat eder upprigtig, *var trofast intill döden*, så skall min konung gifva Eder livvets krona. Äfven ville jag bedja Er att hålla Ert öga på mina barn, och om Ni någon gång skulle se dem tröttna, så tala tröstligt och uppmuntrande till dem. Hvad mina döttrar, sonhustrurna, angår, så hafva de alltid varit trofasta, och deras slut skall blifva en uppfyllelse af hvad dem lofvadt är." Åt Ståndaktig gaf hon en ring.

Sedan bad hon, att gamle Redlig skulle komma till henne, och sade om honom: "*Se, en rätt israelit, i hvilken intet svek är.*" Då sade han: "Jag önskar Er vackert väder, då Ni anträder resan till Sions berg, och det skulle mycket glädja mig, om Ni komme torrskodd öfver floden." Men hon svarade: "Antingen jag skall komma våt eller torr deröfver, så längtar jag i alla fall att

KRISTINNA GÅR ÖFVER DÖDENS FLOD.

fara hädan; ty hurudant vädret än blir under min resa, så får jag nog sedan, när jag kommer fram, tid att sitta ned och hvila mig samt torka mina kläder.”

Derpå kom den fromme mannen Ofärdig in för att helsa henne. Då sade hon till honom: “Din resa hit har varit förenad med möda och besvär; men det skall endast göra din hvila så mycket ljufligare. Vaka emellertid och var redo, ty budbäraren torde komma den stund du icke tänker.”

Efter honom inkom Modfäld med sin dotter Förskräckt, och till dem sade hon: “I bören ständigt med tacksamhet ihågkomma er befrielse från jätten Förtviflan och från *Tviflans slott*. Det är nemligen på grund af denna nåd, som I helbregda hunnit ända hit. Varen vaksamma och låten eder fruktan fara; varen nyktra och hoppens intill ändan.”

Derefter sade hon till Klenmodig: “Du blef befriad ur jätten Helgondråpares gap, på det du må för alltid lefva i de lefvandes ljus samt se konungen med fröjd. Endast ett råder jag dig, nemligen att, innan han sänder efter dig, ångra din böjelse för fruktan och förtvifvel på hans godhet, på det att du, när han kommer, ej må nödgas att stå inför honom med blygsel öfver detta fel.”

Nu nalkades dagen, då Kristinna måste skiljas hädan. Derföre var vägen full af menniskor, som ville se hennes hädanfärd. Men se, alla stränderna på andra sidan floden voro fulla med hästar och vagnar, hvilka kommit ned ofvanifrån för att beledsaga henne till stadsporten. Så gick hon då ut och steg ned i floden, under det hon med handen vinkade en afskedshelsning till de vänner, som följt henne till stranden. De sista ord man här hörde henne yttra, voro: “Jag kommer, Herre, för att vara när dig och välsigna ditt namn.”

Sedan nu de, som väntat på Kristinna, bortfört henne ur hennes barns och vänners åsyn, återvände dessa hvar till sin plats. Men hon klappade på och insläptes genom porten med alla de fröjdebetygelser, som före henne bevisats hennes man. Hennes barn gräto vid hennes hädanfärd, men Stortmod och Tapper spelade af glädje på välklingande harpor och cymbaler.

Efter någon tids förlopp kom en annan budbärare till staden, och var hans ärende denna gång till Ofärdig. Han sökte derför upp denne och sade till honom: “Jag har kommit till dig i hans namn, hvilken du älskat och efterföljt, om än på kryckor. Och mitt ärende är att säga dig, att han väntar dig vid sitt bord för att dagen efter påsk hålla nattvard med honom i hans rike; bered dig derföre för din resa.”

Derpå gaf han honom ett tecken, att han var en sannfärdig budbärare,

sägande: "*Jag har sönderslitit silfvertäget, och ämbaret vid källan skall snart krossas.*" (Pred. 12: 6.)

Härefter kallade Ofärdig till sig sina medvandrare och sade till dem: "Jag har blifvit efterskickad; och Gud skall helt visst äfven helsa på hos er." Sedan bad han Tapper uppsätta hans testamente. Och som han ej hade något annat än sina kryckor och välönskningar att testamentera till dem, som skulle öfverlefva honom, sade han: "Dessa kryckor testamenterar jag till min son, som skall träda i mina fotspår, jemte hundratals innerliga önskningar, att han måtte bete sig bättre, än jag gjort."

Derpå tackade han Stort mod för hans ledning och vänlighet samt anträdde så sin resa. Då han kom till brädden af floden sade han: "Nu skall jag ej mer behöfva de här kryckorna; ty der borta har jag hästar och vagnar som vänta mig." De sista ord man hörde honom yttra voro: "Välkommet, o lif!" Och så skildes han hädan.

Derefter fick Klenmodig underrättelse, att budbäraren blåste sitt horn utanför hans kammardörr. Snart steg ock denne in och sade: "Jag har kommit för att säga dig, att din Herre behöfver dig, och att du om en helt liten tid skall få se hans ansigte i härlighet. Och till ett tecken på sanningen af mitt budskap så, tag dessa ord: "*Det mörknar för dem, som se ut genom fönstren.*" (Pred. 12: 3)

Då sammankallade Klenmodig sina vänner och sade dem, hvilket bud han fått, samt hvilket tecken man gifvit honom på dess sanning. Sedan sade han: "Eftersom jag ej har något att testamentera bort, hvartill tjenar det då, att jag gör ett testamente? Hvad mitt klenmod angår, så lemnar jag det kvar efter mig, ty jag behöfver det ej der, dit jag går; ej heller skulle ens den fattigaste pilgrim vilja hafva det. Då jag är borta, önskar jag derföre, att Ni, herr Tapper, begrafver det i en gödselstack." Sedan han sagt detta och dagen för hans hädanfärd var kommen, gick han ned i floden såsom de öfriga. Hans sista ord voro: "Hållen ut i tro och tålmod! Och så gick han öfver till andra sidan.

Många dagar derefter blef Modfäld efterskickad, ty en budbärare kom med följande helsning: "Darrande man, härmed kallar jag dig att göra dig färdig att nästa Herrens dag vara hos din konung och bjuder dig att jubla af fröjd, ty nu blir du befriad från alla dina tvifvel. Och att mitt budskap är sant, derpå gifver jag dig detta bevis;" hvarvid han lemnade honom en gräshoppa, hvilken skulle vara hans börda. (Pred. 12: 5.) När nu herr Modfälds

dotter, Förskräckt, hörde hvad som händt, sade hon, att hon ville följa sin fader. Då sade Modfäld till sina vänner: "I veten, hvad jag och min dotter hafva varit, samt huru besvärliga vi varit för hvarje sällskap. Nu är det min och min dotters yttersta vilja, att vår modfäldhet och våra trälaktiga farhågor efter vår bortgång aldrig mer i evighet må blifva emottagna af någon menniska; ty jag vet, att de efter min död skola bjuda ut sig åt andra. Upprigtigt sagdt, så äro de nemligen *spöken*, som vi läto få insteg hos oss, då vi först blefvo pilgrimer, och som vi aldrig sedan kunnat göra oss qvitt. De komma nog att ännu ströfva omkring och söka herberge hos andra pilgrimer; men stäng för vår skull dörren för dem!"

När tiden var inne, att de skulle fara hädan, gingo de ned till flodbrädden. Modfälds sista ord voro: "Farväl, o natt! välkommen, o dag!" Hans dotter gick sjungande öfver floden; men ingen förstod hvad hon sade.

Nu hände det någon tid derefter, att en budbärare kom till staden för att fråga efter Redlig. Då han kom in i hans hus, lemnade han honom följande rader: "Härmed befaller du vara färdig att i dag fjorton dagar till infinna dig hos din Herre i hans Faders hus. Och till tecken, att mitt budskap är sant, skola *alla sångens döttrar ljuda doft*." (Pred. 12: 4.) Då skickade Redlig efter sina vänner och sade till dem: "Jag dör, men ämnar ej skriva något testamente. Hvad min redlighet angår, så kommer den att följa med mig. Må alla, som komma efter mig, veta detta." Då dagen för hans affärd var inne, lagade han sig till att gå öfver floden. Nu hade floden just då öfversvämmat sina stränder på några ställen; men Redlig hade under sin lifstid talat vid en viss herr Godt samvete, att han skulle möta honom der; detta gjorde han ock och räckte honom sin hand, så att han kom lyckligt öfver. Redligs sista ord voro: "Nåden är väldig." Och så lemnade han verlden.

Derefter förljöds, att Tapper erhållit en kallelse genom samme budbärare som de förra, samt till tecken, att kallelsen var sann, att *ämbaret vid källan hade krossats*. (Pred. 12: 6.) Så snart han förstod, att ordningen var kommen till honom, tillkallade han sina vänner och underrättade dem derom. "Jag går till min Fader," sade han till dem; "och ehuru jag med stor svårighet kommit hit, så ångrar jag ej all den möda jag haft för att hinna så långt. Mitt svärd skänker jag till den, som efterträder mig på min vallfärd, samt mitt mod och min skicklighet till den, som kan tillegna sig dem. Mina ärr och märken tager jag med mig till vittnesbörd, att jag stridt hans strider, som nu skall blifva min belönare." Då dagen, när han skulle fara hädan, var inne, beled-

sagades han till floden af många vänner. Då han steg ned deruti, sade han: "Du död, hvar är din udd?" och då han kommit djupare ned: "Du dödsrike, hvar är din seger?" Så kom han öfver, under det att alla trumpeterna skalade för honom på andra stranden.

Derefter utgick kallelsen till Ståndaktig (det var denne Ståndaktig, som de andra pilgrimerna funno liggande på sina knän på den *Förtrolade marken*). Budbäraren lemnade honom ett öppet bref, hvilket innehöll, att han måste bereda sig på flyttning, ty hans Herre ville icke, att han längre skulle vara så långt ifrån honom. Härvid blef Ståndaktig mycket tankfull. "Nej," sade budbäraren, "Ni behöfver ej tvifla på sanningen af mitt budskap; ty här är ett tecken på dess tillförlitlighet: *Brunshjulet har blifvit slaget i stycken.*" (Pred. 12: 6.) Derpå kallade han till sig Stort mod, som varit deras ledsagare, och sade till honom: "Käre herre, ehuru jag under min pilgrimsfärd ej haft den lyckan att mycket vara i Ert sällskap, så har Ni dock varit mig till stor nytta, sedan jag lärde känna Er. Då jag gick från mitt hem, qvarlemnade jag hustru och fem små barn; får jag bedja Er, att Ni vid Er återkomst (ty jag vet, att Ni nu vill återvända till Er Herres hus, i hopp att få blifva ledsagare åt flera heliga pilgrimer) skickar till min familj och underrättar dem om allt, hvad som händt och kommer att hända mig? Säg dem derjemte, huru lyckligt jag kommit hit, och i hvilket saligt tillstånd jag nu befinner mig. Berätta äfven för dem om Kristen och Kristinna, hans hustru, samt huru hon och hennes barn begåfvo sig på väg efter hennes man. Låt dem äfven veta, hvilket saligt slut hon fick, och hvart hon kommit. Jag har föga eller intet att skicka min familj, om ej mina tårar och böner för dem, hvarom Ni äfven kan underrätta dem, i händelse det kunde inverka på dem."

Sedan Ståndaktig sålunda ordnat allt, och tiden var inne för honom att skynda bort, gick äfven han ned till floden. Nu hände det sig, att floden just då var ovanligt lugn, hvarföre Ståndaktig, när han kommit ungefär halfvägs öfver, stannade en stund och samtalade med de vänner, som hade ledsagat honom dit. "Denna flod," sade han till dem, "har varit en skräck för många, ja, äfven jag har ofta bäfvat vid tanken derpå, men nu känner jag mig helt lugn, ty jag har samma fotfäste som presterna, hvilka buro förbundsarken, medan Israel gick öfver Jordan. Vattnet är visserligen bittert för gommen och kallt för magen; men tanken på det land, hvartill jag går, samt det följe, som väntar mig på andra stranden, ligger som ett glödande kol på mitt hjerta. Jag befinner mig nu vid slutet af min resa; mina mödosamma

dagrar hafva en ända, och jag går för att se det hufvud, som för min skull törnekronades, och det ansigte, som för min skull blef bespottadt. Hittills har jag lefvat af tron, samt af det, som jag hört; men nu går jag dit, der jag skall lefva i askådningen, samt vara med honom, i hvars sällskap jag bäst trifves. Jag har älskat att höra talas om min Herre, och hvarhelst på jorden jag sett hans fotspår, der har jag äfven längtat att sätta min fot. Hans namn har varit för mig som en utgjuten salva, ja, ljufligare än alla vällukter. Hans röst har för mig varit som den härligaste musik, och jag har mera trängt efter hans ansigte, än nagon någonsin kunnat trängta efter solens ljus. Hans ord insamlade jag som min själaspis till motgift mot mina svagheter. Han har hållit mig vid handen och frälst mig från alla mina orättfärdigheter; ja, han har styrkt mina steg på sin väg."

Medan han nu så talade, förvandlades hans ansigte och hans *starka* (*fötter*) *krökte sig under honom* (Pred. 12: 3), och sedan han sagt: "*Upptag mig, ty jag kommer till dig,*" sågo de honom icke längre.

Men det var härligt att skåda, huru hela rymden var uppfylld af hästar och vagnar, samt trumpetare, flöjtblåsare, sångare och harpospelare för att helsa pilgrimerna välkomna, då de foro upp och tillsammans gingo in genom stadens sköna port.

Angående Kristens fyra söner, som Kristinna fört med sig jemte deras hustrur och barn, så dröjde jag icke, tills de kommo öfver. Men sedan jag lemnat stället, hörde jag sägas, att de ännu lefde och ännu skulle stanna en tid, der de voro, till församlingens förökande. Blir det min lott att ännu en gång fara åt den trakten, torde jag kunna meddela dem, som så önska, under rättelse om det jag nu förbigår med tystnad. Tildess bjuder jag mina läsare farväl.

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: Feb. 2009

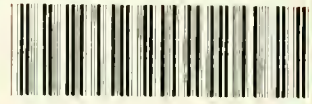
Preservation Technologies

A WORLD LEADER IN COLLECTIONS PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 15066
(724) 779-2111

WERT
BOOKBINDING
Grantville Pa
Sept - Oct 1965
West Coast Bookbinders

LIBRARY OF CONGRESS

0 014 158 835 7

